

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV., Vármegye-utca 11.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Nem szerencsétlen lépés.

Budapest, május 13.

Az utóbbi időben a kormány akciója annyira eltolódott a születése alkalmával maga elé szabott utról, hogy sok hibe nem követhette nyomon. Ugy gondolták, a nemzeti kormány lényéből kisugárzó varázs nem lehet elég arra, hogy nagy fundamentális elvek cserben hagyassanak. Azt gondolták, hogy annak a kormánynak, melynek Kossuth, Andrássy, Apponyi az oszlopai, más kötelességei is vannak, mint a folyó ügyek ekszpediálása. Ennek a mesterségesen legyengített nemzetnek a megerősítése és megizmosítása: ez az a fénypont, melyet úgy kellene követnie a kormánynak, mint ahogy a pusztában kóborló vándor siet a lobogó pásztortűz felé. A kormány tekintete nem mindig ezen a fénypontra pihent. Voltak pillanatok életében, mikor szívesebben elterpeszkedett az opportunitás kényelmes fouteuil-ében, ahelyett hogy neki vágott volna a kötelesség szirtes hegyi ösvényének.

Ma kötelességét — nemzeti kötelességét! — teljesítette a kormány, amikor Kossuth Ferencz utján két törvényjavaslatot tett le a képviselőház elé. Az egyik a vasúti hivatalnokok fizetéséről, a másik a vasúti hivatalnokok szolgálati szabályzatáról szól. A sok ingadozás és habozás után ez nem volt szerencsétlen lépés. Kossuth Ferencz igen helyesen ítélte meg a helyzetet, amikor hozzá-

fogott annak a kérdésnek a megoldásához, amelyet vasutaskérdés elnevezés alatt tart számon a politikusok világa. Hozzáfogott, — mert hogy megoldotta volna, talán ő maga sem hiszi. Hiszen a javaslat megokolásában védőpaizsként tolja az ágaskodó kritikák elé azt a bizonyos pénzügyi lehetőséget. A finansziák nem engedik meg, hogy az államférfiak agyából kipattant nagyszerű eszmék testet ölthessenek. A pénzügyminiszter az a vásott fiú, ki irgalmatlanul ráfúj a legszínesebb szappanbuboréokra is. A pénzügyminiszter szűk markában nyert formát a vasutasok fizetésjavaslata is. Meglátszik rajta nyomon, mert sok jogos kívánságot hagy kielégítetlenül. Különösen az alsóbb létrafokokon álló emberek ölébe hullott gyéren az isten áldása. Mindamellett majdnem tizenötödfél millióra rug a különbség a vasutasok mostani és jövőendő javadalmazása között.

Kár, hogy a kereskedelemügyi miniszter oly ridegen tartja oda tenyerét a vasutasok fölragyogható napja elé. Azt mondja, hogy további fizetésfölemeléshez semmi körülmények között sem járulhat hozzá. Helyes, ha kormányzó politikus nem dolgozik regényfrázisokkal és a valóságot lehetőleg hünen tolmácsolja. De vannak esetek az államéletben épp úgy, mint a házasságban, hogyha nagyon ridegen állítják be a valóságot, többet ártanak, mint használnak. Talán a vasutasok esetét is ide lehet számítani. Még

a reménység színes ködét is leakarják tépni szemükről? De ez csak külsőség, ami a lényegen alig változtat. A lényeg pedig az, hogy Kossuth Ferencz a vasutasok helyzetén javított. Nem annyit, mint kellett volna; sem annyit, mint amennyit ő szeretett volna, de javított és ez nem pusztán a vasutasokra tartozik, hanem az országra is. Az országnak nem mindegy, hogy a sinek mentén mogorva, elkeseredett, vagy megelégedett emberek élnek-e. Az államvasutak a nemzet testéből kinőtt szerv, melyet elhanyagolni nem szabad. Éppen azért a mostani fizetésrendezés nem lehet végleges; ez csak egyik stációja lehet annak az útvonalnak, amelyen ennek, vagy másik kormánynak végig kell haladnia.

A vasutasok szolgálati szabályzatáról szóló törvényjavaslat sem olyan, melyet bíráló meg ne közelíthetne. Amikor végigolvastam ezeket a paragrafusokat, az első impresszióm az volt, hogy a kormány szántszándékkal ragasztotta egymáshoz a két törvényt. A másik, a pragmatikáról szóló, ezt látszik mondani a vasutasoknak: halljátok, ha meg nem elégedtek azzal, amit az első törvényben adunk nektek, ezzel a másikkal fejbekölíntünk benneteket. A rendtartásban, ugyanis, vannak szakaszok, melyek egyenesen arra az esetre céloznak, ha a vasutasok nem elégednének meg fizetésükkel és tömegesen lépnének akcióba. Magyarán mondva, ha sztrájkolnának.

Nem fogadjuk el azt a forradalmi

Egy el nem küldött levél.

Írta: Alba Nevis.

(Utánonomás illos.)

... Ujabb csuda történt az éjjel; kivirult egy vadgesztenyefa. . . Nem tudom, látott-e már ilyet, — elvégre is az aszfalton inkább a bűn virágozik. — És azt se tudom, érdemese-e vagy félőrai utat tennie a zöldbe, ilyen semmi-ségért, ami tán csak az én szemem nagyító lencséjén át, az én érzékeny lelkemben burjánzik csudává.

Pedig az! Nagyesőví virágai vannak; fehér és barna foltosak, akár egy-egy kis macska. És délczegek, és egyenesek, mint a karácsonyfa gyertyáskái.

Hogy illatosak-e? Biz azt nem tudom. Mert hajnal van s én az ágyamból nézem őket.

Milyen panoráma! . . . Maga egy ócska házfalat lát, ha átnéz a fehér csipkefüggönyén. Egy házfalat. . . Ugy érzem azért, szívesen bámulnám azt a kopott falat én is — magával együtt.

A szobámat, ezt a végtelenül bájos kis odut tegnap óta lakom csak: a kert kellős közepén van és a falai meszeltek. Oh, én úgy emlékszem, mintha egyszer, régen már, lettem volna ilyen szobában. . . valami gyerekkori álom ez: Sehol cziráda, sehol festett tarkaságok, vagy aranyozás. Csak alató fehérség!

De sehol szeny, sehol folt, csak fehérség! Az asztalra egy színjátzó, nyulánk vázában orgonavirágot tettek, mert ez még a teg-

napi nap szenczációja. A tegnapi, tehát már ócska. Ócska, de azért édes; a nap egy kissé halványra szívtá s tömött és buja, mint egy lilaszínű pongyolában heverő asszony május valamelyik bágyadt délutánján.

Én, el sem hinné — egész nap papucsban járok, kis aranyhimű papucsban, melynek alig van egy ujjnyi sarkacska s a bársonya bíbor. És olyan biuzban, mely távolról sem hasonlítható ugyan a Dunaparton suhogó csipkés és seílymes szabó-remekkekhez, de kényelmes, jó; csupa puhaság és lengesség. A nyakamat benne forrón érheti a nap s ha egyszer az a bolond guszatusom támadna, hogy rossz gyerek módjára a fára másszam, ez a kedves ruha bizonyára nem akadályozna abban.

Egyébként pedig: jól élek. Tenger vajaskenyerét eszem rubintoszínű kis retkecskékkel, melyeknek a husa harmatgyöngye és cukorfehér. S hogy ropognak az ember fogai között! Figyelje csak meg.

Utána pedig sört iszom, egész pohárral. . . No, ez haladás! Én, aki ájultoztam egy csöppjéttől ennek az aranszínű, de keserű italnak, most fenéig hajtom.

Hja, meggyarapodva, megkerekedve, megbarnulva és meggyógyulva készülök én majd magukhoz vissza.

Most azonban még beteg vagyok. Nagyon sokat emlékezem. Nagyon is sokat! Miközben öltögetek a himzésemen, vagy locsolom a virágokat, önkéntelenül is belcökkenek az emlékezés, búbajos, de veszedelmes kátyuiba.

Es aztán . . . édes Istenem, elmegy a

kedvem himzéstől, virágtól. Hogy odaadnék mindent egy füstös, kopott falért! . . .

A kezem azonban már pompásan kérge-sedik: felül még puha és városiasan fehér, de a tenyeremet már barázdák szántják végig. És ez ép olyan nagyszerű, mint szokatlan. Szeretném most, csak úgy, keztyű nélkül, erősen megszorítani a kezét!

. . . Látja, látja; beteg ember módjára egyre a nyavalyámról beszélek, az én nagy betegségemről! Hisz olyan sok itt a szabad időm, annyi az alkalmam, hogy nem is gondolhatok másra.

Ha együtt járhatnánk ezt a kavicsos utat! Ha együtt bámulhatnánk a virágosan ünneplő orgonabokrot! Ha együtt térhetnénk pihenni a hűvös, fehér szobába! . . . Oh, be szép volna! Be gyönyörű volna!

Az este nővérem, — aki apró, fekete-haju asszonyka — sétálni ment az urával a kertbe. A kert nem nagy, de eléggé szövevényes, sok-sok a bokra és van benne egy szőlővel futtatott lugas. Arrafelé indultak, s láttam, ahogy a fekete lüszter-kabátos kar rátapadt a világos vászonruhára; derékon, és aztán mentek neki a jótékony sötétnek. Utánuk néztem, azután sóhajta mentem aludni.

. . . Persze, álmaim voltak ezen az éjszákán. Hogy is lehetne másképp? Nyitva hagytam az ablakokat s mig künn megtörtént a nagyszerű, ütökzatos csoda; hogy a vadgesztenyefa tetőtől-talpig virágba borult, én, a meszelt falu szobában, a besuhanó illatoktól kábultan, álmodtam.

tételt, hogy az állami hivatalnokoknak, vagy közfunkciót teljesítőknél joguk lenne anyagi helyzetük javításáért még a sztrájk fegyveréhez is nyulni. A tisztviselő nem vonható egy kalap alá a munkással, kinek bérént időről-időre állapítják meg és aki máról-holnapra a dologtalanságba taszitható. De azért a tisztviselőtől sem vonható meg a szervezkedés és a mozgás joga. Az új vasuti rendtartás drákói szigorúsággal sújt minden moczanást, majdnem azt irtuk, minden önálló gondolkodást, csak azért, hogy a sztrájkot lehetetlenné tegye. Ha ez sikerülne neki, azt mondanók, vigye kánya: oly elítélendőnek gondoljuk a vasuti sztrájkot. Csakhogy az ilyen inkvizitórius eljárással tömeges munkamegszűntetést nem lehet meggátolni. Emlékezhetnek rá, hogy a nagy vasuti sztrájkot alig előzte meg valamilyen szervezkedés, vagy gyűlésezés: — semmi esetre sem annyi, mint amennyi ilyen nagy, kiterjedt mozgalmat megokolta tehetne. Mégis ránk szakadt a veszedelem.

Általában kevés érdeke van annak szociális kérdések iránt, aki sztrájkokat fegyelmi eljárásokkal és elbocsátásokkal akar megelőzni. Az összes vasutasokat nem lehet elbocsátani, vagy becsukni; ha pedig a vezetőkön töltik ki boszujokat, azzal csak fokozzák az izgalmat. A szolgálati rendtartás ellen különben még egyéb, inkább technikai élű panaszai is vannak a vasutasoknak. Ezeket azonban a bizottsági, vagy javaslati tárgyalások során okosan figyelembe lehet venni; úgy, hogy mindent összevéve, Kossuth Ferenc két törvényjavaslatának üdvös következményei lehetnek. Örülünk, hogy a kormány, mely az utóbbi hetekben megdöbentő módon kezdett politikájába bécsi szint vegyíteni, visszakanyarodott arra az ösvényre, ahonnan leszorult, vagy leszorították. A vasutasok törvényei tisztességes műhelyből kerültek ki; igaz, nem olyan remekek, mint amilyenek várták a vasutasok és az ország; de hát ez a kormány hozzászoktatott már benünket, hogy vele szemben igényeinket

lefokozzuk. Mégis sokkal jobb, ha ilyen törvényeket csinál, mintha közönségi kiadások megszavaztatásával foglalkoztatná az országgyűlést.

A gazdasági cseléd-törvény.*)

Írta: Mocsáry Lajos.

Szerencsétlenebb törvényjavaslat régóta nem feküdt a Ház asztalán, mint az melyet Darányi miniszter ur a gazdasági munkáslakásokról, s a gazda és cseléd közti jogviszonyról előterjesztett.

Mi köze ahoz az államnak, miképen fogadok én bérést, kocsist, fejőst; mi köze hozzá micsoda feltételek alatt áll be hozzám az a béres, kocsis, fejős stb. Hiszen ez a beavatkozás a személyes szabadságba ütközik, hiszen ez a cseléd-fogadás és cselédnek való beállítás teljesen és tökéletesen magántügy; ha ebbe avatkozni az állam jogosnak tartja, ép úgy bele szabad a szülők és gyermekek, vagy a háztársak együttélési viszonyainak szabályozásába is. Ezeknek a viszonyoknak szabályozása teljesen az életre, a gyakorlatra, a társadalmi önkormányzatra tartozik, ha paragrafus kell, arra egy pár száz nem elég, ezer meg ezer kellene, amelynek betanulása és pontos gyakorlása a társadalmi hasznos tevékenységre fordított időnek nagy részét igénybe veszi.

Quia non movere. A gazda és cseléd közti viszonyok megbolygatására semmi szükség nincs. A szakácsné nemzeti asszonyok és a szobalány kisasszonyok viszonyainak szabályozására szükségessége lehetett a cseléd-törvény, de a gazdasági cselédek és a gazdák közti modus vivendi, amint eddig fennállott, a legrendezettebb társadalmi intézmények közé tartozik. Kérdezze meg bárki a hatóságokat, bíróságokat, van-e dolguk a gazdasági cselédügyekkel. A magyar gazda magyar természeténél fogva nem brutális, tudja is, hogyha magának a cseléddel való rossz bánásmódot megengedi, híre megy, nem kap cselédet vagy csak selejtesét; kiteszi magát annak, hogy a cseléd a marhában kárt tesz, a készleteket pocskoljja, megszökik, még fel is gyújthatja; ez a szankciója a társadalmilag megállapított jogszokásoknak sokkal hathatósabb mint az a tömördek gyarló paragrafus, melyet Darányi a maga bürokrataival kieszeltet.

Mit avatkozik Darányi ur oly dologba, amihez nálánál az ő János vagy Jóska bérese jobban ért? Jobban ért először is ahoz, hogy

Az illusztris cikkíróval mi is teljesen egyetértünk abban, hogy Darányi törvényjavaslata veszedelmesen rossz, de okfejtését nem valljuk a magunkénak.

— Bravó! Bravó! Meg vagyok magával elégedve . . . Halad!

S közben szorongatja s megforgatja vagy kétszer a tenyeremet, és a szemé ragyog.

Azután beszél még sok mindenről, s én kivánom; bár csak illedelmes, feszes, állig gombolt derék volna rajtam, s nem ez a lenge, és bizalmas blúz, melyben nézheti, láthatja a mezitelen nyakamat! S bár finom, raffinált volna a frizurám, s nem ilyen tarkóra tűzött, lágy és laza; hogy minduntalan eloldózik egy-egy szála.

Azonban beszélni is kell, panaszkodom:

— Levelt vártam, de ördög vigye a postást. Nem hoz.

— Milyen boldog ember az — mondja Török egészen halkan; — akinek maga így várja a levelét . . . Ha akarja, én írok egy tizoldalast . . .

És cipirul, bizony isten cipirul! És így valósággal szép . . .

— Hejh — incselkedik velem a sátán; — az a levél tán nem is jön már meg . . .

Édes! . . . látja, olyan válságosak ezek a percek: végre is tavasz van, orgonavirág kábit, a lugasból egy fehér és egy fekete alak összeolvadt színei lihegnek felém . . . és — hiszen tudja: — Csak azért is! . . .

ha az ő sorsának javításáról van szó, mi kell neki, miként kell a dolgot megfogni; de másodszor jobban ért ahoz is, hogy ezt a javítást miként kell megvalósítani. Ami az első illeti, Darányi mindenekelőtt munkás-villa-telepeket akar a béreseknél stb. számára állíttatni, ami az Országos Magyar Gazdasági Egyesület körében történt kiszámítás szerint kétszáz milliónyi kiadást róna a földbirtokosokra. Egy ezer holdas gazdaságban van körülbelül husz gazdasági cseléd, állítson tehát a birtokos egy husz villából (mert kert is kell) álló telepet, mostani cselédházait pedig elbonthatja. Ugyde annak a cselédnek a lakásviszonyok iránt kevés érdeke van; cselédnek rendesen az áll be, kinek saját háza nincs s ha nem áll cselédnek, akkor mint lakó tartózkodik más szegény embernél, vele egy szobában. Cselédfogadással soha sem lehet tapasztalni, hogy az illető a lakásban válogatós lenne, ha nagyobb szobában helyezik el, nincs ellenetése, hogy abban két család lakjék. Hogy külön épületben lakjék, annak szükségét éppen nem látja be, nagyobb épületet könnyebb is melegen tartani (a gazdának pedig a fűtelék felényibe kerül), hanem azt nemcsak a gazdálkodás, az állatok gondozása, de magának a cselédnek kényelme is föltétlenül megkívánja, hogy a béres az ökörhöz, a kocsis a löstállóhoz, a juhász a juhakolhoz lehetőleg közel lakjék, mint ahogy most vannak berendezve a cselédházak. Egészségügyi szempontból teljesen hiába fogja Darányi a különálló lakásokat keresztülvinni, azoknak belsejében csak úgy fog honolni a szegénység, mint most a maga egész antihigiénikus hatásával.

Nem az kell annak a gazdasági cselédnek, hogy csinosabban lakhassék, sem sorsjavítás szempontjából, ami mindig az illető egyén megítélésétől függ, sem egészségügyi szempontból, hanem az, hogy „jobban élhessen”, azaz, hogy jobban táplálkozhassék; tehát több szemes élet és nagyobb pénzfizetés; több tiszta buza, hogy jobb kenyeret ehessék, több árpa vagy kukorica, hogy jobb sertést ölhessen, tehéntartás, hogy gyermeke necsak kenyérral növelje nagyra hasát, hanem egy kis tejet is kaphasson. És hogy ezt a gazdasági cseléd is így itél meg és hogy Darányinál jobban tud ő maga a sorsán javítani, azt csatlátlanul bizonyítja a múlt év története. Nevezetes volt az a mozgalom, mely honnan, honnan nem, tavaly az egész országon végigment. Egyidejűleg mindenütt fel lett emelve a külső munkás napszám, mindenütt stájeroltak a gazdasági cselédek, úgy hogy a gazdák évi kiadása egymásra legalább tíz százalékkal emelkedett. És nem volt rá eset, hogy a cselédek a lakásviszonyokat csak elő is hozták volna, mindenütt csakis a több szemes-élettről több pénzről és nagyobb konvencziós földről volt szó. Ez halálos ítélete a Darányi munkáslakási törvényének és az ő gyakorlatias fel-fogásának.

Ép oly kevéssé volt szó ennél a tavalyi országos stájerolásnál arról, hogy a doktori, patikát, papot, tanítót valamint a községi pótadót is egészben vagy részben a gazda fizesse. Nevetséges dolog és annak a beállani szándékozó cselédnek paraszt eszéhez nem fér, hogy ha már kedvezni akarnak neki, az nem a dolog lényegénél, hanem csak holmi mellékjavaldalmazásoknál történjék. Furcsa ötlet az egész, de tudja-e, mit ér el vele Darányi ő excellenziája, aki a szegénység jöltevéjének és nagy-szabású kultúremlernek dicsőségére pályázik? Az orvos-patika eszmének az lesz a következménye, hogy a gazda majd megkérdezi a kínálkozó embert, hány gyermeke van barátom? s ha sok van, akkor nem fogadja fel; de utána néz annak is, nincs-e annak az embernek valami házsártos, nyelves felesége, aki majd minduntalan beáll a gazdához, azon követeléssel, hogy a kis lányának a hasa fáj, tessék doktorért küldeni. A cseléd, mint mondtam, az ő egyszerű paraszteszével nem sokat ad az orvosi tudományra, úgy itélvén meg a dolgot, hogy a megfelelő ápolás nélkül, orvosi rendelet és a gyógyszer keveset ér, de miért tagadja meg magától azt a kis örömet, hogy gazdáját megszekerizhassa, ha egyszer a törvény maga rábiztatja.

Cikkisorozatot kellene írnom a törvényjavaslat számtalan fonákságáról, de ezt a hírlapok nem szeretik. Hanem azt kérdezem, helyes törvényhozási eljárás-e kikapni egyet a

Visszaültem azt a néhány percet a nagy, üres terem fehérrel leterített asztalánál, ahogy egymás mellett ültünk látszólag nyugodtan és illedelmesen, a térde azonban megérintette a térdemet és . . . jött a láz.

Jaj, hát lehet gyönyörűbb valami a világon és tüzeesebb és hatalmasabb, mint az a láz, amit egy ilyen futó érintés okoz! Azután beszéltem, kacagtam én tovább is, de a torkom elrepedt s a szemeim — úgy éreztem, — áruló csóvákban szórják a láz szikráit.

Milyen furcsa! . . . Jöhetne más akárki is a világon és érinthetne, surolhatna, megfoghatná a kezemet, átölelhetne, anélkül hogy mást váltana ki belőlem közönyből, vagy undornál. De miért? Miért éppen maga? Csak maga. És mindig maga? . . .

Hogy meddig lesz ez így? Lehet, hogy örökké, de lehet, hogy csak holnapig. Nem tudom. Mert titokkal van tele az én leány — lellem is, s egyetlen apró semmiség kipattanthatja benne a daczot, azt a féktelen, büszke, közziklánál erősebb és dönthetlenebb valamit, amit úgy hívnak, hogy: csak azért is!

. . . És levél nem jön! Egyetlen sor se. Egyetlen betű se. S bár ablakon kihajolva, lángoló arczczal, naphosszat lesem a rokkant, vén postást; hiába!

Ellenben jön Török, ez a szép és karcu fiskális-ember, aki a tárgyalásai mellett sűrűn ér rá erre sétálni felénk.

Megáll, miközben az ablakpárna fodrai között meglogja a kezemet, és nézi:

nemzeti
csakugy
vencz
mely m
felbold
lag nem
földmiv
különös
megnyo
melyre
semmi
fonákab
Azok a
lunk ne
helyzett
tály, mi
toka m
azért se
mények
sem, m
maguk
törvény
jogosult
különle
tály rov
egyes c
dalom f
tarthatn
kos oszt
nelmi fo
viselt s
osztálya
cseléd v
gyűlés
ságos c
vel az
elvűség
tott, ho
adósság
mindam
gondoz
minden
szándék
szükség
nyakába

Az
retében
egy ke
Darányi
nemde
a lex S
zatot m
biztosít
autonór
kóczi n
tönkrete
nincs l
pedig l
az, hog
nagy m
és Kris
az, hog
gondoz
tehát a
tegyen
hasonla
csak m
nyáját.

A k
nap, ke
kiállítás
szünetel
majd p
kedden
szünet.
az eddi

A k
szült az
foglalás
törtkör
egyezés
tatják.

A k
házi eln
audienc

nemzeti társadalom különféle osztályából, csakugy találomra ötletszerűleg, mintegy kedvező tárgyként s azt az osztályt valamely másnak vagy másoknak rovására akarini felboldogítani. A gazdasági cselédeknek aránylag nem nagy osztályát akarja most Darányi, a földmívelésügyi miniszter a földbirtokosok és különösen a középbirtokosok nagy osztályának megnyomorításával részesíteni oly kedvezésben, melyre maga az a gazdasági cselédosztály semmi különös sulyt nem fektet. Lehet-e ennél fonakabb eljárást képzelni is?

Azok a gazdasági ugynevezett „munkások“ nálunk nem páriák, nincsenek rosszabb anyagi helyzetben, mint az a nagyszámu szegény osztály, melynek házában, kertjén kívül egyéb birtoka nincs; nincsenek rosszabb helyzetben már azért sem, mivel megélhetésük minden körülmények közt biztosítva van; nem páriák azért sem, mert mint előadtam, tudnak is segíteni a maguk baján, jobban, mint Darányi ur. Helyes törvényhozói koncepczió-e tehát, indokolt, jogosult törekvés-e ezt az osztályt venni oly különleges pártfogásba és pedig egy oly osztály rovására, mely, ha általában helyes volna egyes osztályokként felkarolni a nemzeti társadalom felboldogítását, arra valamennyinél inkább tarthatna igényt. Nem más ez, mint a középbirtokos osztály, ez a nemzeti társadalomnak a történelmi fejlemények által valóban súlyosan megviselt s szinte kétségbeesett helyzetben levő osztálya s ezt fogja sújtani az a kétszáz millió cseléd villatelepek építése. Az 1839-iki országgyűlés óta ez az osztály folytatott állandóan valószínűs öngyilkos politikát és tette ezt azért, mivel az igazságérzet, a haza érdeke, a szabadságvágy elvűség tanai előtt meghódolt; ezzel oda jutott, hogy félig már tönkrement, másik fele adósságba van elmerülve. Ez nem annyit jelent mindamellett, hogy az állam részéről különleges gondozás és segélyezés tárgya legyen, de annyit mindenesetre megérdemel, hogy ne öljék tovább szándékosan s hogy Darányi miniszter ur azt a szükségtelen kétszázmillió kiadást ne sózza a nyakába.

Az itt érintett nagy tárgyat egy cikk keretében kimerítőleg tárgyalni nem lehet, csak egy kérdést kívánok intézni azokhoz, kik a Darányi-féle javaslatot „keveslik“. Belátják nemde most utólagosan, hogy kár lett volna a lex Szapáry értelmében a megyei önkormányzatot megsemmisíteni, sürgetik az „alkotmánybiztosítókat“: ki fogja csinálni azt a megyei autonómiát, ha a középbirtokos osztályt, Rákóczi népének még mindig élő maradványát tönkreteszik? Középbirtokos osztály nélkül nincs önkormányzat. Darányi miniszter úrtól pedig legyen szabad kérdezni: előbb való neki az, hogy ezzel a szociálista kaczerkodással a nagy magyarszerető Fejérváry Feldzeugmeister és Kristóffy József babérijaira pályázzék, mint az, hogy mint földmívelési miniszter hűségesen gondolja a rábizott földbirtokos osztálynak, tehát az országos földmívelésnek érdekeit? Ne tegyen ugy — a fenforgó cselédmárból véve hasonlatot — mint a rossz juhász, aki nemcsak megnyirja, de meg is nyuzza a rábizott nyáját.

Budapest, május 13.

A képviselőház munkaterve. A képviselőház holnap, kedden ülést tart, szerdán a pécsi országos kiállítás ünnepies megnyitásának napján azonban szünetel. Csütörtökön és pénteken ismét ülés lesz, majd pedig szombaton, vasárnapon, hétfőn és kedden a pünkösdi ünnepekre való tekintettel szünet. Azontul mindaddig dolgozik a Ház, míg az eddig benyújtott összes javaslatokkal végzett.

A kiegyezés. A kiegyezési szakbizottság elkészült az eddigi tárgyalások eredményeinek összefoglalásával. Ez az elaborátum szerdán vagy csütörtökön fog a magyar kormány elé kerülni. A kiegyezési tárgyalásokat a választások után folytatják.

A Házelnök audienciája. Justh Gyula képviselőházi elnök e héten pénteken délelőtt 9—10 órákor audienciát ad.

A szövetséges pártok értekezlete. A koalícióban levő pártok ma este 8 órákor a függetlenségi pártkörben Kossuth Ferencz elnökle alatt értekezletet tartottak, amelyen a kormány részéről az elnök Kossuth Ferenczen kívül Darányi Ignác és Jekelfalussy Lajos miniszterek, továbbá Mezőssy Béla és Déry Zoltán államtitkárok vettek részt.

Bernáth István előadó részletesen ismertette és elfogadásra ajánlotta a gazda és cseléd közti jogviszonyról szóló törvényjavaslatot.

Utána Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter szólalt fel. Utalt arra, hogy 1870. óta egy törvényben van egy a belső, mint a gazdasági cselédek jogviszonya szabályozva. Azóta gazdasági egyesületek és gazdakongresszusok folyton sürgettek az új törvénz megalkotását. Hogy a törvény a szociálistáknak nem kell, azt még érti, de hogy a gazdáknak nem kell, azt kevésbé érti. Ma csak az általános tárgyalásra szorítkozzanak, az érdemleges és beható vitát pedig halaszszák el. Kéri a javaslat elfogadását.

Ugron Gábor a tárgyalásnak novemberre való halasztását javasolja.

Náray Lajos szerint a tárgyalás elhalasztásának igen rossz lenne a gyakorlati következménye. A miniszter hangsúlyozta, hogy a javaslattal a gazdaközönség sürgetésére állott elő. Jobb most e kérdésben dönteni, mint hónapok múlva. Ajánlja, hogy a javaslatot Ugron halasztó indítványának mellőzésével általánosságban fogadják el.

Kelmen Samu hozzászólása után Holló Lajos a részletes vitát pünkösdre kívánja halasztani.

Kossuth Eerencz elnök konstatálja, hogy senki sincs az értekezleten, aki el ne ismerné, hogy a javaslatra szükség van. Legcélszerűbbnek tartaná, ha ennek a törvényjavaslattal általánosságban való letárgyalása után a vitát megszakítva, az ő feletle sürgős és fontos ma benyújtott javaslatának tárgyalására térnének át.

Darányi Ignác miniszter az elhalasztást a legnagyobb mértékben ellenzi, mert ez újabb tápot adna a szociálista izgatásoknak és azért hozzájárul Kossuth Ferencz és Holló Lajos indítványaihoz.

Szentiványi Árpád, Mezőssy Béla államtitkár, Horváth József, Giesswein Sándor hozzászólása után Kossuth Ferencz elnök ismételt felszólalásában hangsúlyozza, hogy az értekezlet a földmívelésügyi miniszter iránti bizalmának dokumentálásul fogadja el a törvényjavaslatot általánosságban és majd a részleteknél meglátjuk, miben egyezhetünk meg és miben nem. Kéri Ugront, hogy vonja vissza indítványát.

Ugron Gábor kijelenti, hogy a javaslat tárgyalásának elhalasztásával az volt az intencziója, hogy a választókkal jöjjenek tisztába, akiknek érdekeiket kell elsősorban szem előtt tartani.

Darányi Ignác miniszter ismétli, hogy a kizgazdák érdekében kész a legmesszebbmennyő módosításokra. A javaslat tárgyalásának elhalasztását veszedelmesnek tartja. Halasztáshoz legfeljebb úgy járul hozzá, hogy a javaslat általánosságban való letárgyalása után a részletes vitát az ünnepek után folytassák.

Kusztka István felszólalása után Ugron Gábor visszavonja indítványát, mire az elnök kijelenti, hogy az értekezlet a törvényjavaslatot általánosságban elfogadja és álláspontjának a képviselőház holnapi ülésén való kifejtésével Holló Lajost bizza meg.

A folytatólagos vitát a részletekre nézve a legközelebbi értekezletre halasztva ezzel a mai értekezlet véget ért.

Justh Gyulát üdvözik. Marostorda vármegye törvényhatósági bizottsága, 1907. évi április hó 30-án tartott ülésében dr. Nagy József alispán indítványára elhatározta, hogy feliratilag üdvözi Justh Gyulát, a képviselőház elnökét, azért az igazság, részrehajlatlan eljárásért, amely minden tényben megnyilvánul és ezért tisztületét, nagyrabecsülését fejezi ki. Erről a határozatról ma értesítették Justh Gyulát a közgyűlés jegyzőkönyvi kivonatának megküldése kíséretében.

A vasutas törvényjavaslatok bizottsági tárgyalása. A vasutasok fizetésrendezéséről és szolgálati pragmatikájáról szóló törvényjavaslatok gyorsan kerülnek bizottsági tárgyalás alá. A képviselőház közlekedési bizottsága már ma délben gróf Andrássy Géza elnöklésével ülést tartott, amelyen a vasutasok szolgálati pragmatikájáról szóló törvényjavaslat előadójává megválasztották Kállay Lipótot, a fogaras-brassói és a drávavidéki helyi érdekű vasutakról szóló törvényjavaslat előadójává Sümegi Vilmost. A szolgálati pragmatikáról szóló törvényjavaslatot a bizottság a jövő kedden délután 5 órákor tárgyalja. — Az igazságügyi bizottság ma Holló Lajos elnöklésével ülést tartott, amelyen a szolgálati pragmatikáról szóló törvényjavaslat előadójává megválasztották Jankovich Marczelt. A bizottság ülését szombaton délelőtt 10 órákor tartja.

A képviselőház a pécsi kiállításon. A pécsi országos kiállítás megnyitására Justh Gyula képviselőházi elnök vezetése mellett holnap, kedden, e hó 14-én délután 3 óra 35 perczkor utazik el a keleti pályaudvarról különvonaton a képviselőház küldöttsége. A küldöttségben való részvételüket a Ház elnöki hivatalánál eddig a következők jelentették be: Pogány Lajos, Gyuriss Emil, Justh János, Raisz Aladár, Keller István, Brázay Zoltán, Muzsa Gyula, Várnay Imre, Somogyi Aladár, Darányi Ferencz, Fábry Károly, Szunyog Mihály, Ferdinándy Béla, Kollár Tivadar, Geréb János, Keszi Antal, Szentkirályi Zoltán, Sziklay Ottó, Hellebronth Géza, Gotthard Sándor, ifj. Dániel Pál, ifj. Madarász József, László Mihály, Laehne Hugó, Szentiványi Gábor, Förster Ottó orsz. képviselők, valamint Tóth Ferencz dr. a képviselőház fogalmazója. A különvonat este 8 órákor érkezik meg Pécsre.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a most szönyegen levő cselédtörvényjavaslattal kapcsolatos tárgyalások miatt a pécsi kiállítás megnyitását nem jelenhet meg és azon magát Balogh Vilmos államtitkárral képviselteti.

Függetlenségi pártgyűlés. Szatmáron a szatmár-vármegyei függetlenségi párt Luby Géza elnökle alatt nagygyűlést tartott, amelyen a megye csaknem minden községe képviselve volt. A nagygyűlés 105 tagu szervező bizottságot választott. A gyűlés elhatározta, hogy a holnapi vármegyei gyűlésen a választandó tisztviselőket a párt tagjai tetszése szerint választhatják. Rácz Elemér indítványára a vármegyét megkeresik, hogy márczius 15-ének törvénybe iktatása végett írjon fel a képviselőházhoz. A nagygyűlés után banket volt.

Munkástörvény, vasutastörvény.

— A képviselőház mai ülése. —

A képviselőház mai ülése elsősorban a vasutasoknak szerzett örömet. Kossuth Ferencz, a szárnyaskerék minisztere beváltotta ígéretét és betervezte a vasutasok fizetésrendezéséről és szolgálati pragmatikájáról szóló törvényjavaslatokat s kérte a képviselőházat, hogy a két javaslatot, amelyek közt junktim van, tárgyalja le mielőbb.

A Ház zajos éljenzéssel fogadta a betervezett javaslatokat, jelölül annak, hogy nem kisebb jóakarattal viseltetik a vasutasok iránt, mint a miniszter.

Napirenden a gazdasági munkásházak építésének állami támogatásáról szóló törvényjavaslat szerepelt. Ifj. Madarász József, mint a munkásügyi bizottság előadója, elfogadásra ajánlotta a javaslatot. Lányi Mór pedig magas színvonalu, széles látókörű beszéddel vezette be a vitát. Kimutatta az eddigi szociálpolitika mulasztásait. Kifogásolta azt, hogy a törvényjavaslat nem intézkedik világosan az örökösödésre nézve. Mindazonáltal örömmel fogadja el a javaslatot, melynek értékét szívesen elismeri.

Maniu Gyula nem tudott kifogásolni egyebet a javaslaston, mint hogy az különbséget tesz a „politikai pártok között.“ A politikai párt alatt természetesen a maguk országbontó szervezkedését értette, de Darányi, aki nyomban Maniu után szólalt föl, erre sietve megfelelt neki. Igenis, minden uton-módon védekezni kell olyan pártok alakulásaival szemben, amelyek nem követnek hazafias irányt! — mondta. S a Ház lelkes éljenzéssel tüntetett e kijelentés mellett.

E rövid vita után a törvényjavaslatot általánosságban el is fogadták.

A részletes vita során apró-cseprő módosítások ügyével foglalkozott a képviselőház s ezt a munkát holnap is folytatja.

Részletes tudósításunk a következő:

Justh Gyula elnök 10 órákor megnyitja az ülést s bemutatja a főrendiház elnökének átíratát a főrendiházban legutóbb letárgyalt törvényjavaslatokról.

A törvényjavaslatok szentesítés céljából most már a király elé terjesztetnek.

Jelenti, hogy Popovics György választása óta 30 nap eltelt, s miután panaszt nem adtak be ellene, végleg igazolt képviselőnek jelenti ki.

Jelenti továbbá, hogy Juriga Nándor két évi

államfogház-büntetését megkezdte, továbbá jelenti, hogy Vajda Sándor ügyében a gyorsírók ellen lefolytatott vizsgálat szerint a gyorsírókat mulasztás nem terheli s így a további eljárást beszüntette. Jelenti továbbá, hogy Luby Géza ellen összeférhetlenségi bejelentést tettek, de a bejelentést visszautasította, mivel nem felelt meg a kellékeknek. Bemutatja az összeférhetlenségi bizottság ítéletét Udvarý Ferencz mandátuma ügyében.

Mindezeket az ügyeket tudomásul veszik.

Hammersberg László jegyző felolvassa a beérkezett kérvények sorjegyzékét.

Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Van szerencsém a t. Háznak egy jelentést és négy törvényjavaslatot bemutatni, kérve azok kinyomatását és az illető bizottságokhoz való utasítását.

Nevezetesen jelentést Fiume város és Susák község vasárnapi munkaszünete tárgyában, melyet a munkásügyi és közgazdasági bizottságokhoz kérek utasítani; törvényjavaslatot a fogaras-brassói helyi érdekű vasut engedélyezése tárgyában; és törvényjavaslatot a szlavóniai-drávavidéki helyi érdekű vasut engedélyozkiratának és ehhez kiadott függelékének egyesítése, valamint a Belisczétől Eszékig és Moslavinától Vörösmajorig tervezett helyi érdekű vasut engedélyezése tárgyában, melyeket a közlekedési és pénzügyi bizottságokhoz kérek utasítani; továbbá törvényjavaslatot a vasuti szolgálati rendtartásról, (Élénk éljenzés.) melyet az igazságügyi és a közlekedésügyi bizottságokhoz, végül törvényjavaslatot a magyar királyi államvasutak évi fizetéssel bíró alkalmazottai illetményeinek rendezéséről, (Hosszantartó élénk éljenzés és taps.) melyet a pénzügyi bizottságokhoz kérek utasítani.

Az utóbbi két törvényjavaslattal, t. Ház, beváltom tárczám idei költségvetésének tárgyalása alkalmával tett ígéretemet. Ezeknek soronkívüli sürgős tárgyalására a kormány kiváló sulyt helyez és már most be kell jelentenem a t. Háznak, hogy a két törvényjavaslatra nézve a kormány junktiumot állít fel. (Élénk éljenzés és taps.)

Elnök: Kérem a t. Házat, méltóztatik-e a kereskedelemügyi miniszter ur javaslatához hozzájárulni.

A Ház elfogadja a javaslatokat.

Becsey Károly, a kérvényi bizottság előadója, beterjeszti a bizottság 30. sorjegyzékét.

Glosswein Sándor előadó beterjeszti a kérvényi bizottság 31. sorjegyzékét.

Moskovitz Iván előadó beterjeszti a kérvények 32., 33., 34. és 35. sorjegyzékét.

Elnök: Most a zárszámadásvizsgáló-bizottság jelentése következne az 1903. évi állami zárszámadásról. Minthogy a bizottsági ülésen olyan rendkívüli körülmény történt, hogy a jelentés előadója maga nyújtott be különvéleményt s minthogy ez az eljárás ellenkezik a házszabályokkal, javasolja, hogy a Ház most ne tárgyalja a jelentést, mert a házszabályok megsértése nélkül azt nem cselekedhetné. Javasolja továbbá, hogy a jelentés vissza-küldessék a bizottsághoz azzal, hogy olyan előadót válasszon, aki nem terjeszt be különvéleményt. (Helyeslés.)

Ugron Gábor: Hozzájárul az elnök javaslatához, mert az előadó eljárása tényleg ellenkezik a parlamentárizmussal és sérti a házszabályokat. A bizottság előadója csak az lehet, aki az egész bizottság véleményét képviseli.

Hencz Károly: Kijelenti, hogy ő Farkasházy előadó eljárását már akkor is kifogásolta, mikor az jelentését a bizottság elé terjesztette. Farkasházy azonban csak akkor jelentette be az előadói tisztiségről való lemondását, mikor az egész jelentést beterjesztette s ehhez egyúttal különvéleményét is bejelentette. Ekkor kérdezte, hogy nem ellenkezik-e eljárása a rendes szokással, de akkor sem az 1903. évi, hanem az 1904. évi jelentés előadásáról mondott le.

Következett

a munkaházak építésének

állami támogatásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Ifj. Madarász József előadó: Behatóan imerteti a munkáslakások kérdését. Kifejti a javaslat nagy szociális és gazdasági fontosságát s azt a nagy és jelentős reformot, melyet éppen ez a javaslat czéloz. A kormány azáltal, hogy a munkaházak építését támogatja, azt a nagy veszedelmet akarja meggátolni, melyet részben az utóbbi időkben tapasztalt nagymérvű kivándorlás, továbbá a munkásigazgatók lelketlen munkája idézett elő. Fejtegeti a munkaházak építésének történetét s elmondja, hogy már 1895-ben tettett az első kísérlet munkaházak létesítésére. Külföldi példákkal bizonyítja be a munkáslakások építésének fontosságát, s különösen Amerika példáját hozza fel, ahol már több, mint félmillió munkaház van a munkásszövetkezetek tulajdonában. A kormánynak az az intézkedése, hogy egyelőre évenként 300 ezer korona fordítassék munkáslakások építésére, csak a kezdetet jelenti, mert a későbbi években ezt a segílyt meg

kell kétszerezni. (Helyeslés.) Szól még a munkásokhoz, hogy ne hallgassanak a lelketlen lázítók és izgatók szavaira, akik mindenáron konkolyt akarnak hinteni a kormány intézkedéseinek talajába. Minthogy a javaslat hatalmas haladást jelent, kéri annak elfogadását. (Helyeslés.)

Lányi Mór: Részletesen foglalkozik a javaslattal. Az egyedüli helyes politika, amit ezen a téren követni kell: a bajok megelőzése. A megelőzés pedig csakis a munkaházak építésének segítségével lehetséges. Külföldi államok példájára utal, ahol a helyes birtokpolitika az agrárszociálistmust is helyes utra terelte. Meg kell könnyíteni a földmunkásoknak a ház- és földszerzést, mert ezzel lehet a legerősebben a rőghöz kötni. A sem föld, sem ház állapot az, amely a munkásosztályt kivándorlásra készíti.

Ma már apró-cseprő reformokkal bajos boldogulni. Míg a multban a bajok ellenőrzésére elég lett volna fokként, lépésről-lépésre haladni, addig ma már nagyobb koncepcziókra van szükség, ma már a közigazgatási reformok mellett egyéb, egész gazdasági életünkre kiható komoly, nagy intézkedésekre van szükség. (Helyeslés.) Mert egy modern állam áll itt a maga rengeteg igényeivel, amely igényeknek csak modern, széleskörű és sok mindent átalakító munkával lehetne megfelelni. De ettől a munkától ma bizony megdöbbenően messze állunk, mert ehhez a munkához nem neveltük, nem fejlesztettük és nem emeltük fel a népet; mert nem műveltük kellőképen azt a talajt, amelyen egy egészséges, dolgozó, jövőjében bizó és a hazai rőghöz ragaszkodó nép gyökeret verhetett volna. (Helyeslés.)

Az bizonyos, hogy a javaslat értékén nem fog változtatni, ha azt mondja, hogy miután itt organikus rendellenességekről van szó, azon egy ilyen javaslat tagadni akarni. Amerikában nem tud a szocializmus erőre jutni, ez annak az egészséges birtokpolitikának köszönhető, amely az amerikai kedvező földbirtokviszonyok folytán lehetséges is volt. (Helyeslés.)

Konstatálja, hogy a kormány a javaslatot minden különösebb kényszerítő körülmény behatása nélkül terjesztette a Ház elé és ezért elismerését nyilváníti a földmívelésügyi miniszter iránt és a javaslatot változtatlanul elfogadja. (Zajos helyeslés.)

Maniu Gyula: A javaslatot elfogadja, mert szerinte olyan reformokat valósít meg, melyek mindnyájunknak rég óhajtott kívánságai voltak. De nem fogadhatja el a bizottság jelentését, mert olyan állítításokat és kifejezéseket foglal magában, melyek ellenkeznek a parlamentárizmussal. A jelentés sulyos megvádolása a szocialistáknak és a nemzeti képviselőknek. A jelentés hazafiatlansággal vádolja őket s ezt a hangot beleviszik a parlamentbe is, jöllehet ilyen erős támadást egyik fél sem érdemelt meg. (Zajos ellentmondások.)

Elnök: Ha valaki eddig olyan kifejezést használt, amely ellenkezett a parlamentárizmussal, ő azonnal rendutasította, éppen azért nem engedheti meg, hogy itt vádolják a ház tagjait. (Helyeslés.)

Maniu Gyula: Csak röviden kíván szólni a javaslat általános tárgyalásánál, mert kifogásait a részleteknél fogja előadni.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter: A javaslatot a kormány nyelvi különbség nélkül kívánja kiterjeszteni az ország összes lakosára, csupán azt kívánja, hogy jó hazafiak és a magyar haza hű polgárai legyenek. Reflektál az eddigi felszólalók beszédeire. Maniu szavaira kijelenti, hogy elsősorban azokat a községeket kell figyelembe vennie, amelyek a munkaházak építésére ingyen telkeket bocsátanak a kormány rendelkezésére. Lányi Mór téved abban, hogy ezen törvényjavaslat előtt a munkások érdekében semmi sem történt. Különösen a mezőgazdasági cselédek ügyében egész sorozata van a javaslatoknak. A kivándorlás ügyét felhozni most nem egészen időszerű. Ez nem azt jelenti, hogy a kivándorlást nem kellene teljes erővel megakadályozni, hanem elsősorban annak indító okait megszüntetnünk. Különben is a kereskedelemügyi miniszter a leg-rövidebb idő alatt törvényjavaslatot fog beterjeszteni a kivándorlás tárgyában, amikor azután bő alkalma lesz a Háznak a kérdés megvitására. A kormánynak az a főczéje, hogy a munkásokat egy kis földhöz és házhoz juttassa, mert hisz vagyon-

hoz már létező alap nélkül úgy sem segíthetjük őket. Ezt bizonyítja az újabb telepítések is, melyek szép eredményre vezettek. A javaslat alkalmas és módot nyújt arra, hogy a munkást a hazai földhöz kössük. Kéri a Házat, hogy a javaslatot fogadja el. (Éljenzés.)

A Ház a javaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadja.

Elnök az ülést 10 percre felfüggeszti.

Szünet után.

Elnök az ülést újból megnyitja.

Farkasházy Zsigmond: Személyes megtámadás miatt a házszabályokhoz kíván szólni. Igazolni kívánja magát. Az elmúlt hét folyamán megkérdezte a párt elnökétől, hogy a jelentés tárgyalásra kerülhet-e a mai ülésen. Kossuth azt a választ adta, hogy ez nem valószínű. Azért nem volt jelen a jelentés beterjesztésénél. Ő már a jelentés megállapításánál is bejelentette, hogy a jelentéssel együtt a különvéleményét is be fogja terjeszteni. Következett a részletes tárgyalás.

A 2. §-nál

gróf **Thorotzkay** Miklós, a pénzügyi bizottság előadója azt a módosítást terjeszti be, hogy az egynegyed teleknél nagyobb ingatlanul bírók a kedvezményekben ne legyenek részesíthetők. (Ellentmondások.)

Nagy György: Szükségesnek tartja annak kimondását, hogy az állam védelmében elsősorban magyar állampolgárok részesülhessenek. Ajánlja, hogy a Thorotzkay gróf indítványa egy külön pontba foglalva elfogadtassék a következő tördással: Ha a gazdasági munkások magyar állampolgárok.

Beniczky Elemér az „i” pont mellőzését kívánja.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter: Elfogadja a Nagy György által benyújtott módosítást. Hozzájárul Thorotzkay gróf indítványához is. Beniczky javaslatára vonatkozólag kijelenti, hogy a „h” pont nem fejezi ki azt, hogy csak a teljesen vagyontalan munkás volna támogatható. Kéri ezt a pontot a bizottság szempontjából fentartani, míg az i) pontot törölni javasolja.

A Ház a miniszter javaslata értelmében határoz.

A harmadik szakasznál

Eber Antal kívánja, hogy a kedvezményt a zálogjogi tranzakciókra is kiterjesszék.

A Ház a módosítást elfogadja.

Az ötödik szakasznál.

Eber Antal indítványozza, hogy a szakaszban ezen kifejezés helyett „tőkekamat és járadékos” — minden községi és állami törvényhatósági adó alól mentesek — tétessék.

A Ház Eber Antal indítványát elfogadja.

A hetedik szakasznál.

Thorotzkay Miklós gróf a miniszter eredeti szövegének elfogadását ajánlja.

Eber Antal kifogásolja, hogy a javaslat a hatásköri kérdésben a közigazgatás első tisztviselőjére bizza a döntést. Módosítványt nyújt be, hogy a munkaházakra csak kölcsön vagy eladás után vezethetessék végrehajtás.

Thorotzkay Miklós gróf első módosítványát visszavonja s Eberét fogadja el.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter hozzájárul a módosításhoz.

A Ház a 7. §-t ily értelemben fogadja el.

A 9. szakasznál

gróf **Thorotzkay** Miklós: Stílis módosítást tesz.

Beniczky Elemér apróbb módosítást terjeszt be. A Ház gróf Thorotzkay Miklós módosítását fogadja el.

A 10. §-nál.

gróf **Thorotzkay** Miklós stílis módosítást terjeszt be.

Maniu Gyula: Kifogásolja a szakasznak azt az intézkedését, amely szerint a miniszter a törvényben megállapított kedvezményeket erkölcsi testületeknek engedélyezheti. A kifejezés teljes precizitását kívánja. Ily értelemben módosítást is nyújt be.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter: Hozzájárul ahhoz, hogy az erkölcsi testületek után „és jogi személyek” tétessék. A törvényjavaslatnak nem czéje az, hogy egyes nagybirtokosoknak cselédeit istápolja. (Helyeslés.)

Maniu Gyula félreértett szavait igazítja helyre.

Nagy Dezső: A miniszter módosítása helyes, mert az erkölcsi testület nem mindig jogi személy is. A miniszter módosítását fogadja el.

A Ház így határoz.

A többi szakaszokat hozzászólás nélkül fogadják el s harmadszori olvasását a következő ülésre tűzik.

Elnök megállapítja a következő ülés idejét és napirendjét.

Hödy Gyula: Indítványozza, hogy a Ház holnap, tekintettel arra, hogy többen Pécsre utaznak, ne 2 óráig, hanem 1 óráig tartson ülést.

Elnök: A vonat fél 4 órakor indul. (Derültség.) Mindenkinek van elegendő ideje az ebédelésre és felkészülésre. Az ülést fél 2 órakor bezárja.

A t. Házból.

I. Ha a miniszterek adnak...

Délelőtt tíz órakor lovasrendőrök állottak az országháza előtt. Leszkay Gyula türelmetlenül tekintgetett ki az ablakon. A kis ajtóra kitétték a táblát, hogy minden jegy elfogyott. (A kánikulában kitűnő üdülőhely a képviselőház jéggel hűtött enyhe területe.) De miért vannak a lovasrendőrök? Miért nyugtalan a háznagy? És valjon csak a kellemes temperatura hozta a látogatók tömegét a karzatra? Avagy esetleg máskor is voltak lovasrendőrök, csak mi nem vettük észre és Leszkay Gyula mint buzgó háznagy, máskor is türelmetlenül várta az ülés megnyitását, valamint az is lehetséges, hogy a karzatokon Haluskák telepedtek le s minden vidéki választó, aki kirándulást rendez Budapestre, dupla helyet tölt be, az otthonmaradottakat is képviselvén.

Az utcán nem gyűlt ugyan tüntető tömeg, de az országház környéke népesebb és eleve nebb volt, mint máskor. Megismertem két külbeli vendéglőst, ugyanannyi női divat-kereskedőt, legalább öt háztulajdonost, mézáróst, henteset, fűszerest, péket, tejest. Egyikük beljebb lépett a járdáról és köszönt.

— Nem lenne szives polgártárs — mondotta — leküldeni valamit...

Látszatra háztulajdonos volt, mert igen erős, izmos ember, különösen a karjai voltak kifejlődve. Attól lett erőssé, hogy folyton emelte a házbérekét.

— Mit küldjek, polgártárs?

— Két javaslatért könyörgünk. Egy vasutas fizetésemelőért és egy konkurencziáért, a munkásházakért...

Helyben vagyunk már. Ma nyújtják be a fizetésemelési javaslatot és ma tárgyalják a munkásházak építését. Itt arra várnak, hogy ha a vasutasoknak jobb módjuk lesz, hát lehet egy kicsit még srófolni és egyetmást a hátralékokból behajtani. Még a bankügynökök is érdekelve voltak; mehetnek a kölcsönök, ha a fizetés emelik, állami pénz, jó pénz, biztos pénz. Olyan a fizetésemelés, mint a szélbe vetett mag, nem oda hull, a hova dobják. Aztán a munkásházak. Eza konkurencia. Ha a munkás a magaházában fog lakni, akkor át kell alakítani a kaszárnyabérlőházakat, nagyobb lakásokat csináltatni a kicsiny szobákból és folytatólagosan emelni. Hess... komor gondolatok, ti fekete szárnyu madarak... Bennt friss öröm tanyája van.

Kossuth Ferencz jön, egy szolgáló viszi utána az irományokat. Eljenzés a baloldali folyosón. Eljenzés a terem nyugati részén Kossuth Ferencz örömmel hallja.

Leülnek körbe a képviselők és kinyújtják a kezüket. Az újságírók karzatán választásokat intéző nagyságok láthatók. Ők kinyújtják a kezüket de úgy, hogy egyik másik csaknem Kossuth Ferenczig ér. (Amit a miniszter ad, azt minél gyorsabban kell megfogniok és vinni és kihirdetni: ime ezt ami képviselőnk eszközölte ki. Ha ami képviselőnk nem eszközölt volna, sohasem lenne pénzetek.)

Nehezen jutunk odáig, de valahogy mégis eljutunk. Udvarny Ferencz már nem is örülhet neki. Most szavalja Hammersberg László, hogy megsemmisítették a nevezetes bankigazgató önkölcsönzőnek a mandátumát. És Juriga nem mérgeledhetik, mert azt maga Justh tudatja, hogy Juriga már ül. Ugy ül a két évi államfogházat, mintha kicsi korában megverték volna, hogyha nem államfogházban ült volna. Nagyon finomak és nagyon előkelők vagyunk az ilyen ülések dolgában. Nem államfogház való a Jurigáknak, hanem a jó, öreg, becsületes töm-

lőcz. Az állam ellen és a magyarság ellen lázítani talán nem olyan bűn, mint amikor egy tudatlan, hiányos erkölcsű fráter feltör egy ládát és ellop egy pár csizmát.

Vége feláll Kossuth Ferencz és benyújtja a vasutasok fizetésrendezéséről szóló javaslatot. Éljenek, tapsolnak. Előljárobeszéd gyanánt szolgálati pragmatika van, de ezt nem éljenzik, hanem csak helyeslik.

Tehát itt vannak a javaslatok. Egy perc alatt szétosztják fent az írói karzaton, lent a képviselők között s a következő perczben már szaladnak vele az utcára, a telefonokhoz, a táviradókhoz.

A csoportok eloszlanak, belemélyednek a vitázásba és tanulmányozzák, melyik vasutas mennyivel kap többet, mint amennyit eddig kapott. Még a tőzsdére is telefonálnak, talán ott is lehet kezdeni vele valamit. (Ha jól járnak a vasutasok, jól fognak járni a vasutak.) A képviselők telegrafálnak a kerületjükbéli vasutasoknak:

— Sikerült! Meg van! Kérek üdvözlő telegramot.

Kossuth Ferencz csendesen halad tova, a míg a hízelkedők körül fogják.

— Látjátok — kapacitálják a pozsonybécsiek a magyarokat — ilyenek vagytok ti. Hízelegni, azt tudtok, amikor a miniszter ad, de egy rongyos pozsony-bécsi villamost nem tudtok megszavazni.

— De nem ám, se tegnap, se ma, se holnap.

Az általános örömben a Lengyel negyednek keserű a szája ize.

— Nehéz sor olyankor ellenzéknek lenni, amikor a miniszterek adnak. Most szegényebbek vagyunk egy témával. Most már nem kérdezhajtuk, hol van a vasutas fizetésemelés? Hol jön? Hol akadt meg? Mikor jön? Miért nem jön? Nem kérdezhajtuk, mert már itt van. Kérdezni azonban mégis kellene valamit.

— De mit?

— Hát például:

— Hol van az alkotmánybiztosíték?

— Hol van Andrassy?

— Mi lesz az alkotmánybiztosítékkal?

Fujjad csak Zakariás János.

Fujta is Zakariás János, de csakhamar leintette Justh Gyula.

Egy kis szemléltető előadást tartott Justh arról, hogy kinek nem szabad ellenzéknek lenni. Nem szabad ellenzéknek lennie a bizottsági előadónak.

Itt van a Farkasházy Zsigmond, mint előadó különvéleményt jelentett be a zárszámadási bizottság jelentéseivel szemben. Justh Gyula tehát kimondta határozatban, hogy más előadót kell választani.

Lassanként magához tért az ellenzék és megtalálta a kifogásolnivalót:

— A fizetésemelés, az jó, de a szolgálati pragmatikával összeházasítva nem jó. Mert a kormány azt kívánja, hogy a vasutasok erősebb fegyelem alá kerüljenek és munkájuk pontosabb legyen.

A miniszterek nem aggódtak a kifogások miatt. Egyszerű a válaszuk: azért adnak a vasutasoknak többet, hogy a közönségnek jobb szolgálat jusson.

Aztán a munkáslakások építését is megszavazták. Lányi Mór megdicsérte Darányit. Azt mondta róla:

Darányi felülmúlja XIV. Lajost. A francia király csak azt kívánja, hogy minden parasztnak tyuk legyen vasárnap a fazekában, Darányi meg azt akarja, hogy minden munkás a saját házában főzze meg a tyukját.

II. Pénz és felekezeti.

Báró Rothschild Alfonz bálján a Parkklubban sok képviselő volt, de többen voltak hivatalosak, mint a mennyien megjelentek. Kitűnt aztán ma, hogy csendes lebeszélési műveletek folytak a társaságban a részvétel ellen.

— Mit akartok azzal a Rothschilddal? Miért ünnepeletek, miért teszitek nagygyá? A pénze miatt ugy-e? Hát ügyeljetek, mert ez a szeretet gyanussá válhatik.

Egy csoportban már egyes terveket lancziroztak. Hogy Rothschilddal együtt villamosvasutat csinálnának Budapesttől Bécsig, úgy, hogy a pestiek még színházba is eljárhatnának Bécsbe és tíz óra után a villamossal visszajöhetnek. Több, más tervről is szólnak, de különösen ez az egy nem tetszik. Még a függetlenségi párttertekezleten is szóvá teszik, nehogy nagyon belemeledjenek.

Más felekezeti ügyet hoz Visontai Soma. Egy meghívót mutat, melyet az izraelita ifjak testgyakorló-köre küldött és amelyen a Dávid-jelvény van. Hogy már a testgyakorlás is lehet felekezeti — egyáltalán nem tetszik. A jelvény ellen pedig éppen határozottan tiltakozik Visontai. Az nem lehet egy klubnak vagy körnek jelvénye. Visontai készül is valamire, hogy ezt az alakulást megváltoztassa.

Sikerül-e, nem sikerül, ki tudja?

De az bizonyos, hogyha Visontai rá is szánja magát az akcióra, őt nem fogják antiszemitasággal vádolni.

Budapest, május 13.

Koritowski osztrák pénzügyminiszter az általános választói jogról. Dr. Koritowski osztrák pénzügyminiszter választókerülete polgármestereirek Lengyel nyelvű iratot intézett, amelyben kijelenti, hogy elfogadja a kerület mandátumát, de a magyar kormányval folyó tárgyalások miatt nem jelenhet meg s kénytelen a jelen iratot küldeni maga helyett. Levelében a kiegyezési tárgyalásokról érdekes nyilatkozatokat tesz, a melyek szemben a többi osztrák miniszter kinyilatkoztatásaival — higgadtságukkal és megfontolt hangjakkal keltenek feltűnést. E része a levélnek így hangzik:

A két kormány között folyó tárgyalások igen kimerítő és mondhatom, mindkét részről minden tekintetben lojális módon folynak. Mindkét kormány az a nézete, hogy a kötetendő kiegyezésnek az eddiginél állandóbb jelleggel kell birtania. Mindkét állam gazdaságiilag talán önállóbbá válik, másrésztől azonban a közösség összes főbb pontjaiban szilárd alap létesíttessék. — Az a nagyobb gazdasági önállóság, amelyre a magyarok törekednek, alkalmas lehet a surlódási pontok eltávolítására és így eszközövé válhat a szilárdabb és állandó jellegű politikai közeledésnek. Magyarországhoz való viszonyunk — tekintet nélkül a folyó kiegyezési tárgyalások eredményére — tudvalevőleg 1915-ig, illetőleg 17-ig, a közös vámterület alapján a külföldi államokkal között kereskedelmi szerződések által olyképpen rendeztetett, hogy a két állam közötti szabad forgalom semmiképpen sem korlátozható. Ha a magyar kormányval folyó tárgyalások eredmény nélkül végződnek, világos helyzet előtt állanánk: ez esetben pontosan és figyelmesen betartanók azon kötelezettségeket, amelyek a kereskedelmi szerződésekben kifejezőleg ránk íródnak, minden más dologban azonban tisztán a saját gazdasági érdekeinknek megfelelően járunk el. Ha a legnagyobb sajnálatunkra kénytelenek leszünk erre az utra térni, úgy ez mindenesetre abban a tudatban fog történni, hogy mindent megkíséreltünk, amit a nagy kérdésnek megegyezés útján való megoldása érdekében megtehettünk. Nehéz előre megmondani, vajjon létrejön-e a kiegyezés vagy sem. Én a magam személyét illetőleg azt hiszem, hogy a kiegyezés létrejön, mert a mai világgazdasági helyzet gyakran egymással teljesen idegen államokat is arra kényszerít, hogy gazdasági szempontból csatlakozzanak egymáshoz; mennyivel inkább rá van utalva arra két oly állam, mint Magyarország és Ausztria amelyek sok száz éves, nemcsak gazdasági kötelék fűz egymáshoz és amelyek sok tekintetben egyenesen kiegészítik egymást. Nem lehet fel, hogy a két

államot oly hosszú évek során át egybefűző szoros kötelék, amely oly számos, mindkét állam részére közös érdeket teremtett, feloldódnék azon nehézségek miatt, amelyek a kapcsolat új formulájának megtalálása elé gördültek. Eppen ezért személyesen teljesen bizom abban, hogy számos, még felmerülhető akadály legyőzése után mégis megköthetjük majd az egyezményt, amely mindkét rész megerősödésére és felvirágzására fog vezetni és e reményben megerősít az a körülmény, hogy a magyar nép egészséges politikai érzelme hosszabb időn át a túlzott, reális alapot nélkülöző követeléseket nem tűri meg. A nagyhangzú frázisok elvégre is úgy ott, valamint nálunk, átadják majd helyüket a józan belátásnak és megfontolásnak. Az osztrák kormány egy irányban sincs megkötve és minden tekintetben szabad kézzel rendelkezik. A kormány természetesen csak oly megegyezésre fog lépni, mely Ausztria, valamint a monarchia érdekeinek megfelel. A kormány már a legközelebbi napokban operatúmat kap, amely a magyar kormánynak a gazdasági kiegyezés összes kérdéseire vonatkozó javaslatait tárgyalja és a választ a törvényjavaslatok konkrét formájába önti. A további tárgyalások ezen az alapon fognak folyni. Mielőtt bármily megegyezés létrejön, a kormány nem fogja elmulasztani azt, hogy meghallgassa az érdekelteket. Végül pedig az általános választójog alapján választott parlament, amelyben az összes körök és a lakosság minden rétegének képviselői helyet kapnak, ki fogja mondani az összes kiegyezési kérdésekben utolsó szavát. Az osztrák lengyelek hagyományainak teszek eleget, ha azon reményemnek adok kifejezést, hogy képviselői az új képviselőházban mindent el fognak követni, hogy a lojális és egészséges kiegyezés létrejöhessen.

A nemzetiségi párt jövődi taktikája. Az aradi „Tribuna” hosszabb beszélgetést közöl, melyet Vlád Aurél képviselővel folytatott a nemzetiségi párt jövődi megatartásáról. Vlád a többi között a következő kijelentéseket tette:

— Pártunk programjában sok olyan pont van, mely egyezik a szociálistákkal. De azért a szociálista párttal nem megyünk fúzióba vagy szövetségbe. A magyarországi szocializmus a jelenlegi helyzetében nem nyújt elég garanciát a szövetségre. Hanem igenis, a szociálista párttal párhuzamosan akarunk működni. Hogy a népi iskolai javaslatoknál a parlamenti harcot nem vittük a végletekbe, annak nagy részben az az oka, hogy erőnkert arra az időre rezerváltuk, amikor az általános szavazati jogról szóló törvényjavaslatot fogjuk tárgyalni. Ezért nem álltuk továbbra is újat Apponyi javaslatainak. De ha az általános szavazati jogról szóló törvényjavaslat előterjesztése továbbra is késik és ha még ebben az évben nem kerül a Ház elé, úgy annak betervezését a költségvetés és az ujonczjutalék megobstruálásával fogjuk kioroszakolni. Időközben pedig a szociálistákkal párhuzamosan népgyűléseket fogunk rendezni az általános szavazati jog érdekében. A Darányi féle cseléd törvény tárgyalásánál is ki fogjuk venni részüket a vitából.

Pasics minisztereinek Bécsben. Pasics miniszterelnök Bécsben időzik s egy újságíró előtt nagyon kedvező kijelentéseket tett a monarchia és Szerbia viszonyáról. Véleménye szerint Ausztria-Magyarország és Szerbia közti az összes nehézségek elvannak hártva. A kereskedelmi szerződési tárgyalások májusban kezdődnek és remélhető, hogy azok befejezése után tartós lesz a jó viszony a két állam között. Aehrenthal báró külügyminiszter vasárnap délután fogadta Pasicsot. Beszélgetésük tárgyát főképpen kereskedelmi politikai ügyek képezték. Mind a két részről élénken kifejezésre jutott az a kívánság, hogy Ausztria-Magyarország és Szerbia között legközelebb a kereskedelmi szerződés tárgyában megindítandó tárgyalások simán lefolyjanak és kedvező eredményt biztosítsanak.

Postások Kossuthnál. A Magyar Postamesterek és Kiadók Egyesületének egy nagyobb küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a képviselőházban Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél és Sztéryni József államtitkárnál Horváth János, az egyesület elnökének vezetése mellett. Horváth János a küldöttség nevében megköszönte a miniszternek a fizetésrendezést, amelyet a közelmúlt napokban kaptak meg és kijelentette, hogy ez a postamestereknek és kiadóknak teljes melegegedésére szolgált és kérte a jövőre is jóakaratu támogatását. Kossuth Ferencz éljenzéssel fogadott beszéde után Sztéryni József államtitkár üdvözölte a küldöttséget. Ezután a küldöttség a posta és táviratigazgatóságánál tisztelgett, ahol Szalay Péter elnökigazgató távollétében Follert Károly posta- és táviratigazgató fogadta a küldöttséget.

A horvátok értekezlete. A horvát-szerb koalíció ma délután 4 órakor Medakovics Bogdán elnöke alatt értekezletet tartott, melyen a vasuti alkalmazottak szolgálati rendtartásáról szóló törvényjavaslatnak Horvátországra nézve sérelmes pontjai felett tanácskoztak. Az értekezletről a következő hivatalos kommunikét adták ki:

A vasuti alkalmazottak pragmatikájáról szóló törvényjavaslat több intézkedést tartalmaz, melyek lényegesen érintik az 1868. I. illetve XXX. t.-cz.-ben a magyar királyság és a horvát-szlavon-dalmát királyságok közt megállapított közjogi viszonyt, különösen pedig a kiegyezési törvénynek 56, 57 és 58-ik szakaszait, mivel az említett törvényjavaslat Horvát-Szlavonország területére is törvény útján akarja életbe léptetni ama a kiegyezési törvény rendelkezéseivel határozottan ellenkező gyakorlatot, mely a magyar nyelv használatát illetőleg eddig rendeleti uton életbe léptetett.

A horvát-szerb koalíció eddig szigorúan ragaszkodott azon állásponthoz, melyet a közös országgyűlésbe való belépése alkalmával a múlt évben elmondott deklarációjában kifejtett, elanynyira, hogy ezen átmeneti idő alatt az ő részéről semmiféle közjogi jelentőségű kérdés felszínre nem került. A horvát-szerb koalíció sajnálja, hogy a szóban forgó törvényjavaslat a mai helyzetet reakényszerítették, de határozottan el van tőkélve, hogy az állami alaptörvény álláspontjához ragaszkodják és oda fog működni, hogy annak érvényét szerezzék.

A vasuti törvényjavaslat egyes rendelkezései forrongást idéztek elő a horvát delegátusok körében. A délutáni értekezlet teljes négy óráig tartott. A tanácskozás izgatott és szenvedélyes volt. Az értekezlet elvileg kimondotta, hogy azt a rendelkezést, mely a magyar nyelv bírásának kötelezettségét Horvátország területére is kimondja, semmi körülmények közt el nem fogadják. Határozatot ma még nem hoztak, hanem megbízták Nikolics Vladimir osztályfőnököt, hogy a magyar kormánnyal érintkezésbe lépve eszközölje ki a sérelmes pontnak vagy teljes eljétését vagy módosítását és csak ha az ujonnan megindítandó tanácskozások a magyar és horvát kormány közt a kívánt eredményre nem vezetnének, akkor fognak azon parlamenti és parlamenten kívüli fegyverekre vonatkozólag határozni, melyekkel a javaslat törvényerőre emelését akarják meggátolni. A horvát delegátusok szerint az országos kormány tagjai ugyanezt az álláspontot foglalják el és le is mondanak állásaikról. De Pejacevics gróf szerintük ugyanezen álláspontot foglalja el és hajlandó is ebből a konzekvenciát levonni.

A vezérkari főnök Berlinben. Hötendorfi Conrad vezérkari főnök május 28-án érkezik Berlinbe. Tiszteletére még aznap Moltke vezérkari főnök lakomát rendez, másnap pedig nagy katonai gyakorlat, aztán katonai szemle lesz Berlinben és Potsdamban a császár előtt és ezekre az osztrák-magyar vezérkari főnök is hivatalos.

Buza Barna beszámolója. Buza Barna orsz. képviselő vasárnap d. u. tartotta S.-A.-Ujhelyen beszámolóját. A beszámolón jelen voltak Fried Lajos, Meczner Béla és Nagy Barna orsz. képviselők is. Buza Barna beszámolójában vázolta a kormány jelenlegi helyzetét. A népgyűlés határozatot hozott, melynek értelmében kéri az országgyűlést, hogy a vámszövetségnek 1917-en, a bankközösségnek 1910-en tulmenő meghosszabbítását célzó minden intézkedést utasítson vissza. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert és gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi minisztert táviratilag üdvözölték.

Az orosz kölcsön. Kokowcew orosz pénzügyminiszter egy hírlapíró előtt határozottan megczáfolta azt a hírt, hogy a kormány kölcsönt akar teivenni. Az idei első negyedév bevételei közel 20 millió rubellel nagyobbak, mint tavaly s így nincs szükség kölcsönre.

A hírlapíró megkérdezte, hogy mi lesz a дума feloszlata esetén?

— Akkor a tavaszi budget alapján gazdálkodnánk és esetleg öszszel merül fel a kölcsön szükségése, de most szó sem lehet róla — felelt a pénzügyminiszter.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest IV., Vármegye-utca II. sz.

A szerkesztőség telefonszáma: 788.

A kiadóhivatal telefonszáma: 706.

Pártalakulások.

Budapest, május 13.

Két pártalakulásról kapunk ma híradást. Az egyik Óbecséről érkezik, ahol élénk részvétel mellett megalakították az óbecsei járás függetlenségi pártját. Ez alkalomból nagy népgyűlést is tartottak, mely erélyesen állást foglalt az önálló magyar jegybank mellett és az ország gazdasági crejének 1917-en tul leendő megkötése ellen.

Ezzel egyidejűleg folyt le Lugoson a krassó-szörénymegyei alkotmánypárt alakuló közgyűlése.

Az óbecsei függetlenségi párt.

Bácsmegeye lakosságának élénk részvétele mellett alakult meg az óbecsei járás függetlenségi pártja. A pártalakuláson jelen voltak az országos függetlenségi párt részéről Holló Lajos alelnök, Lovászy Márton, Baloghy Ernő és Lovászy Andor képviselők. A kerületi függetlenségi párt elnökévé Szonomár Eleket választották meg. Az alakuló gyűlésen határozati javaslatot fogadtak el az önálló vámterület és a külön nemzeti bank érdekében. A gyűlésen Holló Lajos, Lovászy Márton, Baloghy Ernő és Lovászy Andor beszéltek nagy hatást kelte.

A megalakulás után a kerületi párt népgyűléssé alakult át, amelynek elnökeivé Szonomár Eleket és Pevniczi Jevremet választották.

A népgyűlés dr. Müller Károly és Drázsity Koszta felszólalásai után határozatot fogadott el, amely kimondja, hogy Magyarország az osztrák birodalommal létesített közösséget bármikor megszüntetni jogosítva van. Az óbecsei választókerület elvárja, hogy a kormány az osztrák kormánnyal most folyamatban lévő gazdasági kiegyezési tárgyalások során az ország említett jogát érvényesíteni fogja és amennyiben az 1915., illetve 1917. év végéig kielégítő szerződés köthető nem volna, 1908. január 1-én Ausztria és Magyarország közt felállítja a vámsorompókat s a vámszedést megkezdi. Egyben elvárja azt is, hogy a törvényhozás az osztrák-magyar bank szabadalmát 1910-en tul terjedőleg meghosszabbítani nem fogja, és gondoskodni fog róla, hogy az önálló magyar jegybank 1911. január 1-én működését megkezdhesse. A népgyűlés egyébként kimondja, hogy a nemzeti kormány iránt mindezen kérdésekben bizalommal viseltetik.

Népgyűlés után a községi vendéglő nagytermében háromszáz terítékű banket volt, amelyen Szonomár Elek pártelnök Kossuth Ferenczet és az országos függetlenségi párt kiküldöttjét, Holló Lajost éltette. Holló Lajos a magyar-szerb barátságra üritette poharát. Tomics Jásó szerkesztő a szerbek rokonszenvérol biztosította az egybegyűlteket.

A szervezkedés munkáját Baloghy Ernő képviselő vezette.

A krassó-szörénymegyei alkotmánypárt.

Lugoson a krassó-szörénymegyei alkotmánypárt alakuló közgyűlése ma zajlott le a vármegye minden részéből összegyűlt választópolgárok részvétele mellett. A központi pártvezetőség részéről ez alkalomból Nagy Ferencz alelnök vezetésével oda érkeztek Burdia Szilárd, Nechrebeczky, Pescha, Weisz Julián, Mihálovits Endre, Ajtay, Ertl, Stojanovits Iván, Dániel Pál, Szivák Imre, Markhof, Czobor és Issekutz Győző képviselők, akiket a polgárság a pályaudvaron lelkes üdvözléssel fogadott.

A közgyűlést a Magyar király-szálloda nagytermében tartották meg. A megérkezett képviselőket küldöttségileg hívták a terembe. Suttag Ferencz pártelnök rövid üdvözlése után szölszra emelkedett Nagy Ferencz és miután gr. Andrássy Gyula és Széll Kálmán üdvözlését tolmácsolták, kifejtette az alkotmánypárt álláspontját, kiemelve mindazt, ami közte és a függetlenségi párt között ellentétes, anélkül, hogy mindez az eddigi együttműködést lehetetlenne, a szétválást szükségessé tenné. Határozottan száfolta azt a feltevést, mintha az alkotmánypárt szakadást akarna előidézni. Annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a koalíció még hosszú ideig fog együtt maradni és vállvetve küzdeni a nemzeti magyar jogállam teljes kiépítése érdekében és az Ausztriával való teljes paritásért.

Nagy Ferencz beszédét a közönség nagy tetszéssel fogadta. Utána Szivák Imre szólt fel, kijelentvén, hogy az alkotmánypárt megmarad ugyan a 67-es alapon, mert meggyőződése, hogy ebben a keretben is kiviható minden, ami a magyar nemzeti állam követelménye, de a kiegyezésnek csak addig lesz pártja, amíg be nem bizonyul, hogy minden közös intézménybe nem lehet olyan szellemet belevinni, hogy az magyar intézménynek is tünjék fel. Azután a románokhoz fordult és felszólította őket, hogy saját érdekükben is csatlakozzanak szintén az alkotmánypárthoz. Szivák tetszéssel fogadott beszéde után Pescha németül és

Ajtay románul szólaltak fel, kintásra buzdítva a pártot.

Ezután dr. Fränkel Nándor tolmácsolta a párt hálóját a vendégek iránt, mire a megalakulás megtörtént. Elnökké Suttag Ferenc királyi tanácsost választották meg, kívülé öt alelnököt, három jegyzőt, egy pénztárost és kerületi elnököket választottak. Az ülés lelkes éljenzéssel ért véget.

Este háromszáz terítékű banket volt, amelyen számos felköszöntőben ünnepelték a kormányt és összes tagjait, valamint a vendégeket és a pártot. Gróf Andrássy Gyula belügyminisztert, Wekerle Sándor miniszterelnököt és Széll Kálmánt táviratilag üdvözölte a párt.

Az osztrák választások előestéjén.

Budapest, május 13.

Holnap nagy napja lesz Ausztriának, mert holnap lesznek az első választások az általános titkos, közvetlen választói jog alapján. Az kétségtelen, hogy a választások úgy a párt-, mint a nemzetiségi arányokat meg fogják változtatni.

Az osztrák parlamentnek a Ház feloszlatásakor 425 tagja volt, s ezek huszonkét pártra oszlottak. Német képviselő volt 198, olasz 18, rumén 5, a szlávok összesen 193-an voltak s végül volt 11 szociáldemokrata. Hogy mennyire egészségtelenek voltak a pártviszonyok s hogy mennyire apró-cseprő pártocskára szakadt az osztrák birodalmi gyűlés, az kitűnik abból, hogy a legnagyobb párt, a lengyelklub is csak 66 tagot számlált, az utána következő német néppártnak 45 s az ifjú cseheknek is 45 mandátumuk volt, de ezek is óriási pártok voltak a többihez arányítva. Mert például a német agrárpárt 9, a morva középpárt 3, a ruménklub 5, a cseh agráriuspárt 6, a közjogi alapon álló csehek klubja 8, a délszláv haladópart 6, a lengyel néppárt 5, a ruthénklub 9 tagot számlált. Az osztrák képviselőház a maga pártkonglomerátumával igazi tükrö volt az osztrák császárságnak, melynek tartományai is idegenekül állnak szemben egymással.

Meglehet, hogy a holnapi választások meglepetéseket fognak eredményezni, de az osztrákok következőleg tippelnek a választások eredménye tekintetében. A régi Házban a képviselők 48:237 százaléka volt német és azt hiszik az osztrákok, hogy a németek 3:08 százalékot veszíteni fognak, olasz volt 4:470 százalék, ezek 0:79 százalékot fognak veszíteni, rumén volt 1:177 százalék s ezek 0:21 százalékot veszítenek. A német-román blokk tehát a régi Házban többségben volt, mert 53:884 százalékot képviselt a szláv blokk 46:119 százalékkal szemben. De a német-román blokk az általános választói jog folytán elveszíti a többségét, mert az 53:884 százalék le fog olvadni 49:806 százalékra, míg a szláv blokk a kisebbségből többség lesz s az eddigi 46:119 százalékból 50:194 százalék lesz. Legtöbbet fognak a németek veszíteni, s legtöbbet arányilag a ruthének fognak nyerni; a csehek mindössze 0:27 százalékot nyernek, a lengyelek 1:05 százalékot.

Kérdés azonban, hogy Ausztria helyzetén, és pedig a nemzetiségi viszonyokon, segíteni fog-e az általános választói jog, s az egymásra gyűlölködő nemzetiségek nem fogják-e épen úgy lehetetlenné tenni a parlamenti munkát, mint tették a régi Házban. Ettől függ, hogy teljesebbé mennek-e majd azok a reményeségek, amelyeket az osztrákok az általános választói joghoz fűztek, vagy pedig bebizonyul az, hogy Ausztriát nem lehet alkotmányosan kormányozni.

Ami a választási küzdelmekből eddig napfényre került, az nem igen kecsegtető. Ha maguk a nemzetiségek a választási törvény, alapján úgy-ahogy számbelileg egyenlő erejűek lesznek is, az bizonyos, hogy a képviselők

egy nagy része, sőt túlnyomó nagy része a reakcionárius pártokhoz fog tartozni.

Bécs, május 13.

(Saját tudósítónktól.) Holnap lesz a választás az ausztriai vidéki kerületekben, Galícia 18 vidéki községében és Dalmácia négy kerületében, vagyis az 515 mandátum közül 439 dől el. A pótválasztások e hó 23-án lesznek.

A sajtóankét.

Budapest, május 13.

A készülő sajtótörvény megvitására egybehívott sajtóankét ma délután öt órakor folytatta tanácskozásait az országház delegációstermében. Az értekezleten Günther Antal igazságügyminiszter elnököl s kívül az igazsági kormány részéről jelen voltak Meskó László, Imling Konrad és Töry Gusztáv államtitkárok is. Günther Antal igazságügyminiszter megnyitja a folytatódó tanácskozást.

Bernáth Géza: Nem a sajtószabadság megnyirbálásáról van szó, hanem csak annak a nagy hatalomnak szabályozásáról, amelylyel a sajtó bír. Senki a sajtótól a kritika jogát el nem vonhatja, de jogász-ember szerint minden hatalom csak addig állhat, amíg erkölcsi tisztaságát megőrzi. A sajtószabadságot mindannyian élvezzük, a hatalmat pedig, amely a sajtószabadságból fakad, a sajtó munkásai, és pedig csaknem kizárólag a hírlapok munkásai ragadták kezükbe. Állítja, hogy a sajtó elhatalmosodását szabályozni kell.

Az eljárás gyorsítását nem tartja összeférhetőnek az esküdtsek intézményével, mert ez az előkészítő eljárást nem nélkülözheti. A szigorításnak sem barátja, mert a mai büntetést elég szigorúnak tartja. Ami a lefoglalás jogát illeti, magát a lefoglalás jogát feladni nem szabad. A sajtóviszálcések ellen az orvoszert a sajtó privilégiumainak eltörlésében keresi. A 48-as törvény idején, amikor ezeket a privilégiumokat megalkották, a sajtó rab is volt, szegény is volt, kicsiny is volt. (Ellentmondások: Hát a Pesti Hírlap!) Ennek a kicsiny sajtónak lábraállítására céljából alkották a privilégiumokat, amelyek azonban ma már tulnagenekek, mert semmi szükség sincsen rájuk. El kell tehát ezeket törölni.

Ilyen kiváltság a fokozatos felelősség, a kártérítés megállapítása és az a fórum, ahol a sajtóvétségek felett ítélnék: az esküdtsek hatásköre. Vázsonyi Vilmos kedvezőtlen színben tüntette fel az előző tanácskozáson a magyar bírói kar függetlenségét. Szólok nem hiszi, hogy szakbíró a maga magasabb jogu intelligenciájával kevésbé volna független, mint az esküdtbíró.

Soffer László: Az esküdtbírósnál ott van a visszavétési jog.

Parkasházy Zsigmond: Hát akkor mi célja van az esküdtbírósnak?

Bernáth Géza: Állítja, hogy a magyar bírói kar feladatának teljesítésére teljesen képes és nem oly gyenge, hogy függetlenségét befolyásolni akaró törekvéseket vissza ne tudná utasítani. Ami a mult idöket illeti...

Hödy Gyula: Csak féltult.

Bernáth Géza: ... ezeket a kedélyek teljes lecsillapulása után vigyük majd a történelem ítélőszéke elé és szóló hiszi, hogy így ki fog világítani, hogy ezekben az idökbén a magyar bírák mindig megőrizték teljes függetlenségüket.

Parkasházy Zsigmond: Fazekas alispánt el-ítélték.

Günther Antal igazságügyminiszter: Az elhangzott beszéddel kapcsolatosan csupán azt tartja szükségesnek megjegyezni, hogy a maga részéről is az igazságügyminiszternek azzal az állásával, melyet a törvény részére az igazságügyi szervezetben kijelöl, megegyeztetetőknek nem tartja, hogy a miniszter valamely lapra nézve az előzetes lefoglalásnak indítványozására utasítsa az ügyészséget. Ami az előzetes lefoglalás kérdését illeti, e tekintetben ma nem nyilatkozik, bár megvan a saját álláspontja még abból az idöből, mikor maga is a publicisztika terén működött. Azt azonban kétségtelennek tartja, hogy midőn e kérdés megoldásáról van szó, számolni kell azzal, hogy az előzetes lefoglalással azt a célt, amelyet vele a 48-iki törvényhozás elérni akart, ma már biztosítani nem lehet; továbbá számolni kell azzal a veszéllyel is, mely előállhat akkor, hogyha egy erőszakos kormány a kezébe így adott hatalommal visszaél. (Helyeslés.)

Thury Béla: A sajtóreform kérdésénél a sajtószabadság megővését kell szem előtt tartanunk azért, mert az embert minden téren szabadság illeti meg. Nem ismer el azonban semmiféle téren abszolút jogokat és abszolút szabadságot, mert minden cselekedetünk, amely a közel vonatkozásba jut, törvényekkel találkozik. Az ember

gondolata is csak addig szabad, míg a nyilvánosság határait át nem lépi, de ha a gondolatközlés által vétkezünk a jogrend ellen, akkor semmiféle egyéni szabadság sem szenved sérelmet, ha a bün megtorolatlak. Nem fogadja tehát el azt az álláspontot, amely a gondolat szabadságot teljesen identifikálja a gondolatközlési szabadsággal. de mindazonáltal fentartandóknak véli azokat a privilégiumokat, amelyekben a sajtónak része van. Fentartandók ezek azért, mert bármilyen lázító legyen egy közölt gondolat sohasem sérti a jogrendet úgy, mint egy cselekedet, de fentartandók azért is, mert csak így élvezhetjük a sajtószabadság nagy előnyeit nem is szólva arról, hogy nálunk a sajtó szabadsága egyuttal biztosítéka az alkotmánynak is. Ellene ennélfogva mindenféle előzetes lefoglalást és bár elyben a terjesztés után való lefoglalást nem tartja sérelemnek, in praxi egyáltalán nem lelkesedik ezért sem. Nem helyesli a kauczió követelését sem, annál is inkább, mert egy nagy lapvállalatnál az a néhány ezer korona szerepet amugy sem játszik; ellenzi továbbá bármilyen kvalifikáció előírását is, legfeljebb bizonyos erkölcsi garanciákat, honpolgárságot, büntetlenséget tart összegegyeztethetőnek a sajtószabadsággal. A sajtószabadság sérelmének tartja a kolportázs megakadályozását, csak az erkölctelen nyomtatványok terjesztését kívánja meggátolni. Az írói függetlenség biztosítását látja a fokozatos felelősség rendszerében, melynél jobbat mindezeideig sehol sem tudtak teremteni. Végül kifejti az egész sajtójog reformjának, valamint sajtókamarának vagy más erkölcsi fórum megalkotásának szükségességét.

Bákosi Jenő örömmel konstatálja, hogy a miniszternek megjegyzései mindig az értekezlet megnyugtatására szolgálnak. Különösen mai beszéde gyözte meg az értekezletet arról, hogy honores non semper mutant mores és hogyha valaki miniszter lett és újságíró volt, újságírói lelkiismeretét is elviheti abba a székbe és szóhoz juttathatja új állásában is. Annyira megnyugtatta őt a miniszter beszéde, hogy azt indítványozza, terjeszkedjék ki mindenki az általános vita keretében már azokra a részletekre, amelyekben véleményt akar adni és határozzák el, hogy az általános vita meritse ki az egész értekezletet. Bernáth Géza jogászi beszédére válaszolva kijelenti, hogy az újságírók a jelenkor történetírói, akik a jelenkor megítélését nem bízhatják a jövődö historikusokra, ha mindjárt azoknak nem is akarnak prejudikálni. Elismeri, hogy a lefoglalás nem veszedelmes normális idökbén, de annál veszedelmesebb a nem normálisokban. Mentől nagyobb a feladata, annál nagyobb szabadságra van szüksége. A sajtót nem szabad megrendszabályozni, mert emberileg eleget tesz feladatának és ha emberileg botlásokat is követ el, az természetes. A sajtóreform kiindulási pontját abban látja, hogy a sajtó legyen teljesen szabad, az újságíró pedig teljesen felelős. Minden újság írhasson mindent, ami neki tetszik, ne létezzék semmiféle korlát sem a megírásra, sem a terjesztésre vonatkozólag, de legyen ott az újságíró felelőssége és pedig biztosított felelőssége, amelyet legteljesebb mértékben fel kell ajánlanunk, ha mesterségünk becsületét meg akarjuk övni. Nincsen kifogása az ellen, ha a sajtóvétség büntetéseit bármilyen mértékben szigorítják és igenis gyorsítsák az eljárást. Ha nehézkes az esküdtbírósi eljárás, fosszák meg ettől a nehézkességtől. Az újságíró munkájában minden 24 óra befejezett egész. Legyen a sajtóeljárás is erre tekintettel.

Minden, a büntetőjog általános szabályai szerint büntetendö vétség három nap alatt, minden az esküdtsek elé tartozó pedig nyolcz nap alatt intézessék el. (Felkiáltások: Ennyi idö alatt nem lehet megszerezni a bizonyítékokat.) Hogy a felelős szerkesztő ne lehessen strohmann, kívánja, hogy a felelős szerkesztői állás kvalifikációhoz legyen kötve. A kaucziót nemcsak fentartandónak tartja a politikai lapokra, hanem kiterjesztendőnek véli minden más lapra is. Szólok az a reményesége, hogyha a nagyközönség izlése tisztább, nemesebb régiókba emelkedik, oda nyomon fogja követni a sajtó is, s olyan ideálissá válik, amilyen csak lehet.

Günther Antal igazságügyminiszter: Az után a nagyon érdekes beszéd után, amely most elhangzott, ismét egy megjegyzést tesz. Nem a kérdés érdemére és nem a beszéd tartalmára vonatkozólag, de nehogy félreértés támadjon, előbbi nyilatkozata tekintetében. Konstatálni kívánja, hogy korábbi megjegyzésének első része, amely az igazságügyminiszter állására vonatkozik, teljesen megegyezik a Kuria másodelnökének felfogásával. Ami pedig az előzetes lefoglalásról, ezt teljesen függetlenül és önállólag érintette, mert látta azt az igazgatottságot, amely a sajtóankét összehívásával némelyeket elfogott. E nyilatkozattal csupán annak akarta bizonyosságát adni, hogy a jelenlegi igazságügyi kormány érzékkel bír azon tekintetek mérlegelése iránt is, amelyek a sajtót alkotmánygaranciális jelleggel látják. Ezt az álláspontot nem azért foglalja el, mert ő is hírlapíró volt, hanem azért, mert ma, mint jogász és mint politikus, ebben a kérdésben

ugyanugy gondolkodik, mint akkor, amikor a publicisztika terén működött. A tanácskozásnak mikénti mederben való folytatására vonatkozólag kijelenti, hogy bizonyos irigységgel hallotta azt a souverain hatalmat felemlíteni, amelyivel egy felelős szerkesztő bir. Maga is volt felelős szerkesztő és akkor ugyancsak kegyetlen szigorúsággal gátolta meg a neki nem tetsző vélemények kiadását újságja hasábjain; de már ebben a tekintetben azóta megjavult és a sajtóankétét összehíván, nem kíván e tekintetben semmi hatalmat gyakorolni. Mindenesetre azonban egy bizonyos douce violence alkalmazására lát okot fennforogni s kéri az értekezlet tagjait, hogy amennyiben voltaképen kimerítetteknek tekinthetők a tanácskozás alapjául szolgáló kérdések, — hacsak az értekezlet tagjai közül egyesek nem kívánnak igen fontos új érvekkel előállni — az általános tanácskozást befejezettnek tekintsék és az értekezlet térjen át a tanácskozás valódi érdemére, a részletes kérdésekre.

A tanácskozás folytatását holnap, e hó 14-én délután 5 órára halasztja és a mai értekezletet bezárja.

EGYHÁZAK.

— (A román püspöki zsinatok és az iskolai javaslatok.) Tegnap vasárnap nyitották meg ünnepélyesen Nagyszébenben, Aradon és Karánsebesen a gör. kel. román püspöki zsinatok ez évi rendes ülését. Ezen a zsinatokon első sorban a néptanítói törvény által teremtett új helyzettel fognak foglalkozni. Mint a Tribuna jelenti, a zsinatokon szóba fog kerülni az a kérdés is, hogy a püspökök járuljanak-e a trón elé avval a kérelemmel, hogy ő felsége a néptanítói törvényektől tagadjja meg a szentesítést.

— (Skót egyházterfű Budapest.) Dr. Drummond Róbert, a skót egyesült szabadegyház kiküldötte, edinburgi lelkész Palesztinában és Egyiptomban volt az ottani skót misszió meglátogatására és visszafelé hivatalosan meglátogatta a budapesti skót missziót is.

— (A pesti zsidó rabbi-választás.) Vasárnap egész napon át tartott a pesti zsidó hitközség Sip-utcai iskola termeiben a zsidó rabbi választása. Az előjáróság két héttel ezelőtt nagy szótöbbséggel dr. Adler Illést, a jelenlegi óbudai rabbit jelölte. A választási rend értelmében vasárnap minden hitközségi adót fizető zsidó polgár szavazhatott igennel, avagy nem-mel s a megválasztás a kétharmad többséghez van kötve. A választási aktus reggel kilencz órakor kezdődött s tartott esti hat óráig szakadatlanul. A jelölt rabbi érdekében erős korteskedés folyt, mert minap megalakult az Adler-ellenes párt s nagy tevékenységet fejtett ki. A választás elnöke Ehrlich G. Gusztáv, fős. bizottsági tag volt. A három szavazó-küldöttség elnökei pedig Auer Róbert, Eulenbergh Salamon és Székely Ferencz voltak. Este kilencz órakor hirdette ki Ehrlich elnök a választás eredményét, amely szerint a leadott 1754 szavazat közül 286-an nemmel s 1468-an igennel szavaztak. Így Adler Illés dr. óbudai rabbi a pesti rombach-utcai templom megválasztott fő-rabbijának nyilvánította. A választás elnöke ezután köszönetet mondott a bizalmi férfiaknak s azon óhajának adott kifejezést, hogy a kisebbség is megnyugvással fogja fogadni a nagy többség akaratát.

A kisebbség nevében Schächter Mózes dr. tanár elismervén a választás tisztaságát, kijelentette, hogy ő és elvtársai meghajolnak a többség óhaja előtt. A megválasztott új rabbi installációjának napját a hitközség előjárósága a napokban fogja megállapítani.

— (Brankovics pátriárka ügye.) Brankovics pátriárka barátjai még most sem akarnak belenyugodni a pátriárka bukásába és minden eszközt megkísérelnek megmentése érdekében. Legújában Zákó Milán főispán járt Ferencz Ferdinánd trónörökösnel, akinek összeköttetései az udvarhoz onnan származnak, hogy minden esztendőben — rókára vadászik a trónörökösrel Pancsova környékén. Állítólag kiterjeszkedett Brankovics ügyére Khuen-Hédervary „privát” bécsi utja is. Egyébként Brankovics még bizik állása megtarthatásában és — amint híresztelik — dr. Mihajlovics Missónak, a radikális párt elnökének, ezt mondta:

— Hiábavaló a fáradozástok. A király tart engem. Tudom ugyan, hogy a magyarok régen elüldöztek volna, de — azokkal nem törődöm.

Reméljük, hogy a pátriárka hamarosan eklátáns bizonyítékot kap arra nézve, hogy hiába bizakodott ennyire.

— (Konfirmálás.) Vasárnap délelőtt a Kálvintéri református templomban konfirmációi ünnepély volt, a melyen 198 leány konfirmált meg. A leányokhoz Petri Elek lelkész mondott szép beszédet és ugyancsak ő tartotta az imát és prédikációt is. A templomot nagyszámu közönség töltötte meg.

Országos kiállítás Pécsen.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, május 13.

Hetek, sőt hónapok óta lázban van egész Pécs városa s ez a láz kiterjedt egész Baranyára, meg a szomszédos megyék területére is. Most nem kevesebbről van szó, mint hogy szerdán, május 15-én délelőtt tizenegy órakor nyílik meg Pécsen az országos ipari és mezőgazdasági kiállítás. Jó másfél esztendeje annak, hogy Hamerli József pécsi nagy iparos felvetette az eszmét, hogy kiállítást kellene rendezni Baranyavármegye székhelyén. Csakhamar élénk visszhangra talált a kimondott szó, mind többen és többen csatlakoztak a mozgalomhoz s bár eleinte csak kis arányokról volt szó, nemsokára már határozatba ment, hogy a kiállítás országos jellegű legyen. Megnyerték az eszme támogatására a kormányt s az éleseszű és szemű Sztéryni felfedezte a pécsiekben a jó anyagot. Azóta sűrűn jártak fel a pécsiek Budapestre tárgyalni, informálni, eszmecserét folytatni az illetékes körökkel s addig tárgyaltak, addig cserélték ki az eszméket, míg valóra vált a merész álmom: a pécsi országos kiállítás. Megállapodtak a megnyitás idejére nézve s azt május 15-ére tűzték ki, amelyen a kormány képviselőiben Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter, Sztéryni József és Balogh Vilmos államtitkárok ígérték meg megjelenésüket.

Pécs városa azóta lázas tevékenységet fejtett ki; a nemes eszméhez méltó buzgalommal működtek a bizottságok, jöttek-mentek a levelek, táviratok az ország minden részéből és részébe s volt dolga a telefonnak...

A Széchenyi-téren, a Rákóczi-uton, a Király-utczában, sőt még uram bocsá, — az Akácfa-utczában is csak a kiállításról folyt a szó. A téli zsurokon, színházi előadásokon, hangversenyen, a tavaszi tenniszpartieken és a déli korzón a főspántól kezdve a mosolygó szemű bakfisekig mindenki a kiállítás iránt érdeklődött. A közelfekvő kirándulohelyek majdnem elvesztették varázsukat, legfeljebb a tettyei fensikra járt a közönség s a török időkből itt maradt romok közül kikandikálva elmerengett az alatt fekvő városon, szemé akkor is a helyet kereste, ahol a kiállítás készül s szálló igévé lett az a fohász, amivel a pécsiek ébredtek és elszenderültek:

— Istenem, beh szép lesz a kiállítás! Csak már megnyitnák!

Séta Pécs városában.

Délután 1 órát jelzett jó öreg kronométerm, mikor a gyorsvonat befutott az állomásra s a fürge kalauzok harsányan hangoztatták végigfutva a kocsi előtt:

— Pééécs! Tizenöt perc!

Hamarosan kiszálltam s kizitáskámát kézbevéve kocsi után néztem, amikor a következő párbeszéd ütötte meg a fülemet:

— Elég lesz-e hatvan vas? — kérdi egy kővér pasas.

— Nem kérem, most egy pengő az ára. Feleli nagy flegmával a még kővérebb kocsis.

— De hisz' eddig ötvenért is bevitték.

— Hja kérem, most kiállítás van!

Nem vártam be a végét, hanem megindultam — gyalog a sima aszfalton. Jobb is volt, mert a sok társzeker miatt, amelyek a kiállításra érkező ládakkal, csomagokkal poroszkáltak a utakon, sokszor megakadt a közlekedés.

Minden ember siet, fut, rohan, száguld, ha —

tud. De különben tudni kell, mert már kevés az idő, sok a végezni való s nyakunkon a kiállítás megnyitása.

A hangulat elég ünnepi, lobogók is mutatkoznak a házakon, árbócok emelkednek mindenfelé s a lovasreedőrök lovai mintha vigabban ficzánkolnának...

A kiállítás.

— Merészen nyulik égne a kiállítás főbejárójának mind a két tornya s kedvtelven lengedezett rajta a háromszínű zászló. Benn a területen sajátosság kép tárul a szemlélő elé. A kiállítás még nem fit, de a munkában levő épületek hatalmas arányai már is pompásan festenek. Az utak még homokosak, de már ott állnak a szekerek tele kavicssal, ezeknek a tartalma majd kiegyenlíti holnapig a gödröket.

A bejáratól jobbra és balra két sörcsarnok terpeszkedik, egyelőre azonban csak a székek és asztalok vannak benne, sör nincs, de holnap már azt is csapolni fognak. Szemben emelkedik a Zene-avillon, itt folyik le majd a megnyitáskor a főhercegi pár üdvözlése. Jobbra fordulva két hatalmas, hosszú gépcarnok ásit, benne a fogak: lokomolok, cséplőgépek, gépalkatrészek, vasgereblyék, hengerek, kerekék. A végükben az ünnepélyek csarnoka emelkedik, benne egyelőre az időleges halászi kiállítás foglal helyet. E mögött terül el a Sporttelep, atletikára, futballra alkalmas pályával és több tenniszgrounddal. A nézőközönség befogadására terjedelmes tribünt építettek.

Félkörben haladva érjük a textilipari, majd az erdőszeti pavilonokat, az utóbbi igen bájos, bent zöld mohával kipárnázott talajon, fenyők és tölgyek mögül eleven szarvasok kandikálnak elé... A Mücsarnoknak csak külső váza van meg, nem is lesz készen, csak úgy júniusra. Nem hiányzik a mozi sem, rikító falazatu bioskop-színházban fogják mutogatni a mozgó-fényképeket. Mellette egy nyitott faalkotmány, amely tizenöt méter magasból síneken csusztatja le ferde sikon a nyári szánkókat.

A háttérben emelkedik impozáns modorban a legszebb, legértelmesebb épület, az Iparcsarnok. Belseje büszkén versenyez az eddigi kiállításokkal, feltárja Magyarország iparának fejlődését. Nagyon szemrevaló a földművelési és mezőgazdasági csarnok, beljebb egymással szemben a Frigyes főherceg háziipari kiállítása a Borászattal. Mellette a közoktatásügyi pavillon, utána sorakozik a Zsolnay-féle majolika, a báró Biedermann, emitt a közlekedési és a Littke pezsgős pavillonja. De lehetetlen valamennyit felsorolni, napokat venne igénybe, ha csak kissé részletesebben óhajtaná az ember szemügyre venni az egész kiállítást.

Ma még lázas munka folyik az egész területen, amely harminczöt katasztrális holdat tesz ki, részben Ráth Mátyás polgárember, részben a püspök gavallériájából. Társzekerek jönnek-mennek, telve anyaggal. Egyik felborul. Nosza ott teremnek az éppen gyakorlatozó tűzoltók: felállítják a kocsi, felrakják a holmit és eloltják a boszuság tüzeit. Rendőrök, jelvényes bizottsági tagok, pénztárosnők, elarusító asszonynak jelentkező kis Hébék, gügyögő, kézen vezetett bébék, kiállítók, munkások sokasága rajzik mindenfelé, ácsolnak, furnak-faragnak, szögeznek, kopognak, diszitenek, szóval dolgoznak. Parkok virágágyak varázslódnak egy éjen át a kopár agyagból s mire megérkezik a fényes vendégsereg, tündéri látvány fog szeméi előtt kibontakozni.

Előkészület az ünnepségre.

Megállapodás szerint Frigyes főherceg és Izabella főhercegnő jelenlétében nyitja meg Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter a kiállítást szerdán, május 15-én délelőtt 11 órakor. Megjelenik Wekerle miniszterelnök is s több előkelőség a szakminisztériumokból. A főrendiház tagjai közül vagy huszan, a képviselőház küldöttsége Justh Gyula házelnök vezérlete alatt, gróf Benyovszky Móricz Baranyavármegye és Erreth János Pécs város főispánja, azonkívül a főpapság és a főispáni kar is erősen lesz képviselve. A főhercegi pár a püspöki rezidenciában fog lakni, míg a többi előkelőség a kiállítási nagy szállóban nyer elhelyezést. Aki azonban nem rendelt lakást magának pár héttel előbb, az könnyen hoppon ma-

radhat. A szállókban a szobák ára tekintetében hause uralkodik, magánlakás van elég, kényelmes és olcsó.

* * *
Szép lesz a kiállítás és tanulságos. Magyarország ipara ismét tanujelét adja, hogy fejlődik s hova tovább felveszi a versenyt a külfölddel. Di-esőségére válik a pécsieknek, hogy a Mecsek alatti koronázó város mutatja be.

Dr. Hódy Lajos.

Mozgó képek.

Hol tanul meg az oláh magyarul?

A délvídeken élő nemzetiségek között aránylag szelíden huzódik meg az oláh. Mintha nem is volna az erdélyivel egy fajbeli, mozgalmi nincsenek, szegényes életmódja tisztán a megélhetési küzdelemben merül ki s legfőbb álmodozik. Oláh vezető nincs a délvídeken, ellentétben a szerbséggel, amelynek nemzeti-ségi politikáját innen irányítják. Olykor belekevernek az agitátorság gyanújába egy-egy fiskálist, a hír alapjával szolgáló cselekmény azonban olyan jelentéktelen, hogy inkább hepcziáskodás az egész. Ellenben nem egy oláh pápa van, aki őt barátokzik napról-napra a magyarokkal s anélkül, hogy érdemek szerzésére aspirálna, főkéletesen meg van elégedve az állami és társadalmi renddel. A szívek rejtekébe ugyan nem lehet bepillantani s meglehet, hogy bujkálnak ott ki nem elégitett vágyak, — a földolgozó, hogy ezek nem nyilvánulnak meg erőszakoskodásokban. Hogy teszem azt, a tiszta oláh falu oláh jegyzőt szeretne, ezen még nem lehet megbotránkozni, hiszen a magyar vidék sem áhítzik — legyen bár egyénisége akármi-lyen kiváló és másokat felülmúló — német ember után. A hatóságok, ritkán ugyan, de teljesítik az ilyen kíván-ságokat, ami, ha nem valósul meg, kitörésekben azért nem végződik. A nép és a jegyző kipróbálják egymást, sőt összemérik ereiket s ha sikerül a jegyzőnek meg-törni minden kicsinyes bakafantoskodást, de emellett megmutatja, hogy jóakarója a népnek, — tessék el-hinni, nyitott ajtókkal alhatik, — mindenkinél jobban megvédi maga a nép. Az oláh. Apróbb hibáktól, persze, nem ment s szegénysége viszi rá, hogy lopás dolgában egyenesen a cigány után követke-zik, sőt sok esetben föl is veszi vele a versenyt. Egy elhajtott marhát, negyedórával a tolvajlás fölfede-zése után, már lehetetlen megtalálni, mert vagy a tizedik kézben van, vagy pedig szétdarabolva párolog min-den ház minden kamrájában. Alibit mindenki tud bizo-nyítani, rajtakapni nehéz valakit. Szükség esetén meg-esküszik százszor pro és kontra. Esetleg leteszi mind a kétféleképen a hitet. Hanem akit megszeret, ahhoz ragaszkodik; elhalmozza kedveskedésével, ajándékai-val és ekzsponálja magát érte. Egy jó szóért odaadja az utolsó ingét meg, akkor is, ha az utolsó előtti a végrehajtó vitte el.

Tapasztalataim nyomán állíthatom, hogy az a része az oláhságnak, amelyik a falu határán kívül is tölt időt, pláne magyarok közt, megtanul magyarul. A szerb, ha idegen nyelvet akar elsajátítani, első sorban a német-hez huz.

Oláh faluban történt pár év előtt, hogy a tanfel-ügyelő, akinek annyi a községe és iskolája, hogy egy-nek-egynek a meglátogatására ha két évben kerithetett sort, iskolalátogatásra érkezett.

— Tanító ur, a magyar beszéd és értelemgyakor-lattal tessék foglalkozni, meg akarom látni, hogy meny-nyire haladtak?

Aztán a nebulókhöz fordult.

— Kedves gyermekeim, én vagyok a tanfelügyelő bácsi, aki szeret titeket. Ne ijedjétek meg, mert jóaka-rattal közeledek felétek s első intelmem is az, hogy szeressétek a tanítókat, mert neki köszönhetek apá-tok után mindent. Most pedig feleljétek bátran, hadd gyönyörködjem bennetek.

A boglyas fejű gyerekek bámulnak, de nem érte-nek egy szót sem, a tanfelügyelő pedig, nagyobb hatás kedvéért, megsimogatja a legelő ülő fiu arcát.

— Hogy hívnak, gyermekek?

— Az bambán mered rá.

— Kum tye tyama? — rivall rá a tanító.

— Todore Miok.

Kezdődik a beszéd- és értelemgyakorlat, ami abból áll, hogy a tanító beleizzad a keserves munkába, tol-mácsolás a kérdése és az a felelete, a hatósági közeg-ként jelenlévő szolgabíró pedig boszankodó unalmá-ban majd megüti a guta.

Azonban mindennek vége van egyszer, ezt is befe-jezik s a tanfelügyelő ur előterjeszti a nézeteit.

— A haladás igen meglepő, a gyermekek fokoza-

tosan bár, de megtanulnak magyarul, (egy kukk ma-gyar szót sem lehetett tőlük hallani), csak igyekezéék tanító ur tovább is.

A gyermekekhez intézett pár szó után el is men-nek s künn fakad ki az oskolák főpásztora.

— Sosem tanulnak meg magyarul, hiábavaló min-den erőlködés.

— Talán éppen ezért kellene magyar tanítót ren-delni oláh falukba, véli a szolgabíró, olyant, aki oláhu-l is tud.

— Abból megint baj, kellemetlenség származik. Nem is jönnek, fáznak a vesződségtől. Sosem tanul meg magyarul ez a nép, soha. Hozzá még ugy kell czirógatni a tanítót is. Azt hiszi, értett az a gyerek-tömög egy betűt is a beszédemből? Pedig csak lel-kükhöz szoltam! Mi?

— Persze, hogy persze.

— Sosem tanulnak meg!

— Dehogyan nem, csak hogy nem sietnek!

Szeles idő kerekedik, a távolban hófellegek látsza-nak, hamar be is alkonyodik, sietni kell. Kocsin egy óra a szomszéd falu, ott vasútállomás van, civilizáltabb világ kezdődik.

A kocsis a lovak közé vág, nehezen vontatnak a sovány gebék, de ha már muszáj, csak mgindulnak. A tanfelügyelő odasug a szolgabíróhoz:

— Miféle ember ez a kocsis?

— Oláh paraszt.

— Megbízható?

— Ötödik éve járok vele.

— Tudja, csak azért kérdelem, mert a legkellemetlenebb érzéssel távozom. Idegesebb vagyok a rendesnél is.

A sovány kis gebék pedig, amint iramodnának, elszakították az istrángot, ezért már most meg kellett állni. Maga az oláh belekezd ezalatt a legczifrább ma-gyar káromkodásba, úgy szedegeti le az égről a csilla-gokat és egyezteti őket össze a szentekkel, hogy csupa gyönyörűségé telik benne a hajdusági származásu tan-felügyelőnek.

— Ejnye, hejnye, barátom, mondja csak hamar, hol tanult maga magyarul? — kiáltja felugorva.

A szolgabíró mosolyog, a kocsis pedig a debre czeni civist is megszegyenítő mozdulattal helyezi át bal agyaraiba a pipát.

— Hun? Hát az egyetemen.

— Ne bolondozzon, kedves barátom, miféle egye-temen volt maga?

— Hát Váczon, kilencz évig ültem.

... Mire elérték a vasuti állomást, a tanfelügyelőt kilette a hideg, jelentésébe azonban új passzust for-mulázott, ilyenfélt: A nép igen lassan sajátítja el a magyar nyelvet, azonban ha érintkezik más anyanyel-vűekkel, bámulatos érzékről tesz tanúságot.

Olvasóinkhoz.

A magyar zsrnalisztika termelésének színe-javát adjuk napról-napra olvasóinknak. Az *Egyetértés* új, formájában, tartalomban megnövekedve a legnagyobb, legértelmesebb és legnívósabb magyar napilap, mely régi tradi-czióhoz híven a legelőkelőbb pozíciót fog-lalja el a magyar hírlapírás ranglétráján.

Az *Egyetértés* megújított alakjában foly-tatja négy évtizedes hagyományait: az ernye-detlen, alkuat nem ismerő harcot Magyaror-szág függetlenségeért. Ugy mint eddig, követeli a 48-as eszmék teljes diadalát, a szabad nem-zeti állam kiépítését s küzd egy hatalmas ön-álló Magyarország megteremtéséért.

Erre a célra, programja megteremtésére lelkes újságíró-gárdát csoportosított maga köré. Vezércikkiről gárdájából megemlítjük a követ-kezőket: *Mezei Ernő*, dr. *Kmety Károly* (egye-temi tanár), *Hentaller Lajos*, dr. *Benedek Já-nos*, *Burgyán Aladár*, dr. *Pap Zoltán* (ország-gyűlési képviselő), *Balogh Pál*, *Herczegh Mihály* (egyetemi tanár), *Purjesz Lajos*, dr. *Bernát Ottó* és annyian mások, a 48-as esz-mék törhetlen harcosai közül.

A szerkesztőség dr. *Pap Zoltán* főszer-kesztő és *Purjesz Lajos* felelős szerkesztő vezetésével a legérzelmesebben, a legjobban informáltan és a legváltozatosabb irodalmi alakban dolgozza fel a politikai, társa-dalmi, művészeti és közgazdasági eseményeket Kiki a maga helyén tehetsége, ambíciója és munkáereje teljes kifejtésével áll olvasóink szol-

gálatában, hogy mindenkör a szíve-lelke leg-javát adja.

A t. *Házból* és *Politikai hangulatok* czímmel napról-napra *Bede Jób* ötletes és elismerten keresett politikai karcolatai fogják olvasóinkat változatosságukkal és szípkázó szellemességükkel gyönyörködtetni, míg a többi eseményeket a legaprólékosabb gond-dal és legválasztékosabb módon a magyar zsrnalisztika legjava dolgozza fel. A szerkesztő-ség tagjai:

Miklós Jenő (segédszerkesztő), *Lukács Gusztáv* (politika), *Zsadányi Henrik* (Országgyü-lés), *Hevesi József* (a Tárczarovat vezetője.) *Timár Szaniszló* (Nemzeti Színház, Ujdonság), *Erdős Armánd* (Opera), dr. *Antalik Károly* (Zene, hangverseny), dr. *Bernát Ottó* (Külföld), *Kürthy Emil* (Népszínház, Magyar Színház, színházi rovat), dr. *Hódy Lajos* (Főváros), dr. *Bokor József* (Tanügy), dr. *Bárdos Artur* (Szép-művészet, Királysínház), *Déri Gyula* (Közigazga-tás), dr. *Benda Jenő* (Ujdonság, egyház, tár-sadalmi cikkek), *Garvay Andor* (riport), *Simon Vilmos* (Törvényszék, Ujdonság), *Balla Miklós* (Külföldi), *Balla Károly* (cikkkirás), *Sárosi Bella* (Divat), *Réthy Pál* (Sport), *Kármán Aladár*, *Hegedüs András*, *Sonnenfeld J.* (Közgazdaság, Tőzsde) *Gajdos János* (Sakk.) Ezen a gárdán kívül a vidéki és külföldi tudósítók és a külső munkatársak sokasága áll a lap szolgálatában.

Igazgató: *Erdős Armánd*.

A tárczarovat *Hevesi József* vezetésével, *Eötvös Károly* mint szépirodalmi főmunkatárs, országosan annyira népszerű nevén kívül ma-gába foglalja a magyar litteratura legkiválóbbjait. A szerkesztőség belső tárczairóin kívül még megemlítjük:

Palágyi Lajos, *Krudy Gyula*, *Sas Ede*, *Zöldi Márton*, *Vértessy Gyula*, *Várkonyi Ma-riska*, *Jakab Ödön*, Nagyiványi *Fekete Gyula*, *Makay Béla*, *Alba Nevis*, báró *Nyáry Al-ber*, dr. *Falk Zsigmond*, *Nógrádi Pap Dezső* és *Gyula*, *Ritoók Emma*, *Pakots József*, *Nil*, *Sz. Szigeti Vilmos*, *Nógrádi László*, *Fabula János*, *Balla Ignác*, *Peterdy Sándor*, *Farkas Emőd* közismert neveit, akik szebbnél-szebb dolgozatokkal élénkítik az *Egyetértés* tárczarovát.

Kéthetenként minden előfizetőnk teljesen díjtalanul kapja a *Hevesi József* szerkesztésében megjelenő *Magyar Szalon* folyóiratot, mely szépirodalmi és aktuális dolgozatainak gaz-dagsága és illusztrációi változatossága révén mindenkör a magyar család legkedveltebb vendége.

Ilyen lelkesült gárdával, alakjában megúj-hodva indul az *Egyetértés* új útjára. Nagy munkájához az erőt és kitartást olvasói-nak növekvő szeretetében fogja keresni és megtalálni.

Az *Egyetértés*, hogy minél jobban és ered-ményesebben harcolhasson elveitért és hogy a lapot mindenki részére hozzáférhetővé tegye, régi előfizetési árát leszállította.

Az *Egyetértés* előfizetési ára ezentul:

Egész évre 40 korona helyett 28 korona, félévre 20 korona helyett 14 korona, negyedévre 10 korona helyett 7 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, IV., Vármegyec-utca 11. szám, ahová az előfi-zetési pénzek küldendők.

TÁVIRATOK.

Péter király londoni útja.

London, május 13. (*Saját iudósítónktól*.) Pasics miniszterelnök főképen azért utazott a Balkán-kiállításra, hogy az udvarnál és a kormánynál egyengesse Péter király londoni látogatásának út-ját, de a szerb miniszterelnöknek nyíltan értésére adták, hogy erről csak akkor lehet szó, ha majd Péter király valamely középeurópai udvarnál tett látogatást.

A szociáldemokraták és a дума.

Pétervár, május 13. (Saját tudósítónktól.) A szociáldemokrata központi bizottság holnap, május 1-én óva int bármiféle tüntetéstől; a szociáldemokrata dumafrakció azt kívánja, hogy holnap ne legyen ülés, ha pedig ülést tart a дума, akkor ők nem mennek el.

Briand Jaures ellen.

Páris, május 13. A kamara mai ülésén Briand kultuszminiszter kijelenti, hogy a történekeért vállalja a felelősséget. Miniszterársai szolidárisak vele. Arra kéri a kamarát, ne ítélkezzék beszédek, hanem tettek felett. Jaures képviselővel szemben kijelenti: Ön igen jól tudja, hogy sohasem voltam a munkások izgatója, hanem mindig odatörekedtem, hogy józansággal hassak rájuk. A kormányba Jaures képviselő ur tanácsára léptem. Ma a szocialisták már nem engedik meg, hogy a kormányban reformátorok is helyet foglaljanak, attól tartván, hogy ez őket az országban izolálná. (Helyeslés a legfőbb oldalon.)

Jauresnek azt kellett volna mondani Hervének: Ön nem tarthatik már hozzánk, mert ön egyike a legnagyobb reakcionáriusoknak. Az anarchisták kezében levő általános munkásszövetség nem képviseli a munkásszindikátusokat. Az összes balpártok óvációkban részesítették a minisztert. Az ülést erre félbeszakítják.

Az ülés újból megnyitása után Briand folytatja beszédét: Nézete szerint a munkásszövetségnek az volt a célja, hogy az által, hogy a hivatalnokokat magához hívta, zavart és rendtelenséget idézzen elő, anélkül, hogy ezáltal akár a munkásoknak, akár a hivatalnokoknak helyzetén javított volna. (Helyeslés a baloldalon.) A tanítók manifesztuma az: kiáltotta: Le az állammal és kiindulási pontul szolgált számos feylemellességre és engedelem megtagadásra.

A miniszterek a kamara ülése, valamint a szünet alatt minisztertanácsot tartottak, amelyen a baloldal delegációja ellen benyújtandó napirendet felülvizsgálták. Valószínű, hogy a delegációt holnap újból egybehívják, hogy a javaslaton némi módosítást eszközöljön.

Bebel a háborúról.

Berlin, május 13. A birodalmi gyűlésen a költségvetés harmadik olvasása során Bebel azt mondja: Ha becsületesen törekszünk arra, hogy Poroszország Németországban és Németország a világban vezető szerepet játszhassék, úgy párta készségesen támogatja a politikát. Az új adókat, amelyek a költségvetési deficit fedezésére szolgálnak, birodalmi jövedelmi és a vagyona kivett adóknak kell beszerezni. Az összes leszerelésre vonatkozó határozati javaslatoknál sokkalta célszerűbb volna a hágai konvenció azon határozata, mely azt mondja, hogy a fegyverkezés szükséges összes kiadások egyenes adók által fedezendők. Szólok ezután utal a magas gabonaárakra, amelyek bizonyára éhínséget fognak eredményezni. Az árak szükségyszerűen tovább is emelkednek, ha a termés kedvezőtlen lesz. Párta távol áll attól a gondolatától, hogy Németország vereségét avagy háborút óhajtana, mert a háborút a kultúra szerencsétlenségének tekinti.

Új kameruni kormányzó.

Berlin, május 13. A Nord. Allg. Ztg. jelentése szerint Puttkammer kormányzót ideiglenes nyugállományba helyezték. Helyére Feitz titkos követ-ségi tanácsost, a külügyminiszternek gyarmatügyi osztályának eddigi vezetőjét nevezték ki kameruni kormányzóvá.

Szógyény-Marich nagykövét Tittoninál.

Róma, május 13. Szógyény-Marich berlini osztrák-magyar nagykövét, aki családi ügyekben itt tartózkodik, ma gróf Lützow nagykövét társaságában látogatást tett Tittoni olasz külügyminiszternél. Szógyény-Marich nagykövét audienciára jelentkezett az olasz királynál.

A spanyol parlament megnyitása.

Madrid, május 13. A parlamentet ma a szenátus ülésében a király és Mária Krisztina anyakirályné jelenlétében megnyitották. Alfonz király az egybegyűlt képviselők és szenátorok előtt a szokásos szertartások között torbeszédet olvasott fel, amelyben a trónörökös születését ünnepli, kinek életét úgy ő, valamint a királynő a hazának akarják szentelni. A trónbeszéd utal a karthagénai találkozásra, amely a Spanyolország és Angolország közötti jó viszonyt meg fogja erősíteni. Hangsúlyozza, hogy Spanyolország és a többi államok között kitűnő viszony áll fenn. Végül több törvényjavaslat benyújtását jelenti be, főleg a tengerészeti haderő sürgős heivrealítására vonatkozó törvényjavaslatot.

UJDONSÁGOK.

Napirend. Naptár: Kedd, május 14. — Róma katolikus: Bonifác. — Protestáns: Bonifác. — Görög-ország: máj. 1. Derem. — Zsidó Sivan R3 1. — A nap két reggel 4 óri 27 perczkor, nyugszik d. u. 7 óra 26 perczkor. — A hold két reggel 5 óra 59 perczkor, nyugszik esti 9 óra 24 perczkor. — A kereskedelmi államtitkár fogad d. u. 4 órakor. — A képviselőház ülése d. e. 10 órakor. — A képviselőház II. bírálóbizottságának ülése d. u. 4 órakor. — A képviselőház küldöttségének oluluzása a pécsi kiállításra d. u. 3 órakor a keleti-pályaudvarról. — A Zeneakadémia ünnepének harmadik napja d. e. 11 órakor a tanárok, esti fél 8 órakor kamarazene-hangverseny. — A ludkpesti löversenyek hetedik napja. Kezdődik d. u. 3 órakor. — A Központi Művészeti Társulat inv. sz. turlata és az Andrássy-kiállítás a Múzeumokban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Szalon tavaszi turlata nyitva 9-7-ig. Belépődíj 1 korona. — Boadslóy-kiállítás az Iparművészeti Múzeumban nyitva 10-6-ig. Belépő díj nincs. — Kober Leo gyűjteményes kiállítása a Könyvtos Kálmán intézetben (Nagymező-utca 37-39. szám) szalonjában, nyitva egész nap, belépődíj nincs. — A magyar festők gyűjt. kiállítása az Uránai Kigyó-téri Szalonjában. Nyitva 9-8 óráig. Belépődíj nincs. — Az Új művészeti szalon (Kecskeméti-utca 3. sz. alatti) nyitva egész nap, belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum régi-óglára nyitva 9-2 óráig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2 óráig. — A földtani intézet múzeuma megtekinthető 1 kor, belépődíjjal. — A Széchenyi Múzeumban az Akadémiában nyitva délelőtt 10 óratól déli 12 óráig. — A Góthe-szoba zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1 óráig. — Közlekedési Múzeum zárva. — A Iparművészeti múzeum könyvtár és tanterem nyitva 9-12 óráig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4 óráig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. és 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár és műszertárlat zárva.

Szegény-gazdagok.

— *Multság rendőri felügyelet alatt.* —

* * *

Na, hát ez már igazán borzasztó!

Képzelmék kérem, hogy micsoda vakmerőségre vetemednek már ezek a szemtelen... hogy is mondjam csak?!... izé... ezek a szemtelen koldus népségek.

Hallatlan! El se fogják hinni, ha elmondom.

Hát kérem! Eljön ide Bécsből Rothschild Alfonz báró, hogy egy kis ricsajt csapjon a magyar főuraknak és megtörténik az a filbusztria, hogy a multságra gyülekező fényes uraságokat, meg főrangú asszonyságokat valami szocialisták, vagy tudom is én kik! — a Park-klub bejáratánál molesztálják.

Ilyen durva kifejezéseket röpitettek a finom és művelt társalgáshoz szokott fülek felé:

- Potyázni mennek!
- Pezsgőben fognak fürdeni!
- Telik a szegények véres filléreiből!
- A szegény meg dögöljön meg!
- Nincs kenyérünk!
- Van ott bent pástétom!
- Ők tékozolnak, mikor más éheznek!
- Pfüj! Lelketlenek!

Ez történt, kerem! Ilyen hallatlan gyalázat érte a magyar gavalérságot, amelyről széles e világon tudva van, hogy párja nincsen. Mert mi, kérem alásan, egy árva rézgarast nem adunk ugyan szamaritánus célokra, ha minden szociológus megfeszül is dühiben, de viszont nem jöhet ide hozzánk egy valamirevaló angol krajzler sem anélkül, hogy ezer pengős lakomát ne adnánk a tiszteletére. Mert mi kérem szépen nem adunk ugyan egy megveszekedett fityinget se magyar könyvekért, de innen ugyan el nem eresztünk egy vándor francia táncmestert sem anélkül, hogy tíz forintot ánré mellett a Royalban föl ne olvastatnánk vele magunknak valamit a — kulturáról.

Már mi ilyen gavaléros náció vagyunk.

Na és most tessék ez a szégyen!

Pedig az a bécsi böremagnás nem is akart se a város költségén, se az államén vacsorázni. Sőt maga akarta az egész czechet viselni. Ugy gondolta, átruczzanak egy kicsit ide a magyarokhoz a Balkánra, aztán csapok nekik egy kis jó napot.

Tetszik tudni, van az úgy néha, hogy az embert multság közben egyszerre meglepi a vágy, valami képtelen juxot csinálni. Olyankor aztán vagy a boltok vasredőnyeit döngeti meg az ember sötét éjszakán, vagy leül a fiákerkoecsisával tovább mulatni.

Hát így lehetett a derék Alfonz báró is, aztán itt egyszerre megrontják a multságát. Na, de szerettek is neki elégtételt a magyar uraságok! Hivatalosan fölszóllították a főkapitányt, hogy ezután rendőroket rendeljen ki, mikor az urak mulatnak, mert az már még se járja, hogy az éhes csöcselők molesztálják őket a dimerjükből.

Talán mondanunk sem kell azonban, a főka-

pitány maga is uriember lévén, ezt az izléstelen-séget nem követi el.

Mert!

Nem illik ám ilyen hiábavaló ricsajokat művelni nap-nap mellett, olyan időkben, mikor véres fejjel fárnak a szegényemberek, mert drága a kenyér és nincs kenyérré való.

Azért!

(vay.—)

— **Személyi hírek.** Özv. Andrássy Tivadarné grófné egész családjával tegnap Töketeresre érkezett. Délelőtt a kegyuri templomban néhai Andrássy Tivadar grófiért rekviemet tartottak, melyen az egész grófi család és a környék egész intelligenciája résztvett.

Czikann báró osztrák-magyar szerbiai követ és Stojanovics szerb kereskedelmi miniszter ma Bécsbe érkezett.

— **A trónörökös Magyarországról.** A bécsi Zeit vasárnapi számában egy nyilatkozatot közöl, mely Ferencz Ferdinándnak József főherczeggel folytatott ismeretes beszélgetésére vonatkozik s állítólag egy, a trónörökösrel közeli összeköttetésben álló személyiségtől származik. A nyilatkozat többek között ezeket mondja:

A főherczegnek, aki föltötte buzgó újságolvasó természetesen nem került el figyelmét, hogy a magyar sajtó nagy része többé-kevésbbé burkoltan a magyarok ellenségének tünteti őt fel. Mindenki, aki valaha közelebbről érintkezett a főherczeggel, tudja, hogy ez teljesen valótlan. Ő egyáltalában nem szokott egy nemzetet egy másikkal szemben előnyben vagy hátrányban részesíteni. Nemzeti dolgokban egyáltalában nem ismer elfogultságot. Ami különösen Magyarországot illeti: a nagyobb nyilvánosság előtt is tudvalevő, hogy nem egy magyar gavalér tartozik a főherczeg barátai közé és hogy a főherczeg gyakran és szívesen jár Magyarországra vadászni. Ellenséges indulatról Magyarországgal szemben tehát abszolúte nem lehet szó.

Mindenesetre igaz, hogy a főherczeg sohasem indokolta, mennyire ellenszenvesek neki bizonyos nemzeti exaltádók üzelmel. A trónörökösnek csak egy politikai vezérmotivuma van: a monarkia fenntartása az 1867-es alapon. Ha a sors trónra juttatja őt, sohasem próbálná a legkevésbbé is érinteni Magyarország jogait. De éppen olyan kevésbé egyezne bele valaha abba, hogy Magyarország jogait Ausztriára való tekintet nélkül próbálja kiterjeszteni. Az ő nézete az, hogy ilyen kísérletek sohasem indultak ki magától a magyar nemzetől, hanem tisztán üzleti politikuskok egy kis körének sikerét mutatják, akik Magyarorszában az egész nemzet helyett viszik a szót. Ezek ellen a politikuskok ellen — de csak ezek ellen — irányul a főherczeg ellenszenve.

Mikor a trónörökös nemrégiben József főherczegnél volt vadászaton, ebéd után ez a tárgy is szóba került Ferencz Ferdinánd főherczeg felhasználta az alkalmat, hogy fennebb ismertette nézeteit megint kifejtse. József főherczeg erre sajnálkozását fejezte ki azon, hogy a magyar nemzet nem hallhatja azokat a szavakat, amelyeket Ferencz Ferdinánd főherczeg az asztalnál mondott. A trónörökös azt felelte, hogy ő természetesen nem bocsátkozhatik hirlapi polémiába, de felhatalmazza József főherczeget, hogy a beszélgetés tartalmát bárkivel közölje. E felhatalmazás alapján tette József főherczeg a budapesti Nemzeti Kaszinóban az ismeretes kijelentéseket, amelyek azonban a szóbeli közlés útján változtatás szennvedtek és teljesen elferdítve kerültek a nyilvánosságra. Valójában József főherczeg annak megállapítására szorított, hogy a trónörökös kellemetlenül érintette az a hamis állítás, mintha ő a magyarok ellensége volna és hogy kijelentette József főherczeg előtt, hogy minden magyar meglehet győződve róla, hogy ő, a trónörökös, a magyar nemzetet éppen úgy becsüli, mint a többi, aki a Habsburg-birodalomban lakik.

Köszönjük a trónörökös szives jóakarátát, de legalább is furcsának találjuk azt, hogy ő nemzeti exaltádó-nak nevez mindenkit, aki nem hatványhetes alapon akarja boldogítani a hazát s kijelentése szerint az összbirodalomban lakó „többi nemzettel” egyenlő arányban becsüli a magyart.

— **Királyi kihallgatás.** A király ma délután egy órakor kihallgatáson fogadta Dollackes ezredest, a bajor 13. gyalogezred parancsnokát. Azután dr. Lueger polgármester köszönte meg a Ferencz József-rend nagykeresztjével történt kitüntetését és meghívta a királyt a baumgarteni plébánia-templom ünnepies alapköveteléséhez.

— **Tanulmány-ut.** A budapesti orvosi kör tagjai számára ez idén is június 17-29-ig tanulmány-utat rendez. Dr. Ertl. Géza vezetése alatt a következő furdókat látogatják meg, u. m.: Harkány, Daruvár, Lipik, Hídze, Zelenika, Czirkvenicza, Abbázia.

— **Szapáry Pál ebéde.** A Park-klub igazgatója, gróf Szapáry Pál, a szezon végével még egyszer összegyűjtötte a főváros előkelő társadalmát a klubban. Vasárnap délelőtt egy órakor 150 terítéki ebédet adott József főherceg és Augustia főhercegné tiszteletére. Az ebéden ott voltak többek között: Wekerle Sándorné, gróf Apponyi Albert és neje, Darányi Ignác, gróf Andrassy Gyula, Jekelfalussy Lajos és neje, gróf Nákó Sándor és neje, Ludvig Gyula v. b. t. t., báró Dániel Ernő és neje, gróf Széchenyi Béla, gróf Zichy János, gróf Karátsanyi Jenő, gróf Csekonits Endre, Almássy Dénes, Wenckheim István, gróf Károlyi Viktor, Andrassy Sándor, Hunyady László, Eszterházy László, Széchenyi Imre, Károlyi Gyula, Karátsanyi Jenő, Majláth György, Károlyi István, Eszterházy Mihály, Wenckheim István és Bissingen Ottó grófok nejeikkel, továbbá Szegedy Gina udvarhölgy, Madame de Cardeza, Harnoncourt Félix, Forgách János, Teleki Samu, Batthyány Béla, Festetics Vilmos, Szápári László, Eszterházy Béla és Széchenyi Gyula grófok, herceg Odescalchy Gézáné, özvegy Kállay Benjaminszék, Fontenay vicomte és Wedel Berho főkonzulk, Goschen lord angol nagykövet, Don Széchenyi José követségi tanácsos, Thurn-Taxis Miksa herceg, Clarko Soymeur főkonzul, Szemere Miklós, lady Kilmarneck, Pité Lajos, Révay Gyula, Bornemissza Gábor és Gerliczy Ferencz bárók nejeikkel, Wodiáner Albert báró, Jekelfalussy Zoltán és neje és még számosan.

Előkelő vendégeit Szapáry Pál gróf a klub Pálma-utca felé eső nagy lépcsősarkonak alján fogadta. Pontban egy órakor robogott a királyi hercegi pár kocsija a Park-klub bejárója elé. A fenségekkel együtt, akik Szegedy Gina udvarhölgyével és Batthyány Béla gróf szolgálattelvő kamarással jöttek, a házigazda is fölment vendégei közé, akik a társalgóban vártak a hercegi párra. A fenségek, akiket zajos éljenzéssel fogadtak, barátságos beszélgetésbe kezdtek a vendégekkel s a társalgás a tálalásig tartott. A vendégsereg 2 órakor vonult a terített asztalokhoz. József főherceg Wekerle Sándornét vezette karján. Augustia hercegné pedig Szapáry Pál gróf karján vonult a tálalásig, ahol az egyetlen nagy fehérterítéki asztal főhelyére ült. Mellette jobbról Goschen lord, angol nagykövet, balról Széchenyi Gyula gróf foglaltak helyet. A főhercegnénnyel szemben József főherceg ült, jobbján Wekerle Sándornéval, balján herceg Odescalchy Gézánéval. A tálalás után a nagy ebédlőteremben is, a kicsiben is terítették 3-3 asztalnál. Az asztalok vörös, kék, barna, rózsaszín, lila és zöld terítékűek voltak. A menü ez volt: Consomme en Tasse. Branzino Bouille Sec Mousseline, Pomme à l'Anglaise, Selle de Voau Renaissance, Oison et Poulet de Graine. Salade. Compots, Bombe, Patiserie, Fraises Frappé, Café.

— **Az általános választójog.** Az általános választójog propaganda-bizottsága vasárnap, május 12-én a Lövölde helyiségében népgyűlést tartott az általános titkos választójog megszüntetése érdekében. A népgyűlés a polgárság és a munkásság együttes nagyfokú érdeklődése mellett folyt le. Az elnöki széklet közlikvénatra dr. Feleké Béla ügyvéd foglalta el. Dr. Fényes Samu nagyhatású beszédben vette bírálat alá az elmúlt évtized politikai történetét. Utána dr. Valkányi Lajos és Ecker Gyula szólaltak fel s végül dr. Szokolczai Árpád határozati javaslatot terjesztett be, amelyben a népgyűlés utasítja az ezres bizottságot, hogy a propagandát az általános választójog kivívásáig lankadatlanul folytassa.

— **Összeesküvés Károly király ellen.** Londonban az a hír terjedt el, hogy Bukarestben Károly király élete ellen szőtt összeesküvést fedeztek föl. A hírt a „Daily Telegraph” röpitette világgá s hozzáfűzte, hogy bolgár anarkisták szöttek összeesküvést. Az egyiket le is tartóztatták. Ez megvallotta, hogy május 20-án akartak merényletet elkövetni a király élete ellen. Sok dinamitot és bombahüvelyt is lefoglalt a rendőrség.

— **A karcazi Kossuth-szobor leleplezése.** Karcaz r. t. város közönsége a haza atyjának, a népjogok apostolának, Kossuth Lajosnak dicső emlékét halás szíve kegyeletképpen ércszobor alakjában örökítette meg, melynek ünnepélyes leleplezése e hó 20-án fog megtörténni.

— **Kitiltott herceg.** Lajos orleansi herceg, aki a detronizált don Pedro császárral rokonságban áll, Rio de Janeiróba érkezett, de a kikötőben kiszállásra való tilalmat kézbesítették neki, úgy, hogy kénytelen volt a hajón maradni. A herceg az „Amazone” nevű hajón, amelyen érkezett, számos látogatót fogadott. Nyugodtan fogadta a kiszállási tilalmat, de tiltakozott ellene, mondván hogy brazilai polgár létére joga van a partraszállásra. A herceg hosszabb ideig konferált a monarchista párt vezéreivel. A rakodóparton ahol nagyszámú közönség gyűlt egybe, csapatok foglaltak állást.

— **Postamesterek gyűlése.** A Postamesterek és Kiadók Országos Egyesülete ma tartotta rendes évi közgyűlését Pestvármegyei közgyűlési termében Horváth János elnöke alatt, aki megnyitó beszédében örömmel üdvözölte a nagy számban megjelent horvátországi kartársakat, részvétellel emlékezett meg az egyesület elhunyt alelnökéről, Niedermann Vilmosról. Ezután Matuss Lajos titkár terjesztette elő a tegnapi tartott választmányi ülés jegyzőkönyvét, mely több fontos indítványt tartalmaz. Majd Krisztinkovics Ede sümegi postamester tartott lelkes beszédet, amelyben Horváth Jánosnak, az egyesület legutóbbi királyi kitüntetésben részesült elnökének érdemeiről emlékezett meg, hasonló indítványt terjesztett elő a horvátországi postamesterek nevében Gruber István (Zágráb). Előterjesztésre került ezután az évi jelentés, valamint a pénztári jelentés, amelyet a közgyűlés többek hozzájárulása után egyhangúlag elfogadott. Az egyesület új alelnökévé nagy lelkesedéssel Ghillányi Zsigmond malaczkai postamestert választották meg.

— **Gróf Harnoncourt bálja a Park-klubban.** De la Fontayne Harnoncourt Félix gróf vasárnap este a Park-klubban fényes bált adott. A bálra mintegy 300-an voltak hivatalosak társadalmunk előkelőségei közül. A bálon megjelent József főherceg és Augustia főhercegné is. Esti 10 óra a meghívott előkelőségek már majdnem mind együtt voltak, amikor 10 óra után megérkezett a főhercegi pár Szegedy Gina udvarhölgy és Tolvay-Takács és Batthyány Béla honvédszáz kapitány szolgálattelvő kamarásokkal. Gróf Nákó Sándorné és gróf Harnoncourt fogadta a főhercegi párt. Gróf Nákó Sándorné vállalta ugyanis a háziasszonyi tisztet, miután Harnoncourt gróf özvegy ember és a bálon csupán leányával vett részt. A főhercegi pár megérkezése után rövid cecelet tartott, majd pedig csakhamar megkezdődött a tánc, amelyben a főhercegi pár is résztvett. Az első négyest József főherceg gróf Nákó Sándornéval, Augustia főhercegné pedig Teleki Tibor gróffal táncolta. A táncokat gróf Teleki Pál rendezte. Rendkívül szép kotillionok, pazar virágdíszszel emelték az est fényét. A kotillionok végén virágokból készült, művészi kivitelű emeletmagasságnyi pezsgős üveget vonultattak fel. Ez volt a kluja a kotillion-figuráknak. A kotillionok végeztével következett a souper. A leggyönyörűbb szőlő, mindennemű gyümölcsök és a szakácsművészetnek valóságos remekei halmozódtak a buffet-asztalokon, ahol a társaság a legkedélyesebb hangulatban több órát töltött el, amire kezdetét vette a szupé-csárdás, amelyet kivilágos-kivirradtig jártak a párok. Maga Augustia főhercegné is sokáig nézte a táncolókat. A souper alatt a földszinti terasz-teremben Augustia főhercegnénnyel, a palotahölgyeknek és a valóságos belső titkos tanácsosoknak külön terítették. Az asztalfőn a főhercegné ült. József főherceg a bál folyamán, még a souper előtt eltávozott, miután el kellett utaznia a kora reggeli órákban, Augustia főhercegné még tovább is ott maradt a bálon, mindenkit lebilincselve vonzó egyéniségének szeretetreméltóságával. A táncosok majd mindegyikét táncolt és előljárt a kotillionban is. Harnoncourt, a házigazda mindent elkövetett, hogy a társaság a legjobb hangulatban legyen, úgy, hogy azután egész világos reggelig folyt a tánc. A főhercegnő udvarhölgye és szolgálattelvő kamarása, gróf Batthyány Béla kíséretében a társaságtól és a házigazdától, valamint annak leányától szívélyesen bucsút véve, távozott. Különös melegséggel vett bucsút gróf Nákó Sándornétól, ki nagy szeretetreméltósággal vitte a háziasszonyi tisztet.

— **Alfonzo, Tio Kristinos Eduardo stb. stb.** Ki más lehet az, akinek ennyi neve van és akinek sok neve után még dupla „stb.”-t is tesznek, mint a csecsemő spanyol trónörökös? Hogy már a neveit felsoroljuk, abból is kitűnik, hogy az ujszülött neveit a királyi család anyakönyvébe beiktatták. Közzájón a sok név közül persze csak az Alfonzo név fog megmaradni, mert elhitették a királylyal, hogy a spanyol nép csak ezt a nevet imádja. Természetes, hogy a beiktatási aktus igen nagy és fényes ünnepek közt folyt le s hogy a királyi család talpon lévő tagjain kívül a kormány tagjai és más nagyurak is megjelentek. Hogy a major domus, a szenátus is jelen volt, azt szinte fölösleges mondani. A keresztapai tisztre az angol király is áhítozott. De udvarias formában értesítették, hogy a király már előzőleg a pápát kérte, hogy legyen keresztapja a csecsemőnek. Keddre tervezték a keresztelést, de bizonytalan időre elhalasztották. Ellenben közreadták a keresztelési programot.

Ezerint a keresztelést az udvari kápolnában Sancha biboros, Spanyolország hercegprimása, Jordánból való vízzel fogja végezni. Ezután Alfonz király, az ugyancsak Alfonz névre keresztelendő fiát az aranygyapjasrend és a III. Károly-rend nagykeresztje jelvényeivel fogja felékesíteni. A keresztelési szertartás befejeztével az egész menet a királyi magánlakosztályokba vonul vissza. Az ünnepély alkalmából a királyi palotát a spanyol királyok gyűjteményéből származó és ritkaságzamba menő gobelinekkel fogják feldíszíteni. A szertartás céljaira az udvari kápolna közepén szent Domingo de Guzmannak, a Domonkos-rend alapítójának történelmi nevezetességű keresztelő-medenczét fogják felállítani. Körülötte emelvényeket helyeznek el a meghívott vendégek részére, 21 ágyulövés jelzi a keresztelési menet megindulását. Czimerhordó heroldok és udvari méltóságok haladnak a menet élén, utánuk 7 spanyol grand a keresztelési szentség jelvényeit viszi. Ezután az ujszülött trónörökös következik Salamanca márkiné karján. Jobbról Rinaldini pápai nunczius halad, mint a keresztapjának felkért pápa helyettese, balról pedig Alfonz király édesanyja, Mária Krisztina özvegy királyné, mint keresztanya. A trónörökös Alfonz király követi Izabella és Eulália infánsnőkkel és Don Carlos spanyol infánssal, mögöttük pedig a nagyszámú kíséret halad. Az ünnepélyesség emlékére a keresztelési szertartástól függetlenül az aszturiai herceg vezetésével egy hatalmas küldöttség a spanyol nép hódolatát fogja a trónörökös előtt tolmácsolni. Egidiejüleg Pelays-keresztet és ezer darab kettősarannyal telt művészi kivitelű szelenczét nyújtanak át a spanyolok leendő uralkodójának. A latin-bizánczi stílusban készített szelenczét a spanyol állam kialakulásának első idejéből vett ékezetek díszítik, míg a szelencze minden oldalán domborművi szárnyas angyalok a szelenczében rejlő kincseket kutatni látszanak. A szelenczét a spanyol ötvös-munka egyik remekének mondják.

Amikor Alfonz király tegnap palotája erkélyén megjelent, a közönség lelkes óvációban részeseitette. A kastély kápolnájában ünnepélyes teadmót tartottak. A madridi városi tanács elhatározta, hogy a trónörökös születését alamizsna-osztással, tűzijátékkal fogja megünnepelni. A király 40.000 pesetát adott a szegényeknek. Az a hír, hogy az anyakirályné Bécsbe utazik, nem felel meg a valóságnak.

— **A czeplédi járásbíróság.** Czepléd város küldöttsége tisztelgett ma délelőtt Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél a képviselőházban Molnár Albert országos képviselő és Gubody Ferencz polgármester vezetése mellett. A küldöttség arra kérte a minisztert, hogy támogassa az igazságügyminiszter elé terjesztendő ama kérelmüket, hogy a járásbíróság épületét mielőbb felépítsék. Kossuth Ferencz megígérte, hogy oda fog hatni, hogy kérelmük, amely jogos, teljesüljön. Ezután a küldöttség Günther Antal igazságügyminiszternél tisztelgett, aki szintén jóakarattal támogatását helyezte kilátásba.

— **Az áradás.** Az Országos Vízépítési Igazgatóság jelenti: A Duna felső szakaszán Passzautól Gombosig még egyre árad. Holnap, kedden este felé a Duna Budapesten eléri az alsó rakodópart szintjét s aztán még fölebb fog emelkedni, de hogy meddig, azt csak akkor lehet előre jelezni, ha az osztrák Dunán az áradás megszűnik. Gombostól lefelé a Duna nagy vízállással apad, de nemsokára a felső árhullám leérkezévével az alsó szakaszon is újabb vízszinemelés várható. A Tisza felső szakaszán apad, Tiszafüredtől lefelé néhány nap óta majdnem változatlan a vízállás.

— **A császár élete ellen.** Akármilyen fényben ragyognak a császári és királyi trónok s bármennyire övezze is a császárokat s királyokat a halhatatlanság nimbusza, de uralkodónak lenni valóban nehéz dolog. Legnehezebb dolog pedig mostanában orosz császár lenni. Nagy harcok után, amelyeket a csári hagyományokkal küzdött, Miklós csár elhatározta, hogy alkotmányt, parlamentet ad a népnek. Engedett az alulról jövő nagy nyomásnak. Engednie kellett, mert sokkal hatalmasabb törvények kényszerítették rá, mint az ő akarata és mint a csári hagyomány. S mégis — ha a hírnek hitelt lehet adni s ha az nincs tendenciózusan kiszinezve — azért akarták meggyilkolni, mert alkotmányt adott. Erről szól ugyanis a távirati tudósítás, amelyet a Londonban megjelenő „Daily Telegraph” állítólag legjobban informált pétervári körökből kapott. Ez a tudósítás foglalja magában a hírt, hogy a császár élete ellen messzire terjedő összeesküvést fedeztek fel.

Az idézett forrás szerint, akik tudják, hogy Sztolipin és a császár véglegesen el vannak tökéltve, hogy az orosz népnek képviselői intézményt adjanak és akik belátják, hogy pártjuk ebben az esetben elveszténé a talajt, körülbelül két hónappal ezelőtt elhatározták, hogy meggyilkolják a császárt, egész Oroszországban zavart támasztanak s a kormányt rákényszerítik az autokráciához való visszatérésre. Nyolcvan bátor összeesküvő megállapodott abban, hogy végrehajtja a gyilkosságot, vagy pedig valamennyien elpusztulnak. Az összeesküvőknek az volt a szándékuk, hogy rohamot intézzenek a császár palotája ellen, mivel a palotaórság a biztonság hosszabb érzése következtében kevésbé lett volna éber. A nyolcvan emberből álló társaság három csoportra oszlott föl s mind a három csoportnak akciójába kellett volna lépnie aszerint, amint a császár parkjában vagy palotájában tartózkodott volna. Az még nem bizonyos, vajjon az összeesküvők a csári cselédséggel is összeköttetésben voltak-e, s vajjon kaptak-e tőle fölvilágosításokat a császár életrendjéről, de számos körülményből valószínűnek látszik, habár mult csütörtökig semmit sem fedeztek föl, aminek alapján val melyik alkalmazottat árulással lehetett volna gyanúsítani. Az összeesküvők között van több tartalékos tiszt és hivatalnok, akiknek lojalitását soha sem vonták kétségbe. A hivatalnokok között volt egy, aki nem vett ugyan részt az összeesküvésben, de szimpatizált az összeesküvők céljával és az összeesküvők közül néhányan a saját házában adott lakást. Erről a hivatalnokról egy miniszter a következőképpen nyilatkozott:

— Ha a miniszterelnök azt kérdezte volna tőlem, vajjon kezességet vállalok-e ennek az embernek a lojalitására, akkor én minden habozás nélkül azt feleltem volna: éppen úgy, mint saját magamért. Én ezt az embert hét évig úgy ismerem, mint a korona leghivebb szolgáját. Május 2-ika közeledett. Ez volt az a nap, ameyen a gyilkosság tervét végre kellett volna hajtani. A nyolcvan összeesküvő el volt tökéltve, hogy husvét hetén hajtja végre a véres tetteit, amely örök időkre emlékezetes maradt volna a világtörténelemben. Kettős és hármas csoportokban mentek el Carszkoje-Szelóba s nagypénteken már megérkeztek az első harmincznégy összeesküvő. Hogy miképpen támadt a gyanu, azt nem mondhatom meg, de az bizonyos, hogy Carszkoje-Szelóban letartóztatták mind a harmincznégy embert, a többit pedig, akiknek neve náluk talált iratokban föl volt jegyezve, Pétervárott fogták el.

— **Az egyetem ünnepe.** A tudomány-egyetem újjáalakításának évfordulója alkalmával tegnap az egyetem aulájában ünnepet rendeztek, amelyen a kultuszminisztérium részéről Molnár Viktor államtitkár jelent meg. Az ünnepet Ajtay K. Sándor rektor lendületes szép beszéde nyitotta meg, mire Lenhossék Mihály orvoskari dékán tett jelentést a pályadíjakról.

Pályadíjat nyert: A hittudományi karon: Péter Róbert (140 korona), Hangelmayer Lipót (140 korona), Pallmann Péter (140 korona), Pottyondy Imre (40 korona). A jogi karon: Bárdos Benő (300 korona), dr. Reizer Béla (300 korona), dr. Masinták Gyula (120 korona), Szabó Béla (80 korona), Arányi István György (100 korona), Bárdos Benő (200 korona), Erdős György József (200 korona), Balázs Győző (100 korona), Bozóky Ferencz (100 korona), Lénárd Miklós (100 korona), Mészáros Lajos (100 korona), Knoll Károly (100 korona), Miklós Kálmán (100 korona), Tarczay Tivadár (100 korona), Velwarth Vilmos (200 korona), Rostagni Achill (101 korona 85 fillér), Szántó Valér (101 korona 85 fillér), Márkus Ferencz (101 korona 85 fillér), Thury György (101 korona 85 fillér). Az orvosi karon: Kapdebő György (170 kor.), Roska Iános (150 korona), Egner Lajos (80

korona), Fejes Lajos (200 korona), Czukor István (60 korona), Ehrlich Mátyás (60 korona), Schütz János (80 korona), Krausz József (40 korona), Réthy Aurél (50 korona), Pápa Arnold (50 korona), Kálmán Ernő (50 korona). A bölcsészeti karon: Fodor Henrik (105 korona), Scheny Valér (105 korona), Kunz Aladár (105 korona), Zapf László (100 korona). Dícséretet nyert: Ifj. Altörjái Sándor joghallgató és Barta Gyula és Hamburger Erzsébet orvostanhallgatók. Könyvjutalmat kapott: Mojsa András, Petrovsky István, Pottyondy Imre, Podhorszky József és Russu Sándor. A kiosztott díjak összege 4920 korona 33 fillér. Az ünnepség a rektor zárószavával ért véget.

— **Népgyűlés Verscezen.** A verseczi polgárság tegnap az ottani függetlenségi párt kezdeményezésére népgyűlést hirdetett, melyen az alkotmánypárt is résztvett és a melyen Zákó Milán főispán és dr. Rezuca István polgármester is jelen volt. Temesvárról Steiner Ferencz, Hajdu Frigyes, Dobroszláv Péter orsz. képviselők, Kisfaludy Kálmán a temesvári függetlenségi párt elnöke, dr. Muth Gáspár, a délvidéki függetlenségi párt alelnöke és még számosan utaztak Verscezre. A népgyűlésen dr. Dobroszláv Péter magyarul, dr. Muth Gáspár németül és dr. Dimitrievics Szvetozár szerbül beszéltek. Végül dr. Dajkovičs István indítványára egy határozati javaslatot fogadtak el, mely szerint követelik az önálló vámtérületet és önálló jogbank megvalósítását, a hazellenes elemek kizárásával az általános, titkos választójogot. Hazafias kötelességének tartja egyuttal az értekezlet a külföldről szított pángermán üzemeket elítélni. Muth Gáspár beszéde közben észrevette a hallgatóság, hogy a nép között jelen van Heeyn Reinhold mérnök pángermán izgató is, akit mikor szólásra jelentkezett, a nép lehurrogott. Fokozta az izgalmat, hogy valaki, mikor Muth Gáspár egy mondatot így kezdett meg: „A haza...” abczugot kiáltott. Az elnökök Takács Gyula és dr. Haag Aladár alig tudták féken tartani a hazafias polgárságot, mely Heeynt inzultálni akarta. A népgyűlés után megalakult a verseczi függetlenségi párt, amelybe már eddig is 300 választópolgár iratkozott be. Elnökké Takács Gyula reáliskolai tanárt választották meg.

— **Krassószőreny vármegye törvényhatósági bizottsága** ma tartotta tavaszi rendes közgyűlését Fialka főispán elnöklésével. Az oláhok napirend előtti interpellációkban mindenféle alaptalan sérelmeket hoztak elő, majd az alispáni jelentés kapcsán folytatták, úgy, hogy az elnökölő főispán kénytelen volt szónokait többször meginteni, némelyiktől pedig a szót kénytelen volt megvonni. A napirendi tárgyak tárgyalása különben simán folyt le. Az állandó választmányának a kiegyezési kérdésekre és az alkotmánybiztosítókra vonatkozó javaslatát az oláhok elleneztek, a somogyi bizalmi javaslatot pedig azért nem fogadhatják el, mert a kormány iránt nincs bizalmuk. Az állandó választmány javaslatát az oláhok ellenében egyhangulag elfogadták.

— **A zirczi választás.** Az Udvary Ferencz mandátumának megsemmisítésével megüresedett zirczi kerületben vasárnap délután az ottani függetlenségi párt jelölő értekezletet tartott, amely rendkívül zajos jelenetek közt folyt le. A jelölő értekezleten a kerületből részt vevő mintegy 800 választó, akik nagy lelkesedéssel Ivánka Imrét kívánták jelöltül kikiáltani. Azonban Vécsey József zirczi gyógyszerész, ottani pártelnök, amikor a választók nagy tömege Ivánkát élte, a zajra és lárma alá való hivatkozással, mely miatt a tanácskozást folytatni lehetetlen, az értekezletet berekesztette, és egyuttal kijelentette, hogy a jelölő nagygyűlés pünkösd hétfőjén fog megtartani. Erre a hatóság képviselőjében megjelent szolgabíró a gyülekezetet a csendőrséggel feloszlatta. Ivánka választói a nagyvendéglőben gyűltek össze, ahol egyhangu lelkesedéssel a zirczi kerület függetlenségi és 48-as párt képviselőjelöltjéül Ivánka Imrét kiáltották ki.

— **Szerencsétlenség a turfon.** Tegnap délután nagy szerencsétlenség történt a lóversenypályán, amelynek alighanem emberélet lesz az áldozata. Az ötödik futamban Svatos Rudi istállófiu 100 méterrel a cél előtt lebukott a lováról és agyarakódást szenvedett. A baleset nagy ijedelmet keltett a közönség soraiban. Neufeld Ödön 24 éves hivatalnokot oly mélyen megrendítette a szerencsétlenség, hogy elájult s a mentők keltették eszméltre. A súlyosan sebesült istállófiut a Rókus-kórházba szállították, állapota azonban olyan súlyos, hogy fölépüléséhez alig van remény.

— **A gavallér váltói.** Tegnap délután szenzációs letartóztatás történt a fővárosban. Az eset azonban nem a bűncselekmény révén érdekes, mert hiszen csak egy közönséges váltóhamisítás történt, ami se nem ritka, se nem rendkívüli. Érdekes a letartóztatás azonban a letartóztatott személye miatt, akit a főváros előkelő köreiben nagyon előnyösen ismertek. A bűnös egy nagyon elegáns, alig huszonöt éves fiatal gavallér, akit különösen a főváros sport köreiben becéztek nagyon, költséges passziói révén. A gavallér neve Radenich Ferencz. A fiatal ember a katonai pályára készült és még nem régebben dragonos főhadnagy volt, de könnyelműsége elragadta és vesztébe sodorta. Költekező életmódot folytatott, játszott az urat s utóbb annyi adósságot csinált, hogy kénytelen volt lemondani fiztői rangjáról. A polgári életben sem változott meg. Dolgozni nem szeretett, csak sportolt, uraskodott, ugyszólván teljesen családjának támogatásából és adósságból élt. Amikor aztán hitelét kimerítette, a bűn útjára tévedt, váltót hamisított.

A minap beállított egy ismerőséhez Villányi Kálmán nádor-utcai kereskedőhöz s elmondotta neki, hogy egy pártfogója, Wimmersberg Frigyes báró kereskedelmi miniszteri osztálytanácsos a fiává fogadta. Pénzzel hamarosan nem tudott rajta segíteni, de adott neki egy ezerkét száz koronáról kiállított váltót, a melyet nemcsak Wimmersberg báró irt alá, hanem Döry Béla földbirtokos is. Radenich arra kérte a kereskedőt, hogy helyezze el valahol a váltót. Villányi, aki tudta, hogy Radenich bejáratos Wimmersbergékhez, hitt a szónak s a váltót benyújtotta a IV—V. kerületi takarékpénztárnál. A leszámítás azonban nem ment hamarosan, Radenich pedig türelmetlenkedett s végre is megkérte Villányit, hogy számolja le neki ő a váltót, illetőleg adjon neki rá előleget, mert lóverseny lévén, neki égető szüksége van a pénzre. Villányi ezernyolcvan koronát adott Radenichnek, aki erre futott a szövetkezetbe s azt mondta Pallos igazgatónak, hogy né számolja le a váltót, nincs már szükség rá, mert lóversenyen nyert ilyen ravasz módon akarta ugyanis elérni, hogy a váltó leszámítás nélkül kerüljön vissza Villányihoz. Tudta ugyanis, hogy a pénztintézetek, ha egy váltót leszámítolnak, a megtörtént folyósításról a váltón lévő kezeseket értesíteni szokták. — Már pedig, ha ez megtörténik, akkor a benyújtott váltó hamis volta azonnal kiderül. A ravaszul kiesztelt kup azonban nem sikerült, mert a szövetkezetből már előzetesen értesítést küldtek Wimmersberg bárónak és Döry Bélának is, akik pedig kijelentették, hogy a váltón levő aláírásuk hamisítás. Báró Wimmersberg nyomban följelentést is tett a rendőrségen. Radenich Ferenczet tegnap elfogták a detektívek a zuglói sportegyesületben, ahol javában tornázott s bekísérték a főkapitányságra, megvallotta bűnét, mire letartóztatták. Radenichet már át is kísérték az ügyészséghez.

— **Az öngyilkos főkapitány özvegye.** A közelmúlt napokban igen nagy feltűnést és megdöbbenést keltett Szegeden Rainer József főkapitány öngyilkossága. Özvegye tudvalévően szintén súlyosan megsebesült. De most már — így adja hírül egy Szegedről érkezett tudósítás — kétséget sem szenved, hogy az orvosok megmentik az életét. Mikor a kórházban apatiájából felocsudott s megtudta, hogy a férje meghalt, mérget kért ápolójától, mert lő is meg akart halni.

— **Házasságok.** Wagner Lajos tegnap vezette oltárhoz a Jézus Szent Szíve templomban Galaschek Margitot, Galaschek Gyula és neje leányát. Az esketési szertartást Marczinka Imre Budapest-erzsébetvárosi káplán, a menyasszony nagybátyja végezte. Násznapok voltak Rösster József bécsi gyáros és Csabány Antal belvárosi kereskedő. A templom zsufolásig megtelt díszes közönséggel, köztük Hubert József műépítész, dr. Metzker József VIII. kerületi káplán, Molnár Lajos kereskedő, Simkó Frigyes gyáros stb. Esküvő után a Bristol-szállóban fényes lakoma volt.

Londonban fényes esküvőt tartottak tegnap a St. Margaret-templomban, ahol Sir Henry Norman alsóházi tag Sir Charles Mc. Laren leányát, Priscillát vezette oltárhoz. A házasság tavaly az angolok látogatása alkalmával Magyarországon jártak és a szerelmi regény magyar földön kezdődött. Az esküvő után Sir Charles Mc. Larennek a Belgrave Square-i palotájában, szemben az osztrák-magyar nagykövetségi palotával, nagy fogadtatás volt, amelyen a londoni előkelő társadalom nagy számban von képviselve. A házaspár számos gazdag ajándékot kapott, így ajándékot küldött az angol miniszterelnök, a kabinet tagjai és a képviselőház tisztikara is.

Gellert Imre, a Holczer Simon cég tisztviselője eljegyezte Szántó Miksa vállalkozó és bányatulajdonos testvérhugát, Nórát Jobbágyin.

Dr. Borovszky Rezső eljegyezte Veres Margitot Orosházán.

— **Vasúti rablók.** A sziléziai Annabergben ma tartóztattak két nemzetközi vasúti rablót, akik az utasokat chloroformmal szokták elaltatni s úgy fosztják ki áldozataikat.

— **Magyar tornászok sikere Velenczében.** Magyar csapatunk igen szép sikert aratott a 8-tól máig tartott velencei nemzetközi tornaversenyen. Maga a csapat első osztályu minősítést nyert. A csapat tagjai a juniorok tornászati versenyében *Antos* (B. B. T. E.), *Kmetykó* (B. T. C.) és *Szücs* (B. T. C.) első osztályu-, *Bak* (B. T. C.), *Helvey* (B. B. T. E.) másodosztályu-, a szeniorok tornászati versenyében *Erődy* (Postás), *Bajor*, *Bozó* (B. B. T. E.) másodosztályu minősítést, a juniorok atlétikai versenyében *Erődy* (Postás), *Antos*, *Dániel*, *Helvey* (B. B. T. E.) első osztályu-, a szeniorok atlétikai versenyében *Kovács N.* (B. B. T. E.) másodosztályu minősítést nyertek.

— **Az építómunkások mozgalma.** Hónapokig tartott a küzdelem az építómunkások és a munkaadók között, míg végre néhány héttel ezelőtt helyreállt a béke. Az egyezség azonban a munkások kivánságának teljesüléséig egyáltalában nem hozta meg s azért tegnap ismét gyűlést tartottak a *Trieszti nő-höz* címzett vendéglőben. Magyarul, némétül és tótul ismertették a szónokok a munkásság panaszait, amelyek között mint újat, azt hozták föl, hogy a mesterek a munkásnak könyvére huzott vörös vonással adják a munkaadóknak tudtára, hogy a munkás az elégedetlen elemből való. Az ilyen munkás azután sehol munkát nem kap s kénytelen a helyén megmaradni. A gyűlés határozatot nem hozott.

— **Merénylét a mise után.** Prága városát az alábbi nem mindennapi körülmények közt elkövetett merénylét foglalkoztatja. Amikor *Mander* esperes tegnap Reichstadtban az istentisztelet után a templomot elhagyta és hazafelé ment a lakásába, egy arra haladó kerékpáros revolverből négyszer rálőtt és az esperest arczán megsebesítette. Egy másik golyó az esperes mellébe hatolt. A merénylő erre el akart menekülni, de két csendőr, akik a közelben állottak, üldözöbe vette. A csendőrök a menekülőt két lövéssel megsebesítették, mire a merénylő lefordult a kerékpárról és mielőtt elfoghatták volna, golyót röpített a halántékába. A merénylőt, aki állítólag egy *Jahnet* nevű munkás csendőri fedezet alatt a leipai kórházba vitték, sebei olyan súlyosak, hogy aligha fog felépülni. *Jahnet*, aki úgy látszik anarchista, azt állítja, hogy boszúból támadta meg az esperest, aki őt existenciájától megfosztotta. Az esperes állapota nagyon aggasztó.

— **Sztrájk a gabonarakárakban.** A főváros gabonamunkásai, mintegy ezerkétszázán, ma délben váratlanul sztrájkba léptek. A sztrájk a közraktárakban tört ki, ahol több száz munkást foglalkoztat a Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank. A munkások régóta kérték már, hogy ismerjék el őket szerződött munkásoknak, az igazgatóság azonban nem volt hajlandó ezt megtenni. Erre a munkások kimondták a sztrájkot. Még a dél folyamán csatlakoztak hozzájuk az összes fővárosi gabonarakárak alkalmazottai, körülbelül ezerkétszáz ember. A városban három helyen létesítettek sztrájkanyát, ahol lelkes hangulatban gyülekeznek a munkások.

— **Lázadás egy orosz hajón.** A román kormány megint kényes helyzetbe jutott tegnap Oroszországgal szemben. A „Koppernik” nevű orosz gőzös tegnap Brailába érkezett. Ennek a gőzösnek a legénysége még nyílt tengeren fellázadt. Brailába érkeve a zendülők egy része kijelentette, hogy nem megy tovább Angliába. A hajó kapitánya az orosz konzulátusra menekült. A legénység másik része elhagyta a gőzöst s kijelentette, hogy vissza akar menni Oroszországba. A kikötő-hatóság megindította a vizsgálatot.

— **Újabb vasuti katasztrófa.** Szükszavu távirat adja hírül, hogy Amerikában ismét nagy vasuti szerencsétlenség történt, melynek sok emberélet esett áldozatul. A szerencsétlenség a Southern Pacific vasut Hondu állomásán történt. *Huszonöt ember meghalt*, tizenöt megsebesült.

— **Sikkasztó tozsdobizományos.** Berlinben Neumann Miksa harminczkét éves czimiró, aki egy tozsdobizományi üzletben volt alkalmazva, 50.000 márka elsikkasztása után megszökött. A berlini nénytár-egyletnél check ellenében felvette az ösz-

szeget és gyanakodás nélkül adták ki neki, mert már máskor is járt a pénztárnál hasonló utalványokkal.

— **Hamis eskü miatt a halálba.** Majus tizedikén *Grünhut* Zsigmond tizenhét esztendő fogtechnikus öngyilkos kísérletet követett el. A sánta fiu leugrott a második emeletről és igen súlyos zuzódásokat szenvedett. Nagybetegén vitték be a II. számú sebészeti klinikára, ahol még most is fekszik. A lapok az öngyilkosság napján azt írták, hogy a szerencsétlen fiu azért akart megválni az élettől, mert béna. Most kiderült, hogy nem testi hibája miatt akart meghalni, hanem feldult lelkiállapota készítette a végzetes elhatározásra. Az öngyilkosjelölt visszanyerte eszméletét és egész határozottsággal azt állította, hogy azért akart elpusztulni, mert volt főnöke, *Grossmann* Simon fogtechnikus rábirta, hogy egy peres ügyében hamis vallomást tegyen. A rendőrség foglalkozik a meglepő fordulattal. Ma egész délelőtt tanukat hallgatott ki ez ügyben.

— **Halálozások.** Krivina *Lonovics* Sándor földbirto- kos e hó 10-én életének 49-ik évében meghalt Bpestben. A boldogultnak hült teteme Makóra történt elszállításá után a makói róm. kath. sírkertben e hó 12-én temették el a családi sírboltban.

Strompf László ev. teológiai akadémiai tanár, egyházi író, a pozsonyi Kossuth Lajos-kör ügyvezető elnöke, az éjjel 47 éves korában meghalt Pozsonyban.

Moric szász-altenburgi herceg ma délután Arcoban meghalt.

Tarnóczy Gusztáv volt országos képviselő 64 éves korában meghalt. A régi szabadelvű pártnak volt egyik oszlopos tagja és ő vezette a hírdett nyitrai választást. *Tarnóczy* nemcsak politikával, de ipari alapításokkal is foglalkozott, gépgyára volt és abból a gépgyárból kifolyólag támadt az a hosszú pör, melyet gyámfiával, *Fehér Miklós* fiaival folytatott s amely pörök még ma is folyamatban vannak. *Tarnóczy* holtestét holnap délután 3 órakor Izabella-tér 1. szám alatt beszentelik s aztán Alsó-Lelóczra szállítják s ott temetik el 15-én a családi sírboltba.

— **Összevágált csendőr.** Az ipolysági hatóságot rémes esemény foglalkoztatja, mely egyszersmind szomorúan világítja meg az ottani közbiztonságot is. *Szarka* János nevű ipolysági csendőrt a város legforgalmasabb helyén, este tíz órakor, amikor hazafelé ment, körülbelül 10 emberből álló csapat támadta meg. Késekkal, botokkal támadtak rá és addig ütötték, vagdalták, amíg eszméletlenül össze nem esett. *Kilencz sebből* vérzett a szerencsétlen, amikor a gonosztevők a véres munka után elmenekültek. A közvetlen közelben levő gyógyszerárban időző főszolgabíró és gyógyszerész, akik a segélykiáltásokra elősiettek, már csak a kegyetlenül összeszurkált áldozatot találták. A csendőrség a főczinkost, *Herczeg* Lajos ipolysági lakost, valamint czinkostársainak nagy részét, parasztlégenyeket, kocsisokat már letartóztatta. Az áldozat súlyos sebeivel az ipolysági kórházban fekszik. Felépüléséhez kevés a remény.

— **Egy falu elsüllyedt.** A maglaji kerületben történt ez a ritka természeti csoda. Egy dombon épült török falu a dombbal együtt a föld alá süllyedt. Az emberek elmenekültek, csak két ember hiányzik még. Azt hiszik, hogy a különös szerencsétlenséget vulkánikus erő idézte elő. A Krivág folyó elhagyta medrét és egészen előntött egy ipari vasutat, amelyen meg kellett szüntetni a forgalmat.

— **A gyilkos föld.** Reichenbach közelében földcsuszamlás elpusztította Kienthal nyaralóhelyet. Két ember odaveszett.

— **Rajeczfürdő igazgatósága** állami, törvényhatósági és vasuti tisztviselőknek, illetve alkalmazottaknak, továbbá lelkészeknek, tanítóknak és gazdaságosoknak ez évi június 30-ig, valamint augusztus 21-től szeptember 30-ig a lakbéréknél 50 százalékos, az egykoronás tükörfürdőnél szintén 50 százalékos, az ételáraknál pedig 10 százalékos kedvezményt nyújt. Prospektust kívánatra ingyen küld. Állandó posta-, távirat- és vasuti állomás a fürdőtelepen.

x **Zászlók**, címerek, minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 17. sz. Árjegyzék ingyen.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 f.**

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektornára és vívásra.

x **Az Apolló-színház** szerdán, e hó 15-én mutatja be először *Wilde* Oszkár szenzációs drámáját, „*Salomet*”. A felvétel, mely a párisi opera tagjainak előadása után készült. színezett képben, eredeti zenekísérettel kerül bemutatásra.

Vasutasúrvények.

Vasutasok fizetésrendezéséről és szolgálati pragmatikájáról. Budapest, május 13.

A képviselőház mai ülésén *Kossuth* Ferencz kereskedelmi miniszter beterjesztette a vasutasok fizetésrendezéséről és szolgálati pragmatikájáról szóló törvényjavaslatot. Mind a két törvényjavaslatot vezércikkünkben tárgyaljuk s főbb részeiben alább közöljük:

I.

A fizetésrendezés.

I. FEJEZET.

Állandó illetmények és előmenetel.

1. §. A magyar királyi államvasutak szolgálatában álló tisztviselők kilencz fizetési osztályba soroztatnak, a többi évi fizetéssel alkalmazottak pedig harmincznégy fizetési csoportba osztatnak, amely besorozást, illetve beosztást a jelen törvény kiegészítő részét képező A. és B. alatt mellékelt táblázatok tüntetik fel.

Ugyanezek a táblázatok tüntetik fel azt, hogy az egyes állások mely fizetési osztályba, illetve fizetési csoportba tartoznak, feltüntetik továbbá az állásokkal egybekötött alapfizetést, a fizetés emelkedésre igényt adó szolgálati időnek (várakozási időnek) mérvét, végül azt, hogy a fizetéssel mily összegű lakáspénz jár.

Azok az állások, amelyek a jelen törvény hatálybalépte után rendszeresítettnek, rendszeresítendőnek alkalmával az állami költségvetés határozatai szerint sorozandók a megfelelő fizetési osztályokba, illetőleg fizetési csoportokba.

2. §. A jelen törvény hatálya alá tartozó államvasuti alkalmazottak az A) és B) táblázatokban feltüntetett állásokba kinevezés útján jutnak, a kinevezési okmány állapítja meg azt a fizetési osztályt vagy fizetési csoportot, illetve fizetési fokozatot, amelybe a kinevezés történt.

A magasabb fizetési fokozatba, magasabb fizetési osztályokba, illetve fizetési csoportokba, figyelemmel a 3. és 4. §§-ok határozataira, előléptetés útján jut az államvasuti alkalmazott.

A kinevezések és előléptetések rendszerint az év május és november havának 1-jével fogantatandók.

3. §. Az évi fizetés élvezetével egybekötött állásra való kinevezés az A. táblázat legutolsó fizetési osztályának, illetve a B. táblázat megfelelő fizetési csoportjának legelső fizetési fokozatába történhetik.

3. ha kiváló képzettségű egyéneknek a vasuti szolgálatban való alkalmazása a vasuti szolgálat érdekében kívánatos; ily kinevezés csak a kereskedelemügyi miniszter által, illetve az ő engedélyével történhetik.

Az elnök és az igazgatók kinevezésére vonatkozó és ezidőszent érvényben levő szabályokat jelen törvény nem érinti.

4. §. A jelen törvény kiegészítő részét képező A. táblázat IX., VIII. és VII. fizetési osztályaiba tartozó tisztviselők a táblázatban megállapított várakozási idő elteltével a legközelebbi magasabb fokozatba, illetve fizetési osztályba, időszaki előléptetés útján jutnak s ehhez képest minden tisztviselőnek igénye van arra, hogy a megállapított várakozási idő elteltével a VII. fizetési osztály 1. fokozatában rendszeresített fizetést (3800 K-f) elérhesse.

A VI., V., IV. és III. fizetési osztályokba való előléptetés, valamint az V., IV. és III. fizetési osztály magasabb fizetési fokozataiba való jutás csak a mindenkori üresedések arányában történhetik és ily előléptetésre igény nem biztosított; a VI. fizetési osztályba tartozó tisztviselők azonban az ebben a fizetési osztályban rendszeresített magasabb fizetési fokozatokba négy-négy év után lépnek elő.

A VII. fizetési osztályba tartozó tisztviselőknek ebben a fizetési osztályban eltöltött tizenegy szolgálati év után 300 korona és tizenhat szolgálati év után további 300 korona korpótlékra van igényük. Ez a korpótlék mindenben a fizetés természetével bir és magasabb fizetési osztályba való előléptetés esetén a fizetési többlet erejéig beszüntendő.

A B. táblázatban felsorolt alkalmazottak az egyes fizetési csoportok magasabb fizetési fokozatába e táblázatban megállapított várakozási idő eltelté után lépnek elő; valamely csoport legmagasabb fizetési fokozatán túl további előmenetelre igény nem biztosított.

A B. táblázatban felsorolt alkalmazottaknak az alacsonyabb fizetési csoportból a megfelelő magasabb fizetési csoportba való előléptetése képesség és érdem szerint történik és pedig az addig élvezett fizetéshez legközelebb álló magasabb fizetéssel.

9. §. Az évi fizetéssel kinevezett alkalmazottaknak természetbeni lakásra, vagy arra a lakáspénzre van igényük, mely az A) és B) táblázatokban megállapított mérvekben az állomások helyére nézve érvényes lakáspénzosztály szerint jár.

A lakáspénzek szempontjából az állomáshelyek öt osztályba soroztatnak.

Az I. lakáspénzosztályba tartoznak: Budapest, Fiume és a magyar szent korona országain kívül fekvő állomáshelyek;

a II. lakáspénzosztályba tartoznak a Budapesten kívül fekvő üzletvezetőségi székhelyek;

a III. lakáspénzosztályba tartoznak a kereskedelemügyi miniszter által a pénzügyminiszterrel egyetértőleg megállapított nagyobb vasuti gőczpontok;

a IV. lakáspénzosztályba tartoznak az I-III. osztályokba nem tartozó törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városok, végül az V. lakáspénzosztályba tartoznak mindazok a községek és telepek, melyek az I-IV. lakáspénzosztályokba nem sorozhatók.

10. §. Az államvasuti alkalmazottak a nekik természetbeni lakásul kijelölt helyiségeket elfogadni kötelesek.

11. §. Az államvasuti alkalmazottak fizetése, havidíja, napdíja vagy napibére le nem szállítható.

II. FEJEZET.

Vegyes és átmeneti intézkedések.

13. §. A jelen törvény hatálya alá tartozó államvasuti alkalmazottak az A. és B. táblázatnak abba a fizetési osztályába, illetve abba a fizetési csoportjába sorozandók, amely fizetési osztályba, illetve fizetési csoportba sorozott állás a jelen törvény hatálybalépésének idejében elfoglalt állásuknak (szolgálati minőségüknek) megfelel.

14. §. Az utolsó kinevezéstől vagy előléptetéstől a jelen törvény hatálybalépéig eltöltött szolgálati idő, amennyiben az a jelen törvény határozatai szerint magasabb illetményekre igényt ad, az igények egyenkénti megállapításánál olyképp veendő számba, mintha az a jelen törvény hatályának tartama alatt telt volna el.

Ehhez képest a jelen törvény hatálya alá tartozó államvasuti alkalmazottaknak a jelen törvény hatálybalépésétől kezdve az a fizetés (korpótlék) és az a lakáspénz jár, amelyet részükre, figyelemmel az utolsó kinevezéstől vagy előléptetéstől eltöltött és az igényt adó szolgálati időre, a jelen törvény állapít meg.

16. §. Az előző szakaszok értelmében fogantatott besorozások után, azoknak az államvasuti alkalmazottaknak, kik természetbeni lakást nem élveznek, arra a lakáspénzre van igényük, melyet a jelen törvény kiegészítő részét képező A. és B. táblázatok megállapítanak.

Azok az alkalmazottak, akik jelen törvény hatálybalépésének idejében magasabb lakáspénzt élveznek, mint amennyi őket a jelen törvény határozatai értelmében megilletné, a magasabb lakáspénzt mindaddig megtartják, míg magasabb lakáspénzosztályba sorozott állomáshelyre áthelyeztetnek, vagy előléptetés útján új fizetés évezetébe jutnak, amely fizetéssel összekötött lakáspénz, addigi lakáspénzükkel egyenlő, vagy annál magasabb.

17. §. A jelen törvény 13. és 15. §§-ai értelmében fogantatott besorozás alapján járó fizetések, (korpótlékek) és lakáspénzek azoknak az államvasuti alkalmazottaknak is kiutalványozandók, akik ellen a jelen törvény hatálybalépésének idejében fegyelmi eljárás van folyamatban. Ha azonban ezeknek az alkalmazottaknak a jelen törvény 14. §-ában foglalt határozatok értelmében egyszersmind igénye volna a magasabb fizetési fokozatban rendszeresített fizetésre, illetve lakáspénzre, a magasabb fizetésnek, illetve lakáspénznek megállapítása és folyóváttele a fegyelmi eljárás jogerős befejeztéig függőben tartandó.

18. §. Azokra az alkalmazottakra, akik a jelen törvény hatálybalépése előtt hozott jogerős fegyelmi határozat folytán az előléptetésből ki vannak zárva, a jelen fejezet határozatai akképp alkalmazandók, hogy az az időtartam, melyen át a fokozatos előléptetésből való kizárás tartott volna, a magasabb fizetésre, (korpótlékre) illetve magasabb lakáspénzre igényt adó időbe nem számít.

19. §. Az alkalmazottak személyi pótlékai a jelen törvény határozatai alapján nyert fizetési többlet erejéig beszüntetendők.

Az A. táblázatba sorozott s jelen törvény hatályba lépte idején rendszeresített fizetésükön felül korpótléket élvező tisztviselők korpótléka a 13. és 14. §§-ok szerint fogantatott besorozás alapján nyert fizetési többlet erejéig szintén beszüntetendő.

20. §. Az alkalmazottaknak a jelen törvény szerint járó magasabb fizetés 1907. évi július 1-től, a magasabb lakáspénz pedig azokon az állomáshelyeken, ahol a lakbérnegyed július elsejével nem esik össze, az említett napot követő lakbérnegyed első napjától utalványozandó.

21. §. A jelen törvény határozatai szerint járó magasabb illetményekre nincs igényük azoknak az alkalmazottaknak, akik 1907. évi július 1-én már nincsenek tényleges szolgálatban.

22. §. A jelen törvény alapján az 1907. évi folyamán fogantatott kiadások az 1907. évi költségvetés XIX. fejezet 1. rovata terhére számlandók el.

23. §. Jelen törvény kihirdetése napján lép életbe s ezzel a nappal a magyar királyi államvasut alkalmazottainak illetményeiről szóló szabályzatnak jelen törvény határozataival ellenkező rendelkezései hatályukat veszítik.

24. §. Jelen törvény végrehajtásával a kereskedelemügyi és pénzügyi miniszterek biztatnak meg.

Budapest, 1907. évi május hó 13-án.

Kossuth Ferenc s. k.,
kereskedelemtügyi m. kir. miniszter.

A régi fizetés és az új fizetés.

A fizetések változását, illetve a régi fizetésnek új fizetéssel való összehasonlítását az alább következő táblákban végezzük el.

A) Az államvasuti tisztviselők és hivatalnokok fizetésrendezése.

Fizetési osztály	Fokozat	Jelenlegi fizetés	Tervezett fizetés
		k o r o n a	
I.	—	10.000	15.000
II.	—	10.000	12.000
III.	1	9.000	10.000
	2	8.400	9.000
IV.	1	8.000	8.400
	2	7.200	7.800
V.	1	6.000	6.600
	2	5.400	6.000
VI.	1	4.400	5.000
	2	4.000	4.600
VII.	1	3.200	3.800
	2	3.000	3.500
VIII.	1	2.300	2.600
	2	2.000	2.300
IX.	1	1.800	2.000
	2	1.600	1.800

A várakozási idők az egyes fokozatok között a VI. osztályban 4 év, a VII. és VIII. osztályban 3 év, a IX. osztály 1. fokozatában 3 év, 2. és 3. fokozatában 2 év.

B) A többi államvasuti alkalmazott fizetésrendezése.

A várakozási idő 2 és 5 év között váltakozik.

Fizetési csoport	Szolgálati minőség (cím)	Régi fizetés koronákban	Új fizetés koronákban
1	Mozdonyfelvigyázó I. oszt.	1. fokozat	2500
		2. »	2400
		3. »	2300
		4. »	3200
		5. »	3600
2	a) Mozdonyfelvigyázó b) Főmozdonyvezető c) Főmotoros-kocsivezető	1. fokozat	1800
		2. »	2000
		3. »	1800
		4. »	2000
		5. »	2200
3	a) Mozdonyvezető b) Motoros-kocsivezető	1. fokozat	1040
		2. »	1300
		3. »	1200
		4. »	1400
		5. »	1600
		6. »	2000
4	Vizsgáló főka'auz	1. fokozat	2800
		2. »	3000
		3. »	3200
		4. »	3200
5	a) Vizsgáló ka'auz b) Főka'auz	1 fokozat	1800
		2 »	1800
		3 »	2000
		4 »	2200
		5 »	2400
		6 »	2600
6	Ka'auz	1 fokozat	1040
		2 »	1300
		3 »	1200
		4 »	1400
		5 »	1600
		6 »	1800
		7 »	2000
7	a) Főművezető b) Gázmester I. o. c) Kompintéző I. o. d) Távirdafelvigyázó I. oszt. e) Semaphorfelvigyázó I. oszt. f) Villamosfelvigyázó I. oszt. g) Állomás-előjáró	1 fokozat	1800
		2 »	2000
		3 »	2200
		4 »	2400
		5 »	2400
		6 »	2800

Fizetési csoport	Szolgálati minőség (cím)	Régi fizetés koronákban	Új fizetés koronákban
8	h) Irodakezelő I. o. i) Főtávírósz j) Pályafelvigy. I. o. k) Főraktárnok l) Főszertárnok m) Főkocsivizsgáló	7 »	3200
		8 »	3200
		1 fokozat	1040
		2 »	1806
		3 »	1200
		4 »	1400
		5 »	1600
9	a) Művezető b) Gázmester II. o. c) Kompvezető d) Távirdafelvigyázó II. oszt. e) Semaphorfelvigyázó I. o. f) Villamos felvigy. II. oszt. g) Állomásfelvigyázó h) Irodakezelő II. o. i) Távírósz j) Pályafelvigyázó II. oszt. k) Raktárnok l) Szertárnok m) Kocsivizsgáló	1 fokozat	1800
		2 »	2000
		3 »	1800
		4 »	2000
		5 »	2200
		6 »	2400
		7 »	2600
10	a) Főkocsimester b) Hidmester I. o. c) Gépfelvigyázó I. o. d) Lámpamester e) Főkertész f) Könyvkötőmester g) Főnyomdász	1 fokozat	1200
		2 »	1300
		3 »	1200
		4 »	1400
		5 »	1600
		6 »	1800
		7 »	2000
11	Kezelő I. oszt.	1 fokozat	1300
		2 »	1400
		3 »	1500
		4 »	1600
		1 fokozat	1000
		2 »	1100
12	Kezelő II. oszt.	3 »	1100
		4 »	1200
		5 »	1800
		6 »	1800
		1 fokozat	1800
		2 »	2000
13	Főka'auz	3 »	2200
		4 »	2400
		5 »	2300
		1. fokozat	1000
		2. »	1200
14	Ka'auz	3. »	1400
		4. »	1600
		5. »	1800
		6. »	2000
		1. fokozat	1040
		2. »	1300
15	Tűzörségi felvigyázó	3. »	1200
		4. »	1400
		5. »	1600
		6. »	1800
		7. »	2000
		1. fokozat	1300
		2. »	1400
16	Előfűtő I. oszt.	3. »	1500
		4. »	1600
		5. »	1700
		1. fokozat	1000
		2. »	1100
17	Előfűtő II. oszt.	3. »	1200
		4. »	1300
		5. »	1400
		1. fokozat	1200
		2. »	1300
18	a) Mozdonyfűtő I. oszt. b) Motorokocsifűtő I. oszt. c) Kazánkocsifűtő I. oszt.	1. fokozat	1200
		2. »	1300
		3. »	1400
		4. »	1500
		5. »	1600
19	a) Mozdonyfűtő II. oszt. b) Motorokocsifűtő II. oszt. c) Kazánkocsifűtő II. oszt.	1. fokozat	700
		2. »	800
		3. »	900
		4. »	1000
		5. »	1100
		6. »	1300
20	a) Gépkész I. o. b) Kazánkezelő I. o. c) Szivattyúkezelő I. o. d) Mozdonytiszt. I. o. e) vizsg. lakatos I. o.	1. fokozat	1300
		2. »	1400
		3. »	1300
		4. »	1400
		5. »	1700
21	a) Gépkész II. o. b) Kazánkezelő II. o. c) Szivattyúkezelő II. o. d) Mozdonytiszt. II. o. e) Vizsgáló lak. II. o.	1. fokozat	1000
		2. »	1100
		3. »	1100
		4. »	1200
		5. »	1400

Fizetési csoport	Szolgálati minőség (cím)	Régi fizetés koronákban	Uj fizetés koronákban
22	Tolafásvezető	1. fokozat 1000	1200
		2. > 1100	1300
		3. > 1200	1400
		4. > 1300	1500
		5. > 1400	1600
23	Kocsirendező	1. fokozat 700	800
		2. > 800	900
		3. > 900	1000
		4. > 1000	1100
		5. > 1100	1200
		6. >	1300
24	Vonatkisérő lakatos I. oszt.	1. fokozat 1200	1300
		2. > 1300	1400
		3. > 1400	1500
		4. > 1500	1600
		5. >	1700
25	Vonatkisérő lakatos I. oszt.	1. fokozat 700	800
		2. > 800	900
		3. > 900	1000
		4. > 1000	1100
		5. > 1100	1200
26	Kocsitisztító I. oszt.	1. fokozat 1200	1300
		2. > 1300	1400
		3. > 1400	1500
		4. > 1500	1600
		5. >	1700
		6. >	1800
27	Kocsitisztító I. oszt.	1. fokozat 700	800
		2. > 800	900
		3. > 900	1000
		4. > 1000	1100
		5. > 1100	1200
		6. >	1300
28	a) Távirátveleményező I. oszt.	1. fokozat 1200	1300
	b) Kiadóór I. oszt.	2. > 1300	1400
	c) Hidvámzedő I. oszt.	3. > 1400	1500
	d) Nyomdászsegéd I. oszt.	4. > 1500	1600
	e) Könyvkötősegéd I. oszt.	5. >	1700
29	a) Távirátveleményező II. o.	1. fokozat 700	800
	b) Kiadóór II. o.	2. > 800	900
	c) Hidvámzedő II. o.	3. > 900	1000
	d) Nyomdászsegéd II. o.	4. > 1000	1100
	e) Könyvkötősegéd II. o.	5. > 1100	1200
30	a) Hivatalszolga I. o.	1. fokozat 1200	1300
	b) Állomásmálh. I. o.	2. > 1300	1400
	c) Ertesítő I. o.	3. > 1400	1500
	d) Váltókezelő I. o.	4. > 1500	1600
	e) Lámpalámpázó I. o.	5. >	1700
	f) Kertészsegéd I. o.	6. >	1800
	g) Matróz I. oszt.	7. >	1900
	h) Matróz II. oszt.	8. >	2000
31	a) Hivatalszolga II. osztály	1. fokozat 700	800
	b) Áll. málh. II. o.	2. > 800	900
	c) Ertesítő II. o.	3. > 900	1000
	d) Váltókezelő II. o.	4. > 1000	1100
	e) Lámpalámpázó II. o.	5. > 1100	1200
	f) Kertészsegéd II. o.	6. > 1200	1300
	g) Matróz II. oszt.	7. > 1300	1400
	h) Matróz III. oszt.	8. > 1400	1500
32	Vonatfőkező (vonal-málházó)	1. fokozat 700	800
		2. > 800	900
		3. > 900	1000
		4. > 1000	1100
		5. > 1100	1200
		6. >	1300
33	a) Pályőr I. oszt. nappali	1. fokozat 800	900
	b) Or I. oszt. (éjjeli, nappali)	2. > 900	1000
	c) Tűzőr I. oszt.	3. > 1000	1100
	d) Sorompóór I. oszt.	4. >	1200
	e) Korlátór I. oszt.	5. >	1300
	f) Hidór I. oszt.	6. >	1400
	g) Kapuór I. oszt.	7. >	1500
	h) Kocsis I. oszt.	8. >	1600
34	a) Pályőr II. oszt. nappali	1. fokozat 540	600
	b) Or II. oszt. (éjjeli, nappali)	2. > 600-700	700
	c) Tűzőr II. oszt.	3. > 660-800	800
	d) Sorompóór II. oszt.	4. > 720-900	900
	e) Korlátór II. oszt.	5. > 780-1000	1000
	f) Hidór II. oszt.	6. > 840-1100	1100

Az új lakáspénz-rendszer.

A lakáspénzek szempontjából az állomáshelyek öt osztályba soroztatnak. Az I. lakáspénzosztályba tartoznak: Budapest, Fiume és a magyar szent korona országain kívül fekvő állomáshelyek; a II. lakáspénzosztályba tartoznak a Budapesttől távol fekvő üzemeltetési székhelyek; a III. lakáspénzosztályba tartoznak a kereskedelemügyi miniszter által a pénzügyminiszterrel

egyetértőleg megállapított nagyobb vasuti gócpontok;

a IV. lakáspénzosztályba tartoznak az I-III. osztályokba nem tartozó törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városok, végül az V. lakáspénzosztályba tartoznak mindazok a községek és telepek, melyek az I-IV. lakáspénzosztályokba nem sorozhatók.

A lakáspénzek mérvét a következő táblázat mutatja:

évi fizetés után	Lakáspénz koronákban				
	I.	II.	III.	IV.	V.
2900-3600	800	640	560	480	400
2400-2800	700	560	490	420	350
1800-2300	600	480	420	360	300
1200-1700	500	400	350	300	250
900-1100	400	320	280	240	200
600-800	300	240	210	180	150

Mennyi az összes fizetésemelés?

A m. kir. államvasuti alkalmazottak illetményeinek rendezéséből eredő összes többköltség 14.495.150 koronát tesz ki.

A másik törvényjavaslat főbb intézkedései a következők:

Törvényjavaslat a vasuti szolgálati rendtartásról.

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

1. §. A jelen törvény a magyar szent korona országainak területén üzemben tartott összes közforgalmu gépjármű vasutakra és alkalmazottakra kiterjed.

2. A vasutak személyzete állandó és ideiglenes alkalmazottakból áll.

I. Állandó alkalmazottak:

- a) a tisztviselők;
- b) az évi fizetéssel bíró egyéb alkalmazottak;
- c) azok a havidíjasok, napidíjasok, napibérek és munkások, akik legalább három év óta állományszolgálatban és a 4. és 5. szakaszokban előírt kellékeknek megfelelnek.

II. Ideiglenes alkalmazottak:

- a) azok a havidíjasok, napidíjasok, napibérek és munkások, akik három évnél rövidebb idő óta állományszolgálatban és a 4. és 5. szakaszokban előírt kellékeknek megfelelnek;
- b) azok, akiket a vasutak külön szerződés mellett vett fel.

Mind az állandó, mind az ideiglenes személyzet tagjai a büntető törvények alkalmazása szempontjából közhivatalnokoknak tekintendők.

3. §. A személyzet nyilvántartására, a szolgálati táblázatok és rangsorok vezetésére vonatkozó rendelkezéseket az egyes vasutak szolgálati szabályzata (65. szakasza) állapítja meg. A rangsorokat a szolgálati rendeletek közlésére nézve az egyes vasutaknál fennálló gyakorlat szerint évenként egyszer közzé kell tenni.

II. FEJEZET.

Az alkalmazás feltételei.

4. §. A vasutak szolgálatába csak oly egyén vehető fel, aki:

- a) magyar állampolgár és a magyar nyelvet bírja;
- b) a 18-ik életévét már betöltötte, de a 35-ik életévét a felvétel időpontjában meg nem haladta;
- c) szellemileg és testileg ép és vasuti szolgálatra alkalmas;
- d) csőd vagy gondnokság alatt nem áll;
- e) büntet vagy vétség miatt vád alá helyezve vagy általában szabadságvesztésbüntetés alatt nincs; nyereségvágyból eredő büntet, vagy vétség miatt elítélve nem volt, hivatalvesztésre szóló ítélet hatálya alatt nem áll és erkölcsi tekintetben alapos kifogás alá sem esik;
- f) az előírt iskolai képzettséggel bír.

Horvát-Szlavonországok területén azoktól az alkalmazottaktól, kik szolgálatuk közben a közönséggel való érintkezésre hivatva, a horvát nyelv ismerete is megkívánatik.

Horvát-Szlavonország területén a városi (középségi) közúti vasutak alkalmazottaira a jelen szakasz a) pontjának a nyelvre vonatkozó rendelkezése ki nem terjed.

Az, aki közvetlenül megelőzően állami szolgálatban állott, valamint az, aki külön szerződés mellett alkalmaztatik (2. szakasz, II. b) pontja), korára való tekintet nélkül, — az 1873. évi II. törvény-cikk értelmében polgári alkalmazásra igényjogosult igazolványos altiszt pedig, ha a fentebb megállapított kellékeknek egyébként megfelel és a most említett törvénycikk 17. szakaszának c) és d) pontjában megjelölt korhatárt túl nem lépte, vasuti szolgálatba felvehető.

Az egyes vasutak szolgálati szabályzata a jelen szakasz a) és b) pontjában foglalt kellékek elől

az illető vasutnál fenforgó különleges viszonyokhoz képest kivételeket állapíthat meg.

5. §. Állandó alkalmazott csak az lehet, ki az általános kellékek felül (4. szakasza) beigazolja, hogy:

- a) tényleges katonai szolgálatának eleget tett vagy a védkötelezettség alól felmentetett;
- b) a szolgálati állásához szükséges szakismereteket megszerezte, illetőleg az előírt szakvizsgákat sikeresen letette.

A szakvizsgák rendszeresítése és szabályozása, amennyiben erre nézve a kereskedelemügyi miniszter rendelettel nem intézkedik, az egyes vasutak hatáskörébe tartozik.

6. §. Tisztviselői állásra, — amennyiben műszaki, jogi, államtudományi vagy orvosi képzettség nem kívánatik, csak oly egyén alkalmazható, aki legalább valamely főgimnázium, főreáliskola vagy ezekkel egyenrangú tanintézetben végbonyvitványt (érettségi bizonyítványt) nyert és a vasuti tisztképző tanfolyam vagy ennek helyébe lépő intézet szabályszerű elvégzésével az előírt képesítő vizsgát is sikerrel letette.

A műhelyi szolgálatokhoz tisztviselővé oly egyén is kinevezhető, aki a felső ipariskolán végbonyvitványt nyert s az előírt gyakorlati szakvizsgát sikerrel letette.

A műszaki képzettséget igénylő szakszolgálatokhoz csak az nevezhető ki, aki műegyetemet végzett s akinek abból a szakból, melynek ismerete az illető állásra megkívánatik, oklevele van.

A jogi vagy államtudományi képzettséget igénylő szakszolgálatokhoz a teendő természetéhez képest hazai ügyvédi oklevél, jogtudományi vagy államtudományi tudorság, de legalább is a jogi és államtudományi tanfolyam szabályszerű bevégezése és vagy a jogtudományi vagy az államtudományi államvizsgálat sikeres letétele követeltetik.

Az egészségügyi szolgálatnál alkalmazandó orvosnak orvostudori oklevéllel kell bírnia.

A külföldön szerzett főiskolai oklevél alapján csak az nevezhető ki, akinek oklevele szabályszerűen honosított.

Az évi fizetéssel bíró egyéb alkalmazottak képesítését az egyes vasutak szolgálati szabályzata (55. §.) állapítja meg.

7. §. Az állandó alkalmazott szolgálati esküt, az ideiglenes alkalmazott pedig szolgálati fogadalmat tartozik tenni.

8. §. Azok, akik közvetlen megelőző vasuti szolgálatukban már fogadalmat tettek, az esküt az állandó alkalmazás időpontjától számított egy hónap alatt, egyéb alkalmazottak pedig még állásuk elfoglalása előtt tartoznak letenni.

III. FEJEZET.

Az alkalmazottak jogai és kötelességei.

9. §. Minden alkalmazott tartozik a szolgálati teendőire vonatkozó szabályzatokat és utasításokat lelkiismeretesen elsajátítani. Ezek nem tudásával senki sem mentheti magát. Az alkalmazott köteles a reábizott ügyeket és teendőket hiven, becsületesen és gondosan, legjobb tudása és tehetsége szerint a kellő időben ellátni.

Az alkalmazott köteles a szolgálat érdekeit szolgálaton kívül is szem előtt tartani és előmozdítani s az általa észlelt károkat vagy fenyegető veszélyeket minden rendelkezésére álló eszközzel elhárítani.

10. §. A főlebbvaló felelős a reá ruházott ügykör rendes ellátásáért; gondoskodik arról, hogy az alája rendelt alkalmazottak a szolgálatot rendszeresen és gyorsan végezzék.

Tartozik alárendeltjeit a szolgálatokra vonatkozó utasításokkal ellátni, őket teendőikre kioktatni, közüük a munkát egyenletesen és igazságosan megosztani.

11. §. Az alárendelt főlebbvalónak tisztelettel és a szolgálatban engedelmességgel tartozik.

A szolgálati meghagyásokat az alárendelt rendszerint közvetlen főlebbvalójától kapja, de köteles azokat a meghagyásokat is teljesíteni, melyeket a felsőbbbétől közvetlenül nyer. Ily meghagyásokat közvetlen főlebbvalójával haladéktalanul közölnie kell.

12. §. Ha az alkalmazott főlebbvalójának valamely intézkedését magára nézve sérelmesnek találja, ez ellen a közvetlen magasabb fokú felsőbbbétől tizenöt napon belül szóbeli vagy írásbeli panaszt emelhet, mely azonban a sérelmesnek vélt intézkedés végrehajtását nem gátolhatja.

13. §. Az alkalmazott köteles a közönség irányában lapintatos, udvarias, de határozott magatartást tanúsítani és szolgálati kötelességei korlátain belül, minden részrehajlás nélkül előzékenységgel viselkedni.

14. §. Szóbeli jelentések, külön felhívás nélkül, csak a közvetlen főlebbvalóhoz intézhetők, aki azokat, ha szükséges, a felsőbbbétől elé terjeszti.

Írásbeli jelentéseket és beadványokat a közvetlen főlebbvaló útján kell a felsőbbbétől elé terjeszteni. E szabályoktól eltérni csak az utasításokban megjelölt esetekben lehet.

15. §. Minden alkalmazott köteles abban a munkakörben és azon a helyen tenni szolgálatot, melyet neki főlebbvalója kijelöl.

szolgálati érdekből az alkalmazott bármikor áthelyezhető.

Arra az alkalmazottra, aki az új munkakört vagy szolgálati helyét az erre kitézött időn belül el nem foglalja, a 16. szakasz rendelkezéseit kell megfélemlően alkalmazni.

A szolgálati hely és beosztás megállapításánál a szolgálat érdeke irányadó. E mellett az alkalmazott érdekeire, különösen gyermekei iskolázatásának megkönnyítésére is lehetőleg figyelem fordítandó.

Az alkalmazott szolgálati helye közelében tartozik lakni. Kivételnek ez alól csak a felsőbbfokú engedélyével van helye.

16. §. Főbbvalója engedélye nélkül senki sem szabad szolgálatát vagy szolgálati helyét elhagyni, sem magát a szolgálatban más által helyettesíteni.

Az alkalmazott eltávozását főbvalójának előzetesen bejelenteni tartozik akkor is, ha bírói vagy közigazgatási hatóság előtt kell megjelennie.

Engedély nélküli igazolatlan távollét idejére sem fizetés, sem más illetmény nem jár.

Megbetegedés esetében a követendő eljárásra nézve az egyes vasutak szolgálati szabályzata irányadó.

17. §. Az alkalmazott köteles a megállapított egész munkaidőt a szolgálatnak szentelni és főbvalói meghagyásra rendes munkörébe nem tartozó teendőket is végezni.

Munkatorlódás, sürgősség vagy egyéb rendkívüli viszonyok esetében az alkalmazott köteles a rendes munkaidőn túl is, külön díjazásra való igény nélkül szolgálatot teljesíteni.

21. §. Az alkalmazott köteles az egyes vasutak külön szabályaiban megjelölt nyugdíjintézetbe, nyugbérpénztárba, vagy ugyanily rendeltetéssel más néven fennálló intézetbe, az ez intézetek alapszabályaiban foglalt feltételekhez képest belépni.

E jöletti intézetek tagsági díjait és járulékait a vasut az alkalmazott illetményeiből levonhatja (25. szakasz.)

22. §. Az alkalmazott, aki ellen szolgálatának gyakorlása közben vagy szolgálati kötelességeire vonatkozó állítás által bárki becsületsértést vagy más büncselekményt követett el, erről a felsőbbfokú haladéktalanul jelentést tenni tartozik.

25. §. Az alkalmazottak illetményeit az egyes vasutak külön szabályai állapítják meg.

26. §. Az alkalmazottaknak megfelelő pihenő időre van igényük.

A munkában eltöltött idő átlaga általában több nem lehet, mint a pihenő idő átlaga. A munkaidő átlagának kiszámításánál alapul egy hónapnál hosszabb idő nem vehető.

A szolgálati felváltás nélkül csak akkor engedhető meg, ha a szolgálat egy részében jelenlétre vagy készenlőre szorított és egyhuzamban legalább hat órai pihenő idő jár el. Ily szolgálat mellett kéthetenként egyszer 24 órai teljes pihenő adandó.

27. §. Bizonyos szolgálati idő után minden alkalmazottnak — amennyiben azt a szolgálati viszonyok megengedik — igénye van szabadságra, még pedig naptári évenként.

a) tisztviselőknek:
az első 10 évi szolgálat alatt 14 napra,
a 20-ik szolgálati évig 21 napra,
20 évet meghaladó szolgálat után 28 napra,
b) a többi évi fizetéses alkalmazottaknak:
az első 10 évi szolgálat alatt 7 napra,
a 20-ik szolgálati évig 10 napra,
20 évet meghaladó szolgálat után 14 napra;
c) havidíjasoknak és napidíjasoknak, napi-béreseknél és munkásoknál 3 évi szolgálat után 7 napra.

A szabadság igénybevételének idejét az illetékes felsőbbfokú határozza meg.

A szolgálati ügyek szabályszerű átadása előtt a szabadság meg nem kezdhető.

Az illetékes felsőbbfokú szabadság megszakítását fontos szolgálati érdekből bármikor elrendelheti.

28. §. Az alkalmazott törvényadta politikai jogait saját meggyőződése szerint, szabadon gyakorolhatja.

29. §. Az alkalmazottak körében bármilyen egyesület létesítése csak a kereskedelemügyi miniszter előzetes engedélyével készíthető elő.

Az alkalmazottak nem lehetnek olyan egyesületek tagjai, amelyeknek főtevése a kereskedelemügyi miniszter megítélése szerint a vasuti szolgálat érdekeivel össze nem egyeztetendő.

IV. FEJEZET.

Szolgálati vétségek.

30. §. Szolgálati vétséget követ el az alkalmazott, ha a törvényben vagy a szolgálati szabályzatban és utasításokban vagy szolgálati rendeletekben megadott szolgálati kötelességét megszegi, vagy hanyagul teljesíti, vagy ha akár a szolgálatban, akár a szolgálaton kívül állásához nem méltó magaviseletet tanúsít.

31. §. Csekélyebb szolgálati vétség rendbűntetéssel, súlyosabb szolgálati vétség fegyelmi büntetéssel büntetendő.

I. Rendbűntetések:

a) megintés;
b) feddés;
c) pénzbírság, mely az alkalmazott évi fizetésének (keresetének) 2 százalékát meg nem haladhatja.

II. Fegyelmi büntetések:

a) dorgálás;
b) pénzbírság, mely az alkalmazott évi fizetésének (keresetének) 5 százalékát meg nem haladhatja;

c) áthelyezés:

d) az előléptetésre vagy korpótúlékra jogosító várakozási időnek meghosszabítása, mely fél évnél rövidebb és két évnél hosszabb nem lehet;

e) elbocsátás a szolgálatból.

32. §. Rendbűntetést minden főbvaló alkalmazhat alárendeltjeivel szemben.

Rendbűntetés kiszabása előtt az alkalmazottat a terhére rótt szolgálati vétségre nézve meg kell hallgatni. A rendbűntetés kiszabása ellen a 12. szakasz értelmében panasznak van helye, melynek azonban felfüggesztő hatálya nincs.

Az ellenőrzés céljaira a kiszabott rendbűntetésekről a szolgálati vétség megjelölése mellett nyilvántartást kell vezetni.

Egyebekben a rendbűntetések kiszabására vonatkozó hatáskört és eljárást az egyes vasutak szolgálati szabályzata állapítja meg.

33. §. Fegyelmi büntetés alá eső szolgálati vétségek különösen:

1. szolgálati kötelességek szándékos megszegése;

2. a szolgálat teljesítése közben gondatlanságból eredő oly cselekmények vagy mulasztások:

a) amelyek a forgalom, a pálya és tartozékai, az alkalmazottak vagy a közönség biztonságát veszélyeztetik;

b) amelyek a legszigorúbb rendbűntetések alkalmazása után is megismétlődtek;

3. tömeges munkamegszűntetésben (sztrájk) való részvétel vagy a szolgálatnak tömegesen jelentkező lanyha teljesítése abból a célból, hogy az utasítások pontos megtartásának ürügye alatt a forgalom meghiúsítására vagy megszakítására (passzív rezisztencia), ugyancsak az ezekre irányuló ösztöbészésben vagy gyűlésben való részvétel vagy azokra izgatás vagy bujtoztatás;

4. bírányos magaviselet.

34. §. Az alkalmazottnak a szolgálatból fegyelmi büntetésképpen való elbocsátása csak a következő esetekben mondható ki:

1. ha az alkalmazott a szolgálatba való felvételénél oly körülményt titkolt el, mely a felvételnek akadályul szolgált volna;

2. ha a szolgálati engedelmességet megtagadja, vagy a 33. szakasz 3. pontja alá eső cselekményt követ el;

3. ha a szolgálati fegyelmet más módon súlyosan megsérti, vagy ha alárendeltjeit bántalmazza;

4. ha szándékosan vagy nagyfokú gondatlansággal a forgalom biztonságát veszélyezteti;

5. ha a forgalmi szolgálatban ittasság taláható;

6. ha az alkalmazottat ismétlenül igazolatlan pénztári hiányok terhelték;

7. ha az alkalmazott bármely lényeges szolgálati kötelességét ismétlenül súlyosan megsérti;

8. ha alias vagy becsületlen cselekményt, vagy oly büncselekményt követett el, amelyre a törvény mellékletben meghatározott büntetés vagy a viselt hivatal vagy állás elvesztését állapítja meg, vagy amelyek folytán állására erkölcsileg méltatlanná vált.

35. §. A vasutirgazgatók, igazgatóhelyettesek, üzletirgazgatók és üzletvezetők fegyelmi ügyeinek tárgyalására nézve a vasutak külön szabályai irányadóak.

A többi állandó alkalmazottak fegyelmi ügyeinek tárgyalására — kivéve az állandósított napibéreseket és munkások fegyelmi ügyeit — az egyes vasutaknál fenforgó szükségesnek megfelelő számban elsőfokú és egy-egy másodfokú fegyelmi bíróságot kell felállítani.

Az állandósított napibéreseknél és munkásoknál fegyelmi uton való elbocsátása felül külön fegyelmi bíróság határosa.

Az elsőfokú fegyelmi bíróság és az előző bekezdésben említett külön fegyelmi bíróság az elnökön kívül felerészben a vasut igazgatója által a vasut alkalmazottai köréből kinevezett, felerészben pedig az illető fegyelmi bíróság alá tartozó alkalmazottak által saját körükből kitöltött szavazás útján választott tagokból áll. E fegyelmi bíróságok elnökeit a vasut igazgatósága nevezi ki.

A másodfokú fegyelmi bíróság tagjait — az elnök kivételével — a vasut igazgatósága a vasut alkalmazottai köréből, elnökét pedig a kereskedelemügyi miniszter a m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőség tagjai sorából nevezi ki.

A fegyelmi bíróságok tagjainak megbízása az egyes vasutak szolgálati szabályzatában meghatározott időtartamra szól.

36. §. A fegyelmi bíróságok kinevezett és választott tagjai bírói tisztükben szolgálati kötelességükből kifolyólag tartoznak eljárni.

37. §. A fegyelmi eljárást a kereskedelemügyi miniszter, a m. kir. vasuti és hajózási felügyelőség és az egyes vasutak szolgálati szabályzatában meghatározott felsőbbfokú rendelheti el.

42. §. A fegyelmi bíróság határozata ellen a fegyelmi eljárást elrendelő felsőbbfokú minden esetben, a terhelt pedig csak abban az esetben élhet felebbezéssel, ha a fegyelmi bíróság a 31. §. II. d) vagy c) pontjaiban említett fegyelmi büntetést szabta ki. A felebbezést a határozat kézbesítésétől számított nyolcz nap alatt kell benyújtani, vagy a fejedelmi bíróságnál a határozat kihirdetésekor előszóval bejelenteni.

Az állandósított napibéreseket és munkások fegyelmi bíróságának határozata ellen felebbezésnek nincs helye s e határozat kihirdetésével jogerős.

45. §. A fegyelmileg elbocsátott alkalmazott az elsőfokú fegyelmi bíróságnál az ügy újrafelvételét kérheti.

a) ha az elbocsátást kimondó határozat jogerőre emelkedésétől számított egy év alatt a fegyelmi eljárásban nem használt oly új bizonyítékot hoz fel, amely javára kedvezőbb határozatot eredményeztet volna;

b) ha az elbocsátás valamely büntetendő cselekmény alapján történt s az emiatt folyamatba tett büntető eljárásban a bíróság jogerős felmentő határozatot hozott, a felmentő határozat jogerőre emelkedésétől számított harmincz nap alatt.

46. §. A fegyelmi eljárás szabályait az egyes vasutak szolgálati szabályzata állapítja meg.

47. §. A fegyelmi jogot a 2. szakasz II. a) és b) pontjai alá eső alkalmazottak fölött, valamint — az elbocsátás kivételével — a 2. szakasz I. c) pontja alá eső napibéreseket és munkások fölött a rendes fegyelmi eljárás és fegyelmi bírósági tárgyalás kizárásával az a főbvaló gyakorolja, akit kinevezés, illetőleg a felvétel joga megillet.

E fegyelmi jog gyakorlásának módját az egyes vasutak külön szabályai határozzák meg.

48. §. A fegyelmi eljárás elrendelésével egyidejűleg vagy az eljárás folyamán a fegyelmi eljárás elrendelésére jogosult felsőbbfokú az alkalmazottat a szolgálatból felfüggesztheti, ha az illetőnek a szolgálatból való haladéktalan eltávolítását a forgalom biztonsága vagy más szolgálati érdek megköveteli.

50. §. A vasut igazgatósága, mint kivételes fegyelmi hatóság, a rendes fegyelmi eljárás mellőzésével, fegyelmi büntetésképpen azonnal beálló hatálylyal elbocsáthatja a szolgálatból azokat az alkalmazottakat, akiket a 33. szakasz 3. pontjában körülírt szolgálati vétség terhelt.

Ily módon az elbocsátás a szolgálati vétség elkövetésétől számított három hónap elteltével ki nem mondható.

Az elbocsátást írásbeli határozatban kell kimondani s abban az elbocsátás alapjául szolgáló tényt meg kell jelölni.

Az elbocsátó határozat meghozatalával jogerős.

V. FEJEZET.

A szolgálati viszony megszüntése.

51. §. Minden alkalmazottnak joga van, kivéve azt az esetet, ha ellene fegyelmi eljárás van folyamatban, állásáról bármikor önként lemondani és a szolgálat alól felmentést kérni.

52. §. Tekintet nélkül szolgálatképességére, kiléphet a szolgálatból.

a) az az alkalmazott, aki a vasut külön szabályaiban megadott legmagasabb kort már elérte;

b) aki fizetésével egyenlő vagy az illető vasutal kapcsolatos végellátási intézet alapszabályai szerint általa elérhető legnagyobb végellátásra már igényt szerzett.

VI. FEJEZET.

Záró határozatok.

55. §. Minden vasut tartozik a törvény életbelépésétől számított hat hónapon belül a jelen törvény alapján részletes szolgálati szabályzatot kidolgozni és a kereskedelemügyi miniszterhez felterjeszteni.

A szolgálati szabályzatoknak, valamint későbbi módosításaiknak érvényességéhez a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyása szükséges.

A vasutak a jelen törvény határozataitól a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyásával csak annyiban térhetnek el, amennyiben intézkedéseik azokkal ellentétben nem állanak, hanem azokat csak kiegészítik vagy a személyzetet kedvezőbb elbánásban részesítik.

Alsóbbrendű vasutakra és azokra a vasutakra nézve, amelyek hálózatához a magyar szent korona országainak területén túlterjedő vonalak is

tartoznak, a kereskedelemügyi miniszter egyéb el-
téréseket is engedélyezhet.

56. §. A kereskedelemügyi miniszternek jo-
gában áll azokat a vasutakat, amelyek a jelen tör-
vény rendelkezéseit meg nem tartják, esetenként
4000 K-ig terjedhető rendbüntetéssel sújtani.

A kiszabott rendbüntetés a közadók módjára
kell behajtani és az illető vasutal kapcsolatos
végellátási intézetek javára kell fordítani. Ily inté-
zetek hiányában a kiszabott rendbüntetés hova-
fordításáról a kereskedelemügyi miniszter rendel-
kezik.

57. §. A jelen törvény kihirdetése napján lép
életbe és végrehajtásával a kereskedelemügyi mi-
niszter bizatik meg.

Budapest, 1907. évi május 13-án.

Kossuth Ferenc s. k.
kereskedelemügyi miniszter.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A biharmegyei függetlenségi párt gyűlése. A
biharmegyei függetlenségi párt *Nadányi Ká-
roly* elnöklésével közgyűlést tartott. Az elnök
kegyelettel emlékezett meg gróf *Zichy Jenő*ről.
Helyébe díszelnökül *Kossuth Ferenc*zet ajánlotta.
Farkasházy Zsigmond fejtegette, hogy az országban
nyugalom van, de ezt fel kell használni és a nem-
zetet elkészíteni az előrelátható összetűzésre.
*Kossuth Ferenc*zet egyhangú lelkesedéssel dísz-
elnökké választották. *Szabó József* báránai párt-
elnök indítványára elhatározták, hogy felirnak a
kormányhoz és kéri, hogy az önálló jegybankot
1910-ben állítsák fel, a gazdasági önállóságot a
lekötött időn okvetlen valósítsák meg.

Torontálvármegye ma tartotta *Boltka Béla* fő-
ispán elnöklésével tavaszi közgyűlést, amelyen a
tagok nagy számban jelentek meg. A megyei
ellenzék egy jelentéktelen ügynél megtámadta az
alispánt, azonban a közgyűlés túnyomó többsége
védte és ovációt rendezett neki. Közben egy fia-
tal ember, ki egy német hetilap tudósítója, da-
czára annak, hogy nem megyebizottsági tag, sértő
közbeszólást tett egyik megyebizottsági tagra, aki
az alispán mellett ültetett. Erre nagy lármá ke-
letkezett, végül *Tallian Béla* indítványára a
fiatal embert nagy zaj közben eltávolították.
Azután áttértek a napirendre. A megyei zár-
számadosokat egyhangulag elfogadták. Ugyancsak
egyhangulag megválasztották párdányi főszolga-
biróvá *Hertelendy Ferenc* megyei aljegyzőt, árva-
széki ülnökké *Tasnády Endrét*, szolgabíróvá *Krav-
rath Árpádot*, aljegyzővé *Farkas Vinczét*. Azután
tárgyalás alá került Szabolcsvármegye javaslata, a
melyre nézve az állandó választmány indítványa alap-
ján a gyűlés kimondja, hogy a kormány ne kössön
hosszu lejáratu kiegyezést. Az alkotmánybiztosíté-
kok tekintetében pedig bizik gróf *Andrássy Gyula*
belügyminiszter bölcsességében és ezért ezt To-
rontálvármegye nem sürgeti. Végül a megyei gaz-
dasági egyletnek vita után 10,000 korona évi se-
gélyt szavazott meg a közgyűlés, melyet holnap
folytatnak.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Az orsz. Zeneakadémia ünnepe.

Az országos m. kir. Zeneakadémia számára a
Liszt Ferenc-tér (azelőtt Gyár-utca) és Király-
utca sarkán épült új palota felavatásának ünnep-
ségei vasárnap délelőtt kezdődtek. A *Korb Flóris*
és *Giergl Kálmán* építészek tervezte monumentális
épület, amelynek a tere néző főhomlokzatát *Liszt*
Ferenc életnagyságu ülő ércszobra, — *Strobl*
mester műve — díszíti, imponáló benyomást tesz
már kívülről is; de még szebb az épület belseje.
A hatalmasan ivelt, széles főkapun belépve, tágas,
ámbár kissé alacsony és nyomott előcsarnokba
jutunk, amelynek pazar fénye szemkápráztató.
Csupa fényesre csiszolt fekete meg rózsaszínű
márvány és gazdag, csillogó aranyozás mindenfelé.
A főbejáratnál szemben a fal mentén kis vízme-
dence, szökőkút. Itt vannak kétoldalt az utca
felé a kényelmes ruhatárak és innen indul ki a
félkör alakú, széles folyosó, amelyből a nagyte-
rembe vezető ajtók nyílnak.

Benn a teremben is csupa fény és pompa
minden; csak hogy ezt a pompát előkelővé teszi a
diszkrét színek harmóniája és az architektonikus
körvonalak lágyasága. A nappali világosságot a két-

oldalt alkalmazott nagyméretű ablakok bocsátják
be; este pedig tündéri fényt áraszt a teremre a
menyezetről lecsüngő két nagyobb és hat kisebb
villamos csillár, valamint a terem övező első eme-
leti erkély alján elhelyezett villamos lámpák. A
hátsó falat egész szélességében elfoglalja a villa-
mos erőre berendezett, 80 regiszteres, hatalmas or-
gona. Sajnos, ez külföldi gyártmány. A *Voit H.*
Karlsruhei cég készítette. Az orgona alatt van az
énekkar lépcsőzetes dobogója, ez előtt pedig, va-
lamint lejjebb a zenekar helye.

Mindez igazán nagyon szép és a zene min-
den barátja bizonyára örül annak, hogy az ország
első zeneiskolájának ilyen pazar fényű palotája
van, amellyel Európa egyetlen zeneiskolája sem
dicsekedhetik. Örvedetes dolog az is, hogy fő-
városunk ismét egy egyszerű középülettel és jó
akusztikájú, kényelmes hangversenyteremmel lett
gazdagabb. De örömiünk még sem lehet teljes,
mert nem kaptuk meg azt, amit vártunk és ami
után már régóta sóvárgunk: nem kaptunk olyan
hangversenytermet, amely a nagobb szabású zene-
és énekari előadások befogadására elég tágas
volna. Még a filharmóniai hangversenyeket sem
tarthatják meg ebben a díszes csarnokban, mert
ez jóval kisebb a fővárosi vígadó nagyterménél.
Mindössze 1150 ember fér el benne, tehát néhány
száz emberrel kevesebb, mint a vígadóban.

Az új zenepalota stíljével sem tudunk megbá-
rátkozni. Mi a zeneművészet hajlékát el sem tud-
juk képzelni másként, mint görög-stíliben. Hiszen
a zeneművészet elválaszthatatlan kapcsolatban van
a hellenizmussal. Maga a „muzsika“ szó is görög
eredetű. A harmónia, szimfónia, orchester
lyra, czitera (kithara) és még sok más, a zenére
vonatkozó szó, szintén a görögből ment át az
európai nyelvekre. A régi görögök voltak ugyanis
az első nép, amely a muzsikát, mint önálló, sza-
bad művészetet mivelt és ők építették az első
zenepalotát, az „Odeon“-t, Athénben, Kr. e. az V.
században. A görögöknek volt az első tudományos
zenerendszerük és ezen a rendszeren a alapult régi
keresztény egyházi zene, amelyből az újabb kor
egész zeneművészete fejlődött. Igazán stilszerű
zenepalotát tehát csakis görög-stíliben lehetett
volna építeni: karcos oszlopokkal, derült, világos
színárnyalatokkal és könnyed, légies architektúrá-
val. De az a vaskos, tömör és minden fényes or-
namentikája mellett is komor, szinte zordon stíl-
keverék, amelyet *Korb* és *Giergl* építészek asszír és
ó-egyiptomi motívumok felhasználásával kombinál-
tak, mindenhez inkább illenek, csak zenepalotához
nem.

A felavatás ünnepe.

A felavató-ünnep nagy fényvel és a közönség
élénk érdeklődésével folyt le. Ott voltak: *Wekerle*
Sándor, *Kossuth Ferenc* és *Günther Antal* minisz-
terek, gróf *Dessewffy Aurél* a főrendiház, *Justh*
Gyula a képviselőház elnöke, *Návay Lajos* a kép-
viselőház alelnöke, *Samassa József* bibornok-érsek,
Rakovszky István az állami számvevőszék elnöke,
Dárdai Sándor annak alelnöke, gróf *Széchenyi*
Béla, *Láng Lajos*, *Zsilinszky Mihály* és *Gromon*
Dezso v. b. t. tanácsosok, gróf *Apponyi Albertné*,
valamint az előkelő társaság más hölgytagjai és
közéletünk kiűnőségei nagy számmal. A bécsi
konzervatórium képviselőjében *dr. Perger Rikárd*
igazgató jelent meg.

Pontban 11 órakor érkezett meg gróf *Apponyi*
Albert közoktatásügyi miniszter, akit a közönség
hosszantartó, lelkes éljenzéssel fogadott. A minisz-
ter kíséretében voltak *Tóth János* és *Molnár*
Viktor államtitkárok, *K. Lippich Elek* és *Nárai*
Szabó Sándor min. tanácsosok, *Gopcsa László*
osztálytanácsos. Valamennyien az emelvény jobb-
oldalán foglaltak helyet, míg a tanári kar, *Mihalov-
vich Ödön* igazgatóval az élén, balfelől helyezke-
kedett el.

Az éljenzés lecsillapulta után megszólalt az
orgona. Az egész közönség felállott és állva hall-
gatta meg *Mihalovvich Ödön* hatalmas Király-him-
nuszát, amelyet a Zeneakadémia énekara *Kun*
László tanár vezetésé alatt orgonakisérettel adott
elő. A közönség élénk tapsal jutalmazta a szép,
szabatos előadást, mire feszült figyelem közt *Apponyi*
Albert közoktatásügyi miniszter emelkedett szólásra.

Apponyi beszéde.

Sajátságos megilletődéssel szólok ebben az
ünnepélyes pillanatban, — így kezdte a miniszter,
— mert most harminczöt esztendeje annak, hogy

mint fiatal képviselő első képviselőházi felszólalá-
somban az Országos Zeneakadémia létesítéséhez
szükséges költségeknek megszavazása mellett fog-
laltam állást. Nem álmotam én akkor, hogy
hosszu évek multán én leszek oly szerencsés,
hogy mint a kulturai tárczának vezetője ezt a
nagygyá nőtt intézetet fényes, maradó hajlékba
bevezessem. A nagyérdemű közönség el fogja
nézni azt a gyöngéséget, hogy ezzel a szub-
jektív vonatkozással kezdtem beszédemet, mert a
minore ad május akarom rövid előadásomat
fokozni.

Nemrég megfordult körülünkben egy nagynevű
angol tudós, aki gondal végigtanulmányozta köz-
oktatási és kulturai intézményeinket és nagy meg-
nyugtatóra általában véve teljes elismeréssel
nyilatkozott azoknak működéséről — amennyire
ezt rövid látogatása alatt megítélhette, — azok
felszereléséről, arról a szellemről, amely azokban
él. Csak egy tekintetben vegyített kritikát méltá-
nyló előadásába: azt, hogy neki az a benyo-
mása, mintha Magyarországon a kulturá fejlődé-
sében minden lépésnél elsőnek azt tekintnék,
hogy az illető kulturai intézet számára mentől fé-
nyesebb palotát emeljenek és csak azután foglal-
koznak azzal a gondal, hogy ezt kellő tartalom-
mal is ellássák, hogy a fényes keretek meg-
felelő eredményeket is biztossítsák. E kritika,
amint közállapotunknak minden megfigyelője
tudja, nem nélkülözi a jogosságot: de semmi-
képen sem alkalmazható ez a zeneakadémiára; a
zeneakadémiának fejlődése az ekként kifogásolt
iránynak, hála Istennek, éppen megfordítottját
mutatja. Mikor az országos zeneakadémia 1872-ben
létrejött, a hajléktalanoknak menhelyt kellett vala-
hol kutatnia; és megtalálta ezt a zeneakadémia
nagynevű első elnökének, *Liszt Ferenc*nek bel-
városi, Hal-téri szerény magánlakásában. De hát
a keret szerénységét bőven kárpótolta az, amit az
eredmény biztossítására a Gondviselés már akkor
engedett tennünk, mert a zeneakadémia első éve-
inek működése egy fényes triász vezetése mellett
indult meg: *Liszt Ferenc*, *Erkel Ferenc*, *Volkmann*
Róbert. Ennek a három nagy névnek, ennek
a három nagy szellemnek dicsősége, buzgósa-
gát, munkaeje pótolta azt, ami a külső keretben fo-
gyatékos volt a zeneakadémiánkat csakhamar világ-
szerte ismertté, sőt híressé tette.

Köszönheti a zeneakadémia ezt az eredményt,
a működésben, az oktatási és nevelési rendszer-
ben mindig fenntartott azon intranzigens komoly-
ságnak, amelyben minden kulturai intézetnél, de
talán leginkább a művészetiéknél rejlik a sikernek
egyedül záloga. Eppen azért, mert a művész lelke
arra van hivatva, hogy szabadon szárnyaljon és a
magasba emelkedjék, talán egy pályánál sem olyan
szükséges, hogy annak gyakorlati megkezdése
előtt azt, ami benne mesterség, alaposan tudják,
alaposan bírják, mint éppen a művészeti pályán.
Csak akkor szárnyalhat a lélek szabadon, csak
akkor fejtheti ki összes erejét, ha a mesterségben
rejlő nehézségekkel többé nem kell bibelődnie, ha
azok annyira husává és verévé váltak, annyira
átmentek tudatába, hogy mintegy második termé-
szetvé válnak. Ha pedig valahol, úgy Magyaror-
szágon szükséges a kulturális működésnek, de első
sorban a művészet terén azoknak a tanintézeteknek,
amelyek a szellemi élet különböző ágaira képeznek,
ez az intranzigens komolysága és munkakövetelése,
mert fajunknak egyik veszedelme éppen abban a
könnyűségben rejlik, amelylyel a szellemi törekvé-
seknek minden ágában egy bizonyos fokot hamar
elér, de azután szeret ezen a fokon meg is állani,
megelégszik azzal, hogy elsajátított annyit, amennyi
egy bizonyos tisztességes megállás jelentőségét és
megélhetés lehetőségét nyújtja és idegenkedik attól
a labor improbus-tól, attól a megfeszített és ko-
moly munkától, amely nélkül a legmagasabb tö-
kélyt elérni nem lehet; pedig művészeti előkészítő
és kulturális intézményeinknek nem az lehet a fel-
adata, hogy a valahogy megélhető vagy megállható
középszerűségeket neveljenek, hanem az kell, hogy
ambíciójuk legyen, csak akkor van jogosultságuk,
ha a legmagasabb tökély elérésére készítik elő és
amennyire tőlük telik, kényszerítik a növendéket.
(Élénk tetszés, éljenzés és taps.)

Ha ez az intézet nem állana meg komolysá-
gának és a tudás közvetítése szigorának azon a
magaslatán, amelyre fejlődött, akkor nem érné el
azt a célt, amely cél hangzóztatásával sikerült 35
esztendő előtt talán leginkább hatnom képviselő-
társaimra és hozzájárulnom ahhoz, hogy a zene-
akadémiának előbb mindig leszavazott költségeit
megszavazták. Nem érnék el t. i. azt a célt, hogy
azok, akikben komoly zenei ambíció van, akik
ezen a téren nagyra törekzenek, itthon maradjá-
nak, itthon találják iskoláztatásukat; hanem akkor
a mi fiatal nemzedékünknek éppen javarésze, ép-
pen legtehetségesebb, éppen legkomolyabb törek-
vésű része kivándorolna a külföldre, ott keresné
azt, amit itthon nem talál. Hogy pedig meg-
találja és hogy ezáltal a művészetnek
és a zenének az a nemzeti jellege, amelyre komo-
lyan törekednünk kell és amely nem sablonokból,

hanem a lélekből kell, hogy fakadjon, amelynek alapja az, hogy zenésznemzedékünk hazai benyomások közt nevelődjék, hazai benyomásokat szívjon magába és erős nemzeti lelkének kinyomatával lássa el szerzeményeit: ez a cél az, amely intézetünk létjogosultságát megállapítja. (Igaz! Ugy van! Tetszés.)

Mélyen tisztelt ünneplő közönség! Reményem, hogy ez a nap, amelyen a zeneművészetre való komoly készülődésnek egy, most már az intézet eddigi működéséhez méltó, fényes hajlékot nyitottunk, egyszersmind kiinduló pontja lesz annak, hogy úgy a politikai, mint a társadalmi tényezők részéről a zeneművészet nagyobb méltóságban fog részesülni, mint eddig. Mert — zenészszeremből szólva — minden irigység nélkül tekintek ugyan arra a tevékenységre, arra a támogatásra, amelyet más testvérművészetek az ország részéről nyernek; tudom, hogy az is kevés, amit a mi szűkösi gazdasági viszonyaink között egyéb művészeteknek fejlesztésére tehetünk; de mégis meg kell mondanom, hogy aránylag elmaradt a zeneművészet a támogatás terén, hogy aránylag nem részesült sem a politikai, sem a társadalmi tényezők részéről abban az istápolásban, abban a felkarolásban, mint pl. a képzőművészet. Ezt az aránytalanságot ki kell egyenlíteni; nem a testvérművészeteknek rovására, nem úgy, hogy tőlük valamit elvonjunk, nem úgy, hogy azoknak fokozatos támogatását megakasszuk, de úgy, hogy abban egyenlően részesítsük zeneművészetünknek fejlesztését is. (Élénk éljenzés és taps.)

A szónok azután lelkesen szólott a zeneművészet által a nemzeti lélekre gyakorolható hatásról és azt fejtegette, hogy a zene a művészetek terén azt a helyet foglalja el, amelyet a tudományok közt a bölcsészet. Beszédét ekként fejezte be:

Mi a zeneművészetnek legmagasabb fokra emelése céljából megtettük eddig azt, hogy annak elsajátítására megteremtettünk egy elsőrendű intézetet s ma ezt a fényes hajlékba bevezettük. Most jönnek a további teendők. Arra kérem a mélyen t. közönséget, hogy vessen egy futó pillantást az intézet volt növendékeinek nagyrészt igen fényes névsorára. Hányakat fog azok közt találni, akik csak idegen országban tudnak állást kapni. Ha lassu a mi kulturális fejlődésünk az intézmények terén, lát még lassabb a fejlődés az általános kulturális szükséglet emelkedése tekintetében. A nevelés minden terén találkozunk ezzel a jelenséggel, hogy több egyént nevelünk, mint amennyit a mi szegényes életünk magába felvesz. Ez egy általános jelenség, mélyen t. közönség. Lehet mondani, hogy a gazdasági és a szociális életnek egész válságos volta, ami nemcsak hazánkban, hanem világszerte megnyilvánul, a termelés és a fogyasztás egyensúlyának megbilencsében rejlik. A termelés eszközei szaporodtak majdnem a végtelenig, de a tömegek fogyasztási képessége nem emelkedik ezzel arányban. A szociálpolitikának az a tulajdonságai végcélja, hogy a tömegek fogyasztási képességének emelésével segítsen a termelésen is. Ez áll a gazdasági téren s ez áll a szellemi téren is. Mi termelünk zenészeket, de most a mi tömegeink zenei fogyasztási képességének emelésén van a sor. Most nemcsak itt a fővárosban, hanem a vidéken is kell teremtenünk olyan közönséget, amelynek lelki szükségletei alapot adnak arra, hogy az itt nevelt zenésznemzedék ebben a hazában találhassa meg megélhetését és az ambíciójának megfelelő működési teret. (Igaz! Ugy van! Lelkes éljenzés.) És ez talán nem is lesz olyan nehéz. Aki szerencsés volt, hogy itt a fővárosban végighallgathatta egynehány népszerű filharmóniai hangversenyünket, aki látta, hogy mily lelkesedéssel szívja be magába az azokban összegyűlt nait, részint középiskolai ifjúság, részint munkáslegyőlteinkből kikerülő közönség, mondom, mily élvezettel, mily lelkesedéssel szívja magába a zeneművészet remekeinek, a zeneművészet legabstraktabb alkotásainak előadását, az meggyőződhetik arról, hogy éppen a naivságban, éppen a romlatlan, éppen a szűz talajnak mondható lelkében van a legnagyobb fogékonyság ezen magas szellemi és lelki ejedel iránt, csak a közvetítőket kell megteremteni. És a hajlék felavatásánál talán nem mondhatok gyakorlatibb szót, mint azt, hogy lássunk hozzá mindnyájan, politikai és társadalmi tényezők egyaránt, hogy ezen intézet fényesen bevált tevékenységének eredményeiben az egész országnak közönségét minél szélesebb alapokon részesíthessük. (Hosszas élénk éljenzés és taps.)

Ezután *Mihalovich* Ödön fejezte ki emelkedett hangú beszédében azok iránt érzett köszönetét, akik a zeneipalota létesítése körül támogatással és közreműködésükkel érdemeket szereztek. Szavait azzal a fohászszal végezte, hogy Isten áldása legyen az intézet működésén.

Befejezésül az énekkar előadta *Erkel* Himnuszát és ezzel a felavató ünnepségek első napjának programja véget ért.

As első hangverseny.

Ma, az ünnepségek második napján rendezték az új hangversenyteremben az első nagy hangversenyt. Ez a „megdicsőültek emlékének” volt szentelve. Közreműködött benne a m. kir. operaház zenekara, *Kerner* István karnagy vezetésével, valamint az országos zeneakadémia és a budai zeneakadémia énekkara. A műsor öt számból állott, amelyek közül három az intézet elhunyt nagyjainak a szerzeménye volt. Bevezetésül előadta a zenekar *Mihalovich* nagyszabású III. szimfóniájának utolsó tételét, „Ünnepi hangok” című gyász ódája, amelynek szövegét *Béri Géza* írta. A szövegről nem szólhatunk, mert az igazgatóság nem tartotta érdemesnek a kinyomatását. De ha ez is olyan szép, mint a zenéje, akkor valóságos mestermű. Mert ez a vegyes énekkar és zenekar számára megzenésített óda *Koesslernek* egyik leghatalmasabb és legsikerültebb alkotása. Nagyon szépen is adták elő, úgy, hogy igazán mély benyomást tett a közönségre. *Erkel* Ferencz hatásos Ünnepi nyitány-a volt a műsor harmadik száma. A pódium egyik sarkában ott ült a megdicsőült szerzőnek nagytehetségű fia: *Erkel Gyula*, a Zeneakadémia tanára. Milyen szép és kegyeletes dolog lett volna, ha őt bizzák meg azzal, hogy atyjának a művét dirigálja. *Kerner* István bizonyára szívesen átengedte volna neki erre az egy alkalomra a karnagy pálczát. Negyedik számnak *Bartók* Béla nemes, művészi feljeggyással és nagy virtuozitással játszott el *Volkmann* örökszép C-dur zongorahangversenyét. A hangversenyt azután *Liszt* „Hungária” című szimfónikus költeménye fejezte be. A közönség nagy tetszéssel fogadta a műsor minden egyes számát és lelkesen ünnepelte *Mihalovich* Ödönt, *Koessler* Jánost, *Bartók* Bélát és *Kerner* Istvánt. De a terem akusztikájáról ma nem nagyon kedvező benyomást nyertünk. A zenekar tisztán, de kissé józanul, szárazon hangzott; a zongora meg éppen nagyon tompán szólt. Szegény *Bartók*, bármennyire erőlködött is, nem bírta fényes hangot kihozni a Bösendorfer-féle hangszerből. a. k.

(*) **Hírek a Nemzeti Színházról.** Holnap, kedden harmadszor kerül színre *Coelus* Roma *Antoinette Sabrier* című színműve. Főszerepeit ezúttal is *P. Márkus* Emma, *Paulay* Erzs. V. Molnár Rózi, T. Vizvári Mariska, Mihályfy, Pethes, Odry, Náday Béla, Horváth Zoltán, Bónis és Hajdu fogják játszani. Az újdonság e héten még csütörtökön is színre kerül. Pénteken *Szajó* Sándor Teleki-díjjal jutalmazott „Zrínyi György házassága” című történeti vígjátékának lesz a bemutató előadása, a következő szereposztásban: Széchy Tamás—Szacsnyay, Széchy Miklós—Náday Béla, Fruzsina—Várdi Aranka, Magdolna—Török Irma, Zrínyi György—Beregi, Sibrik—Kürthy, Batthyány—Bakó, Özv. Bánffy—Vizváryné, Mária—Paulay Erzs. Pósházy—Gabányi, Tardy—Rözsahelyi. Hasszán—Mihályfy.

(*) **A táncos regiment.** A budai nyári színházban holnap kedden Kadelburg és Skowronek *A táncos regiment* című mulatságos vígjátéka kerül színre. A vígjáték főszerepeit *Peterdy* Etelka, T. Csige Erzs., *Mihályfy* Julia, *Niczky*né, *Molnár* Aranka, *Kecskeméti* Irma, *Thury*, *Falussy*, *Kövessi*, *Tábori*, *Csontos*, *Szeghő*, *Ujvári*, *Gere*, *Kövendi*, *Izso* és *Puskás* játszó. A darabot szerdán megismétlik.

(*) **Andrássy Tivadár gróf emlékezete.** Tegnap délután nyílt meg a Mücsarnokban *Andrássy* Tivadár gróf művészi hagyatékának, kilenczvennégy olajfestménynek a kiállítása, amelyet arcképeknek leleplezése alkalmára rendezett az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat, amelynek a gróf elnöke volt. A társulat erre az ünnepségre emlékbeszédet is íratott, s a három részből álló ünnepséget nagy és előkelő közönség jelenlétében tartották meg.

Az ünnepi ülésre meghívókat bocsátottak ki, s a meghívottak a szobor terem alsó részén kaptak helyet. A meghívottak sorában ott volt dr. *Wekerle* Sándor miniszterelnök, *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter, gróf *Apponyi* Albert közoktatásügyi miniszter, *Wlassics* Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke, az *Andrássy* és *Széchenyi* grófi családok több tagjai, *Justh* Gyula, a képviselőház elnöke, *Rákosi* Jenő, *Molnár* Viktor államtitkár s az arisztokráciának és több állami

méltóságoknak számos képviselője. Az ünnepet báró *Forster* Gyula, a társulat alelnöke nyitotta meg igen meleghangú beszéddel, amely után *Kriesch* Aladár festőművész emlékbeszédet olvasott föl. A közönség élénk figyelemmel hallgatta az emlékbeszédet, amelyben művészember méltatta a fiatalon meghalt gróf művészi jelentőségét. Ezután leleplezték a *Benczur* Gyulától festett arcképet s gróf *Apponyi* Albert megnyitotta a külön kiállítást. A közönség erre bevonult a gróf képeit magába foglaló három terembe és sokáig gyönyörködött a szép tájképeken.

(*) **Vizsgálati hangverseny.** Ama számos zongoraiskola közt, amelyek a fővárosban mint akadémiai előkészítő tanfolyamok versenyeznek egymással, kétségkívül a *Szekula* Irmáé áll a legelső helyek egyikén. Megelégedéssel győződött meg erről folyó hó 12-én délután az a nagyszámú és fényes műértő közönség, mely az intézet az évi vizsgálati hangversenyére a fővárosi Vigadó kistermében egybegyűlt. Mindjárt az első szám megérdemelt feltűnést keltett: *Ehrenfeld* Jenő, egy tehetséges növendék meglepő készséggel játszotta el *Polonyi* L'ours dansantját. Utána *Gaal* Magyar ábrándjával *Rosenfeld* Margit aratott sok tapsot. *Verő* Mártha és *Bárd* Margit 4 kézre magyar táncdarabokat játszottak, *Erkel* Hunyadi-indulóját 6 kézre *Krammer* Feri, *Zsófi* és *Laczi* adták elő, *Agházy* Magdolna estét *Fischer* Mária Elsa, a vig cigányokat *Szegő* Irénke játszotta. A magyar zenén kívül, melyet *Szekula* Irma iskolája kiválóan kultivál, a külföldi zeneirodalom legkiválóbb képviselői voltak műsoron, előadták *Paderevszky* Menuetjét, *Poldini* Barcarollját, *Kleinecke* Bébé-keringőjét és *Wagner-Lisztől* a *Tannhäuser*-indulót. A növendékek általában jól fejelemeztek, tiszta játékot, biztos és nyugodt előadási modort mutattak be a tehetségesebbek meglepő technikai kiképzést. A hallgatóság soraiban ott volt a zeneakadémia több tanára és a közoktatásügyi miniszterium is képviseltette magát.

(*) **„Sámson és Delila” Bécsben.** *Saint-Saens* „Sámson és Delila” című dalművét szombaton hozták először színre a bécsi udvari Operaházban. A közönség az újdonságot barátságosan fogadta, a sajtó is elég jóakarattal itélkezik a francia maestro művéről. A két czimszerpet *Schmedes* Erik és *Charles-Cahier* asszony énekelte sok tapsok közt.

(*) **„Az Ördög” Nagyváradon.** *Molnár* Ferencz „Az Ördög” című új színműve a nagyváradai Sziglieti-színházban nagy sikerrel került színre. E siker főrézsze *Hegedűs* Gyula volt, akinek hatalmas alakítását a nagyváradai közönség és sajtó osztatlan elismeréssel fogadta.

(*) **Elite-nap a Nemzeti Szalonban.** A Nemzeti Szalon holnap kedden a *Petőfi-ház* javára ismét elite-napot rendez, melyen d. u. 5 órakor dr. *Lázár* Béla „*Gauguin* művészete és annak tanulmányai” czímen előadást fog tartani. A belépődíj e napon 2 korona lesz.

IRODALOM.

* **Az Akadémia** II. osztálya ma délután báró *Forster* Gyula elnöke alatt felolvasó ülést tartott, amelynek egyetlen tárgya *Téglás* Gábor levelező tag „A limes dácius kisbeseb-pojk szorosának déli szakasza” című érdekes előadása volt. Az előadó térképekkel, leletekkel támogatott előadásával meggyőzte hallgatóit. Az előadás után zárt ülést tartott az osztály, amelyen folyó ügyeket tárgyaltak.

* **Irodalmi ünnep.** Győr városa vasárnap irodalmi ünnepélyt rendezett *Révay* Miklós nyelvudós és költő halálának százéves fordulójának alkalmából. Az emlékünnepen a Magyar Tudományos Akadémiát *Negyessy* László és dr. *Mellich* János, a budapesti tud.-egyetemet dr. *Szinyei* József tanár, a Kistalud-Társaságot *Negyessy* László, az Otthon-kört *Szöllösy* Zsigmond képviseli. Gróf *Apponyi* Albert kultuszminiszter képviselével *Lippay* Géza főispán, a rendező-bizottság védőjét bizta meg. Az ünnepély a városháza dísztermében folyt le, a győri főgimnázium és a főreáliskola egyesített 300 tagú énekkara nyitotta meg a Himnuszszal, majd *Vermes* Jenő polgármester üdvözölte a vendégeket. *Tell* Anasztáz főgimnáziumi tanár Révay költői és nyelvészeti működését méltatta. Ezután az ünneplő közönség felvonult Révay Miklós volt lakóházához, amelyben a mai győri főiskola alapját vetette meg. A Révay-háznál *Farkas* Mátyas városi főjegyző ünnepi beszédének elmondása közben leleplezték az emléktáblát, amelyet Révay bronzba öntött relief képét *Horváth* Adorján szobrászművész mintázott.

* **Bunbury** mind nép közl. Lom mint a „T nek című „Bunbury most a „ párbeszéd mnkáján ben is sz runka c fillér. Kap

* **A n** műve „A játérendj meg. A sa széssel fo Ara fűzve

* **A k** mel haszn áll. agya tárgyalja munkálása téglacseré fayence- Márton ip a Lampel ban megj füzete. Ar

* **Hon** zada, hog Anakreon meros „H teljes foro nak. Az I nyos Aka vállalatba kiadásban együttes adásé 3 k bevezelés meros-for bibliografi

* **Caj** Péterly T. I korona. az ár bek más (Bud tizenöt m könyvben igen kedv mazására.

— A gyar Tud egyik leg legutóbbi ban a rer 74,750 m

Bibliog plia 1697, 2442. Szép mány 1354 Magyar P nelem 641 Földrajz 1 zás 1379, mány 1052 matika és Természet Állattan 74 Gazdaságt mány 2281

Latin irod nyelvészet adatom 502 lom 1067, Keleti irod Társulatok nyai 386 306, Bolya 1905-1

A lefolyt t árium, sz számára c

A szá tokból. Az elhelyezve A kör szerint a ben, 656 ként 283 ztben, 31 továbbá 1 démiától c tetben és könyvtár.

tetben, 14 démia saj füzetben s A kör olvasó 88 kölcsönző

Az A vásárlás e egy 25 k évben is 300-ra ru tárt. A há A ké szak ren kéziratról.

* **Bunbury.** Wilde Oszkárnak, a halála után mind népszerűbbé váló angol költőnek, vigjálékai közül Londonban egy sem aratott akkora sikert, mint a „The importance of being Earnest”, amelynek címétől a lefordíthatatlan szójáték helyett a „Bunbury” nevet adták. E név alatt jelenik meg most a „Magyar Könyvtár”-ban is. A szellemes párbeszéd, amelyek az angol költő minden munkájának fő vonzó erejét teszik, a „Bunbury”-ben is szikráznak és mulattatnak, úgy hogy a munka olvasmányának is igen élvezetes. Ára 30 fillér. Kapható minden könyvtárban.

* **A nép.** Verő György háromfelvonásos színműve „A nép”, amely a Nemzeti Színház tavaszi játékközpontjában szerepelt, most könyv alakban jelent meg. A sajtó és a közönség részéről egyaránt tetszéssel fogadták darabot Singer és Wolfner adta ki. Ára füzve 2 korona 50 fillér.

* **A különböző agyagárak gyártása.** Ezzel a címmel hasznos munkát írt Pap János, az ungvári áll. agyagipari szakiskola igazgatója. Behatóan tárgyalja benne az agyag ipari és művészi munkálásának mindenféle módját a közönséges téglacseréptől kezdve a legfinomabb majolika-, fayence- és porcellánárukig. A munka a *Mártony* Márton iparoktatási főigazgató szerkesztésében s a Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) r. t. kiadásában megjelent. „Iparosok olvasótára”-nak egyik új füzeté. Ára 1 korona 20 fillér.

* **Homeros „Ilias”-a magyarul.** Majdnem félszázada, hogy *Thewrewk* Emil a görög Anthologia s Anakreon fordítója először adott magyartulmányt Homeros „Ilias”-ából. *Thewrewk* Emilnek most ez a teljes fordítása igazán gazdagodása irodalmunknak. Az Ilias fordítás, melyet a Magyar Tudományos Akadémia „Görög és Latin Remekírók” című vállalatában adott közre a Franklin-Társulat, két kiadásban jelent meg: a görög és magyar szöveg együttes kiadásának ára 6 korona, a magyar kiadásé 3 korona. Mindkettő elé nagy terjedelmű bevezetést írt a tudós műfordító, ismertette a Homeros-fordítás történetét s bemutatva az egész bibliográfiát összeállításban.

* **Czigánymesék.** Jó gyermekek számára írta Péterfy Tamás. Színes kötésben, sok képpel. Ára 1 korona. Kapható minden könyvesboltban, vagy az ár beküldésére portómentesen küldi Péterfy Tamás (Budapesti, IX. ker., Köztelek). Péterfy bácsi tízenöt mulatságos czigánymeséje van ebben a könyvben. Az iskolai évszóró vizsgák alkalmával igen kedves ajándék a jól tanuló gyermek jutalmazására. A meséket 41 kép tarkítja.

— **A Tudományos Akadémia könyvtára.** A Magyar Tudományos Akadémia könyvtára Európa egyik legnagyobb és legértékesebb könyvtára. A legutóbbi statisztikai kimutatás szerint a könyvtárban a rendezett tudományos szakok száma 54; ezek 74,750 munkát foglalnak magukban és pedig:

Bibliographia 1280, Encyklopaedia 155, Philosophia 1697, Mitologia 723, Theologia 4869, Paedagogia 2442, Széptudomány 974, Anthropológia 560, Jogtudomány 1354, Magyar Jogtudomány 1939, Politika 3038, Magyar Politika 2794, Magyar országgyűlés 95, Történelem 6412, Magyar Történelem 3316, Eleírás 3301, Földrajz 1115, Magyar Földrajz 606, Térképek 932, Utazás 1379, Statisztika 814, Schematismus 288, Hadi Tudomány 1052, Régészet 1519, Erem-Tudomány 243, Matematika és csillagászat 1251, Természettudomány 248, Természettan 1043, Vegytan 470, Természettörténet 139, Állattan 742, Növénytan 474, Ásvány és Földtan 589, Gazdaságtan 4750, Orvostudomány 2613, Nyelvtudomány 2281, Classica-philológia 896, Görög irodalom 910, Latin irodalom 950, Uj-Latin irodalom 829, Magyar nyelvészet 630, Régi-Magyar irodalom 675, Magyar irodalom 5026, Germán irodalmak 1984, Francia irodalom 1067, Olasz irodalom 285, Szláv irodalmak 485, Keleti irodalmak 1946, Sucunabulum 402, Akadémiai és Társulati kiadványai 645, Magyar Akadémia kiadványai 386, Magyar folyóiratok 401, Külföldi folyóiratok 306, Bolyajana 39.

1905-ben a rendezett munkák száma 37,048-at tett. A lefolyt évben mintegy 1760 munkáról készült inventárium, szakcatalogus és általános cédula-katalogus számára czikkmas.

A szakcatalogus áll 113 kötetből és 48 cédulakötekből. Az általános cédula-katalogus 169 tokban van elhelyezve.

A könyvtár gyarapodása, a járuléklapló kimutatása szerint a következő: Vétel után 471 mű, 934 kötetben, 656 füzetben és 9 kötet kézirat-köteles példányként 283 nyomda 8577 művet 1783 kötetben, 7142 füzetben, 310 zeneművet 13 kötetben és 381 füzetben, továbbá 158 lapra terjedő térképet küldött be. 216 akadémiai és tudományos társulattól 867 művet 558 kötetben és 770 füzetben, továbbá 1 térképet kapott a könyvtár. Magánosoktól ajándékképpen 206 mű 83 kötetben, 147 füzetben érkezett a könyvtárba. Az Akadémia sajtó kiadványaiból 31 művel 38 kötetben, 35 füzetben szaporodott a könyvtár.

A könyvtár olvasótermében a lefolyt évben 6543 olvasó 8891 művet használt, míg házi használatra 146 kölcsönző 693 művet vett ki.

Az Akadémia Goethe-gyűjteménye is szaporodott vásárlás és ajándékozás által. A könyvgyűjtemény mintegy 25 kötettel gyarapodott. A gyűjteményt az elmúlt évben is számosan látogatták. Számuk, körülbelül 300-ra rugott, kik közül többen használták is a könyvtárat. A használt munkák száma mintegy 180-ra tehető.

A kéziratgyűjtemény 130 kötetben elhelyezett szakszerűen folytatódott. 130 kötetben elhelyezett kéziratokról 19.136 levélről és 259 oklevélről 3192 cédula készült. Így a tavaly kimutatottakkal együtt e szak catalogusa 5338 cédulából áll, amely 170 kötetben elhelyezett 684 kéziratról, 25.534 levélről és 259 oklevélről nyújt felvilágosítást.

* **A világipar.** Az ipar ma már kinőtt egykori szűk kereteiből, sőt az államok határain is túl terjedve, mint a világipar óriási és bonyodalmas szervezete áll előttünk. Ezt a szöveget nagyon bajos áttekinteni. Dr. *Gondos* Viktor kis műve arra a hasznos munkára vállalkozott, hogy rövid és szabatos utmutatást nyújt ebben a nagy kérdésben. A füzet a Mártony Márton iparoktatási kir. főigazgatótól szerkesztett „Iparosok Olvasótára”-ban jelent meg, amelyet a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég ad ki. Ára füzve 1 K 20 fill.

* **Uj idők.** Herczeg Ferencz lapja ezen a héten Kóber Leó gyűjteményes kiállításából közöl egy csomó képet. Novellát az új számba *Herczeg* Ferencz, *Gárdonyi* Géza, *Lőrinczy* György és dr. *Gyarmathy* Zsigáné írtak. Művészi cikket *Lyka* Károly, verset *Oláh* Gábor és *Gyökös* Endre. Ehez még változatos mindenféle rovat és aktuális eredeti rajzok sorakoznak. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona.

* **Az „Ujtörő”.** A Fényes Samu által szerkesztett politikai és szépirodalmi hetilapnak következő a tartalma: A tömeg bünei. — Keresztény szociális szervezkedés. — Vihar előtt. — Sajtóankét. — Hátlagbolos politika. — Életek harca. — Az Akadémia LXVIII. közgyűlése. — Szélggyeztetek a Tavasz Tárlathoz. — A Velencei Kalmár. — A berliniek a Vigszínházban. — Ditrói meg a Nemzeti Színház. — Antoinette Sabrier. — Könyvszemle. — Regény.

FŐVÁROS.

)(**Közlekedési ügyek.** Ma délután ülést tartott a székesfőváros közlekedésügyi bizottsága gróf *Festetics* Géza tanácsos elnöklése mellett; előadó *Antal* Gyula tanácsjegyző volt. A napirendterés előtt *Heltai* Ferencz szóba hozta annak a „kalandos vasutnak” a dolgát, amelyről a lapokban tegnap olvastott. Föltételezi — ugymond — hogy a főváros közigazgatását senki sem vádolhatja gyorsasággal és mégis megtörtént, hogy az amerikai izü vasutra vonatkozó beadvány, amely 9-ikén érkezett a mérnöki hivatalba, onnan már ugyanaz nap elintézetten ment ki, anélkül, hogy az akta a mérnöki hivatal bármely osztályában is megfordult volna. Múltón feltűnő, hogy egy beadvány ilyen gyorsan megtegye az útját. Ilyenre példát nem tud az egész adminisztrációban. Ki tudja ezt a boszorkányos gyorsaságot megmagyarázni ennél a kalandos tervnél? Gróf *Festetics* Géza tanácsos abban látja a gyorsaságokat, hogy a felek csak a szokásos előmunkálattal engedélyt kértek és ezt személyesen adták át a polgármesternek, azzal, hogy a kérelem elintézése sürgős, mert az egyik kérelmezőnek Amerikába kell utaznia. A napirendre térve, elfogadta a bizottság azokat a terveket, amelyek a Ferczvárosi pályaudvar, a Rákosi rendező-pályaudvar, és a Lipótvárosi pályaudvar kisebb-nagyobb meg bővítésére vonatkoznak; és javasolja, adja meg a főváros hatóság az engedélyt a városi villamos vasutnak, a felső kőparton tervezett áramfejlesztőtelep építésére. Előterjesztésre került a közlekedési ügyosztály jelentése, a villamos vasuti alkalmazottak sztrájkja ügyében megtartott vizsgálatról. *Platthy* György sajnálatosnak tartja, hogy a sztrájk történelmi része teljesen hiányzik az ügyosztály jelentéséből. *Heltai* Ferencz az ilyen nagy szociális problémának a megoldására elégtelennek tartja azokat az eszközöket, amelyekkel az ügyosztály rendelkezik. *Wolfner* József, *Simonovics* Béla, *Krámer* Miksa és mások rövid hozzászólása után elfogadták *Heltai* javaslatát. A bizottság előterjesztését az elnök fogja elkészíteni és egy újabb ülésen bemutatni, hogy aztán a közgyűlés elé terjeszszék.

)(**Üssora a tejjel.** A hirtelen időváltozás készületlenül találta a vasutakat, mert nem tudtak elegendő hűtőkocsit rendelkezésre bocsájtani, ezért kevesebb tej érkezett a fővárosba. A nagykereskedők elhatározták, hogy megküzdjenek ezzel a nehézséggel és nem emelték a tej árát. Néhány kistejváros azonban, amikor észrevette, hogy kevesebb a tej Budapesten, kiakarta használni az alkalmat s bár a nagykereskedőtől ugyanazért az árért kapta a tejet, nyolczvan-száz százalékkal fölemelte az árakat. Ezért aztán az ügyosztály utasította az illetékes közegeket, hogy szigorúan ellenőrizzék a csarnokokban és a nyílt piacokon a tejárusokat s azoknak, akik a tej vagy tejtermék árát megokolatlanul emelik, az elfoglalt árusító helyet azonnal mondják föl.

)(**A közúti vasút föllebbezése.** A közúti vasúttársaság ma föllebbezett a tanács határozata ellen, amelylyel a nyári menetrendet megállapította. A társaság kifogást tesz, mert a tanács megállapítása szerint a villamos kocsik korán indulnának. Föllebbezett a Pasaréti Egyesület is, amely azt kérte, hogy a János-kórháztól a szakaszhatárt a Szent Ilonáig terjeszszék ki.

)(**A Fozsonyi-úti villamos vasúti vonal átjáró-vágánya.** A kereskedelemügyi miniszter, a budapesti városi villamos vasut részéről az V. kerület Pozsonyi-úti vonalán létesített átjáró-vágányok végleges jeleggel való engedélyezése tárgyában hozott közgyűlési határozatot jóváhagyta és a nevezett részvénytársaság részére, az új átjáró-vágányok végleges jeleggel való lefektetésére megadott helyhatósági építő-engedélyt megerősítette.

)(**Wampetics marad.** A főváros kilakoltató pört indított *Wampetics* ellen. Az intéző bizottság ma *Bódy* Tivadar elnöklésével ülést tartott s elhatározta, hogy november elsejéig meghagyja *Wampetics*-et a bérletben. A pört azonban az ügy rendezése érdekében folytatja.

)(**Megbűntetett gyomorgyilkosok.** A közigazgatási bizottság ma tartott ülésében, élelmiszerhamításért, illetőleg hamisított élelmiszer forgalomba hozásáért a következőket ítélte el: *Skornyik* András tejkereskedőt (Tárnok) 50 koronára, *Borsós* Kornélt (Czegléd) 20 koronára, *Reismann* Henrik szatócsot (Budapest) 50 koronára, özvegy *Csicskó* Imréné kávémerőt (Budapest) 15 koronára, *Weisz* Henrik tejkereskedőt (Lovasberény) 50 koronára, özvegy *Orbán* Benőné szatócsot (Budapest) 5 koronára, *Wörkl* Józsefné tejárusnőt (Pilis-Borosjenő) 200 koronára.

)(**Áthelyezések.** Amint értesülünk, *Bárczy* István polgármester többrendbeli áthelyezést czélzó a fővárosi hivataloknál. Két vagy három előljáró is helyet fog cserélni: A polgármester, az erre vonatkozó rendeletét ma délig még nem írta alá.

)(**Fővárosi tanárok drágasági pótléka.** A fővárosi polgári iskolai tanárok mozgalmat indítottak az iránt, hogy a nagy drágaságra való tekintettel drágasági pótlékot kapjanak. A polgári iskolai tanárok egyesületének küldöttsége ez ügyben máj. 14-én, holnap fog tisztelegni *Bárczy* István polgármesternél és *Piperkovic*s Bátor tanácsosnál, a tanügyi osztály vezetőjénél.

)(**Uj felsőbb leányiskola a fővárosban.** A református egyház tanácsa elhatározta már régebben, hogy felsőbb leányiskolát létesít Budapesten. Elhatározásuk öszre valóra is válik és az iskolát Budán, a Várhegy oldalán, a szépekékvésű *Lónyay* villában nyitják meg. Öszre egy fiu internátus is fog létesülni, amelyben középiskolai tanulók nyernek helyet. Az internátust *Lónyay*-utca 3. sz. alatti házában fogják berendezni.

EGYESÜLETEK.

(—) **A betegápolás.** Az ápolónőket képző *Gondviselés* egyesület felkérésére vasárnap délben *Korányi* Frigyes orvosnást az újvárosi háza közgyűlési termében felolvasást tartott a betegápolásról.

A felolvasást nagyszámu előkelő közönség hallgatta végig. Korányi azzal kezdte beszédét, hogy mily fontosága van annak, hogy az orvos rendelkezését jól képzett, lelkiismeretes ápolónő hajtja végre. S mégis alig van elegendő ápolónőnk. Különösen háboru esetén ez a hiány végzetes veszedelmet jelenthet. A krími háboruban a tábori kórházakban a sebesültek ezrei hőzött ki-tört a kolera s éppen ápolónők hiánya miatt a betegek nagy része meghalt. Ekkor érkezett a harcztérre misz *Vightingle* negyven angol hölgyvel és e percztől kezdve fokonként kedvezőbbé vált a helyzet. Az angol kormány 50.000 font sterlinget bocsátott *Vightingle* rendelkezésére s e pénzen egy mai napig is létező ápolói intézetet állítottak föl. Néhány évvel később, 1864-ben jött létre a genfi konvenczió és ezzel kapcsolatosan a vörös kereszt egyesület, melynek alapján nagyobb szabásu ápolói iskolákat szerveztek. Az ápolóképzésben különösen jelentős eredményeket mutathat föl a vörös kereszt-Egyesület. Ujabbán magán-társulások is szerveztek ápolóképző intézményeket, így a *Lorántffy* Zsuzsanna egyesület. De hogy mégis mily kevés az ápolónő, legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy a klinikák és kórházak legnagyobb részénél apáczarendekekhez tartozó idegenajku nők töltik be az ápolónői tisztet. Ezért az a czél, melyet a *Gondviselés* ápolónőképző egyesület önfeláldozó hölgyei és urai maguk elé kítűztek, nemcsak humanitárius, hanem nemzeti jelentőségű is. Teljes bizalommal várjuk, ugymond,

az egyesület föladatainak megoldását és az ország elismerése első sorban azoké legyen, akik az egyesületet megalkották és annak tevékeny tagjaivá lettek. Az érdekes fölolvastat a nagyszámú közönség zajos tetszéssel fogadta.

(—) **Tisztújítás a mérnökökgyűlésben.** A Magyar Mérnök- és Építészegylet legutóbbi közgyűlésén megejtett tisztújítás folytán szükségessé vált az egyes szakosztályok újjáalakítása is. Ez a minap megtörtént és pedig a következő eredménnyel: Az *ut-, vasut- és hidépítési szakosztály* elnökévé egyhangulag Tolnay Kornélt, jegyzőjévé Novák Tivadart választotta meg. A *vízépítési szakosztály* elnökévé Reök Iván lett az elnöke. A *gépészeti, elektro-technikai és gyáripari szakosztály* Kajlinger Mihályt, a *bányászati és kohászati szakosztály* Gálócsy Árpádot választotta meg elnökévé. A *műépítési szakosztály* elnöke Nagy Virgilit, a *középítési szakosztály* elnöke Nagy Virgilit, a *középítési szakosztály* elnöke Nagy Virgilit. — A mű- és középítési szakosztály működő bizottságának tagjai lettek: *Báthory István, Fleischl Róbert, Fritz Oszkár, Havas Sándor, Császár Ferencz, Komor Marcell, Löllbach Kálmán, Lux Kálmán, Sándy Gyula, Schulek János, Somló Emil és Schwáb Gyula.*

(—) **A postamesterék nyugdíjintézetének közgyűlése.** A Postamesterék és Kiadók segélyező és nyugdíjgyűlésük vasárnap délelőtt tartotta Pestmegye székházában rendezés évi közgyűlést Bene Róbert posta- és táviróigazgató elnöke alatt, aki megnyitó beszédében konstataálta, hogy az intézet új alapokra fektetésének munkálatai befejeződtek, így az intézet ma már a fejlődés, a konszolidáció útján jelentékeny lépést haladt előre. *Obadich János* titkár terjesztette ezután elő a választmány jelentését. Ezután *Göttinger Kelemen* főkönyvelő a számadásokat terjesztette elő. Végül a nyugdíjgyűlés új alapszabály-tervezetét vitatta meg és hagyta jóvá a közgyűlés.

(—) **A „Charité” közgyűlése.** A Mária Terézia főhercegnő védnöksége alatt álló *Charité* kórházgyűlése ma délután tartotta meg évi rendezés közgyűlést a VI—VII. kerületi kör disztermében *lovag Falk Zsigmond* udvari tanácsos elnöklésével, nagy és díszes közönség jelenlétében. Az elnök hosszabb megnyitó beszédet mondott, amelyben hálás kegyelettel emlékezett meg *Hegedűs Sándorról*. A közgyűlés elnökké *Uchritz Amadé* Emil grótot választotta meg, a tizenkét évi működés után, elfoglaltsága miatt a titkári állásról lemondott dr. *Lantos Emil* utódja pedig dr. *Szabó Sándor* lett.

(—) **A fogtechnikus ügy rendezése.** A Budapesti Fogművészek Egyesületének kezdeményezésére mozgalom indult meg, amely célul tűzte ki a fogtechnikus ügynek gyökeres reformálását. E célból a Fogművészek Egyesülete érintkezésbe lépett a fogorvosi karral is, s lehetőleg velük egyetértőleg óhajítja a fogtechnikus érdekeket megóvni. Május 16-án este 8 órakor ebben az ügyben értekezlet lesz a Piccolo-kávéház különtermében, amelyen minden budapesti fogtechnikus szívesen lát az egyesület.

(—) **Az O. P. J. E. gyűlése.** Az O. P. J. E. Bácsodromgyeji köre az 1907. évi május 8-án tartotta gyűlést Ujvidéken, a polg. leányiskola tornatermében. Képviselve voltak ugyszólván az összes megyei polgáriskolák. Maga a gyűlés igen változatos és érdekes volt. A gyűlést *Kellner F.* elnök vezette. A reformról szólt; az egyesülés erejét hangoztatta. Vonzók valának a fölolvastatások amelyek az ifjúság neveléséről szóltak. Az egyik a szív; (Avar), a másik a természet érzelmét (Fizely Júlia) mutatta meg kitünő nevelési eszközökül. Délelőtt Nemessányi A. látta vendégül az egybegyűlteket. Délben igen szépen sikerült banketten vettek részt a tagok és vendégek. A bankettet kirándulás követte a beocsini cementgyárba.

(—) **A Budapesti Fuvarosok Szövetsége,** melynek alapszabályait a kereskedelmi minisztérium legközelebb megerősítette, f. évi május 14-én délután 3 órakor a Frühluf-féle kávéházi helyiség (VIII., Rákóczi-ut 75. sz.) elsőemeleti disztermében *Gleichmann Miksa* elnök vezetésével alakuló közgyűlést tart, melyre az összes fővárosi nagyfuvarosok meghívotnak. A szövetség, melynek czélja a munkabérlarcok szertelensége s a tisztességtelen ipari

verseny ellen való tervszerű akció, a *Magyar Építőiparosok Országos Szövetsége* kebelében s ennek fővezetősége mellett fogja a munkások tisztességes és jogos igényeinek készséges figyelembe vétele mellett a munkaadók érdekeit szolgálni.

(—) **A Magyar Szt. Korona Orsz. Békeegyesületének választmánya** e hó 14-én, kedden délután 6 órakor a Magyar Tud. Akadémia képtermében ülést tart, amelynek napirendje a következő: 1. Jelentés a Bécsben tartott közép-európai békekonferenciáról. 2. A dr. Csarada János-féle felolvasás előkészítése. 3. Az egyesület pályázata. 4. Indítványok.

(—) **A II. Rákóczi Ferencz-társaság** e hó 26-án, d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Az alapszabályok módosításával kapcsolatos tagsági díjak felemelése. 2. Az önálló vámtérület és általános titkos választói jog mellett való állásfoglalás. 3. Esetleges indítványok.

(—) **A zürichi magyar egyesület volt tagjai.** A zürichi magyar egyesület volt tagjainak országos szövetekeze közgyűlést e hó 17-én pénteken este 7 és fél órakor a Margitsziget alsó vendéglőjében tartja (Terass felmenet jobbra). A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Választás. 4. Indítványok. 5. Új tagok felvétele. 6. Különfélék.

SPORT.

Budapesti tavaszi meeting.

— Hatodik nap. —

A Király-díj.

Rekkenő hőségben, tengernyi nép előtt futották le a mai versenyeket. A Rákóczi-uton szakadatlan sorban kifclé igyekvő magánfogatok, bérkocsik, zsufolt villamosok s társaskocsik már a kora délutáni órákban jelezték a mai nap jelentőségét. Kint a versenyter nagy tribünjén az arisztokrácia, sportsman-jaink színe-java teljes számban képviselve volt s megjelent a nagy-díj megtekintésére József főherceg és fenséges családja is. A Király-díj startjához 10 telivér számát huzzták fel. A ringben Horkay, Rother Stadl és Elmore egyaránt élénk keresletnek örvendtek és a totalizátornél is körülbelül egyformán voltak téve, míg a többiek teljesen el voltak hanyagolva.

Start után rögtön Tábornok van az élen követve Elmore által, míg Horkay néhány hosszal legutolsónak kerül el a starttól. A viztoronynál már Elmore van az élen s az ő kalauzolása mellett fordul be a mezőny az egyenesre. Horkay az egyenesen fokozatosan felnyomul s a távoszlopnál már a vezető Elmore mellett terem, melytől a legkönnyebb stílusban elhuz s mint igen biztos győztes könnyen 2 hosszal nyeri a versenyt a végén óriási rush-hal felnyomuló Muse előtt, mely az utolsó métereken a távig vezető Elmoret a második dijtól is elüti és három hosszal a harmadik helyre utasítja. Horkay győzelme előrelátható volt, mint ezt mult számunkban is jeleztük, benne kétségkivül a legnagyobb classis, a mezőny legjobb lova győzött s jól megérdemelt dicsőséghez juttatta tulajdonosát Szemere Miklóst, ki telivértényésztésünk emelésére semmiféle áldozattól sem riad vissza s istállójára összes tulajdonosaink között a legtöbbet költ. — Annál nagyobb meglepetés azonban Muse második helye, miután a Kanczadijban rossz futása után helyezésre gondolni sem lehetett. Most már bizonyos, hogy az Oaks-ban nem volt rendben s bizonyára mai helyezését lovasa kitünő taktikájának köszönheti, ki folyton hátul tartotta a kanczát s csak a távos-

lopnál vetette előre, mely így megőrzvén frissességét, képességét teljes mértékben kihasználhatta. Elmore harmadik helyét illetőleg az a véleményünk, hogy lovasa nagyon gyöngye volt, tartani nem tudta s így esélyeit az önmaga diktálta rendkívül gyors iram tette tönkre. — Taral erős keze alatt ha a versenyt nem is nyerte volna, de a győzőhöz bizonyára közelebb végezte volna futását.

Az előfávit Rother Stadl pillanatra sem volt versenyben, egyrészt legnagyobb súlya, másrészt a versenyben volt rossz pozíciója tönkre tették esélyeit.

A verseny után Horkay tulajdonosát Szemere Miklós urat lelkesen üdvözölték s élénk ovációban részesítették legjobb belföldi lovasunkat Janeket is briliáns lovaglásáért, kinek az a ritka szerencse adatott, hogy két évben egymásután lovagolhatta a legnagyobb magyar díj győztesét, Janeknek különben is jó napja volt ma, amennyiben Toast, Go és Horkay nyergében háromszor haladt át mint győztes a czélkarikán.

A többi futamok is eléggé érdekesek voltak, a játékosokra azonban rossz idők jártak, miután ma is 2 verseny kivételével a favoritok az egész vonalon lemaradtak. Az ötödik futamban baleset is történt, a távoszlopnál felbukott Dreher Antal 2 éves Vicar-ja s lovasát, Svatoszt maga alá temette, ki agyrázkódást szenvedett és eszméletlenül maradt feke a gyepen. Az elősiető mentők eszméletre térítették s a versenytérrel kórházba szállították. A baleset szerencsére nem oly komoly, mint első pillanatra látszott s reméljük, hogy az igyekvő fiatal lovas mihamarabb fel fog épülni.

Részletes eredmény a következő:

I. **Széchenyi-díj.** Díj 250 drb arany. Táv. 3000 m. 1. Geist G. 5é sm. Toast 63 kg. (Janek). 2. Báró Springer G. 4é sm. Meglio 59 kg. (Taral). 3. Mautner V. 5é pm. Danubius 63 kg. (Birkenruth). Tot.: 10:29, 20:35, 60.

II. **Eladóverseny.** Díj 2000 K. Táv. 1600 m. 1. Blaskovich Elemér 4é pm. Go 59 kg. (Janek). 2. Geist G. 4é ph. Taxameter 59.2 kg. (Bocskai). 3. Gróf Pejácsevich A. 3é pk. Diana II. 47 kg. (Klimscha). Tot.: 10:26, 20:28, 60, 28.

III. **Király-díj.** Díj 125.000 korona. Távolság 1800 m. 1. Szemere M. 5é sm Horkay 63 lov. (Janek). 2. gr. Batthyány Elemér 3é pk Muse 49.5 (Heidt). 3. Br. Springer G. 3é pm Elmore 51 Pis. 4. Br. Herzog M. 3é pm Táltos 49 (Walkington.) Tot.: 10:34, 20:37, 94, 44.

IV. **Nyeretlen kétévesek versenye.** Díj 3000 korona. Távolság 900 m. 1. Hg. Hohenlohe Oehringen pk Geständniss 51 lov. (Baumgartner) F. 2. Mautner V. sm Toledo 56 (Birkenruth). 3. Jankovich B. Gy. pk Liserl 54.5 (Martin.) Tot.: 10:105, 20:53, 31, 35.

V. **Kétévesek eladóversenye.** 2000 K. 1100 m. 1. Zombory R. sk. Cziczuska 46 kg. (Hikisch). 2. báró Born F. fk. Wergele 51 és fél kg. (Klimscha). 3. Meibhl T. sk. Cythera 53 kg. (Gulyás). Tot.: 10:67, 20:66, 66.

VI. **Eladók handicapja.** Díj 2000 K. Táv. 1000 m. 1. Mattausch H. 4é. pk. Irrlicht 60 kg. (Fetting). 2. Luczenbacher M. 4é. pm. Golden drop 59 és fél (Janek). 3. Dreher A. 3é. stm. Vicarello 45 kg. (Taral J.) Tot.: 10:69, 20:46, 38, 52.

VII. **Handicap.** Díj 3000 K. Táv. 1400 m. 1. Dreher A. 3é. pk. Lamballe 49 kg. (Vivian). 2. báró Springer G. 4é. sm. Witizza 61 és fél kg. (Tara). 3. báró Tornyai Schossberger L. 3é. pm. Gyuri 50 és fél kg. (Southey). Tot.: 10:44, 20:27, 27, 23.

— Hetedik nap. —

A Királydíjat követő mai versenynap fő száma a kétévesek egyik legnagyobb díja, a Károlyi-memorial. Ezen 30.000 koronával dotált versenyben a

TERMÉSZETES BILINI SAVANYVIZFORRÁS

kiváló képviselője az alkalikus nátron-forrásoknak

10.000 rész vízben 33,1951 rész szénsavnátront, 38,7660 rész szabad és félig kötött szénsavat tartalmaz; régóta bevált gyógyforrás, vese, hólyag- és gyomorbántalmaknál, közsვნynél, hörghurutnál, aranyeres csomóknál, cukorbetegségnél, húgyszervi és bélbajoknál stb.

Kitünő mint diätetikus asztali ital. előmozdítja az emésztést a fölfuottság kellemetlen jelensége nélkül, mint a melyet a szénsavval mesterségesen tultelített borvizek előidéznek.

össz es ásványvizkeesk edésekben és dogériákban. — Brunnen-Diektion Bilin (Oesterreich Böhmen).

Fólerakat: **ÉDESKUTY L.** ásványviz nagykereskedőnél cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, VI., Erzsébet-tér 8. szám.

legfiatalabb évjárat szinc-java ad egymásnak találkozózt s győztese gyakran a későbbi nagy klasszikus versenyekben is számottevő kombattans szokott lenni. E versenynek az idén még a szokottnál is nagyobb fieldjében, miután cca 12—15 ló indulására számíthatunk, rendkívül nehéz a tájékozódás. Van a mezőnyben sok oly kétéves is, amelyek még az idén nem jelentek meg a verseny pályán s így nem tudhatjuk, hogy nem-e ezek között rejlik a győztes. E „sötétek“ elbírálásánál csak a származási tabella nyújthat némi tájékoztatást, továbbá az istállókból kiszivárgó hírek, amelyek azonban nagyon gyakran csalódást hoznak és éppenséggel nem megbízhatók. Ez okból mi a nyerőt a pályán már szerepelt és jó formát mutatott Nigger és Mayrose között keressük a Mauthner-istálló jelöltje előtt, megjegyezvén azonban, hogy e verseny nagyon gyakran meglepetéssel is szokott végződni és ez az idén sincs kizárva, miután a sötét lovak képességeiről nem birunk mértékkel.

A Károlyi-memoriálon kívül érdekes még a Gödi handicap is, melyben a sikertült sulyelosztás folytán több ló bir győzelmi esélyrel.

Jelöltjeink a mai napra a következők:

- I. Gabelou—Tarok.
- II. Barbarossa—Taxameter.
- III. Monte Saldo—Sixtus—Janek lov.
- IV. Nigger—Mayrose—Mauthner ist.
- V. Vesztegető—Toledo.
- VI. Katz im Sack—Durga.
- VII. Medve Janko—Hexenmeister.

¶ A bécsi ügető-meeting negyedik napjának eredménye:

- I. Endymion-verseny. Díj 1700 K. Táv. 2500 m. 1. Togo. 2. Ernstl. 3. Rebeka. Tot. 10 : 32, 20 : 32, 27, 56.
- II. Májusi handicap. Díj 2600 K. Táv. 2555 m. 1. Aspasia. 2. Hallstatt. 3. Marcella W. Tot. 10 : 60, 20 : 56, 56, 72.
- III. Panoast-verseny. 2500 K. Táv 2240 m. 1. Greten. 2. Dylla R. 3. Rendezvous. Tot. 10 : 16, 20 : 24, 48, 43.
- IV. Derby. 60.000 K. Táv 3300 m. 1. Dora. 2. Fahrafelder. 3. Bruder Staubinger. Tot. 10 : 15, 20 : 26, 33, 33.
- V. Amstetteni díj. 2400 K. Táv 2625 m. 1. Robinetti. 2. Hans Lancelot. 3. Deficit. Tot. 10 : 16, 20 : 23, 29, 34.
- VI. Berliini díj. Díj 4000 K. Táv 2800 méter. 1. Countesse Caid. 2. Levente. 3. Aventurier. Tot. : 10 : 257, 20 : 62, 26, 40.
- VII. Vergeltungs-handicap. Díj 1700 K. Táv. 2600 méter. 1. Pompás. 2. Champion Bourbon. 3. Robert. Tot. : 10 : 138, 20 : 93, 38, 55.

( ) Prágaüversenyek. A versenyek második napja a következő eredménnyel végződött:

- I. Tiszti sikkverseny. Díj 1800 K. Táv. 2400 m. 1. Verdi 78 és fél kg. (Wuthenau). 2. Parade 76 és fél kg. (Bregant). 3. Bíró 74 kg. (Edenberger). Tot. : 10 : 20, 20 : 26, 27.
- II. Eladóverseny. Díj 2100 K. Táv. 1400 m. 1. Vineta 57 és fél kg. (Pache). 2. Bergere 58 és fél kg. (Kscholaty). Tot. : 10 : 10.
- III. Mődraui gátverseny. Díj 2100 K. Táv. 2400 m. 1. Guter Kerl 68 kg. (Bartosch). 2. Hulda 73 kg. (Edenberger). Tot. : 10 : 40.
- IV. Tavaszí akadályverseny. Díj 10.000 K. Táv. 4500 m. 1. Bartéduc 66 és fél kg. (Seidemann). 2. Beglerbeg 65 kg. (Horacek). 4. Perkal 66 és fél kg. (Fürst). Tot. : 10 : 90, 20 : 87, 44.
- V. Prágai polgárdíj. Akadályverseny. Díj 2300 K. Táv. 3200 méter. 1. Dió 63 kg. (Eltz). 2. Arnhem 63 kg. (Reimer). Tot. : 10 : 12, 20 : 22, 22.
- VI. Wyscheradi gátverseny. Díj 2300 K. Táv. 2800 méter. 1. Pokolba 64 kg. (Buckenham). 2. Calabrias 68 és fél kg. (Csopora). 3. Sommerfrische 70 méter (Lawton). Tot. : 10 : 20.

A prágai versenyek harmadik napjának eredménye a következő:

- I. Liechtenstein díj, Díj 1800 K. Táv. 1800 méter. 1. Macache 67 kg. (Eltz). 2. Sódar 67 kg. (Lücke). 3. Gitta 72 és fél kg. (Bartosch). Tot. : 10 : 15.
- II. Beraun díj, Díj 2400 K. Táv. 2000 méter. 1. Ilfracombe 52 és fél kg. (Rosack). 2. Esperance 60 és fél kg. (Kemény). Tot. : 10 : 12.

III. Bradschnai gátverseny. Díj 7000 K. Táv. 2400 méter. 1. Ignorant 60 kg. (Rémes). 2. Orcus 70 és fél kg. (Sflinn). 3. Nikita 67 és fél (Csompora). Tot. : 10 : 330, 20 : 48, 27, 28.

IV. Hölgyok díja. Díj 1200 K. Táv. 3200 méter. 1. Bergere 64 és fél kg. (Eltz). 2. Ibis 64 és fél kg. (Lücke). 3. Parádé 66 kg. (Bregant). Tot. : 10 : 30, 20 : 28, 33.

V. Slichowi akadályverseny. Díj 2800 K. Táv. 4500 méter. 1. Virago 60 kg. (Earl). 2. Titzi 75 és fél kg. (Huxtable). 3. Bali 60 kg. (Lawton). Tot. : 10 : 15, 20 : 29, 36.

( ) Az Urlovasok Szövetkezete az évenként nagy-sikerű díjlovagló-versenyét szerdán délután rendezti a Tattersall pályáján. A nevezések fényesen sikerültek, így a díjlovaglásra 38, a díjugratásra 39 és a jeu de barre-ra 26 lovat neveztek.

Szenzációs footballmérkőzések.

Mielőtt a vasárnapi mérkőzések szenzációs eredményeit közölnök, első osztályu csapatainknak két nagy hibájával foglalkozunk.

A vezető helyen álló csapatok egyik nagy hibája az elbizakodottság, aminek következményeit vasárnap a ferencvárosiak érezték meg, midőn saját pályájukon verte meg a budapesti atletikai club bajnoki csapatunkat.

Ennek a vereségnek nagy jelentősége van és döntő fontosságu lehet a bajnokságnak, még ebben a hónapban eldőlo kérdésére.

Az F. T. C. a bajnokság őszi és tavaszi fordulójában csak egyszer mérkőzött eldöntetlenül, a többi tiznegy mérkőzése pedig győzelemmel végződött.

Mindenki holt biztosra vette tegnapig bajnokságát és ime egy olyan csoport veri meg saját otthonában, amelyik különben számításba se jön a bajnokságnál. Okát e vereségnek könnyű kitalálni, mely nem egyéb, mint elbizakodottság.

Nem vette komolyan ellenfelét és ennek eredménye egy csufos vereség.

Ez volt a vasárnap egyik szenzációja. A másik a Mac. veresége a M. T. K. révén, 7 : 0 arányban.

A Mac csapatát a B. T. C.-vel való csütörtöki mérkőzése megtizedelte. Harczképtelen lett Veres és Niesner, akik tegnap nem állottak ki, továbbá Oláh a fedezetsor és Vangel csatár.

A club vezetősége azonban kirendelte őket a matchre, sántán és mondhatni harczképtelenül, mintha nem lett volna helyesebb második csapatbeli játékosokkal pótolni őket, vagy pedig az egész második csapatot kiállítani az M. T. K. elleni harmadik mérkőzésükre, melynek semmi különös jelentősége se volt, sőt véleményünk szerint teljesen felesleges, mert hiszen az idén már kétszer mérkőztek egymással. — De hát vasárnapjuk szabad volt, a match pedig nagy jövedelemre nyújtott kilátást, így hát kiállították nagy hírnevű, de tegnap rokkant első csapatukat.

Az MTK. nagyarányu győzelmét természetesen nem lehet komolyan venni és reálisnak tartani, mert ellenfelei rokkantak voltak, kapusuk pedig tulajdonképpen nem is volt, mert Sipost már a match elején úgy megrugták, hogy a mentők vitték el a pályáról és Oláh, akit helyére állítottak, alig tudott állani a lábán.

Az MTK. természetesen kihasználta ellenfelének ezen nagy hátrányait és az első félidőben 2, a másodikban pedig 5 goalt rugott ellenfelének kapujába.

A vasárnapi fővárosi mérkőzések eredményei a következők:

- MTK.—MAC. 7 : 0.
- BAC.—FTC. 4 : 3.
- UTE.—Föv. T. C. 1 : 1.

( ) A B. T. G. győzelmő Bécshon. A budapesti torna-klub csapata vasárnap délután a Wiener Sport-Club csapatával mérkőzött Bécshon.

A magyar csapat igen szépen viselte magát, amennyiben szép és fölényes játék után 5 : 2 eredménnyel győzte le az osztrák főváros eme kitünő csapatát.

( ) Galamblovők kögyülése. Az Országos Magyar Galamblovő Egyeslet szentmargitszigeti helyiségében 1907 május 18-án délután 1 órakor rendes évi közgyűlést tart. A tárgysorozata következő: 1. 1906. évi jelentés és felmentvény megadása feletti határozat. 2. Az elnökség és igazgató választmány lemondása és ezen tisztségek betöltése. 3. A két számvizsgáló tag választása. 4. A jegyzőkönyv hiteltelítésére két tag választása. 5. Esetleges indítványok.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A Zeysig-ügy utóhangjai. A Zeysig-féle röpírat megjelenésével tudvalevőleg nagyon heves újságháborút idézett elő a Pesti Hirlap és Az Ujság között. Ezen polemiából kifolyólag Gajári Ödön rágalalmazási sajtópört indított Légrády Imre dr., a Pesti Hirlap főszerkesztője ellen, aki ugyancsak viszonzvátat emelt Gajári Ödön Az Ujság főszerkesztője ellen. A lefolytatott sajtóügyi vizsgálat után a vádtanács úgy a Légrády Imre drt, mint Gajári Ödönt vád alá helyezte s ezen rágalalmazási pörben a büntető törvényszék esküdttörősága Zsitvay Leo elnöklete alatt mára tüzte ki az esküdttörőségi főtárgyalást. Időközben azonban a pörösködő főszerkesztők jogi képviselői, Darvay Fülöp dr. és Sebestyén József dr. kérvényt adtak be a bírósághoz, melyben tudatták, hogy a felek békés uton intézték el az ügyet s így a további bírósági eljárást nem kívánják. Ezen panaszvizszavonó kérvény folytán a bíróság a sajtópörben a további eljárást beszüntette s így a mai esküdttörőségi tárgyalás is elmaradt.

§ A pes ividéki törvényszék elhelyezése. Az igazságügyi miniszter a pestvidéki törvényszéket, ügyészséget és fegyházat új, modern épületben akarja elhelyezni s megfelelő telket kért a fővárostól. A tanács a Külsőkerepesi-uton, a Tattersall mellett ajánlott egy nagyobb területet, amelyet a miniszter nem fogadott el, mert nagyon messze esik a várostól, ellenben a fővárosi pénzalap dunaparti telkeinek egyikére reflektált a Margit-hid körül. A magánépítési ügyosztály most azt javasolja, hogy a főváros továbbra is amellett maradjon, hogy a kérdéses épület a külső területen létesüljön, még pedig azért, mert a fegyházzal kapcsolatos, 2000 négyszöglet elfoglaló épület nem való a város belsejébe.

§ Becsületsértési per egy toasztból kifolyólag. A legutóbbi községi választásoknál Benedek János országgyűlési képviselő igen élénk és eredményes agitációt fejtett ki Ó-Budán a községi demokrata-párt érdekében. Benedek János eljárását és politikai magatartását szobahozta a függetlenségi és 48-as pártkörben dr. Keszits Antal Ó-Buda orsz. képviselője s felszólalásának az lett az eredménye, hogy Benedek Jánost kitessékelték a pártkörből. Az ó-budai függetlenségi és 48-as kör tagjainak egyrésze helytelenítette dr. Keszits felszólalását az orsz. függetlenségi pártkörben s hogy kimutassák Benedek János iránti rokonszenvüket, Szilágyi Károly alelnök vezetése alatt kiléptek a körből s beiratkoztak a demokrata körbe. A függetlenségi és 48-as kör tagjainak másik része ezzel szemben Keszits Antal mellett fényes tüntetést, sőt tiszteletére bankettet rendezett. Ezen a banketten Kaffka Ede magánhivatalnok toasztot mondott, amelyben Szilágyi Károly személyére nézve sértő vonatkozásokat fedezett fel és ezek miatt becsületsértési pört indított Kaffka Ede magánhivatalnok ellen. Ma tárgyalta ezt a panaszt dr. Polányi aljárásbíró. A tárgyaláson Kaffka beismerte, hogy használta az inkriminált kifejezéseket, de czeekben ő becsületsértést nem lát. A bíró dr. Dushegyi Gyula vádja és dr. Bródy Ernő védelme után Kaffka Edét csakis 10 korona pénzbüntetésre ítélte el becsületsértés vétsége miatt.

§ Az ügyvédí kör nyári helyisége. A budapesti ügyvédí kör május 16-án nyitja meg ünnepélyesen nyári helyiségét a Népligetben a Sverteczky-féle vendéglőben, ahol a tagoknak szép kerti- és zárt-helyiség, valamint tekepálya áll rendelkezésre. A heti társasösszejevövek hetenként május 16-tól kezdve hétfőn és csütörtökön tartatnak meg.

§ A német császár mint tanu. Dr. Péter Károly becsületsértés miatt nemrég pört indított a Post felelős szerkesztője ellen s a minapi tárgyaláson — mint azt lapunknak Münchenből jelentik — azt indítványozta, hogy Vilmos császárt tanuként megidézzék. A törvényszék ma határozott ebben a dologban s elvetette a panaszos indítványát.

Reggelizés előtt fél pohár Igmándi keserűvíz az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Használata valódi áldás gyomorbetegeknek és székzsorulásban szenvedőknek. Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben. Készítősége Komáromban.

§ Szülők harca a gyermek miatt. Schwertenbergi Breymann Gusztáv nyug. huszárkapitány a múlt év folyamán válópórt indított neje, szül. Westphal Margit ellen, a gyámhatóság a házasságból származó 10 éves leánygyermeket az anya gondozása alá helyezte. Az atyát nagyon elkésztette a hivatalos határozat s ez év március 19-én többek kíséretében kiment a Margitszigeti Téli szállóba, ahol felesége lakott. A kislányt erővel el akarta vinni magával, ez azonban nem sikerült neki. Emiatti felindulásában azután sértő szavakkal illette feleségét. A megsértett asszony ezért becsületsértés miatt panaszt emelt férje ellen. Mára volt kitüzve ezen ügyben a tárgyalás dr. Farkas járásbíró előtt. A tárgyaláson Breymann betegsége miatt nem jelent meg. A panaszos asszony kihallgatása alkalmával eskü alatt hajlandó volt vallani, hogy férje vele szemben mélyen megalázó kifejezést használt. A meg sem jelent férj ügyvédje tagadta a panaszolt sértés elkövetését. A bíró ezután Strausz Aranka hidegvizgyógyintézeti gondnoknőt hallgatta ki tanuként. Ez azonban csak utólag Breymannétől hallotta a férj inkriminált kifejezéseit. Itéletre ma még nem került a sor, mert a bíró a felek kérelmére újabb tanukat idézett be a folytatódó tárgyalásra.

Nyilt-tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelőséget a szerkesztőség)

WIKUS TÁTRA
NYERS EVÉSRE
a legjobb tejszokoládé
BUDAPEST, DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

Marilla szanatorium május hó 1-én nyílt meg. — A napi penzió: lakás, kiszolgálás, világítás, élelmezés, orvosi kezelés és az összes gyógyeszközök használatával együtt 12.50 16 koron ába kerül

AZ IGAZGATÓSÁG

Ifj MECHLOVITS TIVADAR

mű- és czímfestő
kizárólag Budapest, VI., Váci-körút 55.
TELEFON 66-72

Sérvbajosok!
Az egyedüli szakszerű orvosi rendelő-intézet a baj ellen
POLLITZER
sérvambulorium
Budapest, Károly-kö ut 10. félemelet.
Egész nap ingyenes orvosi rendelés.
Kérjen prospektust!

Elismert tény,

hogy bárki, a fővárosban vagy az ország bármely vidéken, bármilyen üzletet, vagy ingatlant venni, vagy eladni óhajt, a leggyorsabban megbízhatóan előzetes költségek nélkül csakis az első magyar általános

adás-vevést

közvetítő vállalathoz fordul Budapest, Károly-körút 9. (Grót Hadik ház). Vezetője Löwy Alfréd.

KALIPTAS
a legjobb és már is a legkedveltebb fogpép
Kapható: **MÜLLER J. L.** os. és kir.
Budapest, IV., Koronaherczeg-u, 2.
Foggyógyászati, drogeria és finomabb üzletekben.
Kis tubus 60 fillér.
Nagy tubus 1 koron.
Fogpép

KÖZGAZDASÁG.

A vásárpénztár ügye az OMGE-ben. A székesfőváros közigazgatási és közlemezési ügyosztályának a marhavásárpénztár és újonnan létesített sertésvásárpénztár együttesen való vállalatba adása tárgyában a főváros tanácsa elé beterjesztett javaslatával tüzetesen foglalkozott már az *Egyetértés*. Az OMGE állattenyésztési és állategészségügyi szakosztálya ugyanarra az álláspontra helyezkedett ma délután tartott ülésében, amely álláspontot kifejtettünk.

Az új székesfőváros marha és sertésvásári vásárpénztár ügyét *Jeszzenszky Pál* ügyv.-titkár ismertette s felsorolta részletesen a gazdáknak a jelenlegi vásárpénztár ellen többször felhozott panaszait, melyeket a legutóbb tartott vizsgálatok is igazaknak bizonyítottak. Ismertette ezután az új tervezet hátrányait, kifogásolta, hogy a szerződést a vállalkozóval oly hosszú időre akar a főváros szerződni, hogy egy a marhavásári, mint a sertésvásári pénztárt egy pénzesopornak kívánják odaadni, hogy az új pénztárnak is obligatórius s nem fakultatív jellege lesz, hogy a pénztár az eddiginél is több és nagyobb díjakat állapít meg. Indítványozta, hogy mind e körülményre hívják fel a szék.-főv. tanácsának figyelmét s kérjék fel, hogy hívjon egybe szakértekeket annak a megvitatására, vajjon nem volna a vásárpénztárt az érdekeltségnek (gazdák, iparosok, bizományosok stb.) a fővárossal közösen célszerű létesíteni. A helyesléssel fogadott előterjesztéshez és indítványhoz a szakosztály *Fenyvessy Adófi*, dr. *Horváth János*, *Löcherer Andor* és mások felszólalásai után egyhangulag hozzájárult. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara holnap tart ilést a vásárpénztár ügyében.

Az Erzsébetvárosi takarékpénztár új elnöke. Csak a napokban írtuk meg, hogy *Weltner Jakab*, az *Erzsébetvárosi takarékpénztár* alelnöke elhunyt. Most a takarékpénztár igazgatósága betölteni óhajítja ezt a megüresedett alelnöki állást s választása — mint értesülünk — az igazgatóság legidősebb tagjára: *Pollacsek Sándorra* esett, akit legközelebb már meg is választanak az intézet alelnökévé. Az így megüresedett igazgatósági állást pedig az intézet jogtanácsosával, dr. *Böszörményi Oszkár*al fogják betölteni, akit azonban csak a legközelebbi közgyűlés fog megválasztani.

Új miniszteri biztos az osztályorszájateknál. *Lukács* volt pénzügyminiszter annak idején az osztályorszájatek ellenőrzésére miniszteri biztos állást szervezett *tízezer korona évi járandósággal*. Erre az állásra unokaöccsét, *Lukács Sándor* pénzügyminiszteri osztálytanácsost nevezte ki. Az idő azóta változott. *Lukács* volt pénzügyminiszter ma az Osztályorszájatek Részvénytársaság elnöke s a jelenlegi pénzügyminiszter — mint értesülünk — fel akarja menteni állásától az osztályorszájatek ellenőrzését végző miniszteri biztos, mert az a feladása, hogy az *unokafivér* osztálytanácsos nem gyakorolhatja az ellenőrzést annál a részvénytársaságnál, melynek elnöki állását a *nagybátyja* tölti be.

A marokkói sáska. Még emlékeztetéseket azok a vész-hírek, amelyek a tavalyi hortobágyi nagy sáskajárásról országszerte elterjedtek. Ennek a sáskajárásnak ez idén is van folytatása. Késéssel bár kelni kezd a sáska, amelyet az idén a zord tavaszodás legalább 10-15 nappal tartott vissza fejlődésében. Az első sáskahír május 11-én érkezett a Nagyhortobágyról az „ökörföld” nevű dűlőről s valószínű, hogy néhány nap múlva már általános lesz a kelés. A gazdáknak az a reménye, hogy az idei kemény tél, a nagy hó, majd tavasszal a nagy vizek kárt idéznek a sáskában és véget vetnek annak, nem teljesült. A földművelésügyi minisztert sem találja készületlenül a sáska. Mert habár a marokkói sáskáról intézkedő törvény még nem jutott törvény erejébe, *Darányi Ignác* földművelésügyi miniszter az 1894. évi XII. t.-cz. alapján megtette az előzetes intézkedéseket, hogy a sáskajárást az idén nemcsak korlátozni, hanem ennek végét is lehessen vetni. A múlt nyáron megállapított fertőzés mértékéhez mérten, amely mintegy ötvenezer kat. hold terjedelmű, a miniszter a tavalyi tizenkét, illetőleg későbbben huszonnegy géppel szemben ez idén 275 irtógépet állít munkába. E gépek már április végén kerültek a színhelyre s belőlük 108 darab Nagyhortobágyon, 60 drb Csegén, 53 drb Balmazújvároson, 36 drb Nádudvaron és 18 drb Kunmadarason van. A gépek húzásához

szükséges fuvaros hatszáz kettős ló fogat és az egyéb kisegítő munkaerő már szintén szervezve van. Ez utóbbit az érdekeltektől törvényhatóságok szervezték a miniszter rendelete értelmében. Ugyancsak biztosítva van a szükséges költség is, amelynek megfelelő részletét *Darányi* már szintén kiutaltványozta az érdekeltektől. Mindezeket az előző intézkedéseket a miniszter a m. kir. rovatani állomás előmunkálatai és javaslati alapján rendelte el. Valószínű, hogy az irtás egyáltalán csak a pünkösdi ünnepek után fog kezdődni, mert várni kell, hogy a sáska zöme, vagy legalább irtható mennyisége kikeljen. A sáska kelése ez idén ugyan némi kárral jár, mert az irtás idejét, melynek az aratás szab határt, rövidebbre szorítja, ámde ez az idővesztés talán kárpótlódik azzal, hogy a munka két óránként váltott lovakkal reggel négy órakor fog kezdődni s eltart, amíg este dolgozni lehet.

Törvény a zugkiállításokról. Alig mulik el hét anélkül, hogy az ország valamelyik részéből kiállítás rendezésének híre ne érkezzen. A kisebb-nagyobb ipari és gazdasági kiállítások legjava része természetesen nem felel meg azoknak a várakozásoknak, melyeket a nagyközönség a kiállításokhoz fűz. Ez indította arra az Országos Iparegyesületet, hogy a kereskedelemügyi kormányzatot javaslatot tegyen abban az irányban, hogy egy állandó kiállítási központ szervezése és fenntartása révén utját lehetne vágni a minden magasabb cél nélkül rendezni szokott apró-cseprő kiállításoknak, melyek legnagyobb részét helyi érdekeltség hiúságának kielégítésére elégségesek, de éppen nem szolgálják a közérdeket. Az Országos Iparegyesületnek legutóbb tartott ülésén, amelyen a kiállítási központ létesítését határozta el, *Micsch Endre* min. osztálytanácsos a kereskedelmi miniszter képviselője szintén felszólalt és érdekes kijelentéseket tett a zugkiállításokról készülő törvényjavaslatról. A törvényjavaslat a kereskedelmi miniszteriumban már készülődésben van. A tervezet szerint az intézkedések valószínűleg odavezetnek, hogy meg legyen jelölve, mely kiállítási kitüntetések, érmekek szabad használni a kiállítóknak. Épp úgy, mint a külföldi érdemrendek viselésére, engedélyt kell kérni. Remélhető, hogy a törvényjavaslat a zugkiállításokkal való visszaéléseket véggépp lehetetlenné teszi. Megjegyezzük itt, hogy az állandó kiállítási központ egyik főteendője lenne, hogy a kormányzat tájékoztatást nyújtson az egyes kiállítások államsegélye mérvére nézve.

Drágább a cukor. Megirtuk már, hogy a cukor drágább lesz, mert a nemzetközi cukorpiacra nagy mozgalmat keltett az a jelentés, hogy az idén nagyon gyenge cukortermeésre van kilátás. A cukor árának emelkedése már jó ideje tart, de tegnap hirtelen erősebb hausse-mozgalom volt az európai cukortőzsdéken, amely azonban ma nem folytatódott. Tegnap ugyanis az a hír érkezett Newyorkból, hogy ott a cukor ára 6-8 ponttal emelkedett, mert Kubában és Jávában kedvezőtlen az időjárás. A prágai piacon az is nagy hatással volt, hogy Kanada számára 5000 tonna kőtést csináltak és Anglia is erősen vásárol. Hamburgban a cukor ára májusra 60 német fillérrel emelkedett 20.60 márkára, augusztusra pedig 65 fillérrel 20.80 márkára, az új kámpányra 25 fillérrel emelkedett 19.75 márkára. Ma már kissé gyengültek az árfolyamok, de tegnapelőtthöz képest még mindig jóval drágább; májusra 20.50 márkára, augusztusra 20.65 márkára és új áru 19.70 márkára. Prágában szintén mozgalmas nap volt tegnap és a készáru 23.50 koronára emelkedett, mely árat ma is megtartotta. Minthogy a cukorrépára nagyon szükséges már az eső, nagyobb emelkedésre van kilátás, ha hamarosan nem lesz jó eső, hanem tart a perzselő hőség.

A nyugati pályaudvar rendezése. Közöltük annak idején a kereskedelmi miniszter vasuti beruházási javaslatának ismertetésekor, hogy *Kossuth* az államvasuti pályaudvarok kibővítésére jelentékeny összeget irányzott elő. A budapesti pályaudvarok kibővítési munkálataira több mint két millió koronát vett föl a miniszter. Mivelhogy pedig nyugati pályaudvar leginkább rászorul a kibővítésre és rendezésre, a napokban már meg is kezdték a nyugati pályaudvar átalakítási és kibővítési munkálatait. Lehordják a jelenlegi pályatest és a Podmaniczky-utca közt elterülő műhelyeket, szerelőházakat, fűtőházakat stb. Ezek mind részben a rákosi rendező pályaudvaron, részben az István-telki főműhelyben nyernek elhelyezést, a pályatest és áruraktárak megegyezően akkora helyet nyernek,

mint a megyebmév pályaudvar Palota-Uj res sinnár

A Korc gebben me Hitebank rona alap felmelni. társaság e mellett ren 2 millió k felmelésé jelentette, síva van.

igazgatóság tettek az i (Goldberg (Kunz Józ Gyula (St Szeács A A felügyel Lukács cz Tódor czé gatóság ü igazgató cégvezető

A Gan lunk csak automobil be géprész ennek az vetett mag ság igazg hogy a gy ki. Ujabba is terelőd ben értek Ganz-gyár vük van a tanácslezo eredmény osztályt fo gyártásáv

Az OM reskedelm előtt fél a budape közgyűlés lis gazda kérdése,

ügye van lat kapcs gyűléséne államvasu vasut eng nyeket. A ványokat V., Szecl kerületen erre igény

A tem egyik leg évtizedek egylet ali annak éle igazgató. gazda a azt, hogy megye a eredmény belterjes több Me kitott, Te eladási k azonban indította jon s mo alatt az c letei köz nélkül ma

Az e gyűlést. helyettes de Potter ról lemor tolmácsol után Ottl át elnöke

Ambrózy Stojánov elnökeül.

mint a mekkorával eddig bírtak. Ugyancsak nagyobb mérvű kibővítés alatt áll a Rákos-rendező pályaudvar színházalja is, valamint a Rákostól Palota-Ujpestig terjedő vonalszakasznak négyezer-szempára való kibővítése.

A Kereskedelmi Hitelbank tőkeemelése. Már régebben megírtuk, hogy a Magyar Kereskedelmi Hitelbank Részvénytársaság jelenlegi 2 millió korona alaptőkéjét 3 és fél millió koronára fogja feleltetni. Ez most megtörtént, ugyanis a részvénytársaság e hó 12-én dr. Schreyer Jakab elnöklété mellett rendkívüli közgyűlést tartott, mely az eddigi 2 millió korona alaptőkének 3 és fél millióra való feleltetését elhatározta. Az elnök mindjárt azt is jelentette, hogy az új részvénytőke teljesen biztosítva van. A közgyűlés ezután kiegészítette az igazgatóságot és a felügyelő-bizottságot; beválasztották az igazgatóságba: budai Goldberger Gyula (Goldberger Sám. F. és Fiai r.-t.), Kunz József (Kunz József és Társa cég főnöke), Slux Gyula (Slux Gyula és Hugó cég főnöke) és Székács Antal (Schwarz A. és Fiai cég főnöke). A felügyelő-bizottságba: Bodnár Ignác (Blau és Lukács cég főnöke) és Kertész Nándor (Kertész Tódor cég főnöke). A közgyűlés után az igazgatóság ülést tartott, melyen Gutmann Zsigmond igazgató vezérigazgatóvá és dr. Schreyer Endre cégvezető igazgatóvá nevezetett ki.

A Ganz-gyár automobil osztálya. Automobilok nálunk csak részben gyártanak, amennyiben az automobil fontosabb alkatrészeit külföldről hozzák be géprészek gyanánt s itt állítják össze. Oka ennek az üzemi képes automobil behozatalára kivett magas vám is. A Ganz-gyár részvénytársaság igazgatósága régebbi idő óta foglalkozik azzal, hogy a gyárat külön automobil osztállyal bővíti ki. Ujabbán már a tárgyalások komolyabb irányba is terelődtek és legutóbb a Hitelbank helyiségeiben értekezletre jöttek össze az érdekeltek, a Ganz-gyár képviselői és azok, akiknek kész terveik van az automobil-gyártás berendezésére. A tanácskozásnak — mint értesítünk — az lett az eredménye, hogy a Ganz-gyár külön automobilosztályt fog létesíteni, mely automobilok és motorok gyártásával fog foglalkozni.

Az OMKE közgyűlése. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés e hó 26-án, vasárnap, délelőtt fél 10-kor tartja negyediki rendes közgyűlését a budapesti áru- és értéktőzsde palotájában. A közgyűlés napirendjére több nagyfotosságu aktuális gazdasági kérdés, mint amint az adóreform kérdése, a házaló- és vándoripar rendezésének ügye van kitűzve, amelyek egy-egy előadói javaslat kapcsán kerülnek tárgyalásra. Az OMKE közgyűlésének résztvevői számára a magyar királyi államvasutak, a kassa-oderbergi vasút és a déli vasút engedélyezték a szokásos menetdíjkezdő nyelveket. A kedvezményes jegyekre jogosító igazolványokat az OMKE központi irodája (Budapest, V., Széchenyi-utca 1. sz.), továbbá az OMKE kerületinek titkári hivatalai adják ki az Egyesülés erre igényt tartó tagjainak.

A temesi gazdasági egyesület válsága. Az ország egyik legtermékenyebb vármegyéjének, Temesnek évtizedek óta főnáll a gazdasági egyesülete, de az egyesület alig adott életjelt magáról mindaddig, míg annak élére De Pottere Bruno nem került, mint igazgató. A széles látókörű, ambiciózus fiatal gazda a vezetés élére kerülve, esakhamar belátta azt, hogy ez a jó részben nemzetiségek lakta vármegye a mezőgazdálkodás terén még nagyobb eredményeket érhet el, ha a falvak kiszagdait a belterjes gazdálkodásra szoktatja. Hat év alatt több mint 80 gazdakört és falusi olvasókört alakított, Temesvárt pedig egy mezőgazdasági gép-éleládi központot szervezett. Az egyesület elnökségében azonban a differenciákat eloszlatni nem bírta. Ez indította *de Potterét* arra, hogy állásától megváltjon s most a gazdasági egyesület, mely rövid idő alatt az ország legtevékenyebb gazdasági egyesületei közé küzdötte föl magát, arra való vezető nélkül maradt.

Az egyesület tegnap tartotta Temesvárott közgyűlését. A közgyűlést báró *Sztojanovits* György helyettes elnök nyitotta meg, jelentve, hogy *de Pottere* Brunó, az egyesület igazgatója, állásától lemondott. A közgyűlés jegyzőkönyvi háláját tolmácsolta a távozó egyesületi igazgatónak. Ezután *Ottlyk* Péter, az egyesületnek számos éven át elnök, szintén lemondott az elnökségről. Báró *Ambrózy* Béla indítványára közfelkiáltással báró *Stojanovits* Györgyöt választották meg az egyesület elnökéül.

Mezőgazdasági tanfolyam néptanítók számára. A földművelésügyi miniszter a gazdasági ismétlő iskolák vezetésére hivatott néptanítók gazdasági képzése céljából július 15-től augusztus 10-ig az algyógyi, adai, békéscsabai, breznóbányai, csákvári, csikszerepai, hódmezővásárhelyi, jászberényi, karczagi, kecskeméti, komáromi, lugosi, nagyszentmiklósi, rimaszombati, szentimrei, szilágysomlyói és szabadkai földművelésiskolán 20—20, összesen 340 néptanító számára négyhetes mezőgazdasági tanfolyamot rendez. E tanfolyamra felveendő minden egyes néptanító 100 korona általánosan részesül, amelyből az utiköltséget, ellátást, szóval minden költséget fedeznie kell. A tanfolyamokra tényleg alkalmazásban levő néptanítókat vesznek fel, akik mezőgazdasági tanfolyamon még nem vettek részt. A felvételt kívánó tanítóknak illetékes tanfelügyelőségükönél kell jelentkezniük.

Az „István“-téglyagyár felemelte alaptőkéjét. Az „István“-téglyagyár r.-t. e hó 12-én tartotta meg Tékely Ferencz elnöklété alatt a XIV. rendes közgyűlését. A közgyűlés az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentését jóváhagyta és elhatározta, hogy a mutatkozó 34.003,15 korona nyereségből a kellő leírások és az igazgatósági jutalék levonása után a 14. sz. szelvényeknek egyenként 6 koronával leendő beváltására 21.000 K fordítások, 1342,91 K pedig az új tüzletvezető számlájára vitetik át. A szelvény f. hó 15-től fogva váltatik be. Ezután a közgyűlés egyhangulag elfogadta az igazgatóság azon indítványát, hogy az alaptőkéket 1000 darab 300 korona névértékű kibocsátása után 525.000 K-ról 825.000 koronára emelje fel, továbbá az eddig kibocsátott 3500 drb egyenként 150 K. névértékű részvény 1750 drb 300 K. névértékű részvényé vonassék össze, illetve cseréltessék ki. A kibocsátandó új részvények át vételére nézve a részvényeseknek elővételi jog kibocsátatnak olyképp, hogy 7 régi részvény birtokosa 2 drb új 300 K. névértékű részvényt vehet át névértékben. Az új részvények az 1907 évi nyereségben részesednek. A részvények elhelyezése már biztosítva van. Aztán beválasztották az igazgatóságba új tagoknak Sándor Jánost és dr. Wohl Lajost és a régi felügyelőbizottsági tagokat újból megválasztották.

Mediorendezés az értéktőzsdén. A mai szabályozásnál a következő díjtételeket fizették: Magyar Hitelbank részvényért 75 fillérről 1 kor. 35 fillérrig, Magyar Jézálogbank részvényért 50 fillérről 90 fillérrig, Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank részvényért 40 fillérről 65 fillérrig, Hazai Bank részvényért 25 fillérről 45 fillérrig, Rimamurányi vasmű részvényért 75 fillérről 1 kor. 15 fillérrig, Városi Villamos Vasut részvényért 35 fillérről 55 fillérrig, Közúti Vaspálya részvényért 90 fill.-től 1 kor. 20 fill-ig.

Fizetési képtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetési képtelenségeket közli: Sehlesinger József kereskedő Tartoskéd, Possner Lajos kereskedő Bonyhád, Kinch J. kereskedő Turóc-szentmárton.

Gazdasági tudósítók. A földművelésügyi miniszter Hajdu vármegye hajduböszörményi járására nézve Csapó László hajduböszörményi, Nagygyöküllő vármegye nagysinkai járására nézve Rath János réteni, Ujvidék szab. város területére nézve Tapavicza György dr. újvidéki, Versecz thj. f. város területére Dörner János verseczi és Zala vármegye perlaki járására nézve Schramm Béla hodosáni lakost a gazdasági tudósítói tisztelt bizta meg.

Állatvásáraitok márcziusban. A statisztikai hivatal jelentése szerint a magyar birodalomban márczius hónapban összesen 537 országos állatvásár tartott, melyek közül 60 Horvát-Szlavonországra esik. Ez állatvásárokat felhajtottak összesen 547.049 szarvasmarhát, 257.537 lovat, 24.707 juhot és 146.439 sertést. Ebből az anyaországra 479.908 szarvasmarha, 227.108 ló, 23.251 juh és 122.730 sertés esik. Eladatott összesen 157.562 szarvasmarha (137.529 a Dráván-innen, 20.033 a Dráván-tul) 57.230 ló (50.335 a Dráván-innen, 6895 a Dráván-tul), 7361 juh (6557 a Dráván-innen, 804 a Dráván-tul), 70.385 sertés (59.522 a Dráván-innen, 10.863 a Dráván-tul). **Legtöbb szarvasmarhát:** Erzsébetváros 5717, Banfihunyad 4525, Ungvár 4280, Kóhalom 4153, Temesvár 3878, Nagyvárad 3737, Gyulafehérvár 3363, Székelyudvarhely 3171, Zalaegerszeg 3020. **Legtöbb lovat:** Temesvár 10.530, Nagyvárad 3312, Ungvár 2900, Kiskunhalas 2543, Pécs 2540, Budapest 2424. **Legtöbb juhot:** Kiskunhalas 1048. **Legtöbb sertést:** Temesvár 3275, Nagyvárad 2064, Szatmár-Németi 1253, Zombor vásárait 1000 drbot hajtottak fel.

Regnyilt a csorbatói fogaskerekű vasút. A Kassa-Oderbergi Vasut a csorbatói fogaskerekű-vasut üzemét az idei pünkösdi ünnepek alatt e hó 18-tól 22-ig bezárólag a menetrend szerinti 904., 905., 906., 907., 908., 909., 910. és 911. számú vonatokkal megnyitja. E vonatok menetrendje ez állomásokon kifüggesztett menetrend-hirdetményben található. A kedvezményes menettérítési jegyek e vonatokhoz is érvényesek.

Fizetési képtelenség. Bécsben a Rüdiger-féle építővállalkozó cég fizetési képtelen lett. A passzívák 200.000 koronát tesznek ki.

Nagy a víz. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság felkéri az érdekelteket, hogy Budapestre (jobb- és balparton) érkezett küldeményeiket arra való tekintettel, hogy a víz folytonos áradás mellett az alsó rakpartot elöntheti, sürgősen fuvaroztassák el, mert ellen esetben azokat a lehetőség szerint a felek költségén és veszélyére lenne kénytelen biztonságba helyeztetni.

Tűzkárok márcziusban. A központi statisztikai hivatal által kiadott „Statisztikai Havi Közlemények“ márczius havi füzeté szerint a magyar birodalomban márczius hónapban 762 községben 997 tüzeset fordult elő, 1498 károsulttal és 1.466.150 korona károsszeggel. Ebből a szoros értelemben vett Magyarországra 670 károsult község és 889 tüzeset esik 1371 károsulttal és 1.122.907 korona károsszeggel. Horvát-Szlavonországon a tűzvesz által sújtott községek száma ugyanakkor 92, a tüzesetek száma 108, a károsultak száma 127 és a károsszeg 244.243 korona volt. Legtöbb kárt szenvedett: Zolyom vármegye 111.176 korona károsszeggel, Csanád vármegye (77.449 kor.), Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye (68.040 kor.), Zala vármegye (53.620 kor.), Vas vármegye (50.539 kor.), Budapest székesfőváros (42.470 kor.), Marostorda vármegye (41.948 kor.), Csik vármegye (40.552 kor.) és Arad vármegye (39.466 kor.); Horvát-Szlavonországon: Zimony th. j. városban (132.557 kor.).

Az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság“-nál április havában 8.179.042 korona tőkéből szóló életbiztosítási ajánlat nyújtott be, melyből 7.278.742 korona biztosítási tőkéből szóló ajánlat kötvénykiállítás által lett elintézve. 1907. év január elsejétől 28.287.859 korona tőkéből szóló életbiztosítási ajánlat lett beterjesztve és 24.665.559 korona tőkéből szóló kötvény lett kiállítva. A folyó év január elseje óta bekövetkezett halálesetek folytán 1.673.901 korona biztosítási tőkéből szóló kár lett bejelentve. Mult év december 31-dikével 385.390.768 korona biztosítási tőkéből és 1.247.009 korona életjáradék-ról szóló 111.476 drb életbiztosítási kötvény volt érvényben, melyre 104.391.288 korona gyűjtött díjtartalék van kimutatva. Életbiztosítási károk címén az 1906. évben 3.642.254 korona lett kifizetve, míg a társaság alapítása óta (1857) az évenként közzétett kimutatások szerint, az összes biztosítási ágazatban előfordult károkért 457.449.883 korona összeg fizettetett ki.

Lóárverés a Tattersallban. E hó 18-án, szombaton, a Tattersall külső kerepesi-uti telepén telivér anyakanczákat és éves csikókat árverelnek.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

Gabonátőzsde.

Amitől az ország gabonakereskedői félték — bekövetkezett! Az összes szervezett gabonamunkások ma reggel sztrájkba léptek és addig dologhoz nem fognak, míg a közraktárak a szervezetüket el nem ismeri. A munkásokkal szolidaritást vállaltak a fuvarosok is és gabonát nem fuvaroznak. A vasutak és hajók pedig vigan szállítják a nagymennyiségű árut, mely — természetesen — átadás illetve átvétel hiányában a vasut raktáraiban marad. Ez által, hogy az áru a raktárakban marad, fekbér merül fel és miután nincs munkás és fuvaros, el fogjuk érni azt, hogy a vasuti raktárak tulszofaltsága folytán az áru felvételt beszűntetik. Ez a sztrájk képes az egész gabonakereskedelemnek kiszámíthatatlan kárt okozni, azt teljesen megakasztani.

A mai gabonátőzsdén a vidékiek óriási számban vettek részt. Szinte verekedtek az előcsarnokban felállított jegykiadási emelvény előtt és mindenki első akart a teremben lenni. És ennek megakadályozására több tőzsdetag indítványt nyújtott be a budapesti áru- és értéktőzsde tanácsához aziránt, hogy jövő héttől kezdődőleg — tekintettel a tőzsde jelenlegi óriási idegenforgalmára — a napijegyek árát 2 koronáról 6 koronára emeljék fel. Főleg az adott impulzust annak az indítványnak, pénteken — mint megírtuk — több mint kétszáz napijegyet adtak ki és a tőzsdetagoknak ez a szokatlan nagytömeg idegen, kényelmetlen volt. A szombat délutáni borus égboltozat után tegnapra mindenki esőt várt, melynek kimaradása folytán ma a szilárdaság el sem maradha-

tott és tényleg 80 fillérrel drágábban kezdték az októberi búzát és egész 21.96 koronáig felvitték. Később vidéki esőjelentésekre és nagyobb szerű eladásokra az üzlet ellanyhult és este 21.28 koronán zárul.

Készbuza gyenge kínálat és csak korlátozott vételkedv mellett szilárd irányzatú volt. Elkelt néhány ezer métermázsas 10 fillérrel drágább áron. Legdrágábban 21.80 koronán 850 q 81 kgos tiszavidéki és legolcsóbban 19.60 koronán pestvidéki 100 q 76.5 kgos hibás áru cserélt gazdát. Rozs mérsékelt forgalom mellett 10 fillérrel drágább és budapesti paritásra 15.90 koronáig értékesíthető. Takarmányárpa 20, zab 10 és újtengeri 30 fillérrel magasabb.

Határidők igen szilárdan indultak, de utóbb fokozatosan csökkentek és a szombati zárathoz viszonyítva néhány fillérrel magasabbak.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 850 mm. 80 k. 21.60 K, 350 mm. 80.5 k. 21.50 K, 150 mm. 80 k. 21.50 K, 100 mm. 76 k. 19.80 K, mind három hónapra.

Fejérmegyei: 100 mm. 77.5 k. 20.60 K, három hónapra.

Pestmegyei: 900 mm., 80 k. 21.20 K, 100 mm. 80 k. 21.20 K, 100 mm. 80 k. 20.20 K, 100 mm. 79 k. 20.90 K, 300 mm. 78.5 k. 20.90 K, 500 mm. 77.5 k. 20.40 K, 100 mm. 77.5 k. 20.80 K, 100 mm. 77 k. 20.20 K, 100 mm. 76.5 k. 19.60 K, sárga hibás, mind három hónapra.

Budai: 400 mm. 76 k. 20.20 K, három hónapra.

Rozs. 100 mm. 15.90 K, 100 mm. 15.90 K, 400 mm. 15.80 K, 300 mm. 15.80 K, 150 mm. 15.80 K, 100 mm. 15.80 K, készpénzfizetés mellett, paritásra.

Árpa. 100 mm. 14.60 K, készpénzfizetés mellett paritásra, 100 mm. 14.35 K, készpénzfizetés mellett.

Zab. 100 mm. 16.95 K, 250 mm. 16.80 K, készpénzfizetés mellett.

Tengeri. 300 mm. 13.— K, készpénzfizetés mellett paritásra.

Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. május 11-től május 13-ig.

	Érkezett;	Elszállított;
Buza	44465	7000
Rozs	7655	453
Árpa	4209	938
Zab	5722	7387
Tengeri	50448	22375
Liszt	822	40387
Korpa	2602	6245

A határidőpiacon kötetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza májusra	—
Buza októberre	10.93, 10.99, 10.81, 10.90, 10.66,
Rozs októberre	8.91, 8.78, 8.82, 8.70.
Zab októberre	7.41, 7.43, 7.38, 7.47, 7.41.
Tengeri májusra	6.36, 6.43, 6.44.
Tengeri júliusra	6.37, 6.40.

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza májusra	—	10.30—10.31
Buza októberre	—	10.62—10.63
Rozs októberre	—	8.70—8.71
Zab októberre	—	7.37—7.38
Tengeri májusra	—	6.28—6.29
Tengeri júliusra	—	6.29—6.30

Délutáni forgalom.

Délután lanyhább irányzatra az árak kissé elgyengültek.

4 óra 30 perczkor záródnak:

májusi buza	10.23—10.24
októberi buza	10.58—10.59
októberi rozs	8.67—8.68
októberi zab	7.19—7.20
májusi tengeri	6.22—6.23
júliusi tengeri	6.23—6.24

Értéktőzsde.

A lanyha irányzat, mely a szombati tőzsdén oly vehemensen nyert kifejezést, az állandó szárazság miatt, ma teljes mértékben érvényben maradt. A „gyengébb kezek“ kényszerítve vannak engagementjait lebonyolítani és ennek következté-

ben ma ismét nagyobb mennyiségű értéktőzsde került eladásra, mely az előtőzsdén újabb és erős nyomást gyakorolt az árfolyamokra. Leginkább szenvedtek ismét a Magyar Hitelbank részvényei, melyek 760-ig vagyis 4 koronával estek. A többi magyar értékek átlag 2—3 koronát veszítettek. Minthogy ma külföldről szintén bágyadt irányzatot jelentettek és nevezetesen berlini számlára történtek eladások, a nemzetközi értékek piaca is ellanyhult. Osztrák hitel 2.50, Osztrák-magyar államvasuti részvények 3 és Déli vasut 1.50 koronával hanyatlottak.

A déli tőzde folyamán a gabonaárak tetemes csökkenésének hatása alatt, általános javulás állott be, mely kevésbé az árfolyamok emelkedésében, mint inkább a forgalmi élénkségében és a megnyugtatót kedélyekben jutott kifejezésre. A legalacsonyabb árfolyamokhoz képest emelkedtek: Magy. hit. 3.50, Osztr. hit. 1.50, Jelz. bank 1.50, Leszám. bank 2, Hazai bank 2, Közuti vasut 3, Városi vasut 1.50, Rimamurányi vasmű 2.50, Államvasut 2 koronával. A sorompónál nagyobb realizálási hajlam mutatkozott és a forgalomba került értékek nagyjából alacsonyabban jegyeznek.

Erősebben kínálták az új részvény kibocsátás miatt, az Ujlaki téglagyár részvényeit, melyek 10 koronát veszítettek. Hanyatlottak továbbá Ganz-fél vasgyár 50, Drasche téglá 3, Salgótarjáni kőszénbánya 3 koronával.

Előtőzsde.

Az előtőzsde helyi eladásokra bágyadt volt.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 662.50—661.75, Magyar hitelbank 762.50—760, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 496.—495.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 482.—481.—, Osztrák-magyar államvasut 682.—680.50, Déli vasut 0.—, Rimamurányi vasmű 548.50—547.50, Magyar koronajáradék —, Közuti vasut 535.50—538.50, Városi villamos vasut —, Orosz járadék —, 3 százalékos jelzálogsorsjegy —, Hazai bank 282.25—281.25.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 661.75—662.—, Magyar hitelbank 760.—760.50, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 495.—496.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 481.—481.50, Osztrák-magyar államvasut 681.—682.50, Déli vasut 132.—132.50, Rimamurányi vasmű 547.50—548.—, Magyar koronajáradék 94.—94.05, Magyar aranyjáradék 111.75—112.—, Közuti vasut 538.—538.50, Városi villamos vasut 292.—292.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén javult kissé a hangulat.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 661.75—662.75, Magyar hitelbank 760.—763.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 495.—497.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 481.—481.50, Osztrák-magyar államvasut 681.—682.50, Déli vasut 132.—132.50, Rimamurányi vasmű 547.50—548.—, Magyar koronajáradék 94.—94.05, Magyar aranyjáradék —, Közuti vasut 537.—538.50, Városi villamos vasut 292.50—, Orosz járadék —, Hazai bank —, Salgótarjáni kőszénb. —, Konvertált sorsjegy —, Kereskedelmi bank 3430.—3435.—, Magyar agrárbank —, Helyi értékben kötetett: Ujlaki téglá rt. —, Drasche téglagyár —, Felten kabelgyár —, Nasiczi tennis-gyár —, Hazai sorsjegy —, Schlick 386.—, Salgótarjáni kőszénb. 570.—572.—, Ganz waggongyár 2950.—, Belvárosi tkpénzt. 640.—, Hengermalom —.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 662.25—662.50, Magyar hitelbank 763.—763.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 495.—496.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 481.—481.50, Osztrák-magyar államvasut 682.—682.50, Déli vasut 132.—132.50, Rimamurányi vasmű 548.—548.50, Magyar koronajáradék 94.05—94.10, Közuti vasut 538.—538.50, Városi villamos vasut 293.—293.50.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 4—5, nyolc napra 8—10 K, Május végére 12—14 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde kedvező maradt.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 662.50—663.—, Magyar hitelbank 763.—763.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 495.—496.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 481.—482.—, Osztr.-magy. államvasut 682.—682.50, Déli vasut —, Rimamur. vasmű 548.—549.—, Magy. koronajáradék —, magy. aranyjár. —, —, —, —.

Közuti vasut 537.50—538.—, Városi villamos vill. —.

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 662.75—663.—, Magyar hitelbank 763.50—764.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 496.—497.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 482.—483.—, Osztrák-magyar államvasut 682.50—683.—, Déli vasut 132.—132.50, Rimamurányi vasmű 549.—549.50, Magyar koronajáradék 94.05—94.10, Magyar aranyjáradék 111.75—112.—, Közuti vasut 538.—539.—, Városi villamos vasut 293.—293.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Buza: Tiszavidéki 10.75—11.40, bánáti 10.45—11.—, tótfelvidéki és csepelszigeti 10.10—10.60 K., marchfeldi 9.90—10.15 K.

Rozs: Tótfelvidéki 8.25—8.45 K, pestmegyei 8.25—8.45 K, különféle magyar 8.15—8.35 K, osztrák 8.20—8.45 K.

Árpa: Bécsvidéki 7.50—8.— K, tótfelvidéki 7.25—8.20 K.

Magyar tengeri: 6.85—7.10 K.

Magyar zab: 8.75—8.90 K.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

A gabonaárak újabb emelkedése a budapesti tőzsdén a vetések állása miatt táplált aggodalmakat még jobban kiélesítette, úgy hogy a mai előtőzsdén az irányzat még lanyhább lett. Minthogy ezenfelül a tartózkodást a holnapi reichsrathi választások is fokozták és Budapestről tovább folytatták az eladásokat, továbbá pedig a berlini tőzsdére nem visszahatástól félnek, az árhanyatlás kedvetlen hangulat mellett újabb előmeneteleket tett. Leginkább Magyar hitelrészvények és Osztrák-magyar államvasuti részvények hanyatlottak. Alpesi bányarészvények és Osztrák hitelrészvények is alacsonyabb színvonalon mozogtak. Magyar jelzálog és Dunagőzhajózási részvény gyengült. Csak egyes, már a múlt héten is favorizált bankrészvények voltak szilárdabbak. Általánosságban az irányzat az előtőzsde zárlatáig lanyha maradt. Orosz járadék gyengült.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 668.50, Magyar hitel 760.—, Államvasut 681.50, Déli vasut 132.25, Alpesi bányarészvény 599.—, Rimamurányi 548.—, Májusi járadék 98.65, Magyar koronajár. 94.05, Orosz érték 85.20, Török sorsjegy 193.—, Német márka 117.66, Prágai vasmű —, Unio-bank —, Laenderbank —.

A déli tőzsde kedvezőtlenül nyílt meg.

Jegyzetek:

Osztrák hitel 662.50, Magyar hitel 760.—, Ländlerbank 447.50, Unio-bank 566.—, Államvasut 681.50, Anglo-bank 307.50, Bankverein 545.75, Déli vasut 132.50, Gőzhajó —, Alpesi bányarészvény 599.24, Májusi járadék 98.65, Magyar koronajáradék 94.65, Török sorsjegy 193.—, Német márka 117.67, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 550.—, Orosz jár. 85.20.

Bécs, május 13. (Osztrák értékek zárata.) 4.2 százalékos papír-járadék 98.70, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.70, 1860-as sorsjegy 150.25, Osztrák hitelsorsjegy 437.—, Angol osztrák bankrészvény 307.—, Bécsi Bankverein 545.—, Osztrák-magyar bank 1775.—, Déli vasut 134.50, Dunagőzhajózási társaság 1010.—, Dohány részvény 416.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.36, Német bankváltók 117.67, Osztrák Lloyd 476.—, 4.2 százal. ezüst járadék 98.50—90.—, Osztrák koronajáradék 98.60, 1864-es sorsjegy 256.—, Osztrák hitelintézeti részvény 661.75, Union-Bank 565.50, Osztrák Ländlerbank 447.25, Osztrák-magyar államvasut 681.25, Elbevolgyi vasut 432.—, Alpesi részvény 597.—, 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 240.65, Lipótkohó 502.—, Töröksorsjegy 192.25, Kedvteleu.

Bécs, május 13. (Magyar értékek zárata.) 4 százalékos arany-járadék 111.95, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 147.60, Magyar hitelbank részvény 76.4.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 492, Rimamurányi 549.60, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 422.—, Magyar koronajáradék 94.00, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 196.75, Kassa-Oderberg vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 480.50, M. keresk. bank 34.25.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 13. (Tőzsdejelentés.) Északamerikában a gabonaárak újból emelkedtek, minek következtében az itteni tőzsdén is két márkával emelkedett a buza, 2—4 és fél márkával a rozs. A tartós szárazság jogossá teszi azt az aggo-

willamos vill.
trák hitelrész-
nk 763.50.—
óbank 496.—
kib. 482.—
32.50—683.—
ányi vasmű
94.05—94.10.
Közut vasút
93.—293.50

E:
bánati 10.45
10.10—10.60

pestmegyei
3-15—8.35 K,
tőtfelvidéki

E:
e a budapesti
t aggodalma-
t a mai elő-
ett. Minthogy
reichsrathi vá-
l tovább foly-
a berlini tőzs-
z árhanyatlás
előmeneteleket
ek és Osztrák-
nyítottak. Al-
itelrészvények
gtak. Magyar
ény gyengült.
vorizált bank-
talánosságban
anya maradt.

hitel 760.—
Alpesi bányá-
48.— Májusi
94.05, Orosz
Német márká
-bank —.

hitel 760.—
Allamvasut
verein 545.75,
Alpesi bányá-
3.65, Magyar
193.—, Német
—, Rima-

kek zárlata.)
4 százalékos
-as sorsjegy
Angol osz-
i Bankverein
Déli vasut
1010.—, Do-
y (vert.) 11.36,
Lloyd 476.—,
O.—, Osztrák
y 256.—, Osz-
Union-Bank
Osztrák-ma-
vasut 432.—,
19.13, Lon-
Töröksors-

kek zárlata.)
iszai és szeg.
bank részvény
részvény 492,
ripar —,
Magyar kor-
földteherm.
sjege 196.75,
Magyar jelzá-
25.

de.
Északame-
edtek, minek
n is két már-
márkával a
azt az aggo-

dalmat, hogy a termés a tavalyinál sokkalta kisebb lesz s így tartanak a helyzet rosszabbodásától, ami tőzsdére általában kedvezőtlen hatást gyakorolt, úgy hogy az üzletmenetben nagyjában kedvezetlen forgalom volt tapasztalható. Ipari értékek 1—2, bankok fél százalékos veszítettek és vasutak is általában alacsonyabbak. A hajózási értékek ma is a newyorki kikötői munkások sztrájkjának hatása alatt állottak. Járadékokban igen csekély üzlet fejlődött. A későbbi folyamatban az esőre való kilátás némileg megjavította hangulatot és ennek következtében jobb irányzat volt tapasztalható. Német-Luxemburgi a luxemburgi nyersvasárók emelkedése következtében szintén javultak. Az irányzat javulása azonban a második tőzsdeidőben a magánleszámitolási kamatláb emelkedése következtében nem tartott. A karmadik tőzsdeidőben is üzleti kedvetlenség volt tapasztalható, minthogy a magasabb leszámitolási kamatláb és a német kölcsön esése lehangoló hatással volt. A készpénzpiac ipari értékei gyakran gyengébbek, soknak felegyése hiányzott. Napi pénz 4 és fél, magánleszámitolási kamatláb 4 és háromnyolcad.

Zárlatok jegyeztetik: 4-2 százalékos papírrádék —, 4 százalékos osztrák aranyjádék 99.30, Osztrák hitelrészvény 207.—, Déli vasut 23.10, Orosz bankjegyek 214.25, 4 százalékos orosz kölcsön 72.30, Disconto Commandit 172.60, Dinamit-truszt 166.15, Harpeni 209.—, 4-2 százalékos ezüstjádék —, 4 százalékos magyar aranyjádék 94.—, Magyar koronajádék —, Osztrák-magyar államvasut 145.50, Bécsi váltóár 84.90, Olasz jádék —, Alt. villamosági Edison 202.50, Gelsenkircheai 200.75, Laurakohó 228.10, Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat.) május 12. 4-2 százalékos papírrádék —, 4 százalékos osztrák aranyjádék 99.25, 4 százalékos magyar aranyjádék 94.—, Osztrák hitelintézeti részvény 207.30, Osztrák-magyar államvasut 145.90, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.45, Bécsi Bankverein 137.60, Villamos részvény 157.80, 3 százalékos magyar kölcsön 75.50, 4-2 százalékos ezüstjádék —, Osztrák koronajádék 99.80, Magyar koronajádék 98.30, Osztrák-magyar bank 93.80, Déli vasuti részvény 116.75, Elbavölgyi vasut 23.20, Bécsi váltóár —, Párisi váltóár 849.33, Union bankrészvény 813.66, Alpési bányarészvény 301.—, Bányvad.

Hamburg, (Zárlat.) május 13. 4-2 százalékos ezüstjádék 99.60, Sorsjegy 153.—, Déli vasut

22.70, 4 százalékos Aranyjádék 98.90, Osztrák hitelrészvény 207.20, Osztrák-magyar államvasut 145.—, Olasz jádék 102.40, 4 százalékos Magyar aranyjádék 94.20, gyengébb

London, május 12. Angol consol 85.—.

Páris, május 13. (Zárlat.) 3 százalékos Francia jádék 95.15, Osztr. aranyjádék 98.45, Magyar aranyjádék 95.35, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 435.—, 4 százalékos Olasz jádék 102.50, Déli vasut elsőbbségi kötv. 322.—, 5 százalékos Marokkói jádék 523.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 92.70, 4 százalékos Kons. amort. román jádék —, 4 százalékos Amort. román jádék 1905. 89.90, 5 százalékos Orosz jádék 1906. 88.20, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 504.—, 4 száz. Szerb jádék 1907. 451, 4 százalékos spanyol jádék 94.05, 4 százalékos unifikált török jár. 93.40, Török sorsjegy 153.25, Török dohányrészvény 440.—, Osztrák földhitelintézeti 1095, Osztr. Länderbank —, Magyar Jelzálogbank 578, Banque de paris 1508.—, Banque Ottomane 705.—, Osztr. magyar államvasut 736.—, Déli vasut 137, Meridionalvasut 725.—, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 700.—, Rio Tinto 2349.—, Sucrerie d'Egypte —, Tula 469.—, Thomson Houston —, Urikanyi kőszén —, Chartered 36.—, De Beers 677.— East Rand 123.—, Jagersfontein 240, Transvaal Consols 56.50, Transvaal Land Company —, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.43, Váltó német piacokra (rövid) 122.87, Váltó Bécsre (rövid) 104.37, Váltó Belgiumra (rövid) 318.—, Olasz aranyváltó (rövid) 7/16, Váltó Svájcra 7/8, Csek Londonra 251.40, magánkamatláb 3 3/16, renyhe.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, május 13. (Hiv. tud.) Tegnapról maradt 187 darab sertés, 79 darab süldő, — darab malacz, összesen 187 darab sertés, 79 darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 1645 darab sertés, 86 darab süldő, — darab malacz, összesen 1832 darab sertés, 165 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1691 darab sertés, 39 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 141 darab sertés, 126 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on

felül — korona, II. rendű 280 kg.-tól 350 kg.-ig 108—110 fillér, életsuly levonással — korona, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — korona, életsuly levonással — korona, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — korona, életsuly levonással 142—150 korona, könnyű 220 kg.-ig — korona életsuly levonással 144.—150.— korona. Belföldi süldő — korona. Horvát süldő — korona. A vásár élénk, s az árak a nagy felhajtás következtében 2 fillérrel emelkedtek.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, május 13-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 139—141 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 141—143 fillér. Könnyű (páronként 250 klg-ig) 142—144 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg felüli sulyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig.

Sertélszámla: 1907. évi május 11. napján volt készlet 28186 drb., 1907 május hó 12. napján felhajtott 714 darab, 1907 május 12. napján elszállított 288 darab, 1907 május 13. napjára maradt készletben 28614 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Juhvásár.

Budapest, május 13. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 515 darab élő juhot. Az irányzat kissé élénk volt. Fizettek elsőrendű élő ürűért 64—66 fillért különként, avagy 41—54 koronát páronként.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Table with columns: Buza, Kilo, 100 kilogramm ára, and sub-columns for K-tól and K-ig. Rows include Tiszavidéki, Pestvidéki, Bányási, Bácskai, and Burgonya.

Table with columns: Pénz, Ár, and various market categories like Allamadosság közkölcsönök, Zalogievelék, Takarékpénztárak, Biztosító-társaságok, Gözmalmok, and Külöféle vállalatok.

Table with columns: Pénz, Ár, and various market categories like Danubius-hajógyár, Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Biztosító-társaságok, Sorsjegyek, and Pénznemek és váltók.

Vásároljunk osztálysorsjegyeket a Török palotában

Budapesten, IV., Szervita-tér 3. szám.

TÖRÖK A. és Társa Bankháza R.-T.

Vételek:
 Teréz-körút 46.
 Váci-körút 4.
 Múzeum-körút 11.

Az I. osztályu sorsjegyek árai: Egész sorsjegy 12.— kor. Fél sorsjegy 6.— kor. Negyed sorsjegy 3.— kor. Nyolczad sorsjegy 1 kor. 50

Klimatikus gyógyhely.

GLEICHENBERG

(Stajermark.)

Nyári időny: máj. — okt.

Igen kedvező, fél-alpesi jellegű klimatikus viszonyokkal.

GYÓGYAVALLAT:
 a légző szervek (hurut, asthma, emphysema) és emésztő szervek betegségei, szívizom-elfajulás, ideg bajok, lábbadozás stb.

GYÓGYESZKÖZÖK:
 inhalációs- és pneumotheraphia, szénsavas fürdők, hidegvízgyógyintézet, gyógytorna, napfürdők stb.

GYÓGYFORRÁSOK:
 Konstantin-, Emma-, János- és Kolos források.

Dusan illusztrált, kimerítő prospektust készségei küld, valamint lakás és kooi-megrendeléseket elfogad a fürdői igazgatóság.

Versenytagyalási hirdetmény.

A m. kir. földmivvelésügyi miniszter ur rendeletére a Vág folyó balpartian Magyarsók község határában létesíteni szándékolt partbiztosítási munkálatokhoz szükséges 2226.4 köbméter terméskőanyag termelésének és szállításának vállalatba adása czéljából folyó évi június 3-ik napján d. e. 11 órakor a komáromi m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében nyilvános zárt ajánlati versenytagyalási fog tartani.

Az ajánlati feltételeknek megfelelően kiállítandó és felszerelendő ajánlatok a kitűzött nap d. e. 10 1/2 óráig — a szállítandó kő mintájával együtt — az alulirt hivatalnál adandók be. A szállítás iránt kötendő szerződés tervezete és annak kiegészítő részét képezendő általános és részletes feltételek, valamint az ajánlati feltételek a hivatalos órák alatt az alulirt hivatalnál megtekinthetők és ugyanott az ajánlati minta is megszerezhető.

Komárom 1907 évi május hó 6-án.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

Pénzszekrények

egy darabból álló köpenyvel legelőnyösebben beszerezhetők.

BECHER ES HILDESHEIM
 cég pénzszekrénygyártásának és trezorépítésének magyarországi vezérképviseleténél:

NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI., Podmaniczky u. 4.

Képviselek minden városban kerestethetnek.
ARJEGYZEK ES TERVEK DUMPNIE-EN.
 Régi eszközöket cserélőn átvesszünk.

Ugyes szabónó
 ajánkozik házakhoz napi 2 forint díjazás mellett „2 frt jelige” alatt a kiadóban.

Titkos betegségek

Dr. CZINCZÁR J.

v. kórház orvost, specialitát. Rövid idő alatt alaposan gyógyít húgyszervi és hólyagbajokat, továbbá minden bőr-, ideg- és verettség, korai elgyengülést és bármily női betegséget.

Budapest, IV., Károly-körút 10. I. emelet.
 Rendel d. e. 10-4 és este 6-8 óráig.

Lovelékre szakorvosi tanácsot szolgál és gyógyszerrel is gondoskodik útiktartás mellett.

Nőknek külön váróterem.

Szép mell

nyerhető két hónap alatt a

Pilules orientales

(keleti pilulák) használatára. Ezek a kelet legjelesztik, szíradíják, újól helyreállítják, s a nő meunek szép teltséget kölcsönöznek, az egészség minden árta ma nélkül. Arzenmentesegéről szavatolunk. Orvosi tekintélyek és a smelik Diszkret szótkülő. Egy doboz használati utasítással kor. 6.45 Utánvevél kor. 6.75.

J. R. ATIE gyógyszerész PÁRIS.
 Budapest: Török I. gyógyszerháza Király-utca 12.

Menyasszonyi kelengyék

— 500 koronától feljebb, a legsolidabb kivitelben. —

Nagy raktár női és férfi fehérneműk és pongyolákban.

Kanitz Ferencz és Tsa
 szépségségi vászon raktárában
 IV., Kossuth Lajos-utca 11. sz.

Kivonat a hivatalos lapból.

május 13.

Élvezetések. A földmivvelésügyi miniszter a vízügyi műszaki tisztai személyzet létszámában Szalay Dezső, Udránszky József, Gerő Ferencz, Schaffer Antal műszaki tanácsosi címmel és jelleggel jelruházott főmérnököket, továbbá Kelen József, Zlinszky Elek, Endre Antal, Nemes István és Szarvassy Arzén főmérnököket műszaki tanácsosokká, a vízügyi műszaki tisztai személyzet létszámában Zettin Ignác és Vojtek Lajos főmérnöki címmel és jelleggel felruházott mérnököket, Veszprényi József, Bodoky Kálmán mérnököket, Pap Elemér főmérnöki címmel felruházott mérnököt és György Lajos mérnököt főmérnökökké, a vízügyi műszaki tisztai személyzet létszámában Mauritz Gyula, Ujváry Dezső, Pasteiner Dezső, Szeszich Elek, Bari István, Dávid Albert, Tarján Ernő, Sütő Béla és Pazar István segédmérnököket kir. mérnökökké, Kléger Sándor, Szeszler Ödön, Zólyomi János, Halácsy Jenő, Vágó Viktor, Benkert Dezső és Csermák Károly fizetéslen segédmérnököket, továbbá Pintér László, Szitkey Béla, Emszt Antal és ifj. Ábrahám László napi díjas mérnököket fizetéses segédmérnökökké, Ursziny Pál, Illésy Zoltán, Nagy Sándor és Homerusz István napi díjas mérnököket fizetéslen segédmérnökökké; — az igazságügyminiszter Cservinka József nagyszabeni törvényszéki irodaigazgatót, jelenlegi alkalmazása helyén, a IX. fizetési osztályba sorozott irodaigazgatóvá; — a honvédelmi miniszter Lenck Ernő dr. budapesti lakost, az államtudományok tudorát, díjtalan miniszteri fogalmazó-gyakornokká; — a miniszterelnök Ruttner Jenő budapesti lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká a pénzügyminiszteri számvevőséghez; — a pécsi ítélőtábla elnöke Kiss Lajos marczai-i lakos, jogszigorútt a pécsi ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká; — a pozsonyi pénzügyigazgatóság Szilavik Antal pozsonyi értesítéssel ellá-

tott pénzügyi díjokat a pozsonyi adóhivatalhoz segélydíjas gyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Pataky Kálmán alsórendű állami polgári iskolai rendes tanítót a csáktornyai állami polgári iskolához helyezte át és egyszersmind az igazgatói teendőkkel bízta meg, Csibi Gábor sepsiszentgyörgyi szeretetházi gazdasági szaktanítót a kishegyesi kújon szakitanítós gazdasági ismételő iskolához jelen minőségében; — az igazságügyminiszter Kovács Géza nyiregyházi és Csernák Lajos tiszalöki járásbírói irnokokat kölcsönösen áthelyezte.

VIZÁLLÁS.

	május 13.	május 11.		május 13.	május 11.	
	m é t e r			m é t e r		
Inn	Shárding	3.50 3.04	Tisza	M.-Sziget	1.15 1.43	
Duna	Passau	5.10 4.79		Tekeháza	1.51 1.72	
	Linz	2.70 2.38		V.-Namény	4.96 5.48	
	Bécs	3.19 2.66		Tokaj	6.37 6.95	
	Pozsony	4.93 4.60		Tiszafüred	6.03 6.03	
	Komárom	3.74 5.51		Szolnok	6.56 6.54	
	Budapest	5.54 5.30		Csongrád	6.57 6.56	
	Páris	5.17 4.80		Szeged	6.50 6.88	
	Mátyás	5.52 5.68		P.-Dorosz	5.63 5.69	
	Gombos	6.09 6.10		Títel	5.80 5.80	
	Újvidék	5.65 5.70	Óndava	Heér	0.76 0.94	
	Pancsova	6.58 6.60	Tapoly	Bartha	4.74 5.00	
	Orsova	5.59 5.71	Bodrog	Ladimecz	4.74 5.00	
Morva	Morvatálca	2.62 2.80		Zsolca	2.04 2.15	
Vág	Zsolna	1.80 2.04		Sajó	0.61 0.78	
	Trencsén	0. — 1.26		Ilernád	H.-Nemet	0. — 0.08
	Szered	1.77 2.03		Bereettyó	Margitta	0. — 0.17
	Szt.-Gothárd	0.24 0.30	Körös	E.-Ujlalu	0.10 0.17	
	Sörvár	0.63 0.69		Coucea	0.69 0.29	
	Győr	4.7 4.92		N.-Várad	0.54 0.67	
	Várad	2.26 2.00		Belényes	0.72 0.72	
	Zakany	1.44 1.20		Tenke	0.24 0.32	
	Sárcs	2.61 2.50		Gurahonc	0.34 0.50	
	Eszék	3.81 3.86		Borosjenő	0.05 0.10	
Mora	Al.-Szerdah.	3. — 2.71		Bekes	2.4 2.70	
Szava	Zagrab	0. — 1.04		Gyoma	4.42 4.58	
	Szizek	3.95 4.40	Mara	Gy.-Fehérvár	1.20 1.56	
	Mitroviza	6.62 6.63		Brianycska	0. — 2. —	
	Dees	0.91 1.14		Soborsin	0. — 0. —	
	Latorca	1.09 2.23		Arad	0.70 0.82	
	N.-Majtény	0.60 0.70		Makó	2.40 2.48	
	Munkács	0. — 0.50		Kiszetó	0.93 0.95	
	Homonna	0.28 0.38		K.-Kostély	1.16 1.25	
	Ferencesny	0.36 0.42		Kiszetó	0.93 0.95	
				Temesvár	0.06 0.10	
				Becskekerc	1.01 1.32	

Időjárás.

A meteorological központi intézet távirati jelentése 1907. május 13-án reggel 7 órakor.

Prognózis a következő 24 órára:

Hazánkban száraz, meleg idő uralkodik. A hőmérséklet átlag 5 fokkal magasabb a normálisnál és maximuma: Kolozsvártól 31 C. fok, minimuma: ugyancsak Kolozsvártól meg Botfalun 5 C. fok volt.

Allomás	Légnyomás mm 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet	Hőmérséklet	
					Csapadék mm	max. min.
A.-Szatmár	66.7	+14.7	NE	3	0	28
Ungvár	65.4	+15.8	N	1	0	29
Kőszeg	65.1	+18.8	N	0	0	27
Losonc	64.0	+17.2	N	0	0	25
Ógyalla	64.8	+21.7	SE	1	1	29
Budapest	63.2	+19.0	—	1	0	28
Hétfű	62.9	+18.0	—	1	0	28
Keszthely	63.7	+20.8	SE	3	0	27
Pécs	64.6	+19.2	R	3	0	28
Zágráb	+2.0	+17.3	S	0	0	28
Fiume	63.3	+14.7	—	2	0	28
Szeged	65.1	+18.0	SW	2	0	28
Temesvár	66.1	+17.0	—	0	0	28
Nagyvárad	—	—	—	0	0	—
Kolozsvár	67.2	+11.6	—	—	—	31
Nagyszombat	66.3	+15.2	SSE	4	0	28
Szatmár	—	+20.2	NW	1	0	28
Eger	—	+17.8	E	0	0	28
Arvavárnya	—	+15.4	—	—	—	26
Solymosbánya	—	+16.2	NE	2	1	28
Komárom	—	+21.2	SE	1	1	28
Magyar-Óvár	—	+19.2	N	1	0	27
Sopron	—	+16.4	N	2	0	27
Eszék	—	+19.1	N	1	1	29
Győr	—	+19.2	—	—	—	29
Győr	—	+18.4	SW	1	0	27
Keszthely	—	+21.1	—	—	—	28
Grosháza	—	+16.7	—	—	—	28
Arad	—	+19.3	SE	2	0	28
Zalaegerszeg	—	+20.8	—	—	—	28
Veszprém	—	+19.2	—	—	—	28
Dreukova	—	+19.2	—	—	—	28

KÜLÖNFÉLÉK.

A dal.

A dal titokban nem marad,
Bár rejtéd óva, félve
S nem tűnik, foszlik nyomtalan
Mint ködfelhő a szélbe'.

Ha ott fogsz dalba a mezőn,
Meghallja azt a pásztor
És sok szerelmes lány, legény
Dalolja aratáskor.

Erdő mélyén is éneked
A kis pintyöke hallja
S utána rigó, tengelicz
Rágyujtanak a dalra.

És kis szobádnak rejtékén
Ott sem maradsz magadra:
Nótád' egy szellő, lehet
Magával elragadja.

Viszik magas ég felé,
Hová végül magának
Utat tör minden földi kin,
Az öröm és a bánat.

Nincs dal, vidám vagy mélabus,
Mely végkép szétfoszolna.
Helyet talál az égbe fenn,
Vagy egy-egy szivzugolyba'.

Feleki Sándor.

(Óriás és törpe emlősök.) A legnagyobb élő állat a földön a görlandi bálna, mely átlag 15—20 méterre megnő, sőt kivételesen a 22—24 métert is eléri. Sulya 100.000 kg.-nál több. Szája 5—6 m. hosszú és 3—4 m. széles. Ennél még hosszabb egy másik bálna faj, mely a 30 métert is eléri, de sulya jóval csekélyebb az előbb említetténél. Hosszuságra nézve ezek után következnek a pottbálna, mely a 20 métert éri el; nősténye állítólag csak félakkora lesz. Hasonló nagyságu még két csetfajta is. A többi csetfélék jóval kisebbek, ám-bár a 6—8 méter hosszúak nem éppen ritkák. Mindezek a csetfélék természetesen a tenger lakói.

A szárazföldön nem élnek ilyen óriási állatok; a legnagyobb szárazföldi emlős állat az indiai vagy ázsiai elefánt; magassága 3—4 méter között váltakozik, de öt méter magasságuk is fordulnak elő; sulya a 6000 kilogrammot érheti el. Rendesen valamivel kisebb az afrikai elefánt. A viziló hossza 4 és fél méter, magassága másfél méter és sulya 2500 kg.; körülbelül hasonló nagyságúak és sulyuk az orrszarvuak is. Legmagasabb szárazföldi emlős állat a zsiraf, mely 5—6 m. magas. Európának legnagyobb szárazföldi emlős állata a kihalt félben levő bölény, melynek hossza három és fél méter, magassága 1'8 méter; régebben még nagyobbak is léteztek. A legkisebb kőrözdő a Szunda-szigeteken honos törpe szarvas, melynek vállmagassága csak 20 czm., az egész állat csak 45 czm. hosszú. A legkisebb emlős állat a földön egy cziczány-faj, mely a Földközi-tenger országaiba és a Fekete-tenger körül honos, hossza 6'5 czm., melyből 2'5 czm. a farkra esik. Az Alpeseiktől északra eső országokban pedig legkisebb emlős állat a törpe cziczány, hossza 8'5 czm., melyből 3'6 czm. a farkra esik.

(A vegetáriánus életmód hatása.) A német vegetáriánusok közt nagy zavar támadt. Lelkes vezérük dr. Alanus, lemondott tiszttségéről, örökre hátat fordítván a növényországnak. Ő, aki annyit irt, munkálkodott a növényevés érdekében, aki védte, oltalmazta azt eddig szóval, írásban, tettel, — most egyszerre megszünt husgyűlölő lenni. Vajjon miért? Nagy oka volt rá.

Most 40 éves és máris észrevette magán az claggás egyik komoly tünetét: erei, főképp a halántéki verőere, kezdtek keményedni, falaikban elmeszesedni. Ez az öregkor egyik fő-főbaja: az érkeményedés.

Nos, a kizárólagos növényi táplálék siettetni az erek elmeszesedését. A növényország nyújtotta eledelben mindig több sóféle van s így nagyobb mennyiségű ásványi anyagot szállít a vérgeringésbe, mint a húsé. Ma is, holnap is rakodik valamicske az erek falába, évek során mindjobban felgyűl az anorganikus anyag s egyszerre csak kemény, rideg a verőer.

Raymond növényevő szerzeteseken tapasztalta az erek e korai elmeszesedését. Treille tengerészorvos Bombay és Calcutta kizárólag rizsszel táplál-

kozó indusain vette észre számos esetben. Mind-ebből világos, hogy a tisztán növényevés semmiképp sem állhat meg, mint a normális táplálkozás módja. Hetekig, hónapokig élhetünk vele, mert sok esetben kitűnő gyógyító hatása, de örökösen rájaul szegődni káros és élettanilag helytelen gondolat.

(A kincsvágyó csóka takarékosága.) Dés egyik derék asztalosmesterének, Gábre János uramnak egy igen okos „Jancsi“ nevezetű csókája volt, a melyet kis korától kezdve tartott házában. A csóka nagyon megszelidült, de egyuttal a csillogó vagy kisebb tárgyak iránti természetes hajlama is úgy kifejlődött, hogy folyton vigyázni kellett minden apróságára, ami a ház körül volt. Különösen a műhelyben dolgozó asztalos-legények bosszankodtak sokat az alkalmatlankodó Jancsira, mert alig fordultak el munkájuktól, rögtön eltűnt a plajbászuk vagy a szögük, amivel éppen dolgoztak. De Jancsi rendesen a szomszédokba is ellátogatott, honnan gyakran gazdag zsákmánnyal tért vissza, és amit ő egyszer megkaparított, azt el is tette úgy, hogy soha többé meg nem került. Bámultak is, hogy hova dughatja el Jancsi mindazt, amit összegyűjtöget; keresték is rejtekét az inasok, de hasztalan, míg azután egyszer a véletlen fel nem derített mindent.

Az asztalosmester ugyanis új műhelybe költözött s midőn a száraz deszkákkal megrakott padlás kiürítéséhez fogtak a fiúk és legények, ráakadtak egyik poros szögletben, a deszkaszálak közti üregben Jancsi takarékpénztárára. És valóban annak is volna mondható, mert a csóka rejtékelyén roppant sok kisebb-nagyobb szöveget, fakanalat, vastag asztalosplajbászt, srófot, 7 darab „zollstockot“ és mindenféle aprópénzt találtak, mint amit Jancsi oda az alatt a 10 év alatt szállított, míg azon az udvaron élt. Az aprópénz közt volt 10 és 20 krajczáros, de legtöbb volt mégis a régi 4 és 1 krajczáros, összesen nem kevesebb mint 28 írtnyi summa, amit Gábre uram nagylelkűen a fiúk közt osztott szét, akik a legközelebbi vasárnap szerencsésen el is mulatták a pénzt. Hanem a kincsvágyó takarékos csókának még az udvaron, a kerítés mellett is volt pénze, amiben azonban már nem sokáig gyönyörködhetett, mert az utóbbi három évben lábfejős, köszvényes lett és kincstára felfedezése után (talán bubánatában) rövid idő múlva meg is halt.

INEZ.

— Regény. —

10

Írta: Skram Amália.

Tíz perccel később már fent voltak a lawntennisz terrasszon. Inez a függőágyban feküdt, feje alatt a légpárnával. A függőhintát két öreg ciprus alatt feszítették szét.

Averding ott ült a gyepen egy öreg fenyő alatt, a térdét felhuzta és gyengén himbálta a kötelet, mely a függőágyat mozgásba hozta.

Nagy, kissé kiugró szeme vágyódva tapadt Inez alakjára s folyton követte ritmikus mozgását.

— Beszéljen valamit Angliáról, mondta Inez s közben az ásitását igyekezett elfojtani. — Szépek ott a nők?

— Igen. De a legszebbet közöttük én másutt láttam.

— Igaz, hogy az emberek Angliában olyan álszentek?

— Igen, különösen vasárnap. — Ne himbáljon olyan erősen! Egészen gyengén, úgy sokkal kellemesebb.

— Ahogy parancsolja nagyságos asszonyom. Így jó lesz?

— Miért ment le Flemming a városba.

— Utalványt kapott hazulról és ezért érte kellett mennie.

— Miért nem kísérte el őt? Azt hittem, maguk elválhatatlanok.

— Rosszul is tettem. Is'en tudja, nem téved-e majd el, ha Perából visszatér a gözhajóra.

— Tehát visszajön újból, — gondolta magában Inez és egyszerre jó kedve kerekedett. Már Averdinggel incselkedni is kezdett.

— Meglássa még, hogy az Odesszába menő hajó fedélzetére kerül abban a hiszemben, hogy a herceg-szigetekre tér vissza és mint teherárut fogják tovább küldeni. — Miért nem nevet, mikor én olyan élczes vagyok?

— Nekem nem szerez mulatságot, ha az

ifju Flemming felett mulat — mondá boszusan Averding.

— Ez igazán kár, mert nekem meg nincs kedvem magával más tárgyról beszélni.

— Ezt nem mondja komolyan nagyságos asszony — szolt higgadtan Averding. Ezt csak azért mondja, hogy engem féltékenynyé tegyen. — Hogy mondja?

Inez felkönyökölt és ránézett a fiatal emberre.

— Azt hiszem, maga valóban udvarolni akar nekem.

— Azt kérdezte az előbb, hogy járt-e valaki a szobájában? — kezdte most Averding bizalmaskodó hangon. Én voltam bent.

— Igen? Egész tisztán láttam egy árnyékot! — felelte Inez, és fejét újból vissza fektette a párnára.

— Ez nagy szerénytelenség volt öntől, fiatal ember.

— De mikor láttam, hogy a hintaszékben ül és alszik, különben is azonnal kimentem.

— Nagyon kiméletes — mondhatom.

— Enfin — ha olyan jó ismerősök, mint mi vagyunk...

— ... Örültem szerelmes vagyok önbe, nagyságos asszony, — mondta kitérve Averding. Inez nevetni kezdett.

— Olyan neveltségnek találja ezt a gondolatot?

— Rendkívül neveltségnek! Hány éves különben?

— Oh azért, mormogta Averding és elvörösödött. De talán előnyben részesíti a Flemming korát?

— Igen, nagyon kedvelem; cseppet sem udvarol nekem.

— Tényleg nem, ahhoz nagyon is félénk, — szolt Averding gunyolódó hangon.

— Ön nem jó barát, Averding uram.

— Flemming barátja? Az ostoba tökfiklo már nagyon terhemre van.

— És féltékeny is reá.

— Éppenséggel nem. Flemming, szegény liczkó. Nem, igazán nem, de csodálkozom

rajta, hogy egy hölgynek hogy lehet ilyen gyerekes izlése.

— Igen, úgy van, ebből is láthatja, változzék meg és legyen olyan, mint Flemming és akkor ilyen hölgyeknek — tetszeni fog.

— Ha még tovább folytatja Flemming dicsovitését, akkor elmegyek — szolt Averding hevesen.

— Igazán! Ez igazán kemény büntetés lenne. De mondja csak, Flemming délután jön vissza, vagy csak az esti hajóval?

— Ez nem érdekelt engem. Averding eieresztette a kötelet és felállt:

— Jó reggelt nagyságos asszonyom — és kalapját meglebbentve távozni akart.

— De először segítsen ki a függő hintából — szolt parancsoló hangon Inez.

— A nap kezd a szemembe sütni és az egyik cipősarkam beleakadt.

Averding a függőágy fölé hajolt és megfogta Inez lábát. Megérezte a meleg, lüktető vért a vékony harisnyán keresztül.

— Soha életemben nem láttam olyan gyönyörű lábat — szolt sutigó hangon és abban a pillanatban télt nagy ajkát rányomta sz asszony bokájára.

— Na, na na! Inez megrázta lábát és orron kopintotta a fiatal embert.

— Nem veszi szivesen?

Averding biborpirosan egyenesedett fel és bizonytalan pillantást vetett az asszonyra.

— Ön nem olyan naiv és nem is oly agyafurt, mint egy vén roué — szolt gunyosan. Nem; egyik sem a kettő közül — ezt már nevetve mondta. — Tudja micsoda? Egy ostoba gyerek. Nyujtsa csak nekem ide azt a sárگا botot, amely oda van támasztva ahhoz a fához és akkor a segítsége nélkül is lejutok innen.

Averding odanyujtotta a botot.

Inez felült és kilendítette magát a függőhintából. Az egyik kezével összefogta a ruháját, a másikkal a botra támaszkodott.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK

Kedden, 1907. május 14-én.

Nemzeti Színház

Sabrier Antoinette

Szimfonia felvonásban. Irtá Coolus Romain. Fordította Salgó Ernő

Sabrier Mihálfi René Odry Pethes Doreull Hajdu Vignac Horvát Antonietta Márkus E. Helén Paulay E. Saverqueno T. Vizvári Marcelle Molnár R. Fanny Keczer L.

Kezdeté 7 órakor

M. kir. Operaház

Carmen.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzezte Bizet, Szövegét Merimee Prosper bevezényelte Irták Melhae és Halevy L.

Don José Lunardi Escamillo Szomere Carmen Arnoldson Dancaire Ney B. Remendado Pichlor Zuniga Kornal Morales Mihályi Lilla Pastie Zsolnai

Kezdeté 8 órakor

Királyszínház

Aranyvirág.

Daljáték 3 felvonásban. Irtá Matos Ferencs, zenéjét szerzezte Huszka Jenő.

Potyovier herceg Sziklai Gould Harry Rátkai Stone Elton Harmat L. Beppo Környey Aranyvirág Fodák S. Tina Szogedy E.

Kezdeté 8 órakor

Magyar Színház

A vig özvegy.

Operett 3 felvonásban. Irtá Leon és Stali Zenéjét szerzezte Lohár Ferencs

Zéts, montenegrói követ Pap Valencianofelvezénye Agnelli L. Danilovic gróf Ráthonyi Glavari Hanna Szeyer B. Rosillon Camil Bálint Bogdanovic Abonyi Szyviano, a felesége Tallian Ar Frankovia Örlay F. Kromow Kövály Oira, a felesége Szatymber Raoul de St Bricche Bozordj

Kezdeté 8 órakor

Fővárosi Orfeum

WALDMANN IMRE, igazgató. VI., Nagymező-utca 17. szám

Uj műsor

Hansi Führer

a bécsi Danzer-Orfeumból

Lucie König

a berlini Metropoleszínház tagja.

Nirvana

The Brunins Max York

8 óra a többi elsőrendű attrakció. — Az előadás 8 órakor kezdődik. — Elővétele a nappali pénztárnál 10-1 és 3-6 óráig.

A télikerben reggeli 5 óráig a V. C. R. O. S. E. L. L. K. előnyzenekara hangversenyez.

TÁTRA-MULATO

VII., KIRÁLY-UTCZA 77. 1907. január hó 16-tól kezdve

ALVARY RICHARD

JEANETON ELSA

BRONN JAQUE

BERMONY MINA

LES LATOURES.

azonkívül a 24 számból álló fényes

májusi műsor.

Fahölgyok! Fenntartott kelyek

Kezdeté 8 órakor

A legújabb rendszerű Hangszer-Hitelosztály megnyílt,

mely minden hitelképes vevőnek alkalmat ad kezességében zongorát részletfizetésre venni, mert a zongorát egy előkelő bank kifizeti és a vevő a banknak marad adósa, anélkül, hogy a részletfizetéseknél szokásos 60-80%-os árfelélést volna kénytelen fizetni, mert ugyanazon árban kapja az árut, mintha kezességfizetés mellett vásárolná, nemcsak zongorát vagy pianinót, de harmoniumot, cimbalmot hegedűt, vagy bármely hangszeri

Reményi Mihály

Általános a legszolidabb kiszolgálásról elismert magyar hangszerelőipén

Budapest, Király-utca 58. szám.

Telefon 87-84

Arjgyezék minden hangszerrel külön-külön kérendő.

ZEPHIR BLOUSE 3.- 350 és 4.- frtért mérték után is megrendelhető Redlich J. Lipót uri és női-divat áruházában VI., Andrassy-ut 58. Zephir mintákat vidékre bérmentve küldök.

Jól lát? Ha nem, akkor forduljon bizalommal HATSCHÉK optikushoz. csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látóeszközök is legolcsóbban kaphatók. Ingyen Arjgyezék bérmentve.

Egész finom uri öltönyök és felöltők elsőrangú hazai és külföldi kelmékből mérték után 40 és 50 koronáért Mechlovits és Fái törv. bej. cég. Budapest, V., Váci-körút 76 szám. Pontos kiszolgálás — Kitűnő szabás — Saját műhely. — Vevőink ruháitát egész évben rendben tartjuk.

BUTOR. Szolid készítményű asztalos és kárpitozott butorok u. m. háló-, ebédlő-, szalonberendezések, dívánok stb. stb. a legolcsóbb árak mellett kaphatók BEREDÉK M. A. butorüzletében VIII. ker. ULLOI-UT 14. szám alatt. ALAPITVA 1880. évben. ALAPITVA 1880. évben Legújabb butoralbumomat 60 fillér ellenében (bélyegben is lehet) bárhova bérmentve küldöm.

Benoid-gáz világító készülékek és motorgenerátorok a legújabb kor nagyfotosszerű találmánya, egyformán alkalmazható világításra, fűtésre és erőátvitelre. Kisebb telepek létesítésére ép oly alkalmas, mint az acetylen, csak hogy ennek robbanó veszélye, bűze és más kellemetlenségei nélkül. Bárhol (hatósági engedély nélkül) felállíthatók és bárki által kezelhetők. — Generator-készülékek, ugy világításra, mint erőátviteli célokra többféle nagyságban készülnek. Magyar Benoid-gáz Részv.-társ. Arad. Raktár és iroda: Budapest, VI., Andrassy-ut 17. szám.

BLAUNER VICTOR műbutor-asztalos Epest, Teréz-körút 23. Saját készítményű modern stílusú butorok a legutányosabb árakban és szolid kivitelben kaphatók. Butorok saját tervezetek után készíttetnek.

Ki szenved? gyomorban, székrekedésben, étvágytalanságban stb? Az tegeyen kísérletet, a több száz hírneves orvos által ajánlott HORGONY természetes keserűvízzel. Reggeli előtt fél ivópohár HORGONY keserűviz 1-2 óra alatt meghozza a kívánt hatást, mire az étvágy és a jó közérület beáll. — A HORGONY természetes keserűviz nem kellemetlen ízű, nem okoz kellemetlen érzést. — Kapható minden ásványvíz- fűszerkereskedésben és gyógyszerertárban. Vásárlásnál kifejezetten HORGONY keserűviz kérendő. — Tulajdonos: Loser János, Budapest.

Legszébb Pongyolák 3 frt 50 Rusznyáknál Legjobb szabású Angol Aljak 3 frt 50 Rusznyáknál Legújabb divatlapot ingyen küld Rusznyák Dávid BUDAPEST, Király-utca 21. sz.

Zongorák és PIANINOK a világ első gyáraiból, valamint saját közkedvelt gyártmányok, legszolidabban vásárolhatók és bérelhetők Keresztély hírneves zongoratermében Budapest, Váci-körút 21. sz.

HUNGARIA FÉNYKÉPÉSZETI TARSASAG CSAK KÁROLY-KÖRUT 24. Splendid-kávéház felett. Flókiizletünk nincs 12 visit-kép frt 1.30 12 cab.-kép frt 2.90

PÉNZ 1000 koronánként 60 óra 21 kor. 92 fillér, 120 óra 12 kor. 25 fillér, 152 óra 10 kor. 50 fillér, 182 óra 9 kor. 50 fillér, 231 óra 8 kor. 50 fillér, 392 óra 7 kor. 20 fillér vagy 20 negyed-éven át 62 korona 95 fillér törlesztéssel (beleértve már a kamatokat is); ajánlok tisztviselőknak, katonatiszteknek (ha már nyugdíjban is vannak) fővárosi háztulajdonosoknak (II. és III. helyre is), fizetési előjegyzés vagy bekebelezésre (kezesek nélkül is), kereskedőknek és iparosoknak tárczaváltóhittel. Meglévő drága kölcsönök konvertálására különösen ajánlatos. Továbbá 3 1/2, 4-4 1/2%-os jelzálogkölcsönöket I., II., III. helyre is, ugyszintén nyílt követeléseket és gavallér-váltókat nyomban leszámítatom, házassági óvadéokra 3/4 részét 5% kamatra kölcsönt, gyapjura, terményre, jövő terményre előleget nyújtatok, birtokos és bérlőknek, gyors és diszkrét elintézés felvilágosítás díjtalan. (Válaszbélyeg.) Előleg jutalékra nincs. SZILÁGYI MIKSA tőzsdetag. Megkeresések 222 számú postafiók főposta kéretnek.

SZÍNHÁZAK.

KeddeL 1907 május 14-én.

Népszínház

Zárva

Vigszínház

A berlini Douschos Theater vendégjátéka. Színre kerül

Angéla.

Kezdete fél 8 órakor.

Uránia Színház

Hellász földjén. Kezdete fél 8 órakor.

Főv. Nyári Színház

Táncos regiment.

Kezdete fél 8 órakor

Apollo színház

(Népszínház-u. 1-9)

A megvesztegetett tréner az epsomi nagy derbyn. Rejtelmes szálloda. Zergovadászt. Japán nő élete. Piston szóló. Zenélő kép.

Legutjában érkezett szenzációs újonságok Kezdete délután 6 órától folytatódag 6 óráig.

ŐS-BUDAVÁRA

Friedmann Adolf igazgató.

Minden este a teljes honvédezenekar hangversenye. A varieté színpadon a következő művészek fellépte: Wulff Ede cirkuszigazgató és Mrs Maude Wulffe. 4 Sister Theissen zeneművészek. Red Pinaud Comp. burlesque komikus társaság egy amerikai tingi-tangiban. Andersen testvérek - Frederico, Barbalonga a milánói «Scala» tagja. - «New Yorki Comedian Four» amerikai legkomikusabb utcai-énekei. - Mr. Depford mutatványai a szabadon álló létrán stb. stb. Folies Comique Cabaret A «vig özvegy második házassága» és «Lysistrata» kacagató bohózatok.

Párizsi hypodrom. Ős-Budavárograph. Moulin Rouge. Paintom lumineisse. Nagy szabású filizjátékok. stb.

Belépődíj este 8-ig 60 fillér, aztán 1 korona. Mérsékelt áru jegyek kaphatók az összes dobánytársadékból és az omnibuszokon. Az előadások kedvezőellen időben is megtartotnak. Éköszületben: Judea.

Cirkusz Beketow

Városliget.

Ma este 8/48 órakor.

Nagy fényes előadás

az összes tagok felléptével

Ki akar takarítani??

Daczára a folytonos áremelkedésnek.

a nagy választékban felhalmozódott rúkeszletünkkel a következő cikkekkel

női divat kelméket | asztalneműeket

vászon arukat | szőnyeg és függönyöket

o o o és jó mosó zefírek és delaineiket o o o

leszállított árakban árusítjuk.

ROSENBERG ES QUITT

BUDAPEST, VI. kerület, Királyutca 32. szám.

Alapítotott 1895. Telefon 538.

Óriási vslaszték. Olcsó árak.

Világhírű ásványviz

VICHY

forrásalból.

A francia állam tulajdona. Legelső orvosi tekintélyektől ajánlva.

Célestins: vese- és hólyagbántalmaknál, köszvény és diabetesnél.

Grand Grille: epekö és májköveket altesti pangásoknál.

Hopital: minden fajta dispepsiánál.

Kapható minden gyógyszerárban és ásványvízkereskedésben.

Főraktár: Édeskuty L., Budapest, Erzsébet-tér 8.

Kölcsönöket

a legszolidabb alapon, gyorsan és előnyösen folyósi könyv- és számlaköveteléseket kulánsan leszámitol

Bpesti Kereskedelmi Takarékp.

m. sz. V. Nádor-utca 6.

KÉZIMUNKA

ÉS HARISNYA

vétele előtt hozassa meg nagy képes árjegyzékemet, mely 288 oldalon 2670 részletesen körülírt rajzokban sorolja fel a női kézimunka összes anyagait és teljes utbaigazítást nyújt azon vevőknek, akik megrendelésüket személyesen nem esz-közölhetik. Videkre bérmentve és ingyen.

Alapítotott 1883.

BÉRCZI D. SÁNDOR

női kézimunka .. nagyiparos ..

Budapest, Király-utca 4. szám.

Előnyomdafesték kék és fehér színben (sablonozási czelokra) legjobb minőségben gyári árakban kapható. Tassók mintát körül.

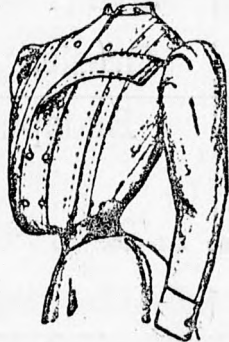
Czimbalom kedvelők.

Mielőtt bárhol czimbalmot vásárolnának, kérjenek árjegyzéket a czimbalomkészítés elismert első szakértőjétől, ki minden tekintetben a legjobb világhírű szabadalmazott czimbalmokat készíti. Czimbalmok már 25 firtól kezdve kaphatók, ugyanint az összes hangszerek a legjobb minőségben. Számos kiállításán elsőrendű kitüntetés és elismerés a legjobb és szakszerű munkáért.

Habits Antal Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körut 42. szám.

Szabályozható ingbluzok

remek angol faconokban készült, minden alakra kitűnően áll, szűkebbre és bővebbre szabályozható.

Angol zeffírből, színes csik 6-8-10 kor.

Fehér angol zeffírből, fehér csik 6-8-10 K.

Angol sima delén 9 K

Pongi Louzjin taftt sely. bélelve 12, 14, 16, 20 kor.

Szétküldések nagyban és kicsinyben.

Faludi László

Budape St. VI., Andrassy-ut 48

SZABADALMAT

Aki találmányára

akar szerezni, az forduljon

TÖRÖK LÁSZLÓ okl. gépészmérnök

hítes szabadalmi ügyvivőhöz

Budapest, VII., Kerepesti-ut 30. Telefon 87-0

Egy háromszobás lakberendezés 360 forinttól

kezdve, mely áll: 2 szekrény, 2 ágy, 2 éjjeli szekrény, 1 mosdó- és tükör márvánnyal 180 frt.1 kredenc, 1 kihúzósasztal, 8 ebédlőszék, 1 szőnyegdiván, 120 frt. 1 kanapé, 1 fotel, 1 fantáziaszék, 2 flóke, 1 szalonasztal és 1 konzol és tükör selyemmel vagy plüssel bevonva 110 frt. Nagyobb és finomabb berendezések, valamint nagyon olcsó árakért, nagy választékban.

NAGY IMRE lakberendezési vállalkozó butorraktár

Budapest, Váci-körut 9, I. em. Szereosen-utca sarok

365 képpel ellátott legmodernebb albumunkat 50 fillér bélyeg beküldése ellenében megküldjük.

Ki akar jól rágni?

KOVÁCS J. U. fogműtermész

Budapest, Károly-körut 9. II. em. 3. szám. Található 8-6-ig, vasár- és ünnepnapokon 8-11-ig.

3 óra alatt 2 firtól feljebb

FOGAK

és teljes fogorok a gyökér eltávolítása nélkül, fájdalommentesen beillesztésnek amerikai módszer szerint. A valódi fogaktól meg nem különböztethető, azonnal megszokható, egészen alakmaság. Előtt és rosszul illő fogorok azonnal átcsakítással foganként 3 frt-ért, mindjárt megcsakít.

Első Alföldi Cogna egy ár Részy.-Társ és szeszfinomító gyár Kecskeméten.

Legfinomabb különlegességei:

Radial-elixir

48-as likör

Menyecske likör

Baraczk pálinka

Kecskeméti+ és gyomorkeserü

Alföldi fehér kereszt+ sósborszesz.

Mindenütt kapható

Tóth Béla!

magyar anekdótakincs,

Ez nemzetünk intímabb történelme. és kétséges nem tanulságosabb-e, mint az, amelyik a nagyvonalú külső eseményeket rajzolja. Az bizonyos, hogy ez a könyv több a szórakoztatónál, a kedvveritőnél, unaloműzőnél, bárha ilyennek is elsőrendű olvasmány. Minden anekdótája egy-egy furfangos lámpás, amely nagyjaink egy-egy rejtett jellemvonását világítja meg. Ott, ahol a történelem fátyolja sötétben hagyja a lélek titkosabb redőit, ott az anekdótázó veszi át Clío szerepét. Nagy szerencse, hogy ami anekdótáinknak olyan megszólaltatójuk akadt, mint nagy tehetségű írónk, Tóth Béla. A magyar anekdótakincs 6 kötetből áll. A teljes mű ára füzve 23. 80 korona, diszkötésben 38, 40 korona, mely összeg havonkénti 2 koronás részletekben is törleszhető.

Singer és Wolfner Bpest, VI. Andrassy-ut 10

ÉVŐESZKÖZÖK

EZÜSTBÖL ES ALPACCA EZÜSTBÖL, DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK

A LEGELÖNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN EKSZERTELEPÉN

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körur 29.sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK. ÁRJEGYZÉK 2000*RAJZZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

Városban és falun nélkülözhetetlen
a **GUTTMANN-féle**
eredeti szab.

Szoba-klozet

melynek tulajdonságai egyszerű kezelés, kényelem, felső minőség és teljes megbízhatóság, más gyártmányok által el nem érhető különleges kivétel. — Eredeti csak akkor, ha a záradék serti védjeggyel van ellátva.

GUTTMANN L.
klozetgyára

Budapest, Városház-utca 2.
Kossuth Lajos-u. sarok. Telefon 16.

Nagy raktár: bidetek, higiénikus öpöcsészek és klozetpapír. Klozet és fürdőberendezések, betegápolószerek, betegápolókészletek, thermopneumatok, spiritus-izók és egyéb kényelmi cikkek.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Raktarak: Bécs, Lemberg, Karlsbad, Bukarest.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelelt gazdasági tapasztalatai alapján, melyeket a kórház higiénizálás és bujaktörős osztályán való működése alatt számos évvel szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nem; bajokban, emerlit. kórházi orvos,

gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makacs

titkos betegséget

(hugycsőfolyást sebeket, syphillist stb.)

Impotentiát (férfiúi gyengeség)

még idősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül.

Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető

Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszer.

Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.

Budapest, Erzsébet-körút 12. szám

Felmelet. — Bejárat a lépcsőnél. — Külön váróterem.

Kisérelje meg szerencséséjét

Gaedicke bankházában

hol eddig bebizonyíthatólag a legtöbb tőnyereményt fizették ki és
ÖN BIZTON SZÁMITHAT EREDMÉNYRE.

A május 23. és 25-iki húzáshoz ajánlok

Egész	fél	negyed	nyolcad sorsjegyet
12	6	3	1.50 koronaért.

GAEDICKE A. bankház

Budapest, Kossuth Lajos-utca 11. szám.

SZABADALMAKAT
védjegyeket és mintaoltalmat

megszerez a
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
PÁSZTOR (bej. cég)

BUDAPEST, VII. kerület, Erzsébet-körút 17. szám.
Fővilágosítás díjtalan. 25876 TELEFON 24-20.

TITKOS BETEGSÉGEK.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedvei meg vannak fertőzve és a ki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a neki életre vonatkozólag és az esetleg már meglevő bajokon is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magas tisztságot betöltő Dr. Palócz v. kórházi orvos specialista országos hírnévére (Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10., a hol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujaktörős sebeket, hugycsőhólyag-, ideg- és háttérgerzbajokat, az önfertőzés és szifilisz utóhatásait, magömlést, elgyengült férfit, (impotenciát) kezdődő elme zavart, aranyeret, sérveket, vérbajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki barmi oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levélre kimerítő választ (a levélbe csak válaszbélyegyet kell mellékelni.) A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 órától d. u. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig).

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.

BIZTOS
gyógyulást keresőknek
kik bármily

nemi betegségben szenvednek

mint hugycső és hólyagbajok, hugycsőszűkület, vizelési zavarok, éjjeli magömlések, sebek és bujaktörős bántalmak (syphillist), az önfertőzés utóhatásait fellépő idegbajok, korai férfi erő elgyengülés, bármily bőrbetegségek stb. nőknél fehértályos méh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyításra szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógyítással fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírnévére és a legelső 22 éves nem állé rendelő intézetét

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült hugycső és hólyag bajok vizsgálatára villamos hugycsőtükrök segítségével. Vidékiek levelekre kimerítő választ és szakkereseti tanácsot nyernek, gyógyszeréről gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

Gsekély havi részletre

AUFRECHT ÉS GOLDSCHMIED
fényképészeti osztálya
BUDAPEST
VI., Eötvös-utca 32. sz.

Tessék kérni képes fénykép v. látcsó árjegyzékünket.

Baldócz gyógyfürdő a magyar Karlsbad

(háziilag kezelve) a Tátra déli részén.

Lithion, vasas, giambersó, Phosphorsavas és szénsavas forrásokkal — Ujoan felépített hidegvíz-gyógyintézet. Oertel-féle terraintúra. Gyógyforrások egyrangúak Karlsbad, Rohits, Marienbad és Franzensbadéival. Szénsavas lobogó fürdő, pezsgő fürdő és mór-fürdők olcsón kaphatók. Szepesmegyegyében. Vasútállomás Szepesváralja. TELEFON 79-02.

Baldóczy Deák-forrás

gyomor-, máj-, bél- és vesebajoknál specifikum. Egyetemi tanárok és gyakorló orvosok, mint természetes gyógyvizet különösen ajánlják, az emésztési zavarokat megszünteti. A Baldóczy Deák-forrás megrendelhető Baldóczon a gyógyfürdő igazgatóságánál. Főraktára: Budapest, Régi posta-utca 10. szám. TELEFON 79-02

Ez a divat-FELÖLTŐ!

Hazai, valódi angol- és skótszövetből minden színben, 24 K 60, 50, 40, 30 és

léret után elsőrendű elkészítéssel 10 K-val

jobb.

KOCH Testvérek Budapest legnagyobb férfi-, fiú- és gyermekruha-áruház **Károly-körút 26.** Öltözködési almanachunkat ingyen és bérmentve küldjük!

Párisi világkiállítás „Grand Prix” 1900. KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor.

Diätetikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára.

Árak: 1 doboz 1 kor. 40 fillér, fél doboz 70 fillér. 50 év óta használatos a legtöbb istállóban étvágytelenség és rossz emésztés esetében, tehénknél a tej javítására és a tej gyarapítására.

Valódi csak ezen védjeggyel. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: **TÓRÖK JÓZSEF** gyógyszerész, Budapest, VI. kerület, Király-utca 12. szám és VI. kerület, Andrássy-ut 28. szám.

Utazás a Pécsi országos kiállításához.

A 1. évi május hó 15-én Pécsen megnyíló országos mezőgazdasági és iparkiadállítás iránt már eddig is általános érdeklődés nyilvánul. Ezen kiállítás meglátogatására a *kényelmes és olcsó kombinált hajó és vasúti utazás* jelentékeny előnyöket nyújt.

Indulás Budapestről hajón Mohácsra naponta délelőtt 12 órakor és azonnaltól háromszor hetenként (minden kedden, csütörtökön és szombaton) este 10 órakor.

Érkezés Mohácsra az első esetben este 10 órakor, a második esetben reggel 8 órakor.

Az este 10 órakor Mohácsra érkező I-ső és II-ik osztályú utasok az éjszakát a rendelkezésre álló helyhez mérten az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság nagy és kényelmes hajóin tölthetik és másnap reggel vasutal mehetnek tovább Pécsre.

Érkezés Pécsre reggel fél 8 órakor.

A Mohács-pécsi vasutal kiállítás alkalmából 50 százalékos menetdíj-kedvezményt engedélyez.

Egyétek, testületek, valamint nagyobb társaságok részére esetről-esetre való kérelmezés alapján az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság a különben is olcsó dunai menetdíjakból szintén megfelelő kedvezményt engedélyez.

Menetrendek és egyéb felvilágosítások az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság forgalmi igazgatóságánál kaphatók.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

21977. szám. 907.

Versenyárgyalási hirdetés.

A torda-, nagyszeben-, brassói állami közutnak 142-143. Km. szakaszán Nagyszeben városban újjáépítendő 113. számú 30'0 m. nyílású Czibin-híd

a.) alépitményi és ezzel kapcsolatos egyéb munkáinak,

b.) vasfelszerkezeti munkáinak

beszerzésére céljából zárt ajánlati versenyárgyalást hirdetek.

A 36.878 korona 37 fillér költségösszeggel engedélyezett alépitményi és kapcsolatos munkákra vonatkozó versenyárgyalás 1907. évi május hó 31-én déli 12 órakor a nagyszebeni m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében fog megtartatni; ugyanoda nyújtandók be a szabályszerű zárt ajánlatok is. A versenyárgyalás alapjául szolgáló műszaki művelet ugyancsak a nagyszebeni m. kir. államépítészeti hivatalnál tekinthető meg.

A vasfelszerkezetre vonatkozó versenyárgyalás szintén 1907. év május hó 31-én déli 12 órakor fog a vezetésem alatt álló miniszterium II. szakosztályában (II. ker. Albrecht-ut 1. szám.) megtartatni.

A szabályszerű zárt ajánlatok, a vasszerkezet fizethető legnagyobb súlyának és minden 100 kilogramm után igényelt egységárnak megjelölése mellett a vasszerkezet általános elrendezését hosszmetér és keresztmetszetben feltüntető vázlatrajzzal együtt a fentemlített időpontig, a vezetésem alatt álló miniszterium segédhivatali főigazgatójához (II. ker. Lánchíd-utca 1. sz. I. emelet) nyújtandók be.

Ezen versenyárgyalás alapjául szolgáló szerződésminta, valamint az általános és részletes feltételek, a vezetésem alatt álló miniszterium II. sz. I. ügyosztályában (II. ker. Albrecht-ut 1. sz. földszint), a rendes hivatalos órák alatt, naponta megtekinthetők s ugyanott a híd általános elrendezését feltüntető vázlatrajz is megszerzhető.

Ugy az alépitményre, mint a vasfelszerkezetre vonatkozó ajánlatokhoz az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bántópenznek készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban történt befizetését igazoló állampénztári (adóhivatali) nyugta eredetiben csatolandó.

Elkésve érkező vagy nem szabályszerű ajánlatokat nem veszek figyelembe.

Budapest, 1907. évi április hóban.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

Papitol

Egyetlen, tudományosan alapokon előállított hajvíz, Dr. med. FICHHOFF, elberfeldi egészségügyi tanácsos utasítása alapján, a hajlógok vizsgálására. Specificum korpaképződés, a fejbőr viszketése és hajhullás ellen. Egyedüli gyáros **Ferdinand Mähens** cs. és kir. udvari szállító Kőln a Rh. Főraktár: Bees, IV.-A. Heumühlgasse 3. Kapható a gyógyszerárakban droguáriákban és illatszertületekben.

Fogkefék rendkívüli jó minőségűek nagy és olcsó választék.

MÜLLER J. L.-féle

Szalicil-szájviz és fogpor

használatát elávot minden fogfájalmat, biztosan megszünteti a fogak rozslását s a kellemeden szájbizt. — Egy üveg szájviz ára 40 krajczár, 60 krajczár. nagyobb üveg 1 forint 60 krajczár és 3 forint

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor

szaliczil vízzel használva nemcsak hófehérre teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegségek tovább terjedését is meggátolja. Doboza 60 krajczár és 1 frt 20 krajczár.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpép

darabja 35 krajczár. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden főt elcsorolt készítmények orvosi utasítás után készílnok.

MÜLLER J. L.

cs. és kir. udvari illatszerezés és pipere-szappan gyárosnál. Budapest, IV., Koronaheczeg-u. 2. Az országban mindenütt kapható.

E hirdetés rovatan minden szö egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatan minden szö egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 286

Ideges és gyenge tehetségű gyermekek számára szakosított oktatást és teljes ellátást nyerne. **Kelemen Ignác** gyógypedagógus, Budapest, VII., István-út 29. 26431

Badacsonyi vidéki

hegyi bor, 120 hektoliter **Balogh Eleknél** Balaton-Henyén eladó. 80 hektó szentbikálai és 40 hektó balaton-henyei. 5345

Beraktározásból

visszamaradt háló-, ebédlő-, szalon-, uriszoba, továbbá garcon-berendezés, új és kevésbé használt, igen jutányos áron eladó a Beraktározási vállalatnál, Zöldfa-utca 12., az udvarban. Ugyanitt elvállalunk beraktározásra butort, lakberendezési cikkeket s kívánatra 8 százalékos kamattal mellett előleget is adunk. 34715

2 szalmaprés

Hofherr Schrantz gyártmányú és hidmérileg jutányosan eladó. Cim: Grünwald, Bethlen-utca 41. II. 8.

Gazdasszonynak

ajánkozik egy tisztességes 31 éves magányos övegy korosabb férfihez, aki a háztartáshoz és jószágtartáshoz ért, esetleg falura vagy pusztára. Ajánlatokat „Tisztességes” cím alatt a kiadóhivatalba.

Perfekt gépirónó,

magyar-német gyorsírással, iparvállalat részére azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok „Perfekt 64845” Schwarz József hirdetőjébe, Andrássy-ut 7.

Remek

hálószobák, ebédlők, szalonok, szönyegek, képek félfélon eladók a Beraktározási vállalatnál, Budapest, IV., Zöldfa-utca 14 sz. az udvarban. Ugyanott elvállalunk butort és lakberendezési cikkeket beraktározásra s kívánatra 8 százalékos kamattal mellett előleget is adunk. 26400 sz

Információk

hitel- és házassági ügyekben a legmegbízhatóbban beszerezhetők **Horvát Márkus** magántudakozódó intézeténél, Budapest, V., Váci-körút 54. — Vidéken kitűnően szervezett levelezői kar. — Jutányos árak. Az összes szakmában kitűnően bevezetve. Elsőrangú referenciák. — Szolid, coulans kiszolgálás. — Bejegyzett cég. Telefon 70-57. 820

Pénzkölcsönt

budapesti és környékbeli, házakra, telkekre, építkezésekre, örökségekre, vidéki földbirtokokra. Tisztviselekölcsönöket 5-15 évi amortizációra. Személyhitel minden állású egyénnek kezes nélkül, olcsó kamattal mellett, meglevő drága kölcsönöket konvertálók. **Általános Hitelforgalmi Intézet** Rákóczi-ut 36. Válaszbélyeg. Díjazás utólag. 25580

Butor:

Urasági lakberendezések háló-, ebédlő- és szalonberendezések, kiváló minőségben olcsón kaphatók **Földes B.** butortelepén, Kertész-u. 43. Király-utcai sarokházban. 970

Polgári, gimnáziumi,

kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különböztetve és érettségire előkészít **Kerekes, Almásy-tér 16. sz. II. em. 18. sz.** Válaszbélyegre kérek. 25465

Polgári iskolai

reálisiskolai és gimnáziumi vizsgákra legrovidebb idő alatt legjobb sikerrel előkészít **„Tanár” Budapest, Csömöri-ut 8. I. em. 3.** 26332

Rekedtség

biztos és kellemes orvossága a **Réthy-féle** cizorka, 60 fillérért mindenütt kapható 721k

Perfekt

könyvelő órai foglalkozást keres **Berkovits Béla VI, Sziv-utca 28. III. 34.**

Zálogcédulákat,

brilliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban vesznek. **Brilliantokért** többet fizetnek, mint utjonnan kerültek. **SCHILLER IZIDOR**, Sip-utca 8. 26316

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések réz- és mahagoni butorok, szönyegek és függönyök valódi angol börgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265

Kazinczy-utca sarok.

Gimnáziumi,

reál, kereskedelmi, polgári egyéves önkéntességi, bármely érettségi vizsga letéveséhez igényelt tantárgyakból legjobb módszer szerint tanít és tanított kitűnő philológus és matematikus **Egyenkinti** oktatás. Tanítványok csak korlátozott számban vesztetnek fel. A bámulatos eredményeket igazoló okiratok a lakásban megtekinthetők. **Goitein Heinrich** Budapest, VII, Damjanich-utca 29. II. emelet 10

Gödöllőn

az Erzsébet-park közvetlen közelében, kiadó nyári lakásul **Julius** és **augusztus** egy szépen butorozott három szobából álló uriház. Esetleg eladó is. Bővebb felvilágosítással II., Zsigmond-u. 11. szám, III. em. 10. alatt szolgálunk.

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehertmentes felkeltet törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál **Borsody** építésiroda Bpest, Rákóczy-ut 71. 782

Ki a YES-OUI-SI

ezimű lapot megrendeli, látva minden megérőltetés nélkül és önállóan az

angol és francia

nyelveket alaposan megtanulhatja. **Előfizetési ár** negyedévenként minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványtanokat küld a kiadóhivatal. Budapest, Andrássy-ut 97. szám.

BUTOR

új és használt modern háló-, ebédlő-, uriszoba és szalonberendezéseket, perzsaszönyegeket veszünk és eladunk.

GROSZ SANDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 11, ezélt Gyár-utca 2.

Az orsz. zeneakadémiaival szembe.

TELEFON 14-09

EGYESÜLETEK

és testületek

figyelmébe! Zászlószövegeket a legkülönbözőbb kivitelben, a legolcsóbb árak mellett szállít **Pahn Sándor** vésnök, Budapest, VII., Károly-körút 9. (Hadik-palota) I. em. 32. III. lépcső. Telefonhívás 57-54. Minutákkal díjment. szolgálok.

PENZ

kölcsönös sorsjegyekre, értékpapírokra és v. é. ki takarékpénz ári részvényekre!
Frészet sorsjegyre 8 K
Jósziv 8
Magy. v. t. 24
Bazilika 20
Olasz v. t. 40
Osztr. v. t. 40
Hazai 120
Conv. Jelzalog 240
Hazai sorsjegyre K 120
Konvertált Jelzalog K 240
A kölcsön 2 koronával kezdődő apró részletekben törleszhető. Ha sorsjegyet már zálogban vannak, úgy a letehető beklócsos ellenében a kölcsönt a fenti összegre felemeljük. Azonnali elintézés és legolcsóbb kamattal.

BEIFELD BANKHÁZ

BUDAPEST, Károly-körút I. sz. Alapított 1874-ben.

Nyaralás

Uri gyerekeket, esetleg egy vagy két uri családot nyaralásra elfogadunk. Por- és szélmentes vidék, kitűnő levegővel, Retyezát aljában, 506 méter magasságban tenger szintől. Naponként frissen fejt tejet kaphatni tejkurára. Bővebb felvilágosítást nyújt **Malomvíz, Hunyad m. up. Keryesd. Elekes Kálmán** földhasznosbérió. 5344

Aki pályáján

boldogulni akar és ebben iskolai képzettség hiánya akadályozza, forduljon bizalommal hozzám, ki fényes sikerrel előkészítem érettségi, önkéntesi és bármely osztályvizsgára. **GOITEIN KÁLMÁN**, Mátyás-tér 17. sz. 276

A címre tessék figyelni

VALÓ

di francia különlegességek (óvszerek) csakis

P. BERGUEANFILS leg híresebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.

Részletes képes ar-egyzék ingyen és bérmentve.

3 szó . . .

Egyenruha Tiller Budapest.

Keményítő cukor Szirup-

és dextrin-, Tápióka és szágó-

gyárakat, legújabb bevált mód szerint,

olcsó telepeket berendez a különleges vállalat keményítő gyárak felállítására és átalakítására **W. H. UHLAND** k. sz. f.

LEIPZIG-G. Prospektus ingyen.

Egy Bösendorfer féle rövid zongora, egy hosszabitható ebédlőasztal, egy üzleti pult márványlappal és több más butordarab költséghöztes miatt azonnal eladó. **Kmetty-u. 18 II. 19.**

Alkalmi zongoravétel

rövid Bösendorfer-Ehrbar kiváló mesterek gyártmányai olcsón eladók **Uj zongora** egész rövid 260 frt. **Pianinc 180 frt.**

Reményi

hangszer-telepén Budapest, Király-u. 33. szám.

BUTOR

Fa, vas, réz és kárpitozott butorok, valamint légszesz és villanyos csillárok, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók

Basch Soma

Butoraktára, 733 Budapest, VI., Kertész-u. 50. sz. (Király-utca sarok.)

Pénzkölcsönt

készpénzzel 60 évtől 80 évig közléstívesítőknek, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak a legtöbb esetben kezes nélkül. Ha mégis kezes kellene, díjtalanul gondoskodunk kezesekről. Továbbá készpénzzel váltókölcsönt 500 koronától minden hitelképes egyének 1-2 kezzel. **Értékpapírra, sorsjegyre, vidéki bankok részvényeire** az értek 9%-ig folyósítatunk kölcsönöket. Bővebb felvilágosítást levélileg válaszolunk ellenében díjtalanul nyújt **Gerő Testvérek**, törvényeszkéleg bejegyzett hitelvállalata, Budapest, Kerepesi-ut 30. Telefon 16-42. Ugyanitt 20 fillérért kapható a **Pénzügyi Tanácsadó**, melyben minden kölcsönre névű tájékoztató foglaltatik. 25122

Börszékpar

börsajtolás és börfaragás.

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi börszékek és karosszékekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása börszékekre olcsó árakban. Legolcsóbb börszékparok és állványok.

Veszek zálogcédulákat,

elzálogosított brilliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket **100.000 koronáig** költségmentesen kiváltak és a teljes értéket kifizetem. **Singer Jakab** ékszerkereskedő Budapest, Király-utca 91. **Izabella-utca sarkán.**

The Berlitz School

nyelviskola, Erzsébet-körút 15. St.-Louis 1904. és Lütich 1905. Grand Prix. Francia, angol, olasz, orosz, német, magyar, szerb, horvát és román nyelvek tanítása felnőtteknek (urak és hölgyek, hölgyek külön is) az illető nemzetiségű tanárok által. Berlitz módszere szerint az első leckétől fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csak azt hallja. Más tanítók, vagy intézetekkel szemben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben. Fordítások eszközölhetnek. 133

Urasági butorokat

adok, veszek teljes lakberendezéseket. Oriási választék bronz csillárokban, angol börgarnitúrákban, rézbutorokkeleti szönyegekben, díszmű-tárgyakban.

Nagy Zsigmond

Bpest, V., Semmelweis-(Újvilág-)utca 21. szám. Kapubejárati Egész házban. Telefon 17-77. szám.

Gyorsírás!! Gépirás

Magyar és német kereskedelmi levelező gyorsírás, parlamenti gyorsírás. Előkészítő gyorsírás tanári államvizsgára, helyesírás, könyvvitel, kereskedelmi levelező tanfolyamok. Gépirás az összes használatban levő írógéprendszeren. — A tanfolyamok vizsgálati a parlamenti gyorsiroda főnökének előkötlete alatt, parlamenti gyorsírotanárok bizottsága előtt tartatnak meg és közérvennyességgel bíró oklevéllel kapcsolatosak. Az egyesület végzett növendékeit díjtalanul helyezi el. Beiratkozní és telefonon kérdézősködni lehet az „Országos Női Gyorsíróegyesület elnökségénél VII., Kazinczy-utca 3. sz. I. em. Telefon 24-47.

Divatos férfiföltöny

25 koronáért

mérték után finom szövetelekből

LICHTMANN S.

szabómester BUDAPEST, Népszínház-utca 22. Vidékre minták bérmentve. Helyben szabászat kívánatra házhoz küldöm.

10.000 RÓZSA

thea, nicis bourb. rémt. 2 éves erős koronával, magas 10 drb ára 12 kor. Félmagas 10 drb ára 8. Alacsony 10 drb ára 5. Nagy választék peremék virágza- és dísznövényekben. 50 drb átvételnél 10%, 100 drb átvételnél 20% engedmény. Arjegyzék ingyen és bérmentve.

FR. SPORA

Export-Gärtnerei Klattau, Böhmen.

Balaton-Füreden

a Hercegh-féle nyaraló, a tó és a kápolna közelében, teljes szoba- és konyha-főlszereléssel, árnyékos kerttel, egy vagy két családnak kiadandó. Van benne 6 szoba, cselédszoba, két konyha, 2 hívós pince, speiz 3 veranda. Bővebben a földi fűrdőigazgatóságnál vagy Budapestben, IV., Molnár-utca 22 a házmesternél.

A mely bajuszkötőről hiányzik a „Gáspár” név, az silány utánzat.

Nyomatott a „Globus” kiadóvállalat részvénytársaság korforgógépe Budapest Aradi-utca 8.